

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Viti: 2024 – Numri: 224

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Tiranë – E hënë, 30 dhjetor 2024

PËRMBAJTJA

	Faqe
Ligj nr. 121/2024, datë 19.12.2024	Për ratifikimin e marrëveshjes kuadër të huas ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Bankës për Zhvillim të Këshillit të Evropës për financimin e projektit “Laboratorët inteligjentë (<i>Smart Labs</i>) – digjitalizimi i sistemit arsimor shqiptar” 26475
Dekret i Presidentit nr. 428, datë 26.12.2024	Për shpallje ligji..... 26559
Udhëzim i ministrit të Turizmit dhe Mjedisit nr. 4, datë 16.12.2024	Për disa ndryshime në udhëzimin e ministrit të Turizmit dhe Mjedisit nr. 1, datë 6.5.2019, “Për përcaktimin e mënyrës së ndarjes së kuotave vjetore të importit të substancave të kontrolluara”, i ndryshuar..... 26559
Udhëzim i ministrit të Financave nr. 14, datë 23.12.2024	Për një shtesë në udhëzimin nr. 23, datë 9.12.2014, “Për mbledhjen e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore”, i ndryshuar 26560
Udhëzim i ministrit të Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit nr. 1109, datë 16.12. 2024	Për procedurat e vlerësimit dhe të certifikimit për zbatimin e sistemit të validimit të të nxëniet të mëparshëm joformal dhe informal..... 26560
Udhëzim i ministrit të Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit nr. 1134, datë 23.12.2024	Për miratimin e planit të veprimit për harmonizimin me direktivën e shërbimeve të BE-së – “Ekzaminimi i legjislacionit sektorial”..... 26586
Urdhër i ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 300, datë 27.11.2024	Për miratimin e rregullores “Për kriteret e kërkesave për kapacitete të infrastrukturës hekurudhore” 26587
Urdhër i ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 301, datë 27.11.2024	Për miratimin e rregullores “Për procedurat dhe kriteret në lidhje me marrëveshjet kuadër për ndarjen e kapaciteteve të infrastrukturës hekurudhore” 26589
Urdhër i ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 302, datë 27.11.2024	Për miratimin e rregullores “Kushtet teknike për ndërveprueshmërinë në lidhje me nënsistemin ‘Aplikacione telematike për shërbimet e udhëtarëve’ të sistemit hekurudhor” 26596

Urdhër i përbashkët i ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë dhe i ministrit të Turizmit dhe Mjedisit nr. 310, datë 16.12.2024	Për miratimin e rregullores mbi rregullat dhe procedurat për vënien e kufizimeve të operimit për mbrojtjen nga zhurma në aeroportet e Republikës së Shqipërisë.....	26632
Urdhër i ministrit të Arsimit dhe Sportit nr. 609, datë 20.12.2024	Për delegimin e kompetencave dhe caktimin e detyrave të zëvendësministrit të Arsimit dhe Sportit, znj. Orjana Osmani.....	26639
Kërkesë e Agjencisë Shtetërore për Shpronësimin nr. 1060/11, datë 26.12.2024	Për shpronësim, për interes publik, të pronarëve të pasurive të paluajtshme, pronë private që preken nga ndërtimi i segmentit rrugor, “Studim-projektim, zgjerim i segmentit rrugor dalje Elbasan–Përrenjas–Qafëthanë”, faza I.....	26641

LIGJ
Nr. 121/2024

**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES
KUADËR TË HUAS NDËRMJET
REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE
BANKËS PËR ZHVILLIM TË
KËSHILLIT TË EVROPËS PËR
FINANCIMIN E PROJEKTIT
“LABORATORËT INTELIGJENTË
(SMART LABS) – DIGJITALIZIMI I
SISTEMIT ARSIMOR SHQIPTAR”**

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1, dhe 121,
pika 1, shkronja “ç”, të Kushtetutës, me propozimin
e Këshillit të Ministrave,

**KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet marrëveshja kuadër e huas ndërmjet
Republikës së Shqipërisë dhe Bankës për Zhvillim të
Këshillit të Evropës për financimin e projektit
“Laboratorët inteligjentë (*Smart Labs*) – digjitalizimi
i sistemit arsimor shqiptar”, sipas tekstit që i
bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren
Zyrtare.

Miratuar në datën 19.12.2024.

**Shpallur me dekretin nr. 428, datë 26.12.2024,
të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bajram Begaj.**

**MARRËVESHJE KUADËR HUAJE
NDËRMJET BANKËS PËR ZHVILLIM TË
KËSHILLIT TË EVROPËS
DHE REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
Laboratorët inteligjentë (*Smart Labs*) –
digjitalizimi i sistemit arsimor shqiptar**

Tabela e përmbajtjes

1. Interpretimi
 - 1.1 Përkufizimet
 - 1.2 Interpretimi
 - 1.3 Titujt
 - 1.4 Rrumbullakosja
2. Kushtet
3. Qëllimi
4. Kushtet financiare
 - 4.1 Shuma e Huas
 - 4.2 Shuma e disbursimit
 - 4.3 Procedura e disbursimit
 - 4.4 Periudha e disbursimit
 - 4.5 Kushtet e disbursimit
 - 4.6 Shlyerja
 - 4.7 Parapagimi
 - 4.8 Përcaktimi i interesit
 - 4.9 Norma e kamatëvonesës
 - 4.10 Rasti i deformimit të tregut
 - 4.11 Pagesat
5. Zbatimi i Projektit
 - 5.1 Detyrimi i kujdesit
 - 5.2 Periudha e alokimit
 - 5.3 Kostot e Projektit
 - 5.4 Sipërmarrjet specifike të Projektit
 - 5.5 Prokurimi
 - 5.6 Masat mjedisore dhe sociale
 - 5.7 Të drejtat e njeriut
 - 5.8 Integriteti
 - 5.9 Vizibiliteti
6. Monitorimi
 - 6.1 Raportimi
 - 6.2 Vizitat
 - 6.3 Kontrolli
 - 6.4 Informacion për Projektin
 - 6.5 Informacion i Huamarrësit
 - 6.6 Angazhimet financiare
7. *Pari Passu*
 - 7.1 Renditja

7.2 Garancia

7.3 Klauzola me anë të përfshirjes

7.4 Pagesat paraprake për palët e treta

8. Përfaqësimet dhe garancitë

9. Palët e treta

10. Mosheqja dorë

11. Transferimi

12. Paligjshmëria

13. Moszbatimi i klauzolës për rrethanat e paparashikuara

14. Ligji rregullues

15. Mosmarrëveshjet

16. Mbrojtja e të dhënave

17. Njoftimet

18. Taksat dhe shpenzimet

19. Çlirimi nga detyrimet

20. Hyrja në fuqi

Shtojca 1

Shtojca 2

Shtojca 3

Shtojca 4

BANKA PËR ZHVILLIM E KËSHILLIT TË EVROPËS, një organizatë ndërkombëtare me seli në adresën: 55, Avenue Kléber, 75116 Paris (Francë) (në vijim e referuar si **“CEB”** ose **“Banka”**), nga njëra anë,

dhe

REPUBLIKA E SHQIPËRISË, duke vepruar nëpërmjet ministrit të Financave (në vijim i referuar si **“Huamarrësi”** dhe së bashku me CEB-in, **“Palët”** dhe secila një **“Palë”**), nga ana tjetër,

MEQENËSE

A. Duke pasur parasysh aplikimin për hua të paraqitur nga autoritetet shqiptare më 30 tetor 2023, të miratuar nga Këshilli Administrativ i CEB-it më 16 nëntor 2023;

B. Duke pasur parasysh protokollin e tretë të datës 6 mars 1959 të Marrëveshjes së Përgjithshme mbi Privilegjet dhe Imunitetet e Këshillit të Evropës, të datës 2 shtator 1949;

C. Duke pasur parasysh rregulloret e Huas së CEB-it, siç janë miratuar nga rezoluta 1587 (2016) e Këshillit Administrativ të CEB-it (në vijim të referuara si **“Rregulloret e Huas”**);

D. Duke pasur parasysh Politikën e CEB-it për Financimin e Huave dhe Projekteve, siç është miratuar nga Rezoluta 1646 (2022) e Këshillit Administrativ të CEB-it (në vijim e referuar si **“Politika e Huas”**);

E. Duke pasur parasysh Politikën e Garancive Mjedisore dhe Sociale të CEB-it, siç është miratuar nga Rezoluta 1588 (2016) e Këshillit Administrativ të CEB-it (në vijim e referuar si **“Politika e garancive mjedisore dhe sociale”**);

F. Duke pasur parasysh udhëzimet e prokurimit të CEB-it, siç janë miratuar nga rezoluta 1655 (2023) e Këshillit Administrativ të CEB-it (në vijim të referuara si **“Udhëzimet e prokurimit”**);

G. Duke pasur parasysh Rregulloren për Mbrojtjen e të Dhënave personale të CEB-it, siç është miratuar nga Rezoluta 1639 (2022) e Këshillit Administrativ të CEB-it (në vijim e referuar si **“Rregullorja për mbrojtjen e të dhënave”**);

H. Duke pasur parasysh Kartën Antikorrupsion të CEB-it, siç është miratuar nga rezoluta 1628 (2021) e Këshillit Administrativ të CEB-it; dhe

I. Duke pasur parasysh juridiksionet jobashkëpunuese/të papajtueshme të CEB-it, siç është miratuar nga Rezoluta 1630 (2021) e Këshillit Administrativ të CEB-it,

ME ANË TË KËSAJ BIEN DAKORD SI MË POSHTË:

1. INTERPRETIMI

1.1 Përkufizimet

Termat e mëposhtëm kanë kuptimin e përcaktuar më poshtë, përveç kur konteksti e kërkon ndryshe:

“Marrëveshje” do të thotë marrëveshja kuadër e Huas, duke përfshirë shtojcat e saj.

“AKSHI” do të thotë Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit, Agjencia kombëtare e Huamarrësit për sigurinë e informacionit.

“Alokim” do të thotë angazhimi i një transhi nga Huamarrësi për Komponentët e pranueshëm të Projektit, edhe nëse ky transh nuk është paguar ende në bazë të Projektit.

“Periudhë alokimi” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 5.2.

“Ditë pune” do të thotë çdo ditë në të cilën T2 (sistemi i shlyerjes bruto në kohë reale i operuar nga Eurosystem ose ndonjë sistem pasues) është i hapur për shlyerjen e pagesave në euro.

“Certifikatë” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 4.5 dhe formularin e përcaktuar në shtojcën 3 të kësaj Marrëveshjeje.

“Datë mbylljeje” do të thotë data e specifikuar në shtojcën 1 të kësaj Marrëveshjeje ku pas kësaj date nuk mund të zhvillohen disbursime të mëtejshme në bazë të Huas.

“Raport përfundimi” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 6.1(b).

“Komponentë” do të thotë komponentët/aktivitetet e planifikuara të projekteve të përcaktuara si të pranueshme sipas shtojcës 1 të kësaj Marrëveshjeje.

“Rast i mospërmbyshjes së tërthortë të detyrimeve” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 6.6(a).

“Valutë” do të thotë, për qëllimet e Marrëveshjes, euro.

“Marrëveshje e përcaktimit të ditëve” do të thotë marrëveshja për përcaktimin e numrit të ditëve ndërmjet dy datave dhe numrin e ditëve në vit, siç specifikohet në njoftimin përkatës të disbursimit.

“Instrument borxhi” do të thotë: (i) çdo hua ose formë tjetër e borxhit financiar; (ii) një instrument, duke përfshirë një dëftesë ose pasqyrë llogarie që tregon ose përbën detyrim për të shlyer një hua, depozitë, parapagim apo zgjatje të ngjashme të afatit të kredisë (duke përfshirë pa kufizim çdo zgjatje të afatit të kredisë në bazë të një marrëveshjeje rifinancimi ose riprogramimi); (iii) një obligacion, notë, garanci borxhi, dëftesë borxhi apo dëshmi të ngjashme me shkrim të borxhit financiar; ose (iv) një instrument që provon një garanci të një detyrimi që përbën borxh financiar të një tjetri.

“Normë e kamatëvonesës” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 4.9.

“Datë disbursimi” do të thotë data kur është skeduar disbursimi i një transhi në përputhje me njoftimin e zbatueshëm të disbursimit.

“Njoftim disbursimi” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 4.3(b).

“Kërkesë disbursimi” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 4.3(a).

“Datë e hyrjes në fuqi” do të thotë data e hyrjes në fuqi të Marrëveshjes që rezulton nga klauzola 20.

“BE” do të thotë Bashkimi Evropian.

“EURIBOR” do të thotë norma e përqindjes së kuotuar nga ndonjë dhënësi i lajmeve financiare, të zbatueshme për CEB-in në ose rreth orës 11 paradite me kohën e Brukselit në datën e përcaktimit të interesit, si norma e financimit për biznese të tregtisë me shumicë në euro, e administruar nga Instituti Evropian i Tregut Monetar (ose ndonjë subjekt tjetër që merr në dorëzim administrimin e asaj përqindjeje) për të njëjtën periudhë si periudha përkatëse e interesit.

Nëse periudha përkatëse e interesit nuk është e njëjtë me periudhën e kuotuar nga dhënësi përkatës i lajmeve financiare, EURIBOR-i i zbatueshëm do të jetë norma e përqindjes që rezulton nga interpolimi linear duke iu referuar 2 (dy) normave të EURIBOR-it, njëra prej të cilave është e zbatueshme për një periudhë të ardhshme më të shkurtër muajsh të plotë dhe tjetra për një periudhë të ardhshme më të gjatë muajsh të plotë sesa kohëzgjatja e periudhës përkatëse të interesit.

“Euro” dhe simboli **“EUR”** do të thotë valuta e ligjshme të Shteteve Anëtare të BE-së, të cilat herë pas here e miratojnë atë si valutën e tyre, në përputhje me dispozitat përkatëse të Traktatit të BE-së dhe Traktatit për Funksionimin e BE-së apo traktatet e tjera vijuese.

“Konventa Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut” do të thotë Konventa për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut, të datës 4 nëntor 1950, CETS nr. 5, e ndryshuar herë pas here.

“Karta Sociale Evropiane” do të thotë Karta Sociale Evropiane e datës 3 maj 1996, CETS nr. 163, e ndryshuar herë pas here.

“Përfitues përfundimtarë” janë specifikuar në shtojcën 1 të kësaj Marrëveshjeje, si grupi përfitues i ndikimeve sociale të Projektit.

“Normë fikse interesi” do të thotë norma e interesit *në vit, e* specifikuar në njoftimin e zbatueshëm të disbursimit.

“Normë e ndryshueshme interesi” do të thotë norma e interesit në vit, e përcaktuar duke shtuar ose zbritur diferencën e specifikuar në njoftimin e zbatueshëm të disbursimit deri ose nga, sipas rastit, norma referuese.

Për shmangien e dyshimit, kur përcaktimi i normës së ndryshueshme të interesit rezulton në një normë negative interesi (për shkak të një norme negative referuese të kuotuar, për kryerjen e një difference që është zbritur nga norma referuese ose në rrethana të tjera), interesi që duhet të paguhet nga Huamarrësi për periudhën e interesit konsiderohet të jetë zero.

“Shpenzime të parashikuara” do të thotë kostot e pranueshme të planifikuara për t'u kryer në kuadër të Projektit gjatë periudhës prej 1 (një) viti.

“TIK” do të thotë teknologjia e informacionit dhe komunikimit.

“Shpenzime të kryera” nënkupton kostot e pranueshme të shkaktuara nga enti zbatues i Projektit.

“Datë përcaktimi e normës së interesit” do të thotë, për qëllimet e caktimit të një norme të ndryshueshme interesi, dita që bie 2 (dy) ditë pune para datës së parë të periudhës së interesit, nëse nuk specifikohet ndryshe në njoftimin përkatës të disbursimit.

“Data të pagesës së interesit” do të thotë datat për pagesën e interesit që korrespondojnë me Periudhën përkatëse të interesit, të specifikuar në njoftimin e zbatueshëm të disbursimit.

“Periudhë interesi” do të thotë periudha që fillon në një datë pagese interesi dhe që përfundon menjëherë një ditë para datës së ardhshme të pagesës së interesit, me kusht që periudha e parë e interesit e zbatueshme për secilin transh të fillojë në datën e disbursimit dhe të përfundojë menjëherë një ditë para datës së ardhshme të pagesës së interesit.

“Hua” do të thotë huaja e dhënë Huamarrësit nga CEB-i me anë të Marrëveshjes.

“Shumë huaje” do të thotë shumat e specifikuar në nënklauzolën 4.1.

“Rast i deformimit të tregut” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 4.10.

“Ndryshim material negativ” do të thotë çdo ngjarje që në opinionin e CEB-it: (i) dëmton materialisht aftësinë e Huamarrësit për të përmbushur detyrimet e tij financiare sipas Marrëveshjes; ose (ii) ndikon negativisht në të drejtat ose mjetet ligjore të CEB-it sipas Marrëveshjes.

“Datë maturimi” do të thotë data e fundit e shlyerjes së principalit për secilin transh të specifikuar në njoftimin e zbatueshëm të disbursimit.

“MAS” do të thotë Ministria e Arsimit dhe Sporteve e Huamarrësit.

“Marrëveshje e ditës së ndryshuar të ardhshme të punës” do të thotë një marrëveshje me anë të së cilës, nëse një datë e specifikuar do të binte në një ditë që nuk është ditë pune, ajo datë do të ishte dita e parë e ardhshme që është një ditë pune, nëse ajo ditë nuk bie në muajin e ardhshëm kalendarik, rast në të cilin ajo datë do të ishte dita e parë pararendëse që është ditë pune.

“Konfirmim parapagimi” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 4.7(a).

“Kosto parapagimi” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 4.7(b).

“Datë parapagimi” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 4.7(a).

“Njoftim parapagimi” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 4.7(a).

“Datë(a) për shlyerjen e principalit” do të thotë data(at) për shlyerjen(et) e principalit sipas secilit transh të specifikuar në njoftimin e zbatueshëm të disbursimit.

“Periudhë e shlyerjes së principalit” do të thotë në lidhje me secilin transh, periudha që fillon nga data e tij e disbursimit deri në datën e tij të maturimit.

“Raport Progresi” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 6.1(a).

“Praktika të ndaluara” ka kuptimin e specifikuar në nënklauzolën 5.8.

“Projekt” do të thotë investimi i pranueshëm për ngritjen e një rrjeti laboratorësh TIK për sistemin arsimor parauniversitar të përcaktuar në shtojcën 1 të kësaj Marrëveshjeje, i cili do të financohet pjesërisht me Huan e miratuar nga Këshilli Administrativ i CEB-it me ref. LD 2175.

“Subjekt zbatues i Projektit” (në vijim i referuar si **“SZP”**) do të thotë personi juridik që me delegim të Huamarrësit, është i ngarkuar për zbatimin e projektit, e specifikuar në klauzolën 5.

“Skedul i zbatimit të Projektit” ka kuptimin e specifikuar në shtojcën 1 të këtij dokumenti.

“Njësi e zbatimit të Projektit” (në vijim i referuar si **“NJZP”**) do të thotë ekipi i emëruar nga SZP-ja, përgjegjës për menaxhimin e përditshëm të projektit, e specifikuar në klauzolën 5.

“Normë referuese” do të thotë EURIBOR-i për një Transh me normë të ndryshueshme interesi të caktuar në euro.

“Lista të sanksioneve” do të thotë: (i) çdo masë kufizuese ekonomike, financiare dhe tregtare dhe embargo armësh, të lëshuar nga BE-ja në përputhje me kapitullin 2 të titullit V të Traktatit për Bashkimin Evropian, si dhe nenin 215 të Traktatit për Funksimin e Bashkimit Evropian, siç është në dispozicion në faqen zyrtare të internetit¹ të BE-së ose ndonjë faqe vijuese, të ndryshuar dhe të plotësuar herë pas here; ose (ii) çdo masë kufizuese ekonomike, financiare dhe tregtare dhe embargo armësh, të lëshuar nga Këshilli i Sigurimit i Kombeve të Bashkuara në përputhje me nenin 41 të

¹ http://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/8442/consolidated-list-sanctions_en
Faqe | 26478

Kartës së Kombeve të Bashkuara, siç është në dispozicion në faqen zyrtare të internetit të Kombeve të Bashkuara ose në çdo faqe vijuese, të ndryshuar dhe të plotësuar herë pas here.

“Persona të sanksionuar” do të thotë çdo individ ose subjekt të listuar në dhe/ose ndryshe që i nënshtrohet një ose më shumë listave të sanksioneve.

“Garanci do të thotë çdo marrëveshje ose masë që krijon një shkallë preferenciale, të drejtë preferenciale pagese, kolateral ose garanci të çfarëdo natyre, e cila mund t’i japë të drejta të zgjeruara palëve të treta.

“Laborator inteligjent (*Smart Lab*)” do të thotë një dhomë ose hapësirë e dedikuar brenda ambienteve të një shkolle që përfshin pajisje TIK, infrastrukturë dhe mobilim TIK që mund të përdoren për një gamë të gjerë qëllimesh arsimore dhe siç specifikohet më tej në shtojcën 1.

“Diferencë” do të thotë, në lidhje me transhet me normë të ndryshueshme interesi, diferenca fikse ndaj normës referuese (që është ose plus, ose minus) të specifikuar në pikë bazë në njoftimin e zbatueshëm të disbursimit.

“Transh” do të thotë një shumë e disbursuar ose që do të disbursohet sipas Huas.

1.2 Interpretimi

Përveç nëse konteksti e kërkon ndryshe, referencat, për:

i) këtë Marrëveshje interpretohen si referenca për këtë Marrëveshje të cilat herë pas here plotësohen, ndryshohen ose ripërcaktohen;

ii) një Palë ose ndonjë person tjetër përfshin pasuesit e tij në titull ose të transferuarit e tij të lejuar;

iii) “Klauzola”, “nënklauzola” dhe “pika” interpretohen si referenca ndaj klauzolave, nënklauzolave dhe pikave përkatësisht në këtë Marrëveshjeje; dhe

iv) Fjalët e përdorura në njëjës do të përfshijnë shumësin dhe anasjelltas.

1.3 Titujt

Titujt në këtë Marrëveshje nuk kanë domethënie ligjore dhe nuk ndikojnë në interpretimin e saj.

1.4 Rrumbullakosja

Për qëllimet e llogaritjeve të përmendura në këtë Marrëveshje:

i) të gjitha përqindjet që rezultojnë nga llogaritje të tilla përveç atyre të përcaktuara nëpërmjet përdorimit të interpolimit, rrumbullakosen, nëse është e nevojshme, në më të afërtën e njëqind të

mijtës së një pike përqindjeje (p.sh., 9.876541% (ose.09876541), duke u rrumbullakosur në 9.87654% (ose.0987654) dhe 9.876545% (ose.09876545), duke u rrumbullakosur deri në 9.87655% (ose.0987655));

ii) të gjitha përqindjet e përcaktuara nëpërmjet përdorimit të interpolimit linear duke iu referuar 2 (dy) normave përkatëse referuese, do të rrumbullakosen, nëse është e nevojshme, në përputhje me metodën e përcaktuar në nënparagrafin (a) më sipër, por në të njëjtën shkallë saktësie si 2 (dy) normat e përdorura për të bërë përcaktimin (përveç kur përqindje të tilla nuk do të rrumbullakosen në një shkallë më të ulët saktësie sesa një e mijta e një pike përqindjeje (0.001%)); dhe

iii) të gjitha shumat e valutës të përdorura në ose që rezultojnë nga llogaritjet e mësipërme do të rrumbullakosen, përveç nëse specifikohet ndryshe në përkufizimin përkatës të valutës, në dy numrat dhjetorë më të afërt në valutën përkatëse (me.005 të rrumbullakosura lart (p.sh.,.674 e rrumbullakosur poshtë në.67 dhe.675 që rrumbullakoset deri në.68).

2. KUSHTET

Huaja jepet sipas kushteve të përgjithshme të rregulloreve të Huas dhe kushteve të veçanta të Marrëveshjes.

3. QËLLIMI

CEB-i i jep Huan Huamarrësit, i cili e pranon atë, vetëm për qëllim të financimit të Projektit siç përshkruhet sipas shtojcës 1.

Çdo ndryshim në mënyrën si aplikohet huaja që nuk ka marrë miratimin paraprak me shkrim të CEB-it do të përbënte një rast në lidhje me nenin 3.3 (h) të rregulloreve të Huas dhe mund të çojë në rimbursimin, pezullimin ose anulimin para kohe të Huas sipas kushteve të neneve 3.3 (*Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara*), 3.5 (*Pezullimi nga Banka i huave të padisbursuara*) dhe 3.6 (*Anulimi nga Banka i huave të padisbursuara*) të rregulloreve të Huas.

4. KUSHTET FINANCIARE

4.1 Shuma e Huas

Shuma e Huas është:

Njëzet e shtatë milionë euro

27 000 000 EURO

4.2 Shuma e disbursimit

Huaja disbursohet në minimalisht 2 (dy) transhe.

Shuma e çdo transhi përcaktohet sipas shpenzimeve të kryera dhe/ose shpenzimeve të parashikuara. Shuma e transhit të parë nuk duhet të

tejkalojë njëzet e pesë për qind (25%) të shumës së Huas.

4.3 Procedura e disbursimit

Disbursimi i çdo transhi përcaktohet nëpërmjet procedurës së mëposhtme:

a) Kërkesë disbursimi

Para çdo disbursimi, Huamarrësi i paraqet CEB-it një kërkesë disbursimi kryesisht në formën e përcaktuar në shtojcën 3 të kësaj Marrëveshjeje (në vijim e referuar si “Kërkesë disbursimit”).

Një kërkesë disbursimi specifikon të propozuar:

i) Valutën dhe shumën për transhin;

ii) Datën e disbursimit; një datë e tillë disbursimi duhet të jetë një ditë pune që bie të paktën 5 (pesë) ditë pune pas datës së kërkesës për disbursim.

iii) Datën/datat e shlyerjes së principalit, duke përfshirë datën e maturimit, duke marrë parasysh se çdo transh do të jetë amortizues dhe periudha e shlyerjes së principalit për secilin transh nuk duhet të tejkalojë 15 (pesëmbëdhjetë) vjet.

iv) Normën fikse maksimale të interesit ose diferencën maksimale të normës referuese;

v) Periudhën e interesit dhe datat e pagesës së interesit;

vi) Marrëveshjen e përcaktimit të ditëve dhe ditët e punës; dhe

vii) Llogarinë e Huamarrësit për pagesa.

Çdo kërkesë disbursimi huaje që i dorëzohet CEB-it është e përvokueshme, nëse nuk është rënë dakord ndryshe me shkrim nga CEB-i.

b) Njoftimi i disbursimit

Nëse CEB-i merr një kërkesë disbursimi që pajtohet me kërkesat e kërkesës për disbursim të përcaktuara në nënklauzolën 4.3(a) më sipër dhe nëse të gjitha kushtet e tjera përkatëse të disbursimit të përcaktuara më poshtë në nënklauzolën 4.5 (*Kushtet e disbursimit*) janë plotësuar nga Huamarrësi, CEB-i do t'i dorëzojë Huamarrësit një njoftim disbursimi kryesisht në formën e përcaktuar në shtojcën 2 të kësaj Marrëveshjeje (në vijim i referuar si “Njoftim disbursimi”). Çdo njoftim disbursimi duhet të dorëzohet të paktën 2 (dy) ditë pune para datës së propozuar të disbursimit.

Njoftimi i disbursimit duhet të specifikojë:

i) Valutën(at) dhe shumën(at) për transhin;

ii) Datën e disbursimit;

iii) Periudhën e shlyerjes së principalit dhe datën/datat e shlyerjes së principalit, duke përfshirë datën e maturimit;

iv) Normën fikse të interesit ose diferencën ndaj normës referuese;

v) Periudhën e interesit dhe datat e pagesës së interesit;

vi) Marrëveshjen e përcaktimit të ditëve dhe ditët e punës; dhe

vii) Llogaritë e Huamarrësit dhe CEB-it për pagesat

Njoftimi i disbursimit që plotëson elementët e përfshirë në një kërkesë disbursimi, përbën angazhim të përvokueshëm dhe të pakushtëzuar nga ana e Huamarrësit për të marrë hua nga CEB-i dhe nga ana e CEB-it për t'i disbursuar Huamarrësit transhin sipas termave dhe kushteve të specifikuar në njoftimin e disbursimit.

Pavarësisht nga sa më sipër, nëse CEB-i nuk ka dorëzuar njoftim disbursimi brenda 20 (njëzet) ditësh pune pas marrjes së kërkesës për disbursim, kërkesa përkatëse për disbursim do të konsiderohet e anuluar.

4.4 Periudha e disbursimit

Përveç nëse është rënë dakord ndryshe me shkrim nga CEB-i, Huamarrësi nuk ka të drejtë:

i) të lëshojë një kërkesë disbursimi për transhin e parë pas 12 (dymbëdhjetë) muajve pas ekzekutimit të Marrëveshjes nga Palët;

ii) të lëshojë ndonjë kërkesë tjetër disbursimi pas 18 (tetëmbëdhjetë) muajve pas disbursimit të fundit; ose

iii) të lëshojë ndonjë kërkesë tjetër disbursimi pas datës që bie 15 (pesëmbëdhjetë) ditë pune para datës së mbylljes.

4.5 Kushtet e disbursimit

a) Kushtet para kërkesës për disbursim për transhin e parë:

i) Një opinion ligjor në gjuhën angleze, të lëshuar nga ministri i Drejtësisë i Huamarrësit me anë të së cilit konfirmohet sipas pritshmërisë së CEB-it, se Marrëveshja është ekzekutuar sipas rregullave nga përfaqësuesit e autorizuar të Huamarrësit dhe se Marrëveshja është e vlefshme, e detyrueshme dhe e zbatueshme në përputhje me kushtet në juridiksionin e Huamarrësit.

ii) Dëshmi në gjuhën angleze (p.sh., statut, rezolutë, prokurë etj.), sipas pritshmërisë së CEB-it, të personit(ave) të autorizuar për ekzekutimin e Marrëveshjes dhe kërkesave për disbursim në emër të Huamarrësit, së bashku me modelin e vërtetuar të nënshkrimit(eve) të këtij personi/këtyre personave.

iii) Një certifikatë nga Huamarrësi në formën e shtojcës 3 të kësaj Marrëveshjeje, të nënshkruar nga personi(at) e autorizuar për ekzekutimin e kërkesave për disbursim në emër të Huamarrësit dhe me datë jo më herët sesa një datë që bie 5 (pesë) ditë pune para kërkesës për disbursim.

iv) Të dhënat bazë për treguesit teknikë të ofruara nga Huamarrësi dhe të pranuar nga CEB-i.

v) Dëshmitë e dorëzuara sipas pritshmërisë së CEB-it se janë në funksion marrëveshjet e zbatimit dhe stafi i nevojshëm është mobilizuar dhe konfirmuar.

vi) Plani i prokurimit është dorëzuar dhe pranuar nga CEB-i.

vii) Kalendari i planifikuar i përditësuar i aktiviteteve që mbulojnë skedulin e zbatimit të Projektit është dorëzuar nga Huamarrësi dhe pranuar nga CEB-i.

b) Kushtet pararendëse për ndonjë kërkesë tjetër disbursimi:

i) Dëshmi në gjuhën angleze (p.sh., statut, rezolutë, prokurë etj.), sipas pritshmërisë së CEB-it, të personit(ave) të autorizuar për ekzekutimin e kërkesave për disbursim në emër të Huamarrësit, së bashku me modelin e vërtetuar të nënshkrimit(eve) të këtij personi/këtyre personave.

ii) Progresraporti që konfirmon, sipas pritshmërisë të CEB-it, alokimin e të paktën njëqind për qind (100%) të transhit të mëparshëm.

iv) Një certifikatë nga Huamarrësi në formën e shtojcës 4, të nënshkruar nga personi(at) i/e autorizuar për ekzekutimin e kërkesave për disbursim në emër të Huamarrësit dhe me datë jo më herët sesa një datë që bie 5 (pesë) ditë pune para kërkesës për disbursim.

c) Kushti pararendës për çdo kërkesë disbursimi si rezultat i së cilës shuma e fondeve të disbursuara sipas kësaj Marrëveshjeje do të kalonte 25 milionë euro:

i) Dëshmi që konfirmon ndarjen e shumës së duhur të fondeve të disbursuara sipas Marrëveshjes për shkollat në distancë dhe kolektive të Shqipërisë për zbatimin e strategjisë së TIK-ut, të përmendura në kushtet specifike të shtojcës 1 të kësaj marrëveshjeje.

4.6 Shlyerja

Në çdo datë shlyerjeje principali, Huamarrësi shlyen principalin e çdo transhi të kërkuar në atë datë të shlyerjes së principalit, në përputhje me

kushtet e përcaktuara në njoftimin e zbatueshëm të disbursimit.

4.7 Parapagimi

a) Mekanizmat

Nëse në ndonjë rast të specifikuar në këtë Marrëveshje që i referohet kësaj nënklaule, Huamarrësi duhet të parapaguajë të gjithë ose ndonjë pjesë të një transhi ose në rast të një parapagimi vullnetar, Huamarrësi duhet t'i japë CEB-it njoftimin me shkrim të paktën 1 (një) muaj para (në vijim i referuar si “Njoftimi i parapagimit”) me anë të së cilit specifikohen shumat që do të parapagohen, data kur do të kryhet parapagimi (në vijim i referuar si “Data e parapagimit”) dhe pas konsultimit paraprak me CEB-in, kostot e parapagimit. Data e parapagimit bie në një datë pagese interesi, nëse nuk bihet dakord ndryshe me shkrim nga CEB-i.

Pas marrjes së njoftimit të parapagimit, CEB-i do t'i dërgojë Huamarrësit njoftim me shkrim (në vijim i referuar si “Konfirmimi i parapagimit”), jo më vonë se 5 (pesë) ditë pune para datës së parapagimit, me anë të së cilit specifikohet interesi i shtuar i kërkuar në lidhje me të dhe kostot e parapagimit në pajtim me nënklaulën 4.7(b).

Një konfirmim parapagimi që i përshtatet të gjithë elementëve të përfshirë në njoftimin e parapagimit përbën angazhim të përvokueshëm dhe të pakushtëzuar nga ana e Huamarrësit për parapagimin e shumave përkatëse për CEB-in sipas termave dhe kushteve të specifikuar në konfirmimin e parapagimit.

Nëse Huamarrësi parapaguan pjesërisht një transh, shuma e parapaguar do të aplikohet proporcionalisht për çdo shlyerje të principalit të papaguar. Në një rast të tillë, konfirmimi i parapagimit do të përfshijë, në përputhje me rrethanat, një skedul të përshtatur shlyerjeje i cili do të jetë i detyrueshëm për Huamarrësin.

b) Kostot e parapagimit

Kostot që rezultojnë nga parapagimi në përputhje me nënklaulën 4.7(a) (në vijim të referuar si “**Kosto parapagimi**”) përcaktohen nga CEB-i në bazë të kostove të rishpërndarjes së shumës që do të parapaguhet nga data e parapagimit deri në datën e maturimit, duke përfshirë edhe ndonjë kosto të ngjashme, të tilla si ndryshimin e ndonjë mase themelore mbrojtëse. Kostot e rishpërndarjes do të përcaktohen mbi bazën e diferencës ndërmjet normës fillestare dhe normës së

rishpërndarjes e cila do të përcaktohet nga CEB-i në bazë të kushteve të tregut në datën e njoftimit të parapagimit.

4.8 Përcaktimi i interesit

Huamarrësi paguan interes mbi principalin e çdo transhi herë pas here të papaguar gjatë çdo periudhe interesi në normën fikse të interesit/normën e ndryshueshme të interesit të specifikuar në njoftimin e zbatueshëm të disbursimit.

Interesi: (i) shtohet duke filluar nga dhe përfshirë ditën e parë të periudhës së interesit, por duke përjashtuar ditën e fundit të kësaj periudhe interesi; dhe (ii) është i kërkueshëm dhe i pagueshëm në datat e pagesës së interesit të përcaktuara në njoftimin e zbatueshëm të disbursimit. Interesi llogaritet në bazë të Marrëveshjes së përcaktimit të ditëve të specifikuar në njoftimin përkatës të disbursimit.

Në rastin e transheve të normës së interesit të ndryshueshëm, CEB-i përcakton për secilën datë të përcaktimit të interesit normën e zbatueshme të interesit gjatë periudhës përkatëse të interesit, në përputhje me Marrëveshjen dhe menjëherë njofton për këtë Huamarrësin. Çdo përcaktim nga CEB-i është përfundimtar, vendimtar dhe detyrues për Huamarrësin, përveç nëse i provohet CEB-it nga Huamarrësi se një përcaktim i tillë është një gabim i qartë.

4.9 Norma e kamatëvonesës

Në rast se Huamarrësi nuk mund të paguajë, tërësisht ose pjesërisht, ndonjë shumë bazuar në Marrëveshjen, dhe pavarësisht ndonjë mjeti tjetër të disponueshëm nga CEB-i sipas Marrëveshjes, Huamarrësi do të paguajë interes mbi shumat e papaguara nga data e pagesës deri në datën e marrjes së një pagese të tillë nga CEB-i në normën e interesit *njetor* të barabartë me EURIBOR-in njëmuajor, të kuotuar në datën e caktuar të pagesës plus 200 pikë-bazë (dyqind pikë-bazë) (në vijim e referuar si “Norma e kamatëvonesës”).

Norma e zbatueshme e Kamatëvonesës do të përditësohet çdo 30 (tridhjetë) ditë kalendarike.

4.10 Rasti i deformimit të tregut

CEB-i, pas marrjes dijeni, do të njoftojë Huamarrësin për ndodhinë e një rasti deformimi tregu.

Për qëllimet e Marrëveshjes, një “Rast i deformimit të tregut” i referohet rrethanave të mëposhtme:

a) Dhënësi përkatës i lajmeve financiare i përmendur sipas përkufizimit të EURIBOR-it nuk

kuoton ndonjë normë përqindjeje ose faqja e normës korresponduese të interesit të tregut nuk është e aksesueshme.

Sipas një rasti të tillë të deformimit të tregut, EURIBOR-i i zbatueshëm do të jetë norma e përqindjes në *vit* e përcaktuar nga CEB-i si mesatarja aritmetike e normave në të cilat huat në euro, në një shumë të njëjtë apo sa më të afërt të krahasueshme me shumën e Huas në fjalë dhe për një periudhë të njëjtë ose sa më të përafërt të krahasueshme me periudhën përkatëse të interesit, janë ofruar nga tri banka; (3) kryesore në tregun ndërbankar të BE-së të zgjedhur nga CEB-i. Nëse janë ofruar të paktën 2 (dy) kuotime, EURIBOR-i i zbatueshëm për atë datë përcaktimi interesi do të jetë mesatarja aritmetike e të gjitha kuotimeve të ofruara.

Nëse është ofruar vetëm 1 (një) kuotim ose asnjë kuotim, EURIBOR-i i zbatueshëm do të jetë norma e përqindjes në vit e përcaktuar nga CEB-i si mesatarja aritmetike e normave në të cilat huat në euro, në një shumë të njëjtë apo sa më të afërt të krahasueshme me shumën e Huas në fjalë dhe për një periudhë të njëjtë apo sa më të afërt të krahasueshme me periudhën përkatëse të interesit, janë ofruar në ditën e dytë të punës pas fillimit të periudhës përkatëse të interesit nga bankat kryesore në tregun ndërbankar të BE-së të zgjedhur nga CEB-i.

b) CEB-i vendos se nuk është e mundur të përcaktohet norma e zbatueshme e referencës në përputhje me paragrafin e mësipërm (a).

Sipas një rasti të tillë deformimi të tregut, norma e zbatueshme e interesit të ndryshueshëm do të zëvendësohet me normën që shpreh si një normë përqindjeje në vit koston e financimit të Huas së CEB-it nga çfarëdolloj burimi të cilin CEB-i e çmon të arsyeshëm për t’u zgjedhur.

c) Në çdo kohë midis dorëzimit të një njoftimi disbursimi dhe datës së disbursimit, CEB-i konstaton në mënyrë të arsyeshme se ekzistojnë rrethana të jashtëzakonshme dhe të paparashikuara të një natyre ekonomike, financiare, politike apo natyre tjetër të jashtme që ndikojnë negativisht në aksesin e CEB-it në burimet e tij të financimit.

Në një rast të tillë deformimi tregu, CEB-i ka të drejtë ta anulojë disbursimin e planifikuar pa asnjë kosto.

Në rastet e deformimit të tregut të përcaktuara në pikat (a) dhe (b) më sipër:

i) Nëse Huamarrësi e kërkon, Palët, duke vepruar në mirëbesim, do të hyjnë në negociata për një periudhë jo më të gjatë se 30 (tridhjetë) ditë kalendarike, në mënyrë që të bien dakord mbi një alternativë për EURIBOR-in e zbatueshëm. Nëse nuk arrihet asnjë marrëveshje, Huamarrësi mund të vijojë me parapagimin në datën pasuese të pagesës së interesit sipas kushteve të përcaktuara në nënklauzolën 4.7

ii) CEB-i ka të drejtë, duke vepruar në mirëbesim dhe në konsultim me Huamarrësin në masën që është e mundur në mënyrë të arsyeshme, të ndryshojë kohëzgjatjen e çdo periudhe pasuese interesi deri në 30 (tridhjetë) ditë kalendarike ose periudhë më të shkurtër, duke i dërguar Huamarrësit njoftim për këtë qëllim. Çdo ndryshim i tillë në një periudhë interesi hyn në fuqi në datën e specifikuar në këtë njoftim nga CEB-i.

Nëse CEB-i përcakton se rasti përkatës i deformimit të tregut nuk ekziston më, atëherë në bazë të ndonjë rasti tjetër të deformimit të tregut aktual ose ekzistues, norma e ndryshueshme e interesit dhe/ose periudha e interesit e zbatueshme për transhin përkatës do të kthehen, që nga dita e parë e periudhës pasuese të interesit, te llogaritja në përputhje me normën e ndryshueshme të interesit dhe periudhën e interesit të specifikuar në njoftimin përkatës të disbursimit.

4.11 Pagesat

Të gjitha shumat e detyrueshme nga Huamarrësi sipas kësaj Marrëveshjeje janë të pagueshme në valutën e secilit transh në llogarinë e CEB-it të përcaktuar në njoftimin e zbatueshëm të disbursimit. Çdo pagesë sipas kësaj Marrëveshjeje bëhet në ditën e punës në bazë të Marrëveshjes së ndryshuar të ditës së ardhshme të punës. Çdo pagesë konsiderohet e kryer pasi CEB-i të ketë marrë shumën në llogari të tij.

Huamarrësi ose banka e udhëzuar nga Huamarrësi, sipas rastit, i dërgon CEB-it njoftim pagese me shkrim të paktën 5 (pesë) ditë pune para pagesës së çdo shume të kërkueshme sipas kësaj Marrëveshjeje.

Të gjitha pagesat që do të kryhen nga Huamarrësi sipas kësaj Marrëveshjeje, do të llogariten dhe do të bëhen pa (dhe falas dhe pa asnjë zbritje për) shlyerje ose kundërpretendim.

Nëse CEB-i merr një pagesë që është e pamjaftueshme për të shlyer të gjitha shumat e kërkueshme dhe të pagueshme në atë kohë nga

Huamarrësi sipas kësaj Marrëveshjeje, CEB-i do të aplikojë atë pagesë në ose ndaj pagesës:

d) së pari, të tarifave, kostove, detyrimeve ose shpenzimeve të kërkueshme por të papaguara sipas kësaj Marrëveshjeje;

e) së dyti, çdo interesi të shtuar të kërkueshëm por të papaguar sipas kësaj Marrëveshjeje,

f) së treti, çdo principali të kërkueshëm por të papaguar sipas kësaj Marrëveshjeje; dhe

g) së katërti, çdo shume tjetër të kërkueshme por të papaguar sipas kësaj Marrëveshjeje.

5. ZBATIMI I PROJEKTTIT

Huamarrësi, zbaton Projektin në përputhje me Marrëveshjen.

Huamarrësi cakton [AKSHI] dhe [MAS] si SZP. Huamarrësi do të sigurojë që [AKSHI] të përcaktoj NJZP dhe do të sigurojë që NJZP-ja ka personelin dhe pajisjet e duhura gjatë gjithë periudhës së zbatimit të projektit.

Në çdo rast, Huamarrësi mbetet i vetëm përgjegjës për të përmbushur detyrimet e tij sipas Marrëveshjes.

Moszbatimi i sipërmarrjeve të përcaktuara këtu sipas nenit 5 do të përbënte, pavarësisht nga ndonjë dispozitë tjetër e zbatueshme e rregulloreve të Huas, një rast në lidhje me nenin 3.3 (h) të rregulloreve të Huas dhe mund të çojë në: (i) shpenzimet e kontratës përkatëse të shpallura të papërshtatshme për Alokim sipas Projektit; dhe/ose (ii) rimbursimin, pezullimin ose anulimin para kohe të Huas, tërësisht ose pjesërisht, sipas kushteve të neneve 3.3 (*Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara*), 3.5 (*Pezullimi nga Banka i huave të padisbursuara*) dhe 3.6 (*Anulimi nga Banka i huave të padisbursuara*) të rregulloreve të Huas.

5.1 Detyrimi i kujdesit

Huamarrësi ofron të gjithë kujdesin dhe përpjekjet dhe përdor të gjitha mjetet zakonisht të përdorura (duke përfshirë, por pa u kufizuar në mjetet ligjore, financiare, drejtuese dhe teknike) të kërkuara për zbatimin e duhur të Projektit.

5.2 Periudha e alokimit

Huamarrësi alokon secilin transh në Projekt brenda 12 (dymbëdhjetë) muajve pas datës përkatëse të disbursimit (në vijim e referuar si “Periudha e alokimit”), përveç nëse është rënë dakord ndryshe me shkrim nga CEB-i.

Nëse një transh i disbursuar nga CEB-i nuk i alokohet Projektit ose i është alokuar vetëm pjesërisht brenda periudhës së alokimit, Huamarrësi

vijon me parapagimin e shumave të paalokuara në datën tjetër të pagesës së interesit, në kushtet e parashikuara në nënklauzolën 4.7.

5.3 Kostot e Projektit

Transhet e disbursuara sipas Huas nuk kalojnë 90% (nëntëdhjetë për qind) të kostove totale të pranueshme të Projektit të specifikuara në shtojcën 1 të saj. Nëse transhet e disbursuara sipas Huas tejkalojnë nivelin e mësipërm 90% (me ulje të kostove totale të pranueshme ose ndryshe), Huamarrësi vijon me parapagimin e tepicës në datën tjetër të pagesës së interesit, në kushtet e parashikuara në nënklauzolën 4.7.

Nëse kostot totale të pranueshme të Projektit rriten ose rishikohen për çfarëdo arsye, Huamarrësi do të sigurojë që burimet shtesë financiare për përfundimin e Projektit janë të disponueshme pa ndonjë mjet tjetër nga CEB-i. Planet për të financuar kostot e rritura, i komunikohen CEB-it pa vonesë.

5.4 Sipërmarrjet specifike të Projektit

Huamarrësi garanton që:

i) të gjitha të drejtat dhe lejet për tokën, pasurinë e patundshme dhe lejet e kërkuara për zbatimin e Projektit janë të disponueshme në kohë;

ii) buxheti i Huamarrësit dhe i MAS-it ka në dispozicion fonde të mjaftueshme për të rekrutuar dhe mbajtur mësuesit e nevojshëm të TIK-ut dhe për të ofruar mbështetjen e nevojshme teknike për shkollat në nivel vendor;

iii) të gjitha asetet dhe impiantet në bazë të Projektit janë të siguruara përgjithmonë, mirëmbahen dhe operohen në përputhje me praktikën më të mira ndërkombëtare;

iv) zbatohet çdo kërkesë tjetër e specifikuar në shtojcën 1 (“Kushtet specifike”) të kësaj Marrëveshjeje.

5.5 Prokurimi

Prokurimi i furnizimeve, punëve dhe shërbimeve që do të financohen në bazë të Projektit, duhet të jenë në përputhje me udhëzimet e prokurimit.

AKSHI do të përfshijë, në masën e lejuar nga ligjet kombëtare të prokurimit publik, konsideratat e qëndrueshme të prokurimit në aktivitetet e prokurimit të Projektit, veçanërisht në kriteret e dhënies së kontratës dhe kushtet e veçanta të ekzekutimit të kontratave. AKSHI do të japë informacion mbi përputhshmërinë me sa më sipër në Raportet e Progresit të paraqitura në bazë të nënklauzolës 6.1(a).

5.6 Masat mjedisore dhe sociale

Huamarrësi zbaton Projektin në përputhje me kërkesat e përcaktuara në Politikën e Mbrojtjes Mjedisore dhe Sociale.

5.7 Të drejtat e njeriut

Huamarrësi garanton që zbatimi i Projektit nuk çon në shkelje të: i) Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; ose ii) Kartës Sociale Evropiane.

5.8 Integriteti

Huamarrësi merr përsipër se:

a) do të krijojë dhe më pas zbatojë politikën, procedurat dhe kontrollet e brendshme, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe praktikën më të mira ndërkombëtare, me qëllim parandalimin e Huamarrësit që të bëhet, në lidhje me zbatimin e Projektit ose ndryshe, një instrument për pastrimin e parave ose financimin e terrorizmit;

b) nuk do të vendosë të ardhura nga Huaja në dispozicion ose për përfitim, drejtpërdrejt ose tërthorazi, të ndonjë Personi të Sanksionuar;

c) nuk do të kryejë, dhe asnjë person, me pëlqimin ose dijeninë e tij të mëparshme, nuk do të kryejë, në lidhje me zbatimin e Projektit, një Praktikë të Korrupsionit, Praktikë Mashtruese, Praktikë Shtrënguese, Praktikë Bashkëpunuese ose Praktikë Penguese (në vijim, së bashku me pastrimin e parave, financimin e terrorizmit dhe vënien në dispozicion të të ardhurave nga Huaja për personat e sanksionuar, të referuara si “**Praktikat e ndaluara**”).

Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje:

i) “**Praktikë e korrupsionit**” do të thotë çdo akt i ofrimit, dhënies, marrjes ose kërimit, drejtpërdrejt ose tërthorazi, të çdo objekti me vlerë për të ndikuar në mënyrë të papërshtatshme në veprimet e një pale tjetër.

ii) “**Praktikë mashtruese**” do të thotë çdo veprim ose mosveprim, duke përfshirë një keqinterpretim, që me qëllim ose në mënyrë të pakujdesshme mashtron, ose synon të mashtrojë një palë për të marrë përfitim financiar ose përfitim tjetër, ose për të shmangur një detyrim.

iii) “**Praktikë shtrënguese**” do të thotë çdo veprim i keqësimit ose dëmtimit, ose kërcënimit për të keqësuar ose dëmtuar, në mënyrë të drejtpërdrejt ose të tërthortë, ndonjë palë ose pronë të ndonjë pale për të ndikuar në mënyrë të papërshtatshme në veprimet e një pale.

iv) “**Praktikë bashkëpunuese**” do të thotë çdo marrëveshje midis dy ose më shumë palëve, e krijuar për të arritur një qëllim të papërshtatshëm, duke

përfshirë ndikimin e papërshtatshëm të veprimeve të një pale tjetër.

v) **“Praktikë penguese”** do të thotë, në lidhje me një hetim mbi një Praktikë Shtrënguese, Bashkëpunuese, Korruptive ose Mashtruese: (a) çdo akt të shkatërrimit, falsifikimit, ndryshimit ose fshehjes së qëllimshme të provave për hetimin; (b) çdo akt kërcënimi, ngacmimi ose frikësimi të cilësdo palë për ta penguar atë nga informimi i njohurive të saj për çështje që lidhen me hetimin ose për të ndjekur hetimin; dhe/ose (c) çdo akt që synon të pengojë materialisht ushtrimin e të drejtave kontraktuale të auditimit ose aksesit në informacion.

Huamarrësi (drejtpërdrejt ose përmes AKSHI-it ose MAS-it) merr përsipër të informojë CEB-in nëse duhet të vihet në dijeni për ndonjë fakt ose informacion që sugjeron kryerjen e ndonjë praktike të tillë të ndaluar. Për këtë qëllim, njohuritë e ndonjë anëtarit të NJZP-së do të konsiderohen si njohuri të Huamarrësit.

Huamarrësi merr përsipër:

i) të ndërmarrë në kohë një veprim të tillë që CEB-i mund të kërkojë në mënyrë të arsyeshme për të hetuar dhe/ose përfunduar ndonjë Praktikë të Ndaluar të pretenduar ose aktuale;

ii) të lehtësojë çdo hetim që CEB-i mund të kryejë në lidhje me ndonjë Praktikë të Ndaluar të pretenduar ose aktuale; dhe

iii) të informojë CEB-in për masat e marra për të kërkuar dëmshpërblim nga personat përgjegjës për çdo humbje që rezulton nga ndonjë praktikë e tillë e ndaluar.

[Drejtori për Koordinimin e Agjendës digjitale dhe Fondet e Huaja *e-gov* të AKSHI] do të jetë përgjegjës për kontaktet me CEB-in për qëllimet e kësaj nënklauzole.

5.9 Vizibiliteti

Huamarrësi (drejtpërdrejt ose përmes AKSHI-it ose MAS-it) do të informojë përfituesit përfundimtarë se Projekti financohet pjesërisht nga CEB-i përmes mjeteve të përshtatshme të komunikimit, të tilla si njoftime të dhëna në faqet përkatëse të internetit, media sociale, njoftime për shtyp, broshura ose ekspozim të posterave/tabelave në faqet/objektet përkatëse të Projektit. Në çdo rast, informacioni për Huamarrësit Përfundimtarë do të tregojë në mënyrë të përshtatshme emrin dhe logon e CEB-it.

6. MONITORIMI

6.1 Raportimi

a) Raportet e Progresit

Huamarrësi do të sigurojë që AKSHI do t'i dërgojë CEB-it një raport progresi (në vijim i referuar si **“Raporti i Progresit”**): (i) një herë në vit deri në përfundimin e Projektit; dhe (ii) para çdo kërkesë për disbursim, përveç kërkesës për disbursim për transhin e parë.

Shtojca 4 e kësaj Marrëveshjeje paraqet një model me anë të së cilit specifikohet informacioni minimal i kërkuar nga CEB-i. Mund të përdoren gjithashtu formatet alternative që përmbajnë të njëjtën informacion.

b) Raporti i Përfundimit

Pas përfundimit të Projektit, Huamarrësi paraqet një raport përfundimi (në vijim i referuar si **“Raporti i përfundimit”**).

Në shtojcën 4 të kësaj Marrëveshjeje paraqitet një model me anë të së cilit specifikohet informacioni minimal i kërkuar nga CEB-i. Gjithashtu, mund të përdoren formatet alternative që përmbajnë të njëjtën informacion.

6.2 Vizitat

Huamarrësi merr përsipër të pranojë në mënyrë të favorshme çdo vizitë monitorimi /teknike/vlerësimi, duke përfshirë lehtësimin e aksesit në vendpunimet/kontraktorët përkatës të Projektit, të kryera nga anëtarët e personelit të CEB-it ose palët e treta të përcaktuara.

6.3 Kontrolli

Nëse Huamarrësi nuk zbaton ndonjë nga sipërmarrjet e tij sipas Marrëveshjes, Huamarrësi merr përsipër të pranojë në mënyrë të favorshme çdo auditim në vendpunim, të kryer nga anëtarët e personelit të CEB-it ose palët e treta të përcaktuara, i cili do të mbulohet me shpenzimet e Huamarrësit.

6.4 Informacioni për Projektin

Huamarrësi (drejtpërdrejt ose përmes AKSHI-t ose MAS-it) mban të dhënat kontabël në lidhje me Projektin, të cilat do të jenë në përputhje me standardet ndërkombëtare, me anë të së cilave do të tregohet në çdo moment ecuria e progresit të Projektit dhe të cilat do të regjistrojnë të gjitha përdorimet e bëra dhe identifikojnë asetet dhe shërbimet e financuara pjesërisht me Huan.

Huamarrësi (drejtpërdrejt ose përmes AKSHI-it ose MAS-it) i dorëzon CEB-it në kohën e duhur çdo informacion ose dokument në lidhje me financimin ose zbatimin (duke përfshirë në veçanti çështjet

mjedisore/sociale dhe të prokurimit) të Projektit, siç CEB-i mund të kërkojë në mënyrë të arsyeshme.

Huamarrësi siguron se AKSHI dhe/ose MAS-i informon CEB-in menjëherë për çdo rast që ndikon në zbatimin e Projektit, duke përfshirë por pa u kufizuar në:

i) çdo veprim ose kundërshtim të iniciuar ose çdo kundërshtim të ngritur nga ndonjë palë e tretë ose çdo ankesë e marrë nga Huamarrësi ose çdo çështje gjyqësore që ka filluar ose i kanoset atij në lidhje me prokurimin ose çështjet mjedisore/sociale ose çështje të tjera në lidhje me Projektin; ose

ii) çdo miratim ose ndryshim të ndonjë ligji, rregulli ose rregulloreje (ose në zbatimin ose interpretimin zyrtar të ndonjë ligji, rregulli ose rregulloreje) në lidhje me Projektin.

Çdo rast që mund të ketë ndikim negativ material në zbatimin e Projektit do të përbënte një rast në lidhje me nenin 3.3(h) të rregulloreve të Huas dhe mund të çojë në rimbursimin, pezullimin ose anulimin e parakohshëm të Huas sipas kushteve të neneve 3.3 (*Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara*), 3.5 (*Pezullimi nga Banka i huave të padisbursuara*) dhe 3.6 (*Anulimi nga Banka i huave të padisbursuara*) të rregulloreve të Huas.

6.5 Informacioni i Huamarrësit

Huamarrësi informon CEB-in për çdo ndryshim material negativ menjëherë pasi të jetë në dijeni të tij. Çdo ndryshim material negativ do të përbënte një rast në lidhje me nenin 3.3(h) të rregulloreve të Huas dhe mund të çojë në rimbursimin, pezullimin ose anulimin e parakohshëm të Huas, sipas kushteve të neneve 3.3 (*Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara*), 3.5 (*Pezullimi nga Banka i huave të padisbursuara*) dhe 3.6 (*Anulimi nga Banka i huave të padisbursuara*) të rregulloreve të Huas.

6.6 Angazhimet financiare

a) Mospërputhja e tërthortë e detyrimeve

Huamarrësi informon CEB-in nëse ndodh ndonjë rast i mospërmbushjes së tërthortë të detyrimeve. Çdo rast i mospërmbushjes së tërthortë të detyrimeve do të përbëjë një rast në lidhje me nenin 3.3(h) të rregulloreve të Huas dhe mund të çojë në pezullimin, anulimin ose rimbursimin e parakohshëm të Huas sipas kushteve të neneve 3.3 (*Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara*), 3.5 (*Pezullimi nga Banka i huave të padisbursuara*) dhe 3.6 (*Anulimi nga Banka i huave të padisbursuara*) të Rregulloreve të Huas.

Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje, “**Rast i mospërmbushjes së tërthortë të detyrimeve**” do të thotë një situatë në të cilën, pas çdo mospërputhje të detyrimeve në lidhje me të, Huamarrësit i kërkohej ose mund t’i kërkohej ose, pas skadimit të çdo periudhe të zbatueshme kontraktuale të faljes së interesit, do t’i kërkohej ose do të mund t’i kërkohej të parapaguajë, shlyejë ose përfundojë përpara maturimit çdo instrument borxhi ose çdo angazhim në lidhje me të cilin çdo instrument borxhi anulohet ose pezullohet.

Në rast se dispozitat e mësipërme nuk zbatohen, do të përbënte një rast në lidhje me nenin 3.3(h) të rregulloreve të Huas dhe mund të çojë në pezullimin, anulimin ose rimbursimin e parakohshëm të Huas sipas kushteve të neneve 3.3 (*Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara*), 3.5 (*Pezullimi nga Banka i huave të padisbursuara*) dhe 3.6 (*Anulimi nga Banka i huave të padisbursuara*) të rregulloreve të Huas.

7. PARI PASSU

Në rast se nuk zbatohen dispozitat e paraqitura më poshtë sipas klauzolës 7, do të përbënte një rast në lidhje me nenin 3.3(h) të rregulloreve të Huas dhe mund të çojë në rimbursimin, pezullimin ose anulimin e parakohshëm të Huas, sipas kushteve të neneve 3.3 (*Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara*), 3.5 (*Pezullimi nga Banka i huave të padisbursuara*) dhe 3.6 (*Anulimi nga Banka i huave të padisbursuara*) të rregulloreve të Huas.

7.1 Renditja

Huamarrësi garanton që detyrimet e tij të pagesës sipas kësaj Marrëveshjeje renditen dhe do të renditen, jo më pak se *pari passu* në të drejtën e pagesës me të gjitha detyrimet e tjera të pasigurta dhe të pavarura të tashme dhe të ardhshme, sipas ndonjë prej instrumenteve të tij të borxhit.

Në veçanti, Huamarrësi nuk kryen (ose autorizon) pagesë në lidhje me ndonjë instrument tjetër të tillë të borxhit (qoftë i planifikuar rregullisht ose ndryshe), nëse:

a) CEB-i bën një kërkesë për rimbursim të parakohshëm sipas nenit 3.3 të rregulloreve të Huas; ose

b) ka ndodhur dhe vijon një rast ose rast i mundshëm i mospërmbushjes së detyrimeve, sipas ndonjë instrumenti borxhi të pasiguar dhe të pavarur të Huamarrësit ose ndonjë prej agjencive ose instrumenteve të tij.

Megjithatë, pagesa në lidhje me një instrument të tillë të borxhit është e mundur, nëse Huamarrësi:

i) njëkohësisht paguan; ose

ii) vë mënjane në një llogari të caktuar për pagesë në datën e ardhshme të pagesës së interesit një shumë të barabartë me pjesën e njëjtë të principalit të papaguar sipas kësaj Marrëveshjeje aq sa pjesa e pagesës sipas një instrumenti të tillë të borxhit mbart ndaj borxhit total të papaguar sipas këtij instrumenti.

Për këtë qëllim, ndonjë pagesë e një instrumenti borxhi që bëhet nga të ardhurat e emetimit të një instrumenti tjetër për të cilin janë regjistruar kryesisht të njëjtët persona që kanë pretendime

7.2 Garancia

Nëse jepet garanci për kryerjen e ndonjë prej instrumenteve të borxhit të Huamarrësit, Huamarrësi informon në kohë CEB-in për qëllimet e tij dhe, nëse kërkohet nga CEB-i, i siguron CEB-it, brenda afatit të caktuar në njoftimin e CEB-it, garanci identike ose ekuivalente për kryerjen e detyrimeve të tij financiare sipas kësaj Marrëveshjeje.

Kjo dispozitë nuk zbatohet për një garanci:

a) të krijuar mbi pronën në kohën e blerjes vetëm si garanci për pagimin e çmimit të blerjes ose për pagimin e borxhit të shkaktuar, me qëllim financimin e blerjes së një prone të tillë; ose

b) garantimin e një instrumenti borxhi që maturohet jo më shumë se 1 (një) vit pas datës kur është krijuar fillimisht.

7.3 Klauzola me anë të përfshirjes

Nëse ndonjë nga instrumentet e borxhit të Huamarrësit përfshin një Marrëveshje për Klasifikimin e Humbjes, një Marrëveshje të Raporteve Financiare ose dispozita *pari passu* që nuk janë përfshirë në Marrëveshje ose që janë më rigorozë se çdo dispozitë ekuivalente e kësaj Marrëveshjeje, Huamarrësi informon CEB-in dhe me kërkesë të CEB-it, me anë të një njoftimi me shkrim, ekzekuton brenda afatit të përcaktuar në njoftimin e CEB-it, një amendament në këtë Marrëveshje, për të siguruar një dispozitë ekuivalente në favor të CEB-it.

7.4 Pagesat paraprake për palët e treta

Nëse Huamarrësi parapaguan vullnetarisht (për të shmangur dyshimet, parapagimi përfshin një riblerje aty ku është e mundur) në tërësi ose pjesërisht ndonjë instrument borxhi dhe ky parapagim:

i) nuk është kryer brenda një shumë qarkulluese kredie e cila mbetet e hapur për t'u tërhequr në të njëjtat kushte pas këtij parapagimi; ose

ii) nuk është kryer nga të ardhurat e një instrumenti tjetër borxhi që ka një afat të paktën të barabartë me afatin e paskaduar të instrumentit të borxhit të parapaguar,

Huamarrësi informon CEB-in. Në këtë rast, dhe me kërkesën e CEB-it, Huamarrësi i parapaguan CEB-it brenda 2 (dy) muajve nga çdo parapagim i tillë, shumat e disbursuara sipas Huas në përputhje me nënklauzolën 4.7 në një masë të tillë sa shuma e parapaguar që mbartet në instrumentin përkatës të borxhit.

8. PËRFAQËSIMET DHE GARANCITË

Huamarrësi përfaqëson dhe garanton që:

a) organet e tij kompetente e kanë autorizuar të lidhin Marrëveshje dhe i kanë dhënë nënshkruesit(ve) autorizimin për të në përputhje me ligjet, dekretet, rregulloret dhe tekstet e tjera të zbatueshme për të;

b) ekzekutimi dhe dorëzimi, përmbushja e detyrimeve të tij sipas dhe në pajtim me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje;

c) nuk kundërshtojnë ose bien ndesh me ndonjë ligj, statut, rregull ose rregullore në fuqi, ose ndonjë vendim, dekret ose leje të cilës i nënshtrohet;

d) nuk kundërshtojnë ose bien ndesh me ndonjë instrument borxhi ose marrëveshje tjetër të detyrueshme për të, e cila në mënyrë të arsyeshme pritet të shkaktojë një ndryshim material negativ;

e) asnjë ngjarje ose rrethanë nuk ka mbetur e pazgjidhur që përbën mospërmbushje të detyrimeve sipas ndonjë instrumenti borxhi ose marrëveshjeje tjetër që është e detyrueshme për të ose të cilës i nënshtrohen asetet e tij, e cila pritet në mënyrë të arsyeshme të shkaktojë ndryshim material negativ;

f) asnjë Garanci nuk i është dhënë një pale të tretë në kundërshtim me nënklauzolën 7.2;

g) nuk ka filluar asnjë çështje gjyqësore, procedurë arbitrazhi ose administrative ose para ndonjë gjykate, tribunali arbitrazhi ose agjencie e cila mund të pritet në mënyrë të arsyeshme të çojë në ndryshim material negativ; dhe

h) ka marrë një kopje të rregulloreve të Huas, Politikës së Huas, Politikës së Masave Mjedimore dhe Sociale, udhëzimeve të prokurimit dhe Rregullores së Mbrojtjes së të Dhënave Personale dhe i ka marrë parasysh ato.

Përfaqësimet dhe garancitë e mësipërme çmohen të përsëritura në datën e nënshkrimit të secilës kërkesë për disbursim dhe në datën e secilës certifikatë. Çdo ndryshim në lidhje me përfaqësimet dhe garancitë e mësipërme duhet, për të gjithë periudhën e Huas, të njoftohet dhe çdo dokument mbështetës t'i sigurohet CEB-it menjëherë, pasi Huamarrësi të ketë marrë dijeni për ndryshimin.

Nëse ndonjë nga përfaqësimet dhe garancitë e mësipërme është ose ka rezultuar të ketë qenë e pasaktë ose mashtroese në ndonjë aspekt, kjo do të përbënte një ngjarje/rast në lidhje me nenin 3.3(h) të rregulloreve të Huas dhe mund të çojë në pezullimin, anulimin ose rimbursimin e parakohshëm të Huas sipas kushteve të neneve 3.3 (*Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara*), 3.5 (*Pezullimi nga Banka i huave të padisbursuara*) dhe 3.6 (*Anulimi nga Banka i huave të padisbursuara*) të rregulloreve të Huas.

9. PALËT E TRETA

Huamarrësi nuk mund të paraqesë ndonjë fakt që lidhet, brenda objektit të përdorimit të Huas, me marrëdhëniet e tij me palët e treta në mënyrë që të shmangë përmbyshjen, plotësisht ose pjesërisht, të detyrimeve që rrjedhin nga Marrëveshja.

CEB-i nuk mund të përfshihet në mosmarrëveshjet që mund të lindin midis Huamarrësit dhe palëve të treta dhe kostot, pavarësisht nga natyra e tyre, e kryera nga CEB-i për shkak të ndonjë pretendimi, dhe veçanërisht të gjitha shpenzimet ligjore ose gjyqësore mbulohen nga Huamarrësi.

10. MOSHEQJA DORË

Në asnjë rast, duke përfshirë vonesën ose ushtrimin e pjesshëm, nuk supozohet se CEB-i ka hequr dorë në mënyrë të heshtur nga ndonjë e drejtë që i është dhënë nga Marrëveshja.

11. TRANSFERIMI

Huamarrësi nuk mund të transferojë ndonjë nga të drejtat dhe/ose detyrimet e tij sipas Marrëveshjes, pa pëlqimin paraprak me shkrim të CEB-it.

Huamarrësi në këtë mënyrë jep pëlqimin e tij për çdo transferim nga CEB-i të të gjitha ose një pjese të të drejtave dhe/ose detyrimeve të tij sipas Marrëveshjes.

12. PALIGJSHMËRIA

Nëse është ose bëhet e paligjshme në ndonjë juridiksion që CEB-i të ofrojë, ruajë ose financojë Huan ose të kryejë ndonjë nga detyrimet e tij sipas kësaj Marrëveshjeje, kjo do të përbënte një rast në

lidhje me nenin 3.3(h) të rregulloreve të Huas dhe mund të çojë në pezullimin, anulimin ose rimbursimin e parakohshëm të Huas sipas kushteve të neneve 3.3 (*Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara*), 3.5 (*Pezullimi nga Banka i huave të padisbursuara*) dhe 3.6 (*Anulimi nga Banka e huave të padisbursuara*) të rregulloreve të Huas.

13. MOSZBATIMI I KLAUZOLËS PËR RRETHANAT E PAPARASHIKUARA

Me anë të kësaj Marrëveshjeje secila Palë pranon që çdo dispozitë e zbatueshme në bazë të së cilës një Palë mund të kërkojë nga Pala tjetër që të rindegociojë Marrëveshjen ose mund të pushojë së kryeri detyrimet e saj më poshtë, në rast të një ndryshimi të rrethanave të paparashikueshme në kohën e përfundimit të Marrëveshjes që e bën përmbyshjen tepër të rëndë për një Palë e cila nuk ka rënë dakord të marrë përsipër një rrezik të tillë, nuk zbatohet ndaj saj në lidhje me detyrimet e saj sipas Marrëveshjes dhe nuk ka të drejtë për ndonjë pretendim bazuar në këtë dispozitë.

14. LIGJI RREGULLUES

Marrëveshja drejtohet nga rregullat e CEB-it, siç specifikohet në dispozitat e nenit 1, paragrafi 3, të protokollit të tretë (datë 6 mars 1959) të Marrëveshjes së Përgjithshme mbi Privilegjet dhe Imunitetet e Këshillit të Evropës (datë 2 shtator 1949) dhe së dyti, nëse është e nevojshme, nga ligji francez.

15. MOSMARRËVESHJET

Mosmarrëveshjet midis palëve i nënshtrohen arbitrazhit sipas kushteve të përcaktuara në kapitullin 4 të rregulloreve të Huas.

Palët bien dakord të mos përfitojnë nga asnjë privilegj, imunitet ose legjislacion para ndonjë autoriteti ligjor ose autoriteti tjetër, qoftë vendas apo ndërkombëtar, në mënyrë që të kundërshtojnë zbatimin e një vendimi të dhënë në bazë të kushteve të specifikuara në kapitullin 4 të rregulloreve të Huas.

Në çdo veprim juridik që lind nga kjo Marrëveshje, certifikata e CEB-it për ndonjë shumë të pagueshme ose normë interesi të zbatueshme sipas Marrëveshjes, në mungesë të një gabimi të dukshëm, do të jetë dëshmi *prima facie*) e kësaj shume ose norme interesi.

16. MBROJTJA E TË DHËNAVE

Përpunimi i çdo të dhëne personale të marrë sipas Marrëveshjes kryhet nga CEB-i në përputhje me Rregulloren e Mbrojtjes së të Dhënave.

17. NJOFTIMET

Çdo njoftim (përfshirë çdo dokument ose komunikim) që do të jepet ose bëhet në lidhje me këtë Marrëveshje për CEB-in ose Huamarrësin, do të jetë me shkrim dhe nëse nuk përcaktohet ndryshe, mund të bëhet me letër rekomande, postë elektronike. Ky njoftim konsiderohet i marrë nga Pala tjetër:

i) në rastin e një letre të dërguar dorazi ose me rekomande, në datën e dorëzimit;

ii) në rastin e postës elektronike, vetëm kur merret realisht në formë të lexueshme dhe vetëm nëse adresohet në një mënyrë të tillë që pala tjetër e specifikon për këtë qëllim;

iii) në rastin e postës elektronike, e cila përmban një njoftim disbursimi, të dërguar nga CEB-i për Huamarrësin, kur posta elektronike dërgohet; dhe

Në çdo njoftim të dhënë nga Huamarrësi për CEB-in me postë elektronike, duhet:

i) të përmendet referenca e LD-së në rreshtin e objektit; dhe

ii) të jetë në formën e një imazhi elektronik të paredaktueshëm (PDF, TIF ose ndonjë format tjetër i zakonshëm joredaktues i skedarit, i rënë dakord midis palëve) i njoftimit të nënshkruar nga personi ose personat e autorizuar sipas rregullave për të nënshkruar këtë njoftim në emër të Huamarrësi, bashkëlidhur postës elektronike.

Pa ndikuar në vlefshmërinë e njoftimeve me postë elektronike, të bëra në përputhje me këtë klauzolë, njoftimet e mëposhtme i dërgohen edhe Palës tjetër me letër rekomande, të paktën menjëherë në ditën vijuese të punës:

i) Kërkesat për disbursim;

ii) çdo komunikim në lidhje me pezullimin, anulimin dhe/ose rimbursimin e parakohshëm të Huas ose në lidhje me një njoftim të parapagimit; dhe

iii) çdo komunikim tjetër të kërkuar nga CEB-i.

Palët bien dakord që çdo njoftim i mësipërm (duke përfshirë postën elektronike) është një formë e pranuar e komunikimit, përbën provë të pranueshme në gjykatë dhe ka të njëjtën vlerë provuese si një marrëveshje e nënshkruar.

Adresa postare dhe adresa e postës elektronike (dhe departamenti ose zyrtari, nëse ka, në vëmendjen e të cilit do të bëhet komunikimi) të secilës Palë për çdo komunikim që do të jepet ose bëhet sipas ose në lidhje me këtë Marrëveshje, është:

Për Huamarrësin:

Ministria e Financave

Bulevardi “Dëshmorët e Kombit”, nr. 3

Tiranë

Shqipëri

Në vëmendje të: Ministër i Financave

E-mail: sekretariamin@financa.gov.al

Për CEB-in:

Banka për Zhvillim e Këshillit të Evropës

55 Avenue Kléber

75116 Paris

France

Në vëmendje të: Përgjegjësit të Departamentit të Projekteve

E-mail: projects@coebank.org

CEB-i dhe Huamarrësi njoftojnë menjëherë Palën tjetër me shkrim për çdo ndryshim në detajet e tyre përkatëse të komunikimit.

Të gjitha njoftimet që do të jepen ose bëhen, sipas ose në lidhje me Marrëveshjen, do të jenë në gjuhën angleze ose nëse janë në një gjuhë tjetër, do të shoqërohen me një përkthim të certifikuar të tyre në gjuhën angleze, kur kërkohet nga CEB-i.

Të gjitha njoftimet që do të jepen ose bëhen nga Huamarrësi sipas ose në lidhje me këtë Marrëveshje, kur kërkohet nga CEB-i, i dorëzohen CEB-it së bashku me dëshmi të pranueshme të autoritetit të personit ose personave të autorizuar të nënshkruajnë një njoftim të tillë në emër të Huamarrësit dhe nënshkrimin model të vërtetuar të këtij personi ose personave.

18. TAKSAT DHE SHPENZIMET

Huamarrësi paguan, në masën e zbatueshme, të gjitha taksat, detyrimet doganore, tarifat dhe detyrimet e tjera të çfarëdo natyre, përfshirë tarifat e pullës dhe tarifat e regjistrimit që lindin nga ekzekutimi, regjistrimi, implementimi, përfundimi ose zbatimi i Marrëveshjes dhe/ose ndonjë dokumenti të lidhur, si dhe i krijimi, caktimi në kolateral për qëllim prioriteti, regjistrimi, zbatimi ose lëshimi i çdo garancie të kërkuar sipas Marrëveshjes.

Huamarrësi mbulon të gjitha tarifat dhe shpenzimet (duke përfshirë kostot ligjore, profesionale, bankare ose të këmbimit) të bëra në lidhje me: (i) përgatitjen, ekzekutimin, caktimin në kolateral për qëllim prioriteti, implementimin, përfundimin dhe zbatimin e kësaj Marrëveshjeje dhe/ose ndonjë dokumenti përkatës; (ii) çdo ndryshim, shtesë ose heqje dorë në lidhje me këtë

Marrëveshje dhe/ose ndonjë dokument përkatës; dhe (iii) përgatitjen, ekzekutimin, caktimin në kolateral për qëllim prioriteti, menaxhimin, zbatimin dhe lëshimin e çdo garancie të kërkuar sipas Marrëveshjes.

Pavarësisht nga sa më sipër, neni 4.7 (*Kostoja e Arbitrazhit*) i rregulloreve të Huas zbatohet në lidhje me kostot e arbitrazhit të përcaktuara në klauzolën 15.

19. ÇLIRIMI NGA DETYRIMET

Pas shlyerjes të të gjithë principalit të papaguar në bazë të Huas, si dhe pagimit të të gjitha interesave dhe shpenzimeve të tjera që rezultojnë nga Marrëveshja, duke përfshirë veçanërisht ato shuma sipas nënklauzolës 4.9 dhe klauzolës 18, Huamarrësi çlirohet plotësisht nga detyrimet e tij që lindin nga ose në lidhje me këtë Marrëveshje.

Pa cenuar sa më sipër, Huamarrësi ndërmerr, për një periudhë që nuk i kalon 6 (gjashtë) vjet pas marrjes së një Raporti të Përfundimit sipas pranueshmërisë nga ana e CEB-it: (i) për të mbajtur dokumentacionin në lidhje me Projektin; dhe (ii) për të pranuar në mënyrë të favorshme çdo vizitë vlerësuese, duke përfshirë lehtësimin e aksesit në vendpunimet përkatëse të Projektit të kryera nga anëtarët e personelit të CEB-it ose palët e treta të caktuara.

20. HYRJA NË FUQI

Marrëveshja hyn në fuqi me në datën e hyrjes në fuqi e specifikuar në njoftimin me shkrim ku Huamarrësi do të njoftojë CEB-in, për përmbushjen e të gjitha detyrimeve ligjore pas ekzekutimit nga Palët;

NË DËSHMI TË KËSAJ, Palët kanë marrë masa që Marrëveshja të nënshkruhet në 2 (dy) origjinale, secila prej të cilave është njëlloj e vlefshme. Secila Palë mban 1 (një) origjinal.

Për Huamarrësin:
Në Tiranë, më 23.9.2024
Nënshkrimi

.....
EMRIN DHE TITULLI
Petrit Malaj
MINISTËR I FINANCAVE
Për CEB-in:
Paris, më 12.7.2024

Glisovic Jasmina
Drejtues divizioni
EMRIN DHE
TITULLI
nënshkrimi

Jan de Bel
Avokat i përgjithshëm
EMRIN DHE TITULLI
nënshkrimi

SHTOJCA 1
PËRSHKRIMI I PROJEKTT

I.	LD	2175
	Huamarrësi	Republika e Shqipërisë
	Lloji i Huas	Huaja e Projekti (HP)
	Shuma e Huas	27 000 000 EURO
	Miratimi nga Këshilli Administrativ i CEB-it	16 nëntor 2023
II.	Sektori(et) e veprimit	Arsimi dhe formimi profesional
	Punimet/aktivitetet e Planifikuara	Objektivi i projektit është të krijojë laboratorë inteligjentë (<i>Smart Labs</i>) në më shumë se 600 shkolla publike në Shqipëri, duke përfshirë shkollat e nivelit bazë dhe të mesëm (klasat 1-12) dhe 25 shkolla në distancë dhe kolektive, si dhe të ofrojë aktivitetet e nevojshme për ngritjen e kapaciteteve. Projekti përfshin disa komponentë/aktivitete të mëposhtme: A. Vendosija e laboratorëve inteligjentë (<i>Smart Labs</i>) në mbarë vendin Fokusi i këtij aktiviteti është vendosja e laboratorëve inteligjentë (<i>Smart Labs</i>) me pajisjet dhe orëditë e TIK-ut, duke përfshirë edhe lidhjen dhe punime të tjera të vogla të nevojshme për të përmirësuar klasat ku do të vendosen <i>Smart Labs</i>. Çdo laborator inteligjent (<i>Smart Lab</i>) do të ketë një hapësirë pune të përcaktuar qartë të pajisur me një rrjet laptopësh dhe mikrokompjuterësh dhe pajisje të tjera TIK. Huamarrësi synon të ketë depërtim të plotë të brezit të gjerë dhe lidhje me shpejtësi të lartë të shkollave deri në vitin 2025. B. Ngritja e kapaciteteve

	Ky aktivitet do të sigurojë zhvillimin dhe përditësimin e nevojshëm të kurrikulave të TIK-ut, trajnimin dhe mbështetjen e vazhdueshme për mësuesit për zbatimin e lëndës TIK. Projekti përfshin gjithashtu ofrimin e materialeve mbështetëse për mësuesit dhe studentët. C. Funksionimi dhe mirëmbajtja e laboratorëve inteligjentë (<i>Smart Labs</i>) Ky aktivitet përfshin mbulimin e tarifave të aksesit në internet, licencat, zyrën e informacionit dhe shërbimet e mirëmbajtjes për laboratorët inteligjentë (<i>Smart Labs</i>). D. Asistenca teknike Nëse është e nevojshme, mund të ofrohet asistencë teknike për të mbështetur menaxhimin e Projektit, komunikimin dhe vizibilitetin, vlerësimin, raportimin dhe/ose auditimin. Gjatë zbatimit të Projektit do të përgatitet dhe konfirmohet objekti i çdo asistence teknike të nevojshme.		
Vendndodhja	Republika e Shqipërisë		
Përfutjesit përfundimtarë	Përfutjesit përfundimtarë janë nxënës të moshës 6 - 18 vjeç të regjistruar në shkollat publike në të 12 qarqet shqiptare.		
Kostoja totale e Projektit	40,666,206.00 EURO		
Plani i Financimit	Burimet	Shuma (MEURO)	(%)
	CEB	27	66
	WBIF*	10	24
	Shqipëria	4	10
	Totali	41	100
	*Fondi i Investimit për Ballkanin Perëndimor. Në funksion të zbatimit të qetë të projektit, Huamarrësi (drejtpërdrejt ose përmes AKSHI-it dhe MAS-it) do të garantojë që burimet e tjera të financimit të angazhohen paralelisht me këtë Marrëveshje.		
Skeduli i Zbatimit të Projektit	2024-2028		
Data e mbylljes	31 dhjetor 2028		

III. Kriteret e pranueshmërisë

	CEB-i mund të financojë projekte të arsimit dhe formimit profesional dhe infrastrukturës përkatëse, të tilla si: a) Ndërtimi dhe/ose zgjerimi, rehabilitimi dhe modernizimi i objekteve të arsimit të fëmijërisë së hershme, shkollat fillore dhe të mesme, kolegjet e mesme teknike profesionale, qendrat e formimit profesional, institucionet e arsimit të lartë ose qendra të specializuara të mësimdhënies dhe/kërkimit dhe zhvillimit. b) Investimet e pranueshme mund të përfshijnë gjithashtu qendra/pajisje sportive dhe sociale - kulturore, si dhe objektet e banimit që u përkasin institucioneve të tilla, materiale mësimore, orëdi dhe pajisje. c) Përshtatja e ambienteve të tilla për të lehtësuar akses për personat me lëvizshmëri të reduktuar. d) Programe të vazhdueshme të trajnimit dhe mësimdhënies afatgjatë për profesionistë të çështjeve sociale dhe arsimore. e) Programe trajnimi për të papunët dhe grupet e pafavorizuara; mbështetje për programet profesionale dhe ritrajnimit; parandalimi/përgatitja në rast katastrofash natyrore apo ekologjike për anëtarët e forcave të mbrojtjes civile; programe trajnimi në shërbim për magjistratë, administratorë, punonjës civilë dhe zyrtarë qeveritarë. f) Programe kërkimi dhe zhvillimi të lidhura me arsimin dhe investimet publike ose private në qendrat e kërkimit dhe zhvillimit. g) Programe trajnimi në interes të grupeve vulnerabël. h) Trajnime për stafin e specializuar të arsimit dhe formimit profesional. Investimet e lidhura me arsimin mund të përfshijnë gjithashtu infrastrukturën bazë të nevojshme për të garantuar akses në shërbimet bazë për institucionet arsimore dhe përfutjesit e tyre, duke përfshirë furnizimin me ujë dhe ujërat e zeza, mbledhjen dhe trajtimin e mbetjeve të ngurta, energjinë elektrike dhe gazin, infrastrukturën e TI-së dhe objektet e komunikimit (si: telefon, internet, lidhja kablllore etj.). Institucionet private duhet të jenë të miratuara nga shteti, me njohjen e diplomave dhe gradave shkencore në nivel kombëtar dhe në përputhje me kriteret e përcaktuara për këto lloj institucioneve.
--	---

Kostot e pranueshme	Huaja e vënë në dispozicion sipas kësaj Marrëveshjeje, do të përdoret nga Huamarrësi përmes AKSHI-it dhe MAS-it me qëllim financimin e kostove të pranueshme në lidhje me komponentët/aktivitetet e projektit. Kostot e investimeve të pranueshme për financimin e CEB-it përfshijnë: a) Sondazhet ose studimet përgatitore (planet teknike, ekonomike ose tregtare, inxhinierike, mjedisore dhe sociale të ndikimit dhe planet e menaxhimit), mbikëqyrjen teknike të projektit dhe shërbimet e tjera profesionale që lidhen me projektin. Këto kosto nuk duhet të tejkalojnë 5% të kostos totale të projektit, përveç nëse justifikohet; b) Marrja ose përgatitja e tokës që Huamarrësi (drejtpërdrejt ose përmes AKSHI-t dhe MAS-it) mund të provojë se është e lidhur drejtpërdrejt me zbatimin e Projektit, në çmimin e blerjes së tij, përveç nëse është dhuruar ose dhënë. Vendosija e infrastrukturës bazë, si p.sh.: kanalizime, ujësjellës, gaz, energji elektrike dhe rrjetet e telekomunikacionit, depozitimi i mbetjeve dhe trajtimi i ujërave të zeza, rrugët etj. c) Blerja e materialeve, pajisjeve dhe makinerive, duke përdorur teknologjinë TI dhe softuerin, si dhe kostot përkatëse që lidhen me trajnimin e stafit; d) Asistencë teknike për të mbështetur zbatimin e Projektit. e) Rastet e paraprashikuara për kostot e papritura (rritjet teknike dhe/ose të çmimeve) mund të financohen nga CEB-i. Këto përfaqësojnë mbulimin financiar për ndryshimet e paparashikuara në sasinë e punimeve të kërkuara ose të çmimeve për njësi, në llojin dhe sasinë e pajisjeve që do të blihen ose në metodën e kryerjes së Projektit. Këto kushte të paparashikuara mund të përfaqësojnë deri në 10% të kostos totale të projektit. f) Kostot që lidhen me trajnimin e kualifikuar/ profesional dhe fushatat e ndërgjegjësimit të publikut mund të jenë të pranueshme për financim nga CEB-i, duke marrë parasysh objektivat e tyre brenda kuadrit të Projektit. Kostot e mëposhtme nuk janë të pranueshme për financim nga CEB-i: i. Huaja nuk mund të mbulojë kostot e personelit (pagat dhe pagesat dhe përfitimet e tjera të lidhura me to, të tilla si pagesat e pensioneve), tarifat financiare dhe zërat pa para të gatshme, të tilla si amortizimi. ii. Kostot financiare (pagesa dhe/ose rifinancimi i borxheve, kamatat, blerja e interesit në kapitalin e një sipërmarrjeje etj.) ose investimet financiare nuk mund të përfshihen në koston e llogaritur të Projektit dhe nuk mund të financohen nga CEB-i. Kjo do të thotë se Huamarrësi nuk do të përdorë të ardhurat e Huas për qëllime rifinancimi (të tilla si zëvendësimi i një marrëveshjeje huaje ekzistuese për shlyerjen e formave të tjera të mbështetjes financiare për investimet që kanë materializuar pjesërisht ose plotësisht). iii. TVSH-ja dhe kostot e tjera të lidhura me taksat mund të konsiderohen vetëm si kosto të pranueshme, nëse nuk janë të zbritshme dhe të pakthyeshme për Huamarrësin. Huamarrësi nuk do të përdorë të ardhurat e Huas për kostot e pranueshme që janë financuar ose për të cilat janë kërkuar disbursime sipas ndonjë marrëveshjeje tjetër financimi ose një granti.
Kushtet specifike	1. Huamarrësi (drejtpërdrejt ose përmes AKSHI-t dhe MAS-it) do të përgatisë dhe miratojë procedurat standarde të funksionimit ("PSF-të"), sipas pritshmërisë së CEB-it, për menaxhimin e mbetjeve të krijuara nga pajisjet elektrike dhe elektronike të blera dhe të instaluar në kuadër të Projektit ("WEEE"). Huamarrësi do të garantojë që WEEE i Projektit do të menaxhohet në përputhje me PSF-të. 2. Huamarrësi (drejtpërdrejt ose përmes AKSHI-t dhe MAS-it) do t'i sigurojë CEB-it PSF-të së bashku me një konfirmim se WEEE-ja e Projektit do të menaxhohet në përputhje me to, para se të kërkohet disbursimi i kështit të fundit sipas Marrëveshjes. 3. Huamarrësi do të sigurojë që MAS-i do të përgatisë një strategji TIK që përmban qasjen për të arritur në mënyrë efektive shkollat në distancë dhe kolektive të Shqipërisë dhe do t'ia dorëzojë CEB-it.
IV. Ndikimi social	Ndikimi social i projektit është i lartë pasi fokusohet në një pjesë të popullsisë (fëmijë të moshës 6 deri në 18 vjeç) që është veçanërisht vulnerabël. Pas përfundimit të Projektit, ky ndikim social matet nëpërmjet treguesve teknikë të renditur në shtojcën 4.

SHTOJCA 2
KËRKESA PËR DISBURSIM (MODELI)

LD 2175 [●] Transhi

Duke iu referuar Marrëveshjes Kuadër të Huas së datës [●] (në vijim, “**Marrëveshja**”) ndërmjet Bankës për Zhvillim të Këshillit të Evropës (në vijim “**CEB**”) dhe Republikës së Shqipërisë (në vijim “**Huamarrësi**”), Huamarrësi me anë të kësaj letre kërkon që CEB-i, në përputhje me nënklauzolën 4.3(a) të Marrëveshjes, të vijojë me disbursimin e një transhi sipas termave dhe kushteve specifike të paraqitur më poshtë.

Termat e përcaktuar në Marrëveshje kanë të njëjtin kuptim këtu, përveç nëse përcaktohet ndryshe.

Valuta/shuma ²	[●]		
Data e disbursimit	[●]		
Periudha e shlyerjes së principalit	[●] vjet [duke përfshirë një periudhë faljeje interesi prej [●] vjet]		
Data(at) e shlyerjes së principalit	[●]		
Data e maturimit	[●]		
Norma e interesit	Fiksuar	Maksimumi [●] në vit	
	Luhatëse	Norma e referencës	[[●]-muaji EURIBOR / VENDOSNI NDONJË NORMË TJETËR REFERENCE] në vit
		Diferenca	Maksimumi [●] pikë bazë
Periudha e interesit	[Tremujor] [Gjashtëmujor] me vonesë		
Datat e pagesës së interesit	Pagesa e interesit do të bëhet në [●] çdo vit dhe për herë të parë më [●]		
Marrëveshja e Numërimit të Ditëve Ditëve	Ndryshuar pas Marrëveshjes së Ditës së Punës		
Dita e punës	[●]		
Llogaria e Huamarrësit	Emri i Përfutuesit	[●]	
	Banka e Përfutuesit	Emri	[●]
		Qyteti	[●]
		SWIFT	[●]
		IBAN	[●]
		Referenca	[●]
	Banka korresponduese (nëse është e zbatueshme)	Emri	[●]
		Qyteti	[●]
		SWIFT	[●]
		IBAN	[●]

Për Huamarrësin

[VENDOSNI EMRIN (T)/ TITULLIN (T)]

NJOFTIM PËR DISBURSIM (MODELI)

LD 2175 [●] Transhi

Në përgjigje të kërkesës suaj për rimbursim të datës [●], duke iu referuar Marrëveshjes Kuadër të Huas të datës [●] (në vijim, “**Marrëveshja**”) ndërmjet Bankës për Zhvillim të Këshillit të Evropës (në vijim, “**CEB**”) dhe Republikës së Shqipërisë (në vijim, “**Huamarrësi**”), CEB-i me anë të kësaj letre informon Huamarrësin, në përputhje me nënklauzolën 4.3(b) të Marrëveshjes, mbi termat dhe kushtet e disbursimit të transhit përkatës.

Termat e përcaktuar në Marrëveshje kanë të njëjtin kuptim këtu, përveç nëse përcaktohet ndryshe.

² [Në rastin e nëntransheve, një tabelë e veçantë do të specifikojë shumën, periudhën e shlyerjes së principalit, datën(at) kryesore të shlyerjes, normën e interesit, periudhën e interesit, datat e pagesës së interesit për secilën nëntransh.]

Valuta/shuma ³	[●]		
Data e disbursimit	[●]		
Periudha e shlyerjes së principalit	[●] vjet [duke përfshirë një periudhë faljeje interesi prej [●] vjet]		
Data(at) e shlyerjes së principalit	[●]		
Data e maturimit	[●]		
Norma e interesit	Fiksuar	[●] në vit	
	Luhatëse	Norma e referencës:	[[●]-muaji EURIBOR / VENDOSNI NDONJË NORMË TJETËR REFERENCE] në vit
		Diferenca	[●] pikët bazë
Periudha e interesit	[Tremujor] [Gjashtëmujor] me vonesë		
Datat e pagesës së interesit	Pagesa e interesit do të bëhet në [●] çdo vit dhe për herë të parë në [●]		
Marrëveshja e Numërimit të Ditëve	Ndryshuar pas Marrëveshjes së Ditës së Punës		
Ditë pune	[●]		
Llogaria e Huamarrësit	Emri i Përfituesit	[●]	
	Pala e Përfituesit	Emri	[●]
		Qyteti	[●]
		SWIFT	[●]
		IBAN	[●]
		Referenca	[●]
	Banka korresponduese (nëse është e zbatueshme)	Emri	[●]
		Qyteti	[●]
		SWIFT	[●]
		IBAN	[●]
Llogaria e CEB-it	Emri i Përfituesit	Banka për Zhvillim e Këshillit të Evropës	
	SWIFT i Përfituesit	CEFPFRPP	
	Banka e Përfituesit	Emri	Deutsche Bank
		Qyteti	Frankfurt (Gjermani)
		SWIFT	DEUTDEFF
		IBAN	DE44 5007 0010 0928 7384 00

Paris, më [●]

Për CEB

[VENDOSNI EMRIN (T)/ TITULLIN (T)]

SHTOJCA 3
FORMA E CERTIFIKATËS
[VENDOSNI LETRËN ME KOKË]

Drejtuar: Bankës për Zhvillim të Këshillit të Evropës

Nga: [HUAMARRËSI]

Data: [JO MË HERËT SE 5 (PESË) DITË PUNE PARA KËRKESËS PËR DISBURSIM]

Lënda: Marrëveshja Kuadër e Huas ndërmjet Bankës për Zhvillim të Këshillit të Evropës dhe [HUAMARRËSIT] e datës [I%] (“Marrëveshja”).

I nderuar Zotëri apo Zonjë,

Termat e përcaktuar në Marrëveshje kanë të njëjtin kuptim kur përdoren në këtë certifikatë. Për qëllimet e nënklausolës 4.5 të Marrëveshjes, ju vërtetojmë si më poshtë:

a) Nuk ka ndodhur asnjë ndryshim material negativ, krahasuar me situatën në datën e nënshkrimit të Marrëveshjes;

b) Nuk ka ndodhur asnjë rast i mospërbushjes së tërthortë të detyrimeve

³ [Në rastin e nëntransheve, një tabelë e veçantë do të specifikojë shumën, periudhën e shlyerjes së principalit, datën(at) kryesore të shlyerjes, normën e interesit, periudhën e interesit, datat e pagesës së interesit për secilën nëntransh.]

c) Asnjë nga instrumentet e borxhit të Huamarrësit nuk përfshin dispozitat e humbjes së vlerësimit, raportet financiare ose *pari passu* që janë më rigorozë se ndonjë dispozitë e barasvlershme e Marrëveshjes;

d) Përfaqësimet dhe garancitë që do të bëhen ose përsëriten nga ne sipas klauzolës 8 të Marrëveshjes janë të vërteta në të gjitha aspektet; në veçanti, asnjë garanci nuk i është dhënë një pale të tretë në shkelje të nënklauzolës 7.2 të Marrëveshjes; dhe

e) Asnjë ngjarje ose rrethanë që mund të çojë në rimbursimin, pezullimin ose anulimin e parakohshëm të Huas sipas kushteve të neneve 3.3 (*Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara*), 3.5 (*Pezullimi nga Banka i kredive të padisbursuara*) dhe 3.6 (*Anulimi nga Banka i Huave të padisbursuara*) të rregulloreve të Huas nuk ka ndodhur ose nuk mund të pritët/ mund të ndodhë me arsye.

Për [HUAMARRËSIN]

[VENDOSNI EMRIN (T)/ TITULLIN (T)]

SHTOJCA 4

LD2175 (2023) SHTOJCA 4: Modeli i raportimit (Raportet e Progresit dhe Përfundimit)

TITULLI I PROJEKTIT

RAPORTI I PROGRESIT

PERIUDHA E RAPORTIMIT: d/m/v - d/m/v

Përgatitur nga (emri dhe nënshkrimi) _____

Departamenti _____

Datë _____

Tabela e përmbajtjes

1. Raporti narrativ

1.1 Përmbledhje e Projektit

1.2 Aktivitetet e ndërmarra dhe rezultatet e arritura

1.3 Perspektivat e ndikimit (do të paraqiten në raportin e përfundimit)

1.4 Aktivitetet e komunikimit dhe vizibilitetit

1.5 Devijimet nga Plani dhe vështirësitë e hasura, nëse ka, dhe masat zbutëse

2. Tabelat e monitorimit

Tabela 1: Kostot dhe burimet e financimit (të gjitha kostot janë me TVSH neto)

Tabela 1A: Kostot sipas aktiviteteve të bashkëfinancuara nga WBIF (TVSH neto)

Tabela 2: Plani i prokurimit

Tabela 3: Lista e kontratave të dhëna

Tabela 4: Plani i Zbatimit

Tabela 5: Treguesit e produktit/rezultatit

1. Raporti narrativ

1.1 Përmbledhje e raportit

Titulli i Projektit		
Objektiva		
Hyrja në fuqi e Marrëveshjes Kuadër të Huas		
Agjencia Zbatuese		
Kostot e llogaritura të Projektit	Origjinale:	Rishikuar:
Shuma e miratuar e Huas së CEB-it		
Financimi maksimal nga CEB-i, i kostove totale të pranueshme (në përqindje)		
Burime të tjera të financimit		
Periudha e zbatimit	Origjinale: m/v-m/v	Rishikuar:
Data e mbylljes për disbursimin e Huas së CEB-it		

1.2 Aktivitetet e ndërmarra dhe rezultatet e arritura

Ju lutem përshkruani statusin e zbatimit të aktiviteteve kyçe të projektit sipas nivelit arsimor, çështjet që janë hasur të cilat kanë ndikuar në rezultatet e pritshme dhe rekomandimet që janë zbatuar për trajtimin e tyre, duke përfshirë, por pa u kufizuar në:

Aktiviteti	Progresi dhe rezultatet	Çështjet e hasura	Rekomandimet
Instalimi dhe pajisjet e laboratorëve inteligjentë (Smart Labs)			
- Shkollat fillore			
- Shkollat bazë			
- Shkollat nëntëvjeçare			
- Shkollat kolektive			
Aktivitetet për trajnimin e drejtorëve dhe mësuesve			
- Shkollat fillore			
- Shkollat bazë			
- Shkollat nëntëvjeçare			
- Shkollat kolektive			
Aktivitetet të ndihmës teknike			
Komunikimi dhe vizibiliteti			
Monitorimi dhe vlerësimi			

1.3 Skeduli i përditësuar i zbatimit

Ju lutem, përditësoni planin e zbatimit për çdo komponent, duke shpjeguar arsyet për vonesat, nëse ka.

1.4 Kostot e përditësuara

Ju lutem, jepni me detaje çdo ndryshim në kostot e llogaritura ose të shkaktuara kundrejt buxhetit fillestar, dhe arsyet.

1.5 Perspektivat e ndikimit (duhet të paraqiten në planin e përmbylljes)

Jepni informacion dhe komente të duhura mbi kontributin e Projektit për të arritur objektivin e përgjithshëm.

1.6 Aktivitetet e komunikimit dhe vizibilitetit

Ju lutem, informoni për aktivitetet e komunikimit dhe vizibilitetit (njoftimet publike, artikuj në media/gazetë që përmendin CEB-in dhe/ose partnerë të tjerë), duke përfshirë lidhjet e çdo eventit dhe artikulli mediatik.

1.7 Devijimet nga plani dhe vështirësitë e hasura, nëse ka, dhe masat zbutëse

Jepni informacion mbi çdo kufizim/devijim madhor nga plani, në veçanti, por pa u kufizuar te probleme që rrezikojnë të sjellin vonesa në projekt. Shpjegoni arsyet e këtyre devijimeve dhe propozoni masa korrigjuese në tabelën e mëposhtme.

Plani i propozuar i veprimit për të zgjidhur çështjet (nëse ka):			
Kufizim/devijimet	Masat korrigjuese	Përgjegjës	Data e plotësimit

Raport i Identifikimit të Raportit të Progresit

TABELA 1: KOSTOT E PROJEKTTIT DHE BURIMET E FINANCIMIT NË EURO (TVSH neto)

Data e mbylljes së raportimit: D/M/V

Vendi: Shqipëri
Huamarrësi: Shqipëria
Projekti: LD 2175- Laboratorët inteligjentë (*Smart Labs*) në shkolla

	KOSTOT	Kontrata ref. numri (nëse është e aplikueshme)	Kostot e vlerësuara të rishikuara në EURO (nëntor 2023)	Kostot e krijuara						% e krijuar (nga kostot e rishikuara)	Kostot e parashikuara		Komente
	Zërat e kostos			2024	2025	2026	2027	2028	Totali i krijuar		Deri me plotësimin	nga të cilat në 12 muajt e ardhshëm	
I	Laboratorët inteligjentë (<i>Smart Labs</i>)		35,194,682	Në EURO	Në EURO	Në EURO	Në EURO	Në EURO	Në EURO (c)	(d) = (c) / (b)	(e) = (b) - (c)		
1	Orendi për laboratorët inteligjentë (<i>Smart Labs</i>) (raft 16U dhe instalim /tavolinë & karrige)		1,763,624										
2	Pajisja dhe vendosja e laboratorëve inteligjentë (<i>Smart Labs</i>)		32,322,647										
2a	Pajisjet TIK		18,500,000										
2b	Printimet		7,586,303										
2c	Instalimi dhe kaludhimi		6,236,344										
3	Mirëmbajtja dhe ndërrimi i pajisjeve të laboratorëve inteligjentë (<i>Smart Labs</i>)		1,076,261										
4	Lidhja me internetin		32,150										
II	NJZP, M & V		1,431,259										
5	Asistencë teknike për zbatimin e projektit		853,023										
6	Komunikimi dhe vizibiliteti		100,000										
7	Monitorimi dhe vlerësimi		378,236										
8	Vlerësimi dhe auditimi		100,000										
III	NDËRTIMI DHE MBËSHTETJA E KAPACITETEVE		1,074,209										
	Printimi i materialeve të trajnimit dhe kurrikulës		452,174										
	Zhvillimi i moduleve të trajnimit dhe trajnimi i mësuesve dhe drejtorëve		622,035										
IV	RASTET E PAPARASHIKUARA		2,965,850										
		TOTALI	40,666,000										

Burimi I fondeve	KOMPONENTI I FINANCUAR (kosto e rishikuar në krahasim me
WBIF	2, 5, 6, IV
Ceb	2, 3, 4
Kontributet kombëtare	1, 2, 7, 8, III

PLAN FINANCIMI

		% të kostove të shkaktuara të financuara										
		Dhjetor 2023 (pas miratimit të grantit dhe Huas) MIL EURO	Fondet e marra						% sipas burimit të financimit (aktual)	Parashikuar		Komente
			2024	2025	2026	2027	2028	Totali marrë		Deri në përfundimin	Nga të cilat në 12 muajt e tjerë	
BURIMET E FINANCIMIT	Granti WBIF	10	Në euro	Në euro	Në euro	Në euro	Në euro	Në euro		Në Euro	Në Euro	
	Huaja e CEB-it	27							24			
	Buxheti kombëtar *	4							66			
	TOTALI	41							10			
									100%			

TABELA 1a: KOSTOT sipas aktiviteteve të bashkë-financuara nga WBIF (TVSH neto)

Data e mbylljes së raportimit: D/M/V

Vendi: **Shqipëri**
Huamarrësi: **Shqipëri**
Projekti: **LD 2175 (2023) – Laboratorët inteligjentë (*Smart Labs*) në shkolla**

PLAN FINANCIMI

KOSTOT E LINDURA									BURIMI I FINANCIMIT							Komente
Zërat e Kostos	Buxheti i planifikuar	Vlera e kontratës e nënshkruar në LC (nëse është e zbatueshme)	Kontrata e nënshkruar	Lloji i faturës (paradhënie ose e përkohshme)	Numri i faturës	Data e faturës	Shuma e përkohshme e faturës në LC (nëse është e zbatueshme)	Shuma e përkohshme e faturës	Shuma paradhënie e faturës	Kompensimi paraparak kundrejt faturës së paguar	Shuma e Faturës së Përkohshme të paguar	Data e pagesës	Granti WBIF	Huaja CEB	Kontributi financiar	
		(në LËK)	(në EURO) ¹⁾		Në EURO		(në EURO) ²⁾	(në LËK)	(në EURO) ²⁾	(në EURO) ²⁾	(në EURO) ³⁾					
TA për zbatimin e projektit	853,023															
Pajisja dhe vendosja e laboratorëve inteligjentë (<i>Smart Labs</i>): Pajisjet e TIK-ut	18,500,000															
Komunikimi dhe vizibiliteti	100,000															
Rastet e paparashikuara	2,965,850															

(1) Ju lutemi, aplikoni kursin e këmbimit në datën e nënshkrimit të kontratës.
(1) Ju lutemi, aplikoni kursin e këmbimit në datën e faturës.
(1) Ju lutemi, aplikoni kursin e këmbimit në datën e pagesës.

TABELA 2. PLANI I PROKURIMIT PËR VITIN XXXX (TVSH neto)

Data e mbylljes së raportimit: D/M/V

Vendi: Shqipëri
Huamarrësi: Shqipëri
Projekti: LD 2175 (2023) – Laboratorët inteligjentë (*Smart Labs*) në shkolla

1. Punime civile

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Nr. ref.	Përshkrimi i kontratës	Kostot e llogaritura Valuta	Kostot e llogaritura EURO	Financuar nga	Numri i loteve	Metoda e prokurimit	Preferenca e brendshme (po/jo) %	Rishikimi nga Banka (PARA/PAS)	Data e pritshme e fillimit të ofertës	Data e pritshme e hapjes së ofertës	Data e pritshme e vlerësimit të ofertës	Data e pritshme e nënshkrimit të kontratës

2. Mallrat

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Nr. ref.	Përshkrimi i kontratës	Kostot e llogaritura Valuta	Kostot e llogaritura EURO	Financuar nga	Numri i loteve	Metoda e prokurimit	Preferenca e brendshme (po/jo) %	Rishikimi nga Banka (PARA/PAS)	Data e pritshme e fillimit të ofertës	Data e pritshme e hapjes së ofertës	Data e pritshme e vlerësimit të ofertës	Data e pritshme e nënshkrimit të kontratës

2. Shërbimet

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Nr. ref.	Përshkrimi i kontratës	Kostot e llogaritura Valuta	Kostot e llogaritura EURO	Financuar nga	Numri i loteve	Metoda e prokurimit	Preferenca e brendshme (po/jo) %	Rishikimi nga Banka (PARA/PAS)	Data e pritshme e fillimit të ofertës	Data e pritshme e hapjes së ofertës	Data e pritshme e vlerësimit të ofertës	Data e pritshme e nënshkrimit të kontratës

NB: Në kolonën 5, ju lutem specifikoni burimet e financimit që priten të përdoren, p.sh.: CEB, S6 Buxheti etj.
NB: Kolona 8 “Preferenca e brendshme” duhet të plotësohet vetëm në rastin e metodës së prokurimit ICB. Në rastin e metodave të tjera të prokurimit, ju lutem, vendosni “E pazbatueshme”.
NB: Kolona 9 “Rishikimi nga Banka” do të plotësohet nga CEB.

Projekti: LD 2175 (2023) – Labororët inteligjentë (*Smart Labs*) në shkolla

Data e mbylljes së raportimit: D/M/V

[illegible]

[3] Kundërvlera në euro me kursin e mesëm të Bankës Kombëtare në datën e pagesës së faturës.

TABELA 4. PLANI I ZBATIMIT

Vendi: Shqipëri
Huamarrësi: Shqipëri
Projekti: LD 2175 (2023) – Laboratorët inteligjentë (*Smart Labs*) në shkolla

Aktivitetet (lista treguese, objekt rishikimi)		2024				2025				2026				2027				2028				% e përfundimit
		T 1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	
1	Laborator inteligjent (<i>Smart Lab</i>) - instalimi - mobilie - trajnim teknik në instalimin - mirëmbajtjen dhe zëvendësimin e laboratorëve inteligjentë (<i>Smart Labs</i>)	Bazë																				
		Aktuale																				
2	Veprimtari të ndërtimit të kapaciteteve	Bazë																				
		Aktuale																				
3	Ndihmë teknike për NJZP-në	Bazë																				
		Aktuale																				
4	Funksionimi dhe mirëmbajtja	Bazë																				
		Aktuale																				
5	Vizibiliteti dhe komunikimi	Bazë																				
		Aktuale																				
6	Vlerësimi dhe monitorimi	Bazë																				
		Aktuale																				
		Bazë																				
		Aktuale																				
		Bazë																				
		Aktuale																				
		Bazë																				
		Aktuale																				

*Plani i zbatimit bazë = plani i paraqitur në FLA
**Plani aktual i zbatimit = plani i rishikuar në momentin e raportimit

TABELA 5. INDIKATORËT E PRODUKTTIT/REZULTATIT

Huamarrësi: **Shqipëri**
Projekti: **LD 2175 (2023) – Laboratorët inteligjentë (Smart Labs) në shkolla**

Data e mbylljes së raportimit: D/M/V

Indikatori	Njësia		Synimi i projektit	2024	2025	2026	2027	2028	Arritur me përfundimin	Komente/ vërejtje
Numri i laboratorëve inteligjentë (Smart Labs) të instaluar dhe funksionalë	Nr.									
Shkollat fillore										
Shkollat bazë										
Shkollat tetëvjeçare										
Shkollat kolektive										
Numri i drejtorëve dhe mësuesve të trajnuar nga MASH-i	Nr.									
Shkollat fillore										
Shkollat bazë										
Shkollat tetëvjeçare										
Shkollat kolektive										
Përqindja e shkollave të pajisura me laboratorë inteligjentë (Smart Labs)	%									
Shkollat fillore										
Shkollat bazë										
Shkollat tetëvjeçare										
Shkollat kolektive										
Numri i studentëve që përfitojnë nga implementimi i laboratorëve të rinj inteligjentë TIK	Nr.									Burimi: WBIF FAG
Shkollat fillore										
Shkollat bazë										
Shkollat tetëvjeçare										
Shkollat kolektive										
Raporti i totalit të studentëve në ciklet e sistemit Parauniversitar e mbi totalin e kompjuterëve në vend (shkollat publike)	Studentë									Burimi: WBIF FAG

	/kompjuter									
Shkollat fillore										
Shkollat bazë										
Shkollat tetëvjeçare										
Shkollat kolektive										
% e nxënësve të klasave të hershme (1-3) në shkollat me laboratorë inteligjentë funksionalë duke arritur kompetencat bazë minimale të aftësive digjitale, siç përshkruhet në kurrikulat e TIK-ut	%									

KËSHILLI I EVROPËS
BANKA PËR ZHVILLIM E KËSHILLIT
TË EVROPËS

Rregulloret e Huas
(Miratuar nga Këshilli Administrativ
me rezolutën 1587, më 17 nëntor 2016)
Botim i përditësuar në nëntor 2016

KAPITULLI 1
OBJEKTI I RREGULLOREVE TË HUAS

Neni 1.1
Objekti i rregulloreve të Huas

Rregulloret aktuale të Huas përcaktojnë kushtet e përgjithshme që rregullojnë huat e dhëna nga Banka dhe garancitë e tyre.

Neni 1.2
Mosmarrëveshjet ndërmjet rregulloreve të Huas dhe dispozitave të marrëveshjeve të Huas dhe garancisë

Banka mund të parashikojë përjashtime ndaj kushteve të përcaktuara në këto rregullore. Në rast mosmarrëveshjeje ndërmjet dispozitave të këtyre rregulloreve dhe një ose më shumë dispozitave të marrëveshjeve të Huas ose marrëveshjeve të garancisë, dispozitat e fundit do të kenë përparësi.

KAPITULLI 2
KUSHTET QË RREGULLOJNË HUAT E DHËNA NGA BANKA DHE GARANCITË E TYRE

Neni 2.1
Qëllimi Huas

Huat e dhëna nga Banka financojnë projektet e miratuara nga Këshilli Administrativ, të pranueshme sipas Rregullave të Zbatueshme të Bankës.

Neni 2.2
Huat dhe garancitë

Huat e dhëna nga Banka në përputhje me nenin VII, 1 të neneve të Marrëveshjes mbulohen nga garancitë e duhura, siç parashikohet në nenin VII, 2 të neneve të Marrëveshjes.

Garantuesi çlirohet nga detyrimet e tij me ekzekutimin e tyre, por vetëm për atë që ai i ka përmbushur ato.

Këto detyrime nuk i nënshtrohen asnjë kërkesë ose veprimi ndaj garantuesit; megjithatë, ata janë subjekt i një njoftimi nga Banka për garantuesin që informon këtë të fundit për mosarritjen nga ana e huamarrësit për të përmbushur detyrimet e tij ndaj Bankës.

Detyrimet e garantuesit nuk ndikohen nga ndonjë zgjatje e kohës, shmangie ose lëshim i dhënë huamarrësit, as nga ndonjë kërkim, ose mosarritje për të kërkuar ndonjë të drejtë ose kompensim ndaj huamarrësit ose në lidhje me ndonjë siguri për Huan, as nga ndonjë mosarritje nga ana e huamarrësit për të përmbushur kërkesat e ndonjë ligji, dekreti ose rregulloreje të garantuesit ose të ndonjë autoriteti politik ose administrativ nën varësi të garantuesit.

Neni 2.3
Garancitë shtetërore

Garancia e shtetit mund të jepet me kontratë të veçantë ndërmjet Bankës dhe garantuesit ose me miratimin e marrëveshjes së Huas nga garantuesi.

Neni 2.4
Marrëveshja e Huas

Për secilin projekt të miratuar nga Këshilli Administrativ, Banka lidh një marrëveshje kuadër huaje. Çdo disbursim dokumentohet veçmas dhe kërkon që të plotësohen kushtet e përcaktuara në marrëveshjen kuadër të Huas.

KAPITULLI 3
PEZULLIMI DHE ANULIMI I HUAVE TË PADISBURSUARA; RIMBURSIMI I PARAKOHSHËM I HUAVE; RIMBURSIMI I HERSHËM VULLNETAR I HUAVE

Neni 3.1
Pezullimi ose anulimi nga huamarrësi i huave të padisbursuara pas nënshkrimit të një marrëveshje huaje

Pas lidhjes së një marrëveshje huaje ndërmjet Bankës dhe huamarrësit, nëse kjo e fundit anulon ose pezullon të gjithë ose një pjesë të një huaje

përpara se ajo të disbursohet plotësisht ose pjesërisht, huamarrësit do t'i kërkohej të kompensojë Bankën për humbjen e pësuar, si rezultat i këtij anulimi ose pezullimi, duke paguar një komision të vetëm në një normë që do të përcaktohet nga Banka në lidhje me pjesën e Huas së anuluar ose pezulluar. Kjo dispozitë zbatohet, gjithashtu, për garantuesin.

Neni 3.2

Rimbursimi i parakohshëm vullnetar i huave të disbursuara me kërkesë të huamarrësit

Huamarrësi mund të autorizohet me vendim të Bankës për të rimbursuar një hua para maturimit. Kushtet e këtij rimbursimi vendosen nga Banka.

Neni 3.3

Rimbursimi i parakohshëm i huave të disbursuara

Banka mund të kërkojë rimbursimin e parakohshëm të huave të disbursuara në rastet e mëposhtme:

a) kur huamarrësi ose garantuesi nuk shlyejnë principalin ose nuk paguajnë interesin ose ndonjë shumë tjetër të kërkueshme sipas një marrëveshje huaje ose marrëveshje garancie ndërmjet Bankës dhe huamarrësit ose sipas një marrëveshje huaje ose marrëveshje garancie ndërmjet Bankës dhe garantuesit, pavarësisht nëse mospagimi i tyre lidhet me marrëveshjen në fjalë ose me ndonjë marrëveshje tjetër ndërmjet Bankës dhe të njëjtit huamarrës ose garantues;

b) kur huamarrësi ose garantuesi nuk përmbushin një detyrim që del nga ndonjë përcaktim ose klauzolë tjetër në këto rregullore ose në një marrëveshje huaje ose një marrëveshje garancie, nëse mospërmbushja lidhet me marrëveshjen në fjalë ose me ndonjë marrëveshje tjetër ndërmjet Bankës dhe të njëjtit huamarrës ose garantues dhe kur interesat dhe objektivat e Bankës cenohen nga ajo;

c) kur lind një situatë e jashtëzakonshme që e bën të pasigurt përmbushjen e detyrimeve të huamarrësit ose garantuesit;

d) kur huamarrësi ose garantuesi merr ose autorizon ndonjë masë ose fillon ose lejon të fillohet ndonjë procedurë përmes së cilës çdo pronë që i përket atij është ose mund të caktohet, transferohet

ose dorëzohet në ndonjë mënyrë çfarëdo qoftë të një marrësi zyrtar, i caktuar, likuidues ose një person tjetër, nëse ai person caktohet nga huamarrësi, një gjykatë, ose garantuesi, ose vepron në zbatim të ndonjë ligji, dhe kur masa ose procedimi i përmendur rezulton, ose parashikon, shpërndarjen e kësaj prone ndërmjet kreditorëve të huamarrësit ose garantuesit;

e) kur garantuesi ose ndonjë autoritet kompetent qeveritar ndërmerr ndonjë veprim për të shpërndarë ose për t'i dhënë fund aktiviteteve të huamarrësit ose për të pezulluar operacionet e tij;

f) në rastin e huave të dhëna një anëtar i Bankës, kur huamarrësi ose garantuesi pushon së qeni anëtar i Bankës;

g) i) në rastin e prokurimit të gabuar, korrupsionit, mashtrimit ose pastrimit të parave, kur huamarrësi nuk ka ndërmarrë veprime në kohë dhe të përshtatshme për të parandaluar ose korrigjuar situatën që krijohet nga keq-prokurimi, korrupsioni, mashtrimi ose pastrimi i parave;

ii) kur zbatimi i projektit të financuar nga Banka çon në shkelje të Politikës së Mbrojtjes Mjedisore dhe Sociale të Bankës;

iii) kur zbatimi i projektit të financuar nga Banka çon në shkelje të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe Kartës Sociale Evropiane;

h) kur ndodh ndonjë ngjarje tjetër e specifikuar në marrëveshjen e Huas ose marrëveshjen e garancisë, duke çuar në zbatimin e këtij neni.

Neni 3.4

Koha e lejuar

Në rastin e huave për një nga anëtarët e Bankës, rimbursimi i parakohshëm në zbatim të nenit 3.3 më sipër kushtëzohet nga

a) ndonjë nga rastet e parashikuara në nenin 3.3(a) ka mbizotëruar për më shumë se tridhjetë ditë kalendarike;

b) një nga rastet e parashikuara në nenin 3.3(b) të të njëjtit nen ka mbizotëruar për më shumë se gjashtëdhjetë ditë kalendarike.

Neni 3.5

Pezullimi nga Banka i huave të padisbursuara

Nëse lind ndonjë nga parashikimet e përcaktuara në nenin 3.3, Banka mund të pezullojë,

në çdo kohë, të gjithë ose një pjesë të disbursimit të kësteve të mëtejshme të Huas, duke njoftuar huamarrësin dhe garantuesin.

Pezullimi do të përfundojë në datën në të cilën Banka njofton huamarrësin dhe garantuesin se shkaku i pezullimit nuk është më veprues.

Neni 3.6

Anulimi nga Banka i huave të padisbursuara

Nëse lind ndonjë nga parashikimet e përcaktuara në nenin 3.3, Banka gjithashtu mund, duke njoftuar huamarrësin dhe garantuesin, të anulojë përgjithmonë të gjithë ose një pjesë të Huas së padisbursuar. Ky vendim për anulimin e një huaje mund të merret gjithashtu pas një pezullimi.

Neni 3.7

Komisioni i aplikueshëm për rastet e përcaktuara në nenin 3.1

Nëse Banka pëson humbje si rezultat i pezullimit, anulimit ose rimbursimit të parakohshëm, siç parashikohet më sipër, komisioni i vetëm i specifikuar në Nenin 3.1 paguhet gjithashtu.

KAPITULLI 4

ZGJIDHJA E MOSMARRËVESHJEVE NË LIDHJE ME HUAT NGA BANKA OSE GARANCITË E LIDHURA ME HUAT

Neni 4.1

Arbitrazhi

Çdo mosmarrëveshje ndërmjet palëve në marrëveshjen e Huas dhe, kur është e zbatueshme, marrëveshjen e garancisë, në lidhje me interpretimin ose ekzekutimin e këtyre marrëveshjeve ose në lidhje me një pretendim nga njëra nga palët e përmendura ndaj një tjetre, që lind nga marrëveshja e Huas, marrëveshja e garancisë, ose këto rregullore, të cilat nuk janë zgjidhur me marrëveshje ndërmjet palëve, do të paraqiten për arbitrazh në mënyrën e përcaktuar më poshtë.

Neni 4.2

Fillimi i procedurave të arbitrazhit

Procedurat e arbitrazhit mund të fillohen nga secila prej palëve të specifikuara në seksionin e mësipërm, me anë të një kërkesë të njoftuar për të gjitha palët e tjera; kërkesa duhet të përmbajë natyrën dhe objektin e mosmarrëveshjes dhe të përcaktojë pretendimet që do të paraqiten për arbitrazh.

Neni 4.3

Caktimi i gjykatës së arbitrazhit

Në çdo procedurë arbitrazhi të filluar në zbatim të këtij neni, huamarrësi ose garantuesi (nëse ka) mund të jenë palë së bashku me garantuesin ose huamarrësin, sipas rastit.

Për çdo mosmarrëveshje të paraqitur për arbitrazh në përputhje me këtë nen, do të ngrihet një gjykatë arbitrazhi. Ai do të përbëhet nga tre arbitra të caktuar si më poshtë:

a) një arbitër emërohet nga Banka;

b) një arbitër i dytë emërohet nga huamarrësi ose, kur është e zbatueshme, me marrëveshje ndërmjet huamarrësit dhe garantuesit ose, nëse nuk arrihet një marrëveshje e tillë, nga garantuesi;

c) një arbitër i tretë, i quajtur arbitër, i cili vepron si kryetari i gjykatës së arbitrazhit, emërohet me pëlqim të përbashkët ndërmjet palëve ose, nëse nuk merret ky pëlqim, nga kryetari i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut ose, nëse ky i fundit ka shtetësinë e garantuesit ose ka të njëjtin shtetësi me huamarrësin, nga zëvendëskryetari i gjykatës ose, nëse ky i fundit është në të njëjtën situatë, nga më i moshuari i gjyqtarëve të Gjykatës, që nuk ka shtetësinë e garantuesit dhe as nuk ka të njëjtën shtetësi me huamarrësin;

d) procedura e përshkruar në paragrafin e mësipërm zhvillohet, në shkallën e njëres prej palëve në mosmarrëveshje, nëse, brenda një muaji pasi është dhënë njoftimi për kërkesën për arbitrazh, nuk është arritur asnjë marrëveshje në lidhje me caktimin e një arbitri;

e) kur njëra nga palët nuk emëron asnjë arbitër, arbitri do të emërojë arbitrin e përmendur.

Neni 4.4 Vendi i arbitrazhit

Gjykata e arbitrazhit do të mbajë seancën e saj të parë në atë datë dhe në atë vend, siç caktohet nga gjyqtari. Më pas, gjykata vendos vetë se ku dhe kur do të mbledhet.

Neni 4.5 Ligji i zbatueshëm për procedurat e arbitrazhit

Gjykata e arbitrazhit vendos për të gjitha çështjet në lidhje me kompetencën e tij. Ai përcakton rregullat e veta të procedurës dhe zgjedh ligjin që do të zbatohet, përveç nëse ai ligj nuk specifikohet në kontrata ose në marrëveshjen e arbitrazhit, duke mbajtur parasysh dispozitat e nenit 1(3) të protokollit të tretë të Marrëveshjes së Përgjithshme mbi Privilegjet dhe Imunitetet e Këshillit të Evropës. Të gjitha vendimet e gjykatës do të jenë me shumicë votash.

E drejta e brendshme mund të zbatohet në një rast të veçantë, me kusht që të mos derogohet nga protokollit i tretë i Marrëveshjes së Përgjithshme mbi privilegjet dhe imunitetet e Këshillit të Evropës dhe nga nenet e Marrëveshjes.

Neni 4.6 Vendimi i gjykatës së arbitrazhit

Të gjitha vendimet e gjykatës së arbitrazhit përcaktojnë arsyet e dhënies së vendimit. Ato janë përfundimtare dhe detyruese për të gjitha palët e përmendura në nenin 4.3. Ato mund të jepen në mungesë të parashtrimeve.

Neni 4.7 Kostot e arbitrazhit

Pala ndaj të cilës është dhënë vendimi mbulon shpenzimet e procedurave të arbitrazhit, përveç nëse gjykata e arbitrazhit vendos ndryshe ose palët kanë rënë dakord ndryshe me anë të një klauzole në kontratën e Huas ose kontratën e garancisë. Gjykata e arbitrazhit jep një vendim përfundimtar për çdo mosmarrëveshje në lidhje me kostot.

Neni 4.8 Zbatimi i vendimeve arbitrarë

Marrëveshja e Huas dhe marrëveshja e garancisë përmban çfarëdo dispozite që kërkohet për të siguruar, në lidhje me Bankën dhe në lidhje me huamarrësin dhe garantuesin, pajtueshmërinë me çdo çmim të bërë në përputhje me këtë kapitull.

Nëse, brenda një muaji pasi origjinali i vendimit i është dorëzuar palëve, vendimi nuk është përmbushur, asnjëra nga palët e specifikuar në nenin 4.3 nuk mund të fillojë procedurat për ekzekutimin e vendimit. Gjykata që do të ketë juridiksion për këto procedura do të jetë ajo e përcaktuar nga rregullat e procedurës civile të shtetit në fjalë.

KAPITULLI 5 DISPOZITAT E NDRYSHME

Neni 5.1 Hyrja në fuqi

Data e hyrjes në fuqi të një marrëveshje huaje ose një marrëveshje garancie specifikohet në marrëveshje. Ajo mund të specifikohet sipas një kushti, dhe në këtë rast kontrata nuk hyn në fuqi derisa ai kusht të jetë përmbushur dhe Banka të jetë njoftuar rregullisht nga Huamarrësi dhe/ose Garantuesi.

Nëse nuk përmbushet kushti që rregullon hyrjen në fuqi të një marrëveshje huaje ose një marrëveshje garancie, huamarrësi ose garantuesi, nëse Banka ka pësuar humbje, duhet t'i paguajë Bankës një komision të vetëm, në një normë të vendosur nga Banka në lidhje me shumën e specifikuar në kontratën e Huas.

Neni 5.2 Shkarkimi i detyrimeve

Marrëveshja e Huas dhe marrëveshja e garancisë dhe detyrimet e palëve më poshtë, përveç atyre që kanë të bëjnë me vlerësimin aktual të projektit, siç parashikohet në marrëveshjen e Huas, përfundojnë sapo i gjithë principli i Huas, si dhe interesi dhe çdo tarifë tjetër në lidhje me Huan ose garancinë e Huas të jenë paguar.

Neni 5.3 Njoftimet

Çdo njoftim ose kërkesë që duhet ose mund të jepet ose bëhet sipas kushteve të këtyre rregulloreve ose marrëveshjeve të Huas ose marrëveshjeve të garancisë jepet ose bëhet me shkrim.

Neni 5.4 Kopjet

Marrëveshjet e Huas dhe marrëveshjet e garancisë mund të hartohen në më shumë se një kopje, secila prej të cilave konsiderohet si origjinale.

Neni 5.5 Gjuha e rregulloreve të Huas

Këto rregullore janë hartuar në anglisht dhe frëngjisht, ku të dyja versionet janë njësoj autentike.

KAPITULLI 6 PËRKUFIZIMET

Rregullat e zbatueshme do të thotë protokoli i tretë i Marrëveshjes së Përgjithshme mbi Privilegjet dhe Imunitetet e Këshillit të Evropës, Nenet e Marrëveshjes së Bankës, Rregulloret e Huas, Politika e Financimit të Huas dhe Projektit, Politika e Mbrojtjes Mjedisore dhe Sociale, udhëzime për prokurimin e furnizimeve, punëve dhe shërbimeve dhe Karta Antikorrupsion.

Banka do të thotë Banka për Zhvillim e Këshillit të Evropës.

Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut do të thotë Konventa për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Liritë Themelore, 4 nëntor 1950, CETS n°5.

Karta Sociale Evropiane do të thotë Karta Sociale Evropiane, 3 maj 1996, CETS n°163, e ndryshuar herë pas here.

Garancitë shtetërore do të thotë garancitë e dhëna nga një shtet anëtar i Bankës për përfitim të Bankës në lidhje me huat e dhëna nga Banka për çdo person juridik në një vend anëtar.

LD 2175 (2023)

FRAMEWORK LOAN AGREEMENT

between

COUNCIL OF EUROPE DEVELOPMENT BANK

and

THE REPUBLIC OF ALBANIA

TABLE OF CONTENTS

1. INTERPRETATION	5
1.1 DEFINITIONS	5
1.2 CONSTRUCTION	8
1.3 HEADINGS	8
1.4 ROUNDING	8
2. CONDITIONS	9
3. PURPOSE	9
4. FINANCIAL CONDITIONS	9
4.1 LOAN AMOUNT	9
4.2 DISBURSEMENT AMOUNT	9
4.3 DISBURSEMENT PROCEDURE	10
4.4 DISBURSEMENT PERIOD	11
4.5 DISBURSEMENT CONDITIONS	11
4.6 REPAYMENT	12
4.7 PREPAYMENT	12
4.8 INTEREST DETERMINATION	13
4.9 DEFAULT INTEREST RATE	13
4.10 MARKET DISRUPTION EVENT	13
4.11 PAYMENTS	14
5. PROJECT IMPLEMENTATION	15
5.1 DUTY OF CARE	15
5.2 ALLOCATION PERIOD	15
5.3 PROJECT COSTS	15
5.4 PROJECT SPECIFIC UNDERTAKINGS	16
5.5 PROCUREMENT	16
5.6 ENVIRONMENTAL AND SOCIAL SAFEGUARDS	16
5.7 HUMAN RIGHTS	16
5.8 INTEGRITY	16
5.9 VISIBILITY	17
6. MONITORING	18
6.1 REPORTING	18
6.2 VISITS	18
6.3 AUDIT	18
6.4 PROJECT INFORMATION	18
6.5 BORROWER INFORMATION	19
6.6 FINANCIAL COVENANTS	19
7. PARI PASSU	19
7.1 RANKING	20
7.2 SECURITY	20
7.3 CLAUSE BY INCLUSION	20
7.4 PREPAYMENT TO THIRD PARTIES	21
8. REPRESENTATIONS AND WARRANTIES	21
9. THIRD PARTIES	22
10. NON-WAIVER	22
11. TRANSFER	22
12. ILLEGALITY	22

13. NO HARDSHIP	22
14. GOVERNING LAW.....	23
15. DISPUTES	23
16. DATA PROTECTION	23
17. NOTICES	23
18. TAXES AND EXPENSES	25
19. DISCHARGE	25
20. ENTRY INTO FORCE	26
APPENDIX 1.....	27
APPENDIX 2.....	32
APPENDIX 3.....	34
APPENDIX 4.....	35

COUNCIL OF EUROPE DEVELOPMENT BANK, international organisation with its headquarters at 55, Avenue Kléber, 75116 Paris (France) (hereinafter, the “CEB” or the “Bank”), on the one hand,

and

THE REPUBLIC OF ALBANIA, acting through the Ministry of Finance (hereinafter, the “Borrower” and together with the CEB, the “Parties” and each a “Party”), on the other hand,

WHEREAS

- (A) Having regard to the loan application submitted by the Albanian authorities on 30 October 2023, approved by the CEB’s Administrative Council on 16 November 2023,
- (B) Having regard to the Third Protocol dated 6 March 1959 to the General Agreement on Privileges and Immunities of the Council of Europe dated 2 September 1949,
- (C) Having regard to the CEB’s Loan Regulations, as adopted by the CEB’s Administrative Council Resolution 1587 (2016) (hereinafter, the “Loan Regulations”),
- (D) Having regard to the CEB’s Loan and Project Financing Policy, as adopted by the CEB’s Administrative Council Resolution 1646 (2022) (hereinafter, the “Loan Policy”),
- (E) Having regard to the CEB’s Environmental and Social Safeguards Policy, as adopted by the CEB’s Administrative Council Resolution 1588 (2016) (hereinafter, the “Environmental and Social Safeguards Policy”),
- (F) Having regard to the CEB’s Procurement Guidelines, as adopted by the CEB’s Administrative Council Resolution 1655 (2023) (hereinafter, the “Procurement Guidelines”),
- (G) Having regard to the CEB’s Data Protection Regulation, as adopted by the CEB’s Administrative Council Resolution 1639 (2022) (hereinafter, the “Data Protection Regulation”),
- (H) Having regard to the CEB’s Anti-Corruption Charter, as adopted by the CEB’s Administrative Council Resolution 1628 (2021), and
- (I) Having regard to the CEB’s Policy on Non-compliant/Uncooperative Jurisdictions, as adopted by the CEB’s Administrative Council Resolution 1630 (2021),

HEREBY AGREE AS FOLLOWS:

1. INTERPRETATION

1.1 Definitions

The following terms shall have the meaning indicated below, except as the context requires otherwise:

“Agreement” means this framework loan agreement, including its appendices.

“AKSHI” means Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit, the Borrower’s National Agency for Information Society.

“Allocation” means the commitment of a Tranche by the Borrower to the eligible Components of the Project, even if such Tranche has not yet been paid out under the Project.

“Allocation Period” has the meaning specified under Sub-clause 5.2.

“Business Day” means any day on which T2 (the real time gross settlement system operated by the Eurosystem, or any successor system) is open for settlement of payments in Euro.

“Certificate” has the meaning specified under Sub-clause 4.5 and the form stipulated under Appendix 3 hereto.

“Closing Date” means the date specified under Appendix 1 hereto from which no further disbursements under the Loan may take place.

“Completion Report” has the meaning specified under Sub-clause 6.1(b).

“Components” means the planned components/activities of the Projects defined as eligible under Appendix 1 hereto.

“Cross-Default Event” has the meaning specified under Sub-clause 6.6(a).

“Currency” means, for the purposes of the Agreement, Euro.

“Day Count Convention” means the convention for determining the number of days between two dates and the number of days in a year specified in the relevant Disbursement Notice.

“Debt Instrument” means (i) any loan or other form of financial indebtedness; (ii) an instrument, including any receipt or statement of account, evidencing or constituting an obligation to repay a loan, deposit, advance or similar extension of credit (including without limitation any extension of credit under a refinancing or rescheduling agreement), (iii) a bond, note, debt security, debenture or similar written evidence of financial indebtedness; or (iv) an instrument evidencing a guarantee of an obligation constituting financial indebtedness of another.

“Default Interest Rate” has the meaning specified under Sub-clause 4.9.

“Disbursement Date” means the date on which a Tranche is scheduled to be disbursed pursuant to the applicable Disbursement Notice.

“Disbursement Notice” has the meaning specified under Sub-clause 4.3(b).

“Disbursement Request” has the meaning specified under Sub-clause 4.3(a).

“Effective Date” means the date of entry into force of the Agreement resulting from Clause 20.

“EU” means the European Union.

“EURIBOR” means the percentage rate quoted by any financial news provider acceptable to the CEB at or about 11.00 a.m. Brussels time on the Interest Determination Date as the Euro wholesale funding rate administered by the European Money Market Institute (or any other entity which takes over the administration of that rate) for the same period as the relevant Interest Period.

If the relevant Interest Period is not the same as a period quoted by the relevant financial news provider, the applicable EURIBOR shall be the percentage rate resulting from a linear interpolation by reference to two (2) EURIBOR rates, one of which is applicable for a period of whole months next shorter and the other for a period of whole months next longer than the length of the relevant Interest Period.

“Euro” and the sign **“EUR”** means the lawful currency of the Member States of the EU which from time to time adopt it as their currency in accordance with the relevant provisions of the Treaty of the EU and the Treaty on the Functioning of the EU or their succeeding treaties.

“European Convention on Human Rights” means the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms dated 4 November 1950, CETS No. 5, as amended from time to time.

“European Social Charter” means the European Social Charter dated 3 May 1996, CETS No. 163, as amended from time to time.

“Final Beneficiaries” are specified under Appendix 1 hereto as the group benefitting from the social effects of the Project.

“Fixed Interest Rate” means the interest rate *per annum* specified in the applicable Disbursement Notice.

“Floating Interest Rate” means the interest rate *per annum* determined by adding or subtracting the Spread specified in the applicable Disbursement Notice to or from, as the case may be, the Reference Rate. For the avoidance of doubt, when the determination of the Floating Interest Rate results in a negative interest rate (due to a quoted negative Reference Rate, to the operation of a Spread that is subtracted from the Reference Rate or to any other circumstances), the interest to be paid by the Borrower for the Interest Period shall be deemed to be zero.

“Forecasted Expenditure” means the eligible costs planned to be incurred under the Project over the period of one (1) year.

“ICT” means information and communication technology.

“Incurred Expenditure” means the eligible costs incurred by the Project Implementing Entity.

“Interest Determination Date” means, for the purposes of determination of a Floating Interest Rate, the day falling two (2) Business Days prior to the first day of the Interest Period, unless otherwise specified in the relevant Disbursement Notice.

“Interest Payment Dates” means the dates for the payment of interest corresponding to the relevant Interest Period specified in the applicable Disbursement Notice.

“Interest Period” means the period commencing on an Interest Payment Date and ending on the day immediately prior to the following Interest Payment Date, provided that the first Interest Period applicable to each Tranche shall commence on the Disbursement Date and end on the day immediately prior to the next Interest Payment Date.

“Loan” means the loan granted to the Borrower by the CEB by means of the Agreement.

“Loan Amount” means the amount specified under Sub-clause 4.1.

“Market Disruption Event” has the meaning specified under Sub-clause 4.10.

“Material Adverse Change” means any event which, in CEB’s opinion, (i) materially impairs the Borrower’s ability to perform its financial obligations under the Agreement; or (ii) adversely affects any rights or remedies of the CEB under the Agreement.

“Maturity Date” means the last Principal Repayment Date for each Tranche specified in the applicable Disbursement Notice.

“MoES” means the Ministry of Education and Sports of the Borrower.

“Modified Following Business Day Convention” means a convention whereby if a specified date would fall on a day which is not a Business Day, such date would be the first following day that is a Business Day unless that day falls in the next calendar month, in which case that date would be the first preceding day that is a Business Day.

“Prepayment Confirmation” has the meaning specified under Sub-clause 4.7(a).

“Prepayment Costs” has the meaning specified under Sub-clause 4.7(b).

“Prepayment Date” has the meaning specified under Sub-clause 4.7(a).

“Prepayment Notice” has the meaning specified under Sub-clause 4.7(a).

“Principal Repayment Date(s)” means the date(s) for the repayment(s) of principal under each Tranche specified in the applicable Disbursement Notice.

“Principal Repayment Period” means with respect of each Tranche the period running from its Disbursement Date to its Maturity Date.

“Progress Report” has the meaning specified under Sub-clause 6.1(a).

“Prohibited Practices” has the meaning specified under Sub-clause 5.8.

“Project” means the eligible investment for the establishment of a network of ICT laboratories for the pre-university education system set forth under Appendix 1 hereto to be partially financed with the Loan approved by the CEB’s Administrative Council with ref. LD 2175.

“Project Implementing Entity” (hereinafter, the **“PIE”**) means each of the legal entities that, by delegation of the Borrower, is in charge of the implementation of the Project as specified under Clause 5.

“Project Implementation Schedule” has the meaning specified in Appendix 1 hereto.

“Project Implementing Unit” (hereinafter, the **“PIU”**) means the team appointed by the PIE in charge of the day-to-day management of the Project as specified under Clause 5.

“Reference Rate” means EURIBOR for a Floating Interest Rate Tranche denominated in Euro.

“Sanction Lists” means (i) any economic, financial and trade restrictive measures and arms embargoes issued by the EU pursuant to chapter 2 of title V of the Treaty on European Union as well as article 215 of the Treaty on the Functioning of the European Union, as available on the official EU website¹ or on any successor page, as amended and supplemented from time to time; or (ii) any economic, financial and trade restrictive measures and arms embargoes issued by the United Nations Security Council pursuant to article 41 of the UN Charter, as available on the official UN website or on any successor page, as amended and supplemented from time to time.

“Sanctioned Persons” means any individual or entity listed in and/or otherwise subject to one or more Sanction Lists.

“Security” means any agreement or arrangement creating a preferential rank, a preferential right of payment, a collateral or guarantee of any nature whatsoever which might confer enhanced rights upon third parties.

“Smart Lab” means a dedicated room or space within the premises of a school that include ICT devices, ICT infrastructure and furnishing that can be used for a wide range of educational purposes and as further specified in Appendix 1.

“Spread” means, in connection with Floating Interest Rate Tranches, the fixed-spread to the Reference Rate (being either plus or minus) specified in basis points in the applicable Disbursement Notice.

“Tranche” means an amount disbursed or to be disbursed under the Loan.

1.2 Construction

Unless the context otherwise requires, references to:

- (i) this Agreement shall be construed as references to this Agreement as supplemented, amended or restated from time to time;
- (ii) a Party or any other person includes its successors in title or permitted transferee;
- (iii) “Clauses”, “Sub-clauses” and “Recitals” shall be construed as references to clauses, sub-clauses and recitals respectively of this Agreement; and
- (iv) words importing the singular shall include the plural and vice-versa.

1.3 Headings

Headings in this Agreement have no legal significance and do not affect its interpretation.

1.4 Rounding

For the purposes of any calculations referred to in this Agreement:

¹ http://ec.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/8442/consolidated-list-sanctions_en.

- (i) all percentages resulting from such calculations other than those determined through the use of interpolation will be rounded, if necessary, to the nearest one hundred-thousandth of a percentage point (*e.g.*, 9.876541% (or .09876541) being rounded down to 9.87654% (or .0987654) and 9.876545% (or .09876545) being rounded up to 9.87655% (or .0987655));
- (ii) all percentages determined through the use of linear interpolation by reference to two (2) relevant Reference Rates will be rounded, if necessary, in accordance with the method set forth in subsection (a) above, but to the same degree of accuracy as the two (2) rates used to make the determination (except that such percentages will not be rounded to a lower degree of accuracy than the nearest one thousandth of a percentage point (0.001%)); and
- (iii) all currency amounts used in or resulting from the above calculations will be rounded, unless otherwise specified in the relevant Currency definition, to the nearest two decimal places in the relevant currency (with .005 being rounded upwards (*e.g.*, .674 being rounded down to .67 and .675 being rounded up to .68).

2. CONDITIONS

The Loan is granted under the general conditions of the Loan Regulations and under the special conditions of the Agreement.

3. PURPOSE

The CEB grants the Loan to the Borrower, who accepts it, solely for the purpose of financing the Project as described under Appendix 1.

Any change to the way the Loan is applied that has not received the CEB's prior written approval would constitute an event in the terms of Article 3.3 (h) of the Loan Regulations and may give rise to the early reimbursement, suspension or cancellation of the Loan under the terms of Articles 3.3 (*Early reimbursement of disbursed loans*), 3.5 (*Suspension by the Bank of undisbursed loans*) and 3.6 (*Cancellation by the Bank of undisbursed loans*) of the Loan Regulations.

4. FINANCIAL CONDITIONS

4.1 Loan Amount

The Loan Amount is:

TWENTY-SEVEN MILLION EUROS
EUR 27 000 000

4.2 Disbursement Amount

The Loan shall be disbursed in a minimum of two (2) Tranches.

The amount of each Tranche shall be determined according to the Incurred Expenditure and/or Forecasted Expenditure. The amount of the first Tranche shall not exceed twenty-five per cent (25%) of the Loan Amount.

4.3 Disbursement Procedure

The disbursement of each Tranche is determined through the following procedure:

(a) Disbursement Request

Prior to each disbursement, the Borrower shall submit to the CEB a disbursement request substantially in the form set out under Appendix 2 hereto (hereinafter, a **"Disbursement Request"**).

A Disbursement Request shall specify the proposed:

- (i) Currency and amount for the Tranche;
- (ii) Disbursement Date; such Disbursement Date shall be a Business Day falling at least five (5) Business Days after the date of the Disbursement Request;
- (iii) Principal Repayment Date(s), including the Maturity Date, taking into account that each Tranche shall be amortising and the Principal Repayment Period for each Tranche shall not exceed fifteen (15) years;
- (iv) maximum Fixed Interest Rate or maximum Spread to the Reference Rate;
- (v) Interest Period and Interest Payment Dates;
- (vi) Day Count Convention and Business Days; and
- (vii) Borrower's account for payments.

Each Disbursement Request delivered to the CEB shall be irrevocable, unless otherwise agreed in writing by the CEB.

(b) Disbursement Notice

If the CEB receives a Disbursement Request that complies with the Disbursement Request requirements set out in Sub-clause 4.3(a) above, and if all other relevant Disbursement Conditions as defined in Sub-clause 4.5 (*Disbursement Conditions*) below have been fulfilled by the Borrower, the CEB shall deliver to the Borrower a disbursement notice substantially in the form set out under Appendix 2 hereto (hereinafter, a **"Disbursement Notice"**). Each Disbursement Notice shall be delivered at least two (2) Business Days before the proposed Disbursement Date.

A Disbursement Notice shall specify:

- (i) the Currency(ies) and the amount(s) for the Tranche;
- (ii) the Disbursement Date;
- (iii) the Principal Repayment Period and Principal Repayment Date(s), including the Maturity Date;
- (iv) the Fixed Interest Rate or the Spread to the Reference Rate;
- (v) the Interest Period and the Interest Payment Dates;
- (vi) the Day Count Convention and the Business Days; and

(vii) the Borrower's and the CEB's accounts for payments.

A Disbursement Notice matching the elements included in a Disbursement Request shall constitute an irrevocable and unconditional commitment on the part of the Borrower to borrow from the CEB and on the part of the CEB to disburse to the Borrower the Tranche under the terms and conditions specified in the Disbursement Notice.

Notwithstanding the above, if the CEB has not delivered a Disbursement Notice within twenty (20) Business Days following the receipt of a Disbursement Request, the relevant Disbursement Request shall be deemed as cancelled.

4.4 Disbursement Period

Unless otherwise agreed in writing by the CEB, the Borrower shall not be entitled to:

- (i) the issue of a Disbursement Request for the first Tranche beyond twelve (12) months after the execution of the Agreement by the Parties;
- (ii) the issue of any further Disbursement Request beyond eighteen (18) months after the last disbursement; or
- (iii) the issue of any further Disbursement Request beyond the day falling fifteen (15) Business Days before the Closing Date.

4.5 Disbursement Conditions

- (a) Conditions precedent to the Disbursement Request for the first Tranche:
 - (i) Legal opinion in English issued by the Borrower's Minister of Justice confirming to the CEB's satisfaction, that the Agreement has been duly executed by authorised representatives of the Borrower and that the Agreement is valid, binding and enforceable in accordance with its terms in the Borrower's jurisdiction.
 - (ii) Evidence in English (e.g., statute, resolution, power of attorney, etc.) to the CEB's satisfaction of the person(s) authorised to execute the Agreement and the Disbursement Requests on behalf of the Borrower, together with the authenticated specimen of the signature(s) of such person(s).
 - (iii) A Certificate from the Borrower in the form of Appendix 3 hereto, signed by the person(s) authorised to execute the Disbursement Requests on behalf of the Borrower and dated not earlier than a date falling five (5) Business Days before the Disbursement Request.
 - (iv) Baseline data for technical indicators provided by the Borrower (directly or through AKSHI) and accepted by the CEB.
 - (v) Evidence submitted to the CEB's satisfaction that the implementation arrangements are in place and necessary staff mobilised and confirmed.
 - (vi) Procurement Plan submitted and accepted by the CEB.
 - (vii) Updated planned calendar of activities covering the Project's Implementation Schedule submitted by the Borrower (directly or through AKSHI) and accepted by the CEB.

- (b) Conditions precedent to any further Disbursement Request:
- (i) Evidence in English (e.g., Statute, Resolution, Power of Attorney, etc.) to the CEB's satisfaction of the person(s) authorised to execute the Disbursement Requests on behalf of the Borrower, together with the authenticated specimen of the signature(s) of such person(s).
 - (ii) Progress Report confirming to the CEB's satisfaction the Allocation of at least hundred per cent (100%) of the previous Tranche.
 - (iii) A Certificate from the Borrower in the form of Appendix 3, signed by the person(s) authorised to execute the Disbursement Requests on behalf of the Borrower and dated not earlier than a date falling five (5) Business Days before the Disbursement Request.
- (c) Condition precedent to any Disbursement Request as a result of which the amount of disbursed funds under this Agreement would exceed EUR 25 million:
- (i) Evidence confirming the Allocation of adequate amount of funds disbursed under the Agreement to the remote and collective schools of Albania to implement the ICT strategy referred to in the Specific Conditions of Appendix 1 hereto.

4.6 Repayment

On any Principal Repayment Date, the Borrower shall repay the principal of each Tranche due on that Principal Repayment Date in accordance with the terms set forth in the applicable Disbursement Notice.

4.7 Prepayment

(a) Mechanics

If in any event specified in this Agreement referring to this Sub-clause the Borrower ought to prepay all or part of a Tranche or in the event of voluntary prepayment, the Borrower shall give at least a one (1) month prior written notice to the CEB (hereinafter, the **"Prepayment Notice"**) specifying the amounts to be prepaid, the date on which the prepayment will take place (hereinafter, the **"Prepayment Date"**) and, upon prior consultation with the CEB, the Prepayment Costs. The Prepayment Date shall fall on an Interest Payment Date, unless otherwise agreed in writing by the CEB.

Upon receipt of the Prepayment Notice, the CEB shall send a written notice to the Borrower (hereinafter, the **"Prepayment Confirmation"**), not later than five (5) Business Days prior to the Prepayment Date, indicating the accrued interest due thereon and the Prepayment Costs in accordance with Sub-clause 4.7(b).

A Prepayment Confirmation matching all the elements included in the Prepayment Notice shall constitute an irrevocable and unconditional commitment on the part of the Borrower to prepay the relevant amounts to the CEB under the terms and conditions specified in the Prepayment Confirmation.

If the Borrower partially prepays a Tranche, the prepaid amount shall be applied pro rata to each outstanding principal repayment. In such an event, the Prepayment Confirmation shall accordingly include an adjusted repayment schedule which shall be binding on the Borrower.

(b) Prepayment Costs

The costs resulting from prepayment in accordance with Sub-clause 4.7(a) (hereinafter, the **"Prepayment Costs"**) shall be determined by the CEB on the basis of the costs to it of redeploying the amount to be prepaid from the Prepayment Date to the Maturity Date, including any related costs, such as unwinding any underlying hedging arrangements. The costs of redeployment will be established on the basis of the difference between the original rate and the redeployment rate, which shall be determined by the CEB on the basis of market conditions on the date of the Prepayment Notice.

4.8 Interest Determination

The Borrower shall pay interest on the principal of each Tranche from time to time outstanding during each Interest Period at the Fixed Interest Rate/Floating Interest Rate specified in the applicable Disbursement Notice.

Interest shall (i) accrue from and including the first day of the Interest Period to but excluding the last day of such Interest Period; and (ii) be due and payable on the Interest Payment Dates specified in the applicable Disbursement Notice. Interest shall be calculated on the basis of the Day Count Convention specified in the relevant Disbursement Notice.

In the case of Floating Interest Rate Tranches, the CEB shall determine on each Interest Determination Date the interest rate applicable during the relevant Interest Period in accordance with the Agreement and promptly give notice thereof to the Borrower. Each determination by the CEB shall be final, conclusive and binding upon the Borrower unless shown by the Borrower to the satisfaction of the CEB that any such determination has involved manifest error.

4.9 Default Interest Rate

In the event that the Borrower fails to pay, in full or in part, any amount under the Agreement, and notwithstanding any other recourse available to the CEB under the Agreement or otherwise, the Borrower shall pay interest on such unpaid amounts from the due date until the date of receipt of such payment by the CEB at the interest rate *per annum* equal to the one-month EURIBOR quoted on the due date plus two hundred basis points (200 bps) (hereinafter, the **"Default Interest Rate"**).

The applicable Default Interest Rate shall be updated every thirty (30) calendar days.

4.10 Market Disruption Event

The CEB shall promptly, upon becoming aware of it, notify to the Borrower that a Market Disruption Event has occurred.

For the purposes of the Agreement, **"Market Disruption Event"** refers to the following circumstances:

- (a) The relevant financial news provider referred to under the EURIBOR definition does not quote any percentage rate or its corresponding screen rate page is not accessible.

Under such a Market Disruption Event, the applicable EURIBOR shall be the percentage rate *per annum* determined by the CEB to be the arithmetic mean of the rates at which loans in Euro, in an amount identical or nearest comparable to the Loan amount in question and for a period identical or nearest comparable to the relative Interest Period, are offered on the Interest Determination Date by three (3) leading banks in the EU interbank market selected by the CEB. If at least two (2) quotations are provided, the applicable EURIBOR for that Interest Determination Date shall be the arithmetic mean of all quotations provided.

If only one (1) or no quotation is provided, the applicable EURIBOR shall be the percentage rate *per annum* determined by the CEB to be the arithmetic mean of the rates at which loans in Euro, in an amount identical or nearest comparable to the Loan amount in question and for a period identical or nearest comparable to the relative Interest Period, are offered on the second Business Day after the beginning of the relevant Interest Period by major banks in the EU interbank market selected by the CEB.

- (b) The CEB determines that it is not possible to determine the applicable Reference Rate in accordance with paragraph (a) above.

Under such a Market Disruption Event, the applicable Floating Interest Rate shall be replaced by the rate that expresses as a percentage rate *per annum* the cost to the CEB of funding the Loan from whatever source the CEB may reasonably select.

- (c) At any time between the delivery of a Disbursement Notice and the Disbursement Date the CEB reasonably determines that there are exceptional and unexpected circumstances of an economic, financial, political or other external nature adversely affecting the CEB's access to its sources of funding.

Under such a Market Disruption Event, the CEB shall be entitled to cancel at no cost the scheduled disbursement.

In the case of the Market Disruption Events set forth under paragraphs (a) and (b) above:

- (i) If the Borrower so requires, the Parties, acting in good faith, shall enter into negotiations for a period of not more than thirty (30) calendar days in order to agree on an alternative to the applicable EURIBOR. If no agreement is reached, the Borrower shall proceed with prepayment on the next Interest Payment Date in the terms provided under Sub-clause 4.7.
- (ii) The CEB shall have the right, acting in good faith and in consultation with the Borrower to the extent reasonably practicable, to change the duration of any subsequent Interest Period to thirty (30) calendar days or less by sending to the Borrower a notice thereof. Any such change to an Interest Period shall take effect on the date specified by the CEB in such notice.

If the CEB determines that the relevant Market Disruption Event no longer exists, then, subject to any further Market Disruption Event occurring or existing, the Floating Interest Rate and/or Interest Period applicable to any relevant Tranche shall revert, from the first day of the following Interest Period to being calculated in accordance with the Floating Interest Rate and Interest Period specified in the relevant Disbursement Notice.

4.11 Payments

All the amounts due by the Borrower under this Agreement are payable in the Currency of each Tranche to the CEB's account indicated in the applicable Disbursement Notice. Any payment under this Agreement shall be made on a Business Day subject to the Modified Following Business Day Convention. Any payment shall be deemed paid when the CEB has received the amount on its account.

The Borrower or the bank instructed by the Borrower, as the case may be, shall send a written payment notice to the CEB at least five (5) Business Days before payment of any amounts due under this Agreement.

All payments to be made by the Borrower under this Agreement shall be calculated and be made without (and free and clear of any deduction for) set-off or counterclaim.

If the CEB receives a payment that is insufficient to discharge all the amounts then due and payable by the Borrower under this Agreement, the CEB shall apply that payment in or towards payment of:

- (i) first, any fees, costs, charges or expenses due but unpaid under this Agreement;
- (ii) secondly, any accrued interest due but unpaid under this Agreement,
- (iii) thirdly, any principal due but unpaid under this Agreement; and
- (iv) fourthly, any other sum due but unpaid under this Agreement.

5. PROJECT IMPLEMENTATION

The Borrower shall implement the Project in accordance with the Agreement.

The Borrower designates AKSHI and MoES as the PIEs. The Borrower shall ensure that AKSHI appoints a PIU and shall ensure that the PIU is appropriately staffed and equipped throughout the Project implementation period.

In any event, the Borrower remains solely liable to comply with its obligations under the Agreement.

Failure to comply with the undertakings set forth hereby under Clause 5 would constitute, irrespective of any other applicable provision of the Loan Regulations, an event in the terms of Article 3.3 (h) of the Loan Regulations and may give rise to (i) the relevant contract expenditure declared ineligible for Allocation under the Project; and/or (ii) the early reimbursement, suspension or cancellation of the Loan, in whole or in part, under the terms of Articles 3.3 (*Early reimbursement of disbursed loans*), 3.5 (*Suspension by the Bank of undisbursed loans*) and 3.6 (*Cancellation by the Bank of undisbursed loans*) of the Loan Regulations.

5.1 Duty of Care

The Borrower shall ensure that AKSHI and MoES apply all care and diligence, and exercise all typically used means (including, but not limited to, legal, financial, managerial and technical) required for the proper implementation of the Project.

5.2 Allocation Period

The Borrower shall allocate each Tranche to the Project within twelve (12) months after the relevant Disbursement Date (hereinafter, the “**Allocation Period**”), unless otherwise agreed in writing by the CEB.

If a Tranche disbursed by the CEB is not allocated to the Project or is only partially allocated to it within the Allocation Period, the Borrower shall proceed with prepayment of the unallocated amounts on the next Interest Payment Date in the terms provided under Sub-clause 4.7.

5.3 Project Costs

The Tranches disbursed under the Loan shall not exceed ninety per cent (90%) of the total eligible costs of the Project specified under Appendix 1 hereto. If the Tranches disbursed under the Loan exceed the above 90% (by reduction of the total eligible costs or otherwise), the Borrower shall proceed with prepayment of the surplus on the next Interest Payment Date in the terms provided under Sub-clause 4.7.

Should the total eligible costs of the Project increase or be revised for whatever reason, the Borrower shall ensure that the additional financial resources for the completion of the Project are available without recourse to the CEB. The plans to finance the increased costs shall be communicated to the CEB without delay.

5.4 Project Specific Undertakings

The Borrower shall ensure that:

- (i) all the land, real property rights and permits required for the implementation of the Project are timely available;
- (ii) the budget of the Borrower and the MoES has adequate funds available to recruit and retain the necessary ICT teachers and provide the required technical support for schools at the local level;
- (iii) all assets and plants under the Project are permanently insured, maintained and operated in accordance with international best practices; and
- (iv) any other requirement specified in Appendix 1 ("Specific Conditions") hereto is complied with.

5.5 Procurement

Procurement of supplies, works and services to be financed under the Project shall comply with the Procurement Guidelines.

AKSHI will incorporate, to the extent allowed by the national public procurement laws, sustainable procurement considerations into the procurement activities of the Project, notably into the award criteria and the special execution conditions of contracts. AKSHI shall provide information on the compliance with the above in the Progress Reports submitted under Sub-Clause 6.1(a).

5.6 Environmental and Social Safeguards

The Borrower shall ensure the Project is implemented in conformity with the requirements set forth in the Environmental and Social Safeguards Policy.

5.7 Human Rights

The Borrower shall ensure that the implementation of the Project does not give rise to a violation of (i) the European Convention on Human Rights; or (ii) the European Social Charter.

5.8 Integrity

The Borrower undertakes that:

- (a) it will institute and thereafter comply with internal policies, procedures and controls, in line with applicable legislation and international best practices, for the purpose of preventing the Borrower to become, in connection with the implementation of the Project or otherwise, an instrument for money laundering or terrorism financing;
- (b) it will not make any Loan proceeds available to or for the benefit of, directly or indirectly, any Sanctioned Person;

- (c) it will not commit, and no person, with its consent or prior knowledge, will commit, in connection with the implementation of the Project a Corrupt Practice, a Fraudulent Practice, a Coercive Practice, a Collusive Practice or an Obstructive Practice (hereinafter, together with money laundering, terrorism financing and making available any Loan proceeds to Sanctioned Persons referred to as the **"Prohibited Practices"**).

For the purposes of this Agreement:

- (i) A **"Corrupt Practice"** means any act of offering, giving, receiving, or soliciting, directly or indirectly, anything of value to influence improperly the actions of another party.
- (ii) A **"Fraudulent Practice"** means any act or omission, including a misrepresentation, that knowingly or recklessly misleads, or attempts to mislead, a party to obtain a financial or other benefit, or to avoid an obligation.
- (iii) A **"Coercive Practice"** means any act of impairing or harming, or threatening to impair or harm, directly or indirectly, any party or the property of any party to influence improperly the actions of a party.
- (iv) A **"Collusive Practice"** means any arrangement between two or more parties designed to achieve an improper purpose, including influencing improperly the actions of another party.
- (v) An **"Obstructive Practice"** means, in relation to an investigation into a Coercive, Collusive, Corrupt or Fraudulent Practice, (a) any act of deliberately destroying, falsifying, altering or concealing of evidence material to the investigation; (b) any act of threatening, harassing or intimidating any party to prevent it from disclosing its knowledge of matters relevant to the investigation or from pursuing the investigation; and/or (c) any act intending to materially impede the exercise of the contractual rights of audit or access to information.

The Borrower (directly or through AKSHI or MoES) undertakes to inform CEB if it should become aware of any fact or information suggestive of the commission of any such Prohibited Practice. For this purpose, the knowledge of any member of the PIU shall be deemed the knowledge of the Borrower.

The Borrower undertakes:

- (i) to take timely such action as the CEB may reasonably request to investigate and/or terminate any alleged or actual Prohibited Practice;
- (ii) to facilitate any investigation that the CEB may conduct concerning any alleged or actual Prohibited Practice; and
- (iii) to inform the CEB of the measures taken to seek damages from the persons responsible for any loss resulting from any such Prohibited Practice.

The Director of Digital Agenda Coordination and Foreign-Funded e-Gov Projects of AKSHI shall be responsible for contacts with the CEB for the purposes of this Sub-clause.

5.9 Visibility

The Borrower (directly or through AKSHI or MoES) shall inform the Final Beneficiaries that the Project is partly financed by the CEB through appropriate means of communication such as dedicated notices in relevant websites, social media, press releases, brochures or the exhibit of billboards/plates on

relevant Project sites/facilities. In any case, information to the Final Borrowers shall display in an appropriate way the CEB's name and logo.

6. MONITORING

6.1 Reporting

(a) Progress Reports

The Borrower shall ensure AKSHI sends to the CEB a progress report (hereinafter, a **"Progress Report"**) (i) once a year, until the completion of the Project; and (ii) prior to every Disbursement Request, except for the Disbursement Request for the first Tranche.

Appendix 4 hereto provides a template specifying the minimum information required by the CEB. Alternative formats containing the same information may also be used.

(b) Completion Report

Upon completion of the Project, the Borrower shall ensure AKSHI submits to the CEB a completion report (hereinafter, a **"Completion Report"**).

Appendix 4 hereto provides a template specifying the minimum information required by the CEB. Alternative formats containing the same information may also be used.

6.2 Visits

The Borrower undertakes to favourably receive any monitoring/technical/evaluation visits, including by facilitating access to relevant Project sites/contractors, carried out by the CEB's staff members or designated third parties.

6.3 Audit

Should the Borrower fail to comply with any of its undertakings under the Agreement, the Borrower undertakes to favourably receive any on-site audit, carried out by the CEB's staff members or designated third parties, which shall be at the Borrower's expense.

6.4 Project Information

The Borrower (directly or through AKSHI or MoES) shall keep accounting records concerning the Project, which shall be in conformity with international standards, showing, at any point in time, the Project's state of progress, and which shall record all operations made and identify the assets and services partially financed with the Loan.

The Borrower (directly or through AKSHI or MoES) shall deliver to the CEB in a timely manner any information or document concerning the financing or the implementation (including in particular environmental/social and procurement issues) of the Project as the CEB may reasonably require.

The Borrower shall ensure AKSHI and/or MoES informs the CEB immediately of any event in connection with the Project, including but not limited to:

- (i) any action or protest initiated or any objection raised by any third party or any complaint received by the Borrower or any litigation that is commenced or threatened against it with

regard to procurement or environmental, social, occupational health and safety (e.g. loss of life or major accident) matters or other matters in connection with the Project; or

- (ii) any enactment of or any amendment to any law, rule or regulation (or in the application or official interpretation of any law, rule or regulation) in connection with the Project.

Any event that may have a material adverse impact on the implementation of the Project would constitute an event in the terms of Article 3.3 (h) of the Loan Regulations and may give rise to the early reimbursement, suspension or cancellation of the Loan under the terms of Articles 3.3 (*Early reimbursement of disbursed loans*), 3.5 (*Suspension by the Bank of undisbursed loans*) and 3.6 (*Cancellation by the Bank of undisbursed loans*) of the Loan Regulations.

6.5 Borrower Information

The Borrower shall inform the CEB of any Material Adverse Change immediately after becoming aware thereof. Any Material Adverse Change would constitute an event in the terms of Article 3.3 (h) of the Loan Regulations and may give rise to the early reimbursement, suspension or cancellation of the Loan under the terms of Articles 3.3 (*Early reimbursement of disbursed loans*), 3.5 (*Suspension by the Bank of undisbursed loans*) and 3.6 (*Cancellation by the Bank of undisbursed loans*) of the Loan Regulations.

6.6 Financial Covenants

(a) Cross-Default

The Borrower shall inform the CEB if any Cross-Default Event occurs. Any Cross-Default Event would constitute an event in the terms of Article 3.3 (h) of the Loan Regulations and may give rise to the suspension, cancellation or early reimbursement of the Loan under the terms of Articles 3.3 (*Early reimbursement of disbursed loans*), 3.5 (*Suspension by the Bank of undisbursed loans*) and 3.6 (*Cancellation by the Bank of undisbursed loans*) of the Loan Regulations.

For the purpose of this Agreement, “Cross-Default Event” means a situation in which, following any default in relation thereto, the Borrower is required or is capable of being required or will, following expiry of any applicable contractual grace period, be required or be capable of being required to prepay, repay or terminate ahead of maturity any Debt Instrument or any commitment in connection with any Debt Instrument is cancelled or suspended.

Failure to comply with the above provisions would constitute an event in the terms of Article 3.3 (h) of the Loan Regulations and may give rise to the suspension, cancellation or early reimbursement of the Loan under the terms of Articles 3.3 (*Early reimbursement of disbursed loans*), 3.5 (*Suspension by the Bank of undisbursed loans*) and 3.6 (*Cancellation by the Bank of undisbursed loans*) of the Loan Regulations.

7. PARI PASSU

Failure to comply with the provisions set forth below under Clause 7 would constitute an event in the terms of Article 3.3 (h) of the Loan Regulations and may give rise to the early reimbursement, suspension or cancellation of the Loan under the terms of Articles 3.3 (*Early reimbursement of disbursed loans*), 3.5 (*Suspension by the Bank of undisbursed loans*) and 3.6 (*Cancellation by the Bank of undisbursed loans*) of the Loan Regulations.

7.1 Ranking

The Borrower shall ensure that its payment obligations under this Agreement rank, and will rank, not less than *pari passu* in right of payment with all other present and future unsecured and unsubordinated obligations under any of its Debt Instruments.

In particular, the Borrower shall not make (or authorise) any payment in respect of any other such Debt Instrument (whether regularly scheduled or otherwise) if:

- (a) the CEB makes a demand of early reimbursement under Article 3.3 of the Loan Regulations; or
- (b) an event or potential event of default under any unsecured and unsubordinated Debt Instrument of the Borrower or any of its agencies or instrumentalities has occurred and is continuing.

However, payment in respect of such Debt Instrument is possible if the Borrower:

- (i) simultaneously pays; or
- (ii) sets aside in a designated account for payment on the next Interest Payment Date

a sum equal to the same proportion of the principal outstanding under this Agreement as the proportion that the payment under such Debt Instrument bears to the total debt outstanding under that instrument.

For this purpose, any payment of a Debt Instrument that is made out of the proceeds of the issue of another instrument, to which substantially the same persons as hold claims under the Debt Instrument have subscribed, shall be disregarded.

7.2 Security

Should a Security be granted for the performance of any of the Borrower's Debt Instruments, the Borrower shall timely inform the CEB of its intentions and shall, if so required by the CEB, provide to the CEB, within the deadline set forth in the CEB's notice, identical or equivalent Security for the performance of its financial obligations under this Agreement.

This provision shall not apply to a Security:

- (a) created on property at the time of purchase solely as security for the payment of the purchase price or for the payment of debt incurred for the purpose of financing the purchase of such property; or
- (b) securing a Debt Instrument maturing not more than one (1) year after the date on which it was originally incurred.

7.3 Clause by Inclusion

Should any of the Borrower's Debt Instruments include a loss-of-rating covenant, a financial ratios covenant or *pari passu* provisions that are not included in the Agreement or that are stricter than any equivalent provision of this Agreement, the Borrower shall so inform the CEB and shall, at the request of the CEB by means of a written notice, execute within the deadline indicated in the CEB's notice, an amendment to this Agreement to provide an equivalent provision in favour of the CEB.

7.4 Prepayment to Third Parties

Should the Borrower voluntarily prepay (for the avoidance of doubt, prepayment shall include a repurchase where applicable) in whole or in part any Debt Instrument and such prepayment:

- (i) is not made within a revolving credit facility which remains open for drawing on the same terms after such prepayment; or
- (ii) is not made out of the proceeds of another Debt Instrument having a term at least equal to the unexpired term of the prepaid Debt Instrument,

the Borrower shall inform the CEB. In such an event, and upon the CEB's request, the Borrower shall prepay to the CEB within two (2) months from any such prepayment the amounts disbursed under the Loan in accordance with Sub-clause 4.7 in such proportion as the prepaid amount bears to the corresponding Debt Instrument.

8. REPRESENTATIONS AND WARRANTIES

The Borrower represents and warrants that:

- (a) its competent bodies have authorised it to enter into the Agreement and have given the signatory(ies) the authorisation therefor, in accordance with the laws, decrees, regulations and other texts applicable to it;
- (b) the execution and delivery of, the performance of its obligations under and compliance with the provisions of this Agreement do not:
 - (i) contravene or conflict with any applicable law, statute, rule or regulation, or any judgment, decree or permit to which it is subject;
 - (ii) contravene or conflict with any Debt Instrument or any other agreement binding upon it which might reasonably be expected to give rise to a Material Adverse Change;
- (c) no event or circumstance is outstanding that constitutes a default under any Debt Instrument or any other agreement, which is binding on it or to which its assets are subject, which might reasonably be expected to give rise to a Material Adverse Change;
- (d) no Security has been granted to a third party in breach of Sub-clause 7.2;
- (e) no litigation, arbitration or administrative proceedings of or before any court, arbitral tribunal or agency which might reasonably be expected to give rise to a Material Adverse Change have (to the best of its knowledge and belief) been started or threatened against it; and
- (f) it has received a copy of the Loan Regulations, the Loan Policy, the Environmental and Social Safeguards Policy, the Procurement Guidelines and the Personal Data Protection Regulation and has taken note thereof.

The above representations and warranties are deemed repeated on the date of signature of each Disbursement Request and on the date of each Certificate. Any change in relation to the above representations and warranties must, for the entire Loan period, be notified and any supporting documents provided to the CEB immediately after the Borrower having become aware of the change.

If any of the above representations and warranties is or proves to have been incorrect or misleading in any respect, this would constitute an event in the terms of Article 3.3 (h) of the Loan Regulations and may give rise to the suspension, cancellation or early reimbursement of the Loan under the terms of Articles 3.3 (*Early reimbursement of disbursed loans*), 3.5 (*Suspension by the Bank of undisbursed loans*) and 3.6 (*Cancellation by the Bank of undisbursed loans*) of the Loan Regulations.

9. THIRD PARTIES

The Borrower may not raise any fact relating, within the scope of the use of the Loan, to its relations with third parties in order to avoid fulfilling, either totally or partially, the obligations resulting from the Agreement.

The CEB may not be involved in disputes which might arise between the Borrower and third parties and the costs, whatever their nature, incurred by the CEB due to any claims, and in particular all legal or court costs, shall be at the expense of the Borrower.

10. NON-WAIVER

In no case, including delay or partial exercise, shall it be presumed that the CEB has tacitly waived any right granted to it by the Agreement.

11. TRANSFER

The Borrower may not transfer any of its rights and/or obligations under the Agreement without the prior written consent of the CEB.

The Borrower hereby gives its consent to any transfer by the CEB of all or part of its rights and/or obligations under the Agreement.

12. ILLEGALITY

If it is or becomes unlawful in any jurisdiction for the CEB to make, maintain or fund the Loan or perform any of its obligations under this Agreement, this would constitute an event in the terms of Article 3.3 (h) of the Loan Regulations and may give rise to the suspension, cancellation or early reimbursement of the Loan under the terms of Articles 3.3 (*Early reimbursement of disbursed loans*), 3.5 (*Suspension by the Bank of undisbursed loans*) and 3.6 (*Cancellation by the Bank of undisbursed loans*) of the Loan Regulations.

13. NO HARDSHIP

Each Party hereby acknowledges that any applicable provision pursuant to which a Party may request the other Party to renegotiate the Agreement or may cease to perform its obligations hereunder, in case of a change of circumstances unforeseeable at the time of the conclusion of the Agreement which makes performance excessively onerous for a Party who had not agreed to assume such risk, shall not apply to it with respect to its obligations under the Agreement and that it shall not be entitled to any claim under such provision.

14. GOVERNING LAW

The Agreement shall be governed by the rules of the CEB as specified in the provisions of Article 1, paragraph 3, of the Third Protocol (dated 6 March 1959) to the General Agreement on Privileges and Immunities of the Council of Europe (dated 2 September 1949) and, secondarily, if necessary, by French law.

15. DISPUTES

Disputes between the Parties shall be subject to arbitration under the conditions laid down in chapter 4 of the Loan Regulations.

The Parties agree not to take advantage of any privilege, immunity or legislation before any jurisdictional or other authority, whether domestic or international, in order to object to the enforcement of an award handed down under the conditions laid down in chapter 4 of the Loan Regulations.

In any legal action arising from this Agreement, the CEB's certificate as to any amount due or interest rate applicable under the Agreement shall, in the absence of manifest error, be *prima facie* evidence of such amount or interest rate.

16. DATA PROTECTION

The processing of any personal data collected under the Agreement shall be carried out by the CEB in accordance with the Data Protection Regulation.

17. NOTICES

Any notice (including any document or communication) to be given or made under or in connection with this Agreement to the CEB or the Borrower shall be in writing and, unless otherwise stated, may be made by registered letter or electronic mail. Such notice shall be deemed to have been received by the other Party:

- (i) in the case of a hand-delivered or registered letter, on the date of delivery;
- (ii) in the case of electronic mail, only when actually received in readable form and only if it is addressed in such a manner as the other Party shall specify for this purpose;
- (iii) in the case of electronic mail, which contains a Disbursement Notice, sent by the CEB to the Borrower, when the electronic mail is sent.

Any notice provided by the Borrower to the CEB by electronic mail shall:

- (i) mention the LD reference in the subject line; and
- (ii) be in the form of a non-editable electronic image (pdf, tif or any other common non editable file format agreed between the Parties) of the notice signed by the person or persons duly authorised to sign such notice on behalf of the Borrower, attached to the electronic mail.

Without affecting the validity of notices by electronic mail made in accordance with this Clause, the following notices shall also be sent by registered letter to the other Party at the latest on the immediately following Business Day:

- (i) Disbursement Requests;
- (ii) any communications in respect of the suspension, cancellation and/or early reimbursement of the Loan or in respect of a Prepayment Notice; and
- (iii) any other communication required by the CEB.

The Parties agree that any above notice (including via electronic mail) is an accepted form of communication, shall constitute admissible evidence in court and shall have the same evidential value as an agreement under hand.

The postal address and electronic mail address (and the department or officer, if any, for whose attention the communication is to be made) of each Party for any communication to be given or made under or in connection with this Agreement is:

For the Borrower:

Ministry of Finance
Bulevardi "Dëshmorët e Kombit", nr.3
Tirana
Albania

Attention: Minister of Finance
E-mail: sekretariamin@financa.gov.al

For the CEB:

Council of Europe Development Bank
55 Avenue Kléber
75116 Paris
France

Attention: Head of Projects Division
E-mail: projects@coebank.org

The CEB and the Borrower shall promptly notify the other Party in writing of any change in their respective communication details.

All notices to be given or made under or in connection with the Agreement shall be in English or, if in another language, shall be accompanied by an English certified translation thereof, when so required by the CEB.

All notices to be given or made by the Borrower under or in connection with this Agreement shall, where required by the CEB, be delivered to the CEB together with satisfactory evidence of the authority of the person or persons authorised to sign such notice on behalf of the Borrower and the authenticated specimen signature of such person or persons.

18. TAXES AND EXPENSES

The Borrower shall pay, to the extent applicable, all taxes, duties, fees and other impositions of whatsoever nature, including stamp duty and registration fees, arising out of the execution, registration, implementation, termination or enforcement of the Agreement and/or any related document as well as of the creation, perfection, registration, enforcement or release of any Security required under the Agreement.

The Borrower shall bear all charges and expenses (including legal, professional, banking or exchange costs) incurred in connection with (i) the preparation, execution, perfection, implementation, termination and enforcement of this Agreement and/or any related document; (ii) any amendment, supplement or waiver in respect of this Agreement and/or any related document; and (iii) the preparation, execution, perfection, management, enforcement and release of any Security required under the Agreement.

Notwithstanding the above, Article 4.7 (*Cost of arbitration*) of the Loan Regulations shall apply regarding the costs of the arbitration set forth under Clause 15.

19. DISCHARGE

After repayment of all outstanding principal under the Loan as well as payment of all interests and other expenses resulting from the Agreement, including in particular those amounts under Sub-clause 4.9 and Clause 18, the Borrower shall be fully released from its obligations arising out of or in connection with this Agreement.

Without prejudice of the above, the Borrower shall nevertheless undertake, for a period not exceeding six (6) years following the receipt of a Completion Report to the CEB's satisfaction (i) to keep the Project-related documentation; and (ii) to favourably receive any evaluation visits, including by facilitating access to relevant Project sites carried out by the CEB's staff members or designated third parties.

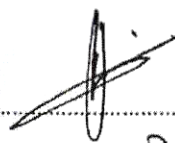
20. ENTRY INTO FORCE

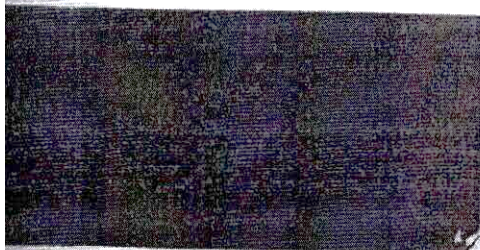
The Agreement shall enter into force on the date of entry into force specified in the confirmation in writing from the Borrower to the CEB confirming the fulfilment of its internal procedures following the signature of the Agreement by the Parties.

IN WITNESS THEREOF the Parties have caused the Agreement to be executed in two (2) originals, each of which is equally valid. One (1) original is kept by each of the Parties.

For the Borrower

In TIRANA, on 23/09/2024

.....
Name and Title PETRIT MALAJ
MINISTER OF FINANCE

For the CEB

Paris, on 12.07. 2024

Jan DE BEL
General Counsel

GLISOVIC JASHIMA HEAD OF DIVISION

Name and Title

Name and Title

APPENDIX 1

Project Description

I.	LD	2175
	Borrower	Republic of Albania
	Loan Type	Project Loan (PR)
	Loan Amount	EUR 27 000 000
	Approval by the CEB's Administrative Council	16 November 2023
II.	Sector of action	Education and vocational training
	Planned Components/Activities	The Project's objective is to establish Smart Labs in more than 600 public schools in Albania, including both basic and secondary level schools (grades 1 – 12) and 25 remote and collective schools, as well provide the necessary capacity building activities. The Project foresees the following several Components/Activities: A. Installation of Smart Labs nationwide The focus of this activity is to install the Smart Labs with the provision of ICT equipment and furniture, including also connectivity and other minor works needed to upgrade the classrooms where the Smart Labs will be located. Each Smart Lab will have a clearly defined workspace equipped with a network of laptops and micro-computers and other ICT equipment. The Borrower targets to have full broadband penetration and school high speed connectivity by 2025. B. Capacity building This activity will ensure the necessary development and updates to ICT curricula, training and on-going support for teachers to implement the ICT subject. The provision of support materials for teachers and students is also included. C. Operation and maintenance of Smart Labs This activity includes covering internet access fees, licenses, help desk and maintenance services for the Smart Labs. D. Technical assistance If needed, technical assistance could be provided to support Project's management, communication and visibility, evaluation, reporting and/or audit. The scope of any technical assistance needed will BE developed and confirmed in the course of the Project's implementation.

Location	The Republic of Albania			
Final Beneficiaries	Final beneficiaries are students aged between 6 - 18 years enrolled in public schools in all of 12 Albanian counties.			
Project Total Cost	EUR 40 666 000			
Financing Plan		Sources	Amount (in MM EUR)	%
		CEB	27	66
		WBIF*	10	24
		Albania	4	10
		Total	41	100
		* Western Balkan Investment Fund		
	In the interest of smooth implementation of the Project, the Borrower (directly or through AKSHI or MoES) shall ensure that the other sources of financings are committed in parallel with this Agreement.			
Project Implementation Schedule	2024 – 2028			
Closing Date	31 December 2028			

III. Eligibility Criteria	The CEB can finance education and vocational training projects and related infrastructure, such as: (a) Construction and/or expansion, rehabilitation and modernisation of early childhood education facilities, primary and secondary schools, secondary vocational technical colleges, vocational training centres, establishments of higher education or specialised learning and/or research and development centres. (b) Eligible investments may also include sports and socio-cultural centres/equipment as well as residence facilities pertaining to such establishments, learning materials, furniture and equipment. (c) Adaptation of such premises in order to facilitate accessibility for persons with reduced mobility. (d) Continuing training and lifelong learning programmes for social and education professionals. (e) Training programmes for the unemployed and disadvantaged groups; support for professional re-training programmes; natural or ecological disaster prevention/preparedness for members of the
----------------------------------	---

	civil protection forces; in-service training programmes for magistrates, administrators, civil servants and government officials. (f) Education-related research and development programmes and public or private investments in research and development centres. (g) Training programmes in favour of vulnerable groups. (h) Training of education and vocational training specialised staff. Education-related investments may also include basic infrastructure needed to ensure access to basic services for the education establishments and their beneficiaries, including water supply and wastewater, solid waste collection and treatment, electricity and gas, IT infrastructure and communications facilities (such as telephone, internet, cable, etc.). Private establishments must be state-approved, with recognition of diplomas and degrees at national level and in compliance with the criteria established for these types of establishment.
Eligible Costs	The Loan made available under this Agreement shall be used by the Borrower through AKSHI and MoES with the purpose of financing Eligible Costs relating to Project Components/Activities. The investments cost eligible for CEB financing include: (a) The preparatory surveys or studies (technical, economic or commercial, engineering, environmental and social impact assessment and management plans), the technical supervision of the Project and other Project-related professional services. These costs should not exceed 5% of the total cost of the Project, unless justified. (b) The acquisition or preparation of land that the Borrower (directly or through AKSHI or MoES) can demonstrate is directly linked to the Project's implementation, at its purchase price, unless it has been donated or granted. The installation of basic infrastructure, such as sewerage, water supply, gas supply, electricity and telecommunications networks, waste disposal and waste water treatment, roads, etc.

	(c) The purchase of materials, equipment and machinery, including IT equipment and software, as well as the related costs linked to the training of staff. (d) Technical assistance to support the implementation of the Project. (e) Contingencies for anticipated costs (technical and/or price increases) can be financed by the CEB. These represent financial coverage for unforeseen changes in the quantity of works required, or of unit prices, in the type and quantity of equipment to be purchased or in the method of carrying out the Project. These contingencies may represent up to 10% of the total cost of the Project. (f) Cost related to professional/vocational training and public awareness-raising campaigns may be eligible for CEB financing taking into account their objectives within the framework of the Project. The following costs are not eligible for financing by the CEB: (i) The Loan cannot cover staff costs (wages and salaries and other related benefits, such as pension payments), financial charges and non-cash items, such as depreciation. (ii) Financial costs (payment and/or refinancing of debts, interest charges, acquisition of interest in the capital of an enterprise, etc.) or financial investments cannot be included in the estimated cost of the Project and cannot be financed by the CEB. This means that the Borrower shall not use the Loan proceeds for refinancing purposes (such as replacing an existing loan agreement for repayment of other forms of financial support for investments that have already partially or fully materialized). (iii) VAT and other tax-related costs can be only considered as Eligible Costs if they are non-deductible and non-refundable for the Borrower. The Borrower shall ensure that the Loan proceeds are not used for Eligible Costs that have been already financed by,
--	---

	or for which disbursements have been requested under any other financing agreement or a grant.
Specific Conditions	1. The Borrower (directly or through AKSHI or MoES) shall prepare and adopt standard operating procedures (the "SOPs"), to the CEB's satisfaction, for the management of waste generated by the electrical and electronic equipment purchased and installed under the Project (the "WEEE"). The Borrower (directly or through AKSHI or MoES) shall ensure that the management of WEEE of the Project will be done in accordance with the SOPs. 2. The Borrower (directly or AKSHI or MoES) shall provide to the CEB the SOPs together with a confirmation that the WEEE of the Project will be managed in accordance with the same before requesting the disbursement of the last Tranche under the Agreement the latest. 3. The Borrower shall ensure that the MoES shall prepare an ICT strategy, containing the approach to effectively reach the remote and collective schools of Albania, and submit it to the CEB.
IV. Social impact	The social impact of the project is high as it focuses on a portion of the population (children aged 6 to 18-years-old) that is particularly vulnerable. Upon completion of the Project, this social impact is measured through the technical indicators listed in Appendix 4.

APPENDIX 2

DISBURSEMENT REQUEST (TEMPLATE)

LD 2175 – [●] Tranche

With reference to the Framework Loan Agreement dated [●] (hereinafter, the “**Agreement**”) between the Council of Europe Development Bank (hereinafter, the “**CEB**”) and the Republic of Albania (hereinafter, the “**Borrower**”), the Borrower hereby requests the CEB, in accordance with Sub-clause 4.3(a) of the Agreement, to proceed with the disbursement of a Tranche under the specific terms and conditions set out below.

Terms defined in the Agreement shall have the same meaning herein, unless otherwise specified.

Currency/Amount ²	[●]		
Disbursement Date	[●]		
Principal Repayment Period	[●] years [including a grace period of [●] years]		
Principal Repayment Date(s)	[●]		
Maturity Date	[●]		
Interest Rate	Fixed	Maximum [●] per annum	
	Floating	Reference Rate:	[[●]-month EURIBOR/INSERT ANY OTHER REFERENCE RATE] per annum
		Spread	Maximum [●] basis points
Interest Period	[Quarterly] [Semi-annually] in arrears		
Interest Payment Dates	The interest payment will take place on [●] every year and for the first time on [●]		
Day Count Convention	Modified Following Business Day Convention		
Business Day	[●]		
Borrower's Account	Beneficiary's Name	[●]	
	Beneficiary's Bank	Name	[●]
		City	[●]
		SWIFT	[●]
		IBAN	[●]
		Reference	[●]
	Correspondent Bank (if applicable)	Name	[●]
		City	[●]
		SWIFT	[●]
		IBAN	[●]

[●], on [●].

For the Borrower

[INSERT NAME(S)/TITLE(S)]

² [In case of Sub-Tranches, a separate table shall indicate the Amount, Principal Repayment Period, Principal Repayment Date(s), Interest Rate, Interest Period, Interest Payment Dates for each Sub-Tranche.]

DISBURSEMENT NOTICE (TEMPLATE)

LD 2175 – [●] Tranche

In response to your Disbursement Request dated [●] with reference to the Framework Loan Agreement dated [●] (hereinafter, the “**Agreement**”) between the Council of Europe Development Bank (hereinafter, the “**CEB**”) and the Republic of Albania (hereinafter, the “**Borrower**”), the CEB hereby notifies to the Borrower, in accordance with Sub-clause 4.3(b) of the Agreement, the terms and conditions of the disbursement of the relevant Tranche.

Terms defined in the Agreement shall have the same meaning herein, unless otherwise specified.

Currency/Amount ³	[●]		
Disbursement Date	[●]		
Principal Repayment Period	[●] years [including a grace period of [●] years]		
Principal Repayment Date(s)	[●]		
Maturity Date	[●]		
Interest Rate	Fixed	[●] <i>per annum</i>	
	Floating	Reference Rate:	[[●]-month EURIBOR/INSERT ANY OTHER REFERENCE RATE] <i>per annum</i>
		Spread	[●] basis points
Interest Period	[Quarterly] [Semi-annually] in arrears		
Interest Payment Dates	The interest payment will take place on [●] every year and for the first time on [●]		
Day Count Convention	Modified Following Business Day Convention		
Business Day	[●]		
Borrower's Account	Beneficiary's Name	[●]	
	Beneficiary's Bank	Name	[●]
		City	[●]
		SWIFT	[●]
		IBAN	[●]
		Reference	[●]
	Correspondent Bank (if applicable)	Name	[●]
		City	[●]
		SWIFT	[●]
		IBAN	[●]
CEB's account	Beneficiary's Name	Council of Europe Development Bank	
	Beneficiary's SWIFT	CEFPFRPP	
	Beneficiary's Bank	Name	Deutsche Bank
		City	Frankfurt (Germany)
		SWIFT	DEUTDEFF
		IBAN	DE44 5007 0010 0928 7384 00

Paris, on [●]

For the CEB

[INSERT NAME(S)/TITLE(S)]

³ [In case of Sub-Tranches, a separate table shall indicate the Amount, Principal Repayment Period, Principal Repayment Date(s), Interest Rate, Interest Period, Interest Payment Dates for each Sub-Tranche.]

APPENDIX 3

Form of Certificate

[INSERT LETTERHEAD]

To: Council of Europe Development Bank

From: [BORROWER]

Date: [NOT EARLIER THAN FIVE (5) BUSINESS DAYS BEFORE THE DISBURSEMENT REQUEST]

Subject: Framework Loan Agreement between Council of Europe Development Bank and [BORROWER] dated [●] (the “Agreement”).

Dear Sir or Madam,

Terms defined in the Agreement have the same meaning when used in this Certificate. For the purposes of Sub-clause 4.5 of the Agreement, we hereby certify to you as follows:

- (a) No Material Adverse Change has occurred, as compared with the situation at the date of signature of the Agreement;
- (b) No Cross-Default Event has occurred;
- (c) None of the Borrower’s Debt Instruments includes loss-of-rating, financial ratios or *pari passu* provisions that are stricter than any equivalent provision of the Agreement;
- (d) The representations and warranties to be made or repeated by us under Clause 8 of the Agreement are true in all respects; in particular, no Security has been granted to a third party in breach of Sub-clause 7.2 of the Agreement; and
- (e) No event or circumstance which could give rise to the early reimbursement, suspension or cancellation of the Loan under the terms of Articles 3.3 (*Early reimbursement of disbursed loans*), 3.5 (*Suspension by the Bank of undisbursed loans*) and 3.6 (*Cancellation by the Bank of undisbursed loans*) of the Loan Regulations has occurred or may reasonably be expected to/is likely to occur.

For the [BORROWER]

[INSERT NAME(S)/TITLE(S)]

APPENDIX 4

LD 2175 (2023)

APPENDIX 4: Reporting Template (Progress and Completion reports)

PROJECT TITLE: _____

PROGRESS REPORT

REPORTING PERIOD: dd/mm/yyyy – dd/mm/yyyy

Prepared by (name and signature) _____

Department _____

Date _____

Table of Contents

1. Narrative Report
 - 1.1 Summary of the Project
 - 1.2 Activities Undertaken and Results achieved
 - 1.3 Impact Prospects (to be presented in the completion report)
 - 1.4 Communication and Visibility Activities
 - 1.5 Deviations from the Plan and difficulties encountered, if any, and mitigation measures
2. Monitoring tables

Table 1: Costs and Financing sources (all cost are net of VAT)

Table 1A: COSTS under activities co-financed by WBIF (net of VAT)

Table 2: Procurement plan

Table 3: List of awarded contracts

Table 4: Implementation Plan

Table 5: Output/Outcome Indicators

1. Narrative Report

1.1 Summary of the Project

Title of the Project		
Objective		
Framework Loan Agreement (FLA) entry into force		
Implementing Agency		
Estimated project cost	Original:	Revised:
Approved CEB loan amount		
Maximum CEB financing of total eligible costs (in percentage)		
Other sources of financing		
Implementation period	Original: mm/yy- mm/yy	Revised:
Closing date for CEB loan disbursement		

1.2 Activities Undertaken and Results Achieved

Please describe the status of implementation of key project activities by education level, issues encountered that impact on expected results and recommendations implemented to address them, including, but not limited to:

Activity	Progress and results	Issues encountered	Recommendations
Installation and equipment of Smart Labs			
– Primary schools			
– Basic schools			
– Secondary schools			
– Collective schools			
Training of principals and teachers' activities			
– Primary schools			
– Basic schools			

– Secondary schools			
– Collective schools			
Technical assistance activities			
Communication and visibility			
Monitoring and Evaluation			

1.3 Updated Implementation Schedule

Please update the implementation plan of each component, explaining the reasons for delays, if any.

1.4 Updated Costs

Please detail any changes in the costs estimated or incurred vs. the initial budget, and the reasons behind.

1.5 Impact Prospects (to be presented in the Completion Report)

Provide information and comments as appropriate on the Project's contribution to achieving the overall objective.

1.6 Communication and Visibility Activities

Please inform about the communication and visibility activities (public announcements, media/newspaper articles that mention CEB and/or other partners) including links of any media events and articles.

1.7 Deviations from the Plan and difficulties encountered, if any, and mitigation measures

Provide information on any major constraints/deviations from the plan, especially, but not limited to, problems that risk delaying the project. Explain the reasons for such deviations and propose corrective measures in the table below.

Proposed Action Plan to solve issues (if any):			
Constraint/ Deviations	Corrective Measure	Responsible	Completion Date

Progress Report Identification Report

TABLE 3: PROJECT COSTS AND FINANCING SOURCES IN EUR (Gross of VAT)

Reporting cut-off date: 03/04/2024										
COSTS	Contract ref. Number (if applicable)	Estimated Reported Costs in EUR (Investment phase)	Invested assets					No. Personnel employed	Personnel costs in EUR (up to the completion of the project)	Comments
			2024	2025	2026	2027	2028			
			in EUR	in EUR	in EUR	in EUR	in EUR			
1	Smart Labs	45,100,000								
2	Partnership for smart labs (SL) with B. Institutions/Research B. Orgs	1,200,000								
3	Monitoring and Implementation of smart labs	10,000,000								
4	ICT Equipment	10,000,000								
5	Office	5,000,000								
6	Construction and Commissioning	8,000,000								
7	Maintenance and replacement of smart lab equipment	1,000,000								
8	Equipment maintenance	80,000								
9	IT, AML	8,000,000								
10	IT for project implementation	80,000								
11	Communication and website	100,000								
12	Monitoring B. T. activities	700,000								
13	Equipment and Assets	100,000,000								
14	CAPACITY BUILDING AND SUPPORT									
15	Provision of training and technical assistance	8,000,000								
16	Implementation of reporting mechanisms B. Training of researchers and privately	400,000								
17	Contracted services	8,000,000								
TOTAL		165,000,000								
SOURCE OF FUNDS			COMMITMENT FINANCED							
WBIS			A. B. R. R.							
CEB			B. B. R.							
National fund contribution			C. B. R.							
			D. B. R.							

FINANCING PLAN									
FINANCING SOURCES	WBIS	CEB	National fund	TOTAL	Estimated 2024 (up to end of year 2024)				
					2024	2025	2026	2027	2028
					in EUR	in EUR	in EUR	in EUR	in EUR
					80				
					27				
					8				
					95				
					20				
					90				
					110				
					1000				

TABLE 1a: COSTS under activities co-financed by WBIF (net of VAT)

Country: ALBANIA Borrower: Albania Project: LD 2375 (D03) Smart Labs in schools		Reporting cut-off date: DD/MM/YYYY									
		COSTS INCURRED					PAYMENT MODALITIES				
		Planned budget	Value of Contract signed in LC (if applicable)	Contract signed	Invoice type (reference to invoice)	Invoice No	Date of invoice	Invoice amount amount in LC (if applicable)	Invoice invoice amount	Advance set off against cost incurred	Amount of interest invoice paid
Cost items			(in EUR)	(in EUR)		(in EUR)	(in EUR)	(in EUR)	(in EUR)	(in EUR)	(in EUR)
1A. For project implementation:		451,075									
Equipment and installation of smart labs:		18,500,000									
ICT Equipments:		100,000									
Communication and visibility:											
Contingencies:		2,965,850									

(1) Please specify the exchange rate at the date of contract signature.
(2) Please specify the exchange rate at the date of the invoice.
(3) Please specify the exchange rate at the date of payment.

TABLE 2 – PROCUREMENT PLAN FOR YEAR XXXX (net of VAT)

Country: Albania
Borrower: Albania
Project: LD 2175 (2023) - Smart Labs in schools

Reporting cut-off date:DD/MM/YYYY

1. Civil Works

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ref. No.	Contract Description	Estimated Cost Currency	Estimated Cost EURO	Financed by	Number of Lots	Procurement Method	Domestic Preference (yes/no) %	Review by the Bank (PRIOR/POST)	Expected Date of Bid Launching	Expected Date of Bid Opening	Expected Date of Bid Evaluation	Expected Date of Contract Signature

2. Goods

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ref. No.	Contract Description	Estimated Cost Currency	Estimated Cost EURO	Financed by	Number of Lots	Procurement Method	Domestic Preference (yes/no) %	Review by the Bank (PRIOR/POST)	Expected Date of Bid Launching	Expected Date of Bid Opening	Expected Date of Bid Evaluation	Expected Date of Contract Signature

3. Services

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ref. No.	Description of Assignment	Estimated Cost Currency	Estimated Cost EURO	Financed by	Number of Lots	Selection Method	Domestic Preference (yes/no) %	Review by the Bank (PRIOR/POST)	Expected Date of Bid Launching	Expected Date of Bid Opening	Expected Date of Bid Evaluation	Expected Date of Contract Signature

NB: in column 5 please specify the financing sources expected to be used, e.g., CEB, SG Budget, etc.
NB: The column 8 "Domestic Preference" must be filled in only in the case of ICB Procurement Method. In the case of other Procurement Methods, please insert "N/A".
NB: The column 9 "Review by the Bank" will be filled in by CEB.

Reporting cut-off date: DD/MM/YYYY

²¹ Countervalue in EUR at the middle exchange rate of the National bank at the date of invoice payment.

TABLE 4 - IMPLEMENTATION PLAN														
Country: Albania			Reporting cut-off date: DD/MM/YYYY											
Borrower: Albania														
Project: LD 2175 (2023) - Smart Labs in schools														
Activities (indicative list, subject to revision)			2024		2025		2026		2027		2028		% of completion	
		Baseline	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1	Smart lab installation	Baseline												
	- furniture	Actual												
2	Capacity building activities	Baseline												
	- technical training at installation	Actual												
3	Technical assistance to the PIU	Baseline												
	- maintenance and replacement of smart labs	Actual												
4	Operation and maintenance	Baseline												
		Actual												
5	Visibility and communication	Baseline												
		Actual												
6	Evaluation and Monitoring	Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												
		Baseline												
		Actual												

TABLE 5 - OUTPUT/OUTCOME INDICATORS										
Borrower: Albania										
Project: LD 2175 (2023) - Smart Labs in schools										
Reporting cut-off date: DD/MM/YYYY										
Indicator	Unit	Link	Project target	2024	2025	2026	2027	2028	Achieved at completion	Comments / Remarks
Number of smart labs installed and functional	Nr									
Primary schools										
Basic schools										
Secondary schools										
Collective schools										
Number of principals and teachers trained by MoES	Nr									
Primary schools										
Basic schools										
Secondary schools										
Collective schools										
Percent of schools equipped with Smart Labs	%									
Primary schools										
Basic schools										
Secondary schools										
Collective schools										
The number of students benefiting from the implementation of the new Smart ICT Labs	Nr									Source: MoES CAR
Primary schools										
Basic schools										
Secondary schools										
Collective schools										
Ratio of Total Students in the Pre-University cycles over Total Computers in the country (Public Schools)	Students / Computer									Source: MoES CAR
Primary schools										
Basic schools										
Secondary schools										
Collective schools										
% of early grade students (1-3) in schools with functional SmartLab achieving basic minimum digital skills competencies as prescribed in ICT curricula	%									

Council of Europe Development Bank

Loan regulations

(Adopted by the Administrative Council by
Resolution 1587, on 17 November 2016)

Edition updated in November 2016

CHAPTER 1**Object of the Loan Regulations****ARTICLE 1.1*****Object of the Loan Regulations***

The present Loan Regulations lay down the general conditions governing loans granted by the Bank and guarantees thereof.

ARTICLE 1.2***Conflict between the Loan Regulations and provisions of loan and guarantee agreements***

The Bank may provide for exceptions to the conditions laid down in these regulations. In the event of conflict between the provisions of these regulations and one or more provisions of loan agreements or guarantee agreements, the latter provisions shall prevail.

CHAPTER 2**Conditions governing loans granted by the Bank and guarantees thereof****ARTICLE 2.1*****Purpose of the loan***

Loans granted by the Bank shall finance projects approved by the Administrative Council, eligible under the Bank's Applicable Rules.

ARTICLE 2.2***Loans and guarantees***

Loans granted by the Bank in accordance with Article VII, 1 of the Articles of Agreement shall be covered by adequate guarantees as provided for in Article VII, 2 of the Articles of Agreement.

A guarantor shall be released from his obligations by execution thereof, but only in so far as he has fulfilled them.

Such obligations shall not be subject to any demands upon or action against the guarantor; they shall, however, be subject to a notice from the Bank to the guarantor informing the latter of the failure of the borrower to fulfil his obligations vis-à-vis the Bank.

The obligations of the guarantor shall not be affected by any extension of time, forbearance or concession granted to the borrower, nor by any assertion of, or failure to assert any right or remedy against the borrower or in respect of any security for the loan, nor by any failure of the borrower to comply with any requirements of any law, decree or regulations of the guarantor or of any political or administrative authority under the guarantor.

ARTICLE 2.3***State Guarantees***

The State Guarantee may be given by special contract between the Bank and the guarantor or by the endorsement of the loan agreement by the guarantor.

ARTICLE 2.4***Loan Agreement***

For each project approved by the Administrative Council the Bank shall enter into a framework loan agreement. Each disbursement shall be separately documented and requires the conditions set out in the framework loan agreement to be met.

CHAPTER 3**Suspension and cancellation of undisbursed loans; early reimbursement of loans; voluntary early reimbursement of loans****ARTICLE 3.1*****Suspension or cancellation by the borrower of undisbursed loans following the signature of a loan agreement***

Following the entering into a loan agreement between the Bank and the borrower, were this latter to cancel or suspend all or part of a loan before it has been fully or partly disbursed, the borrower shall be required to compensate the Bank for the loss sustained as a result of such cancellation or suspension by paying a single commission at a rate to be fixed by the Bank in relation to the proportion of the loan cancelled or suspended. This provision shall also apply to the guarantor.

ARTICLE 3.2***Voluntary early reimbursement of disbursed loans at the request of the borrower***

A borrower may be authorised by decision of the Bank to reimburse a loan in advance of maturity. The conditions of such reimbursement shall be decided by the Bank.

ARTICLE 3.3***Early reimbursement of disbursed loans***

The Bank may demand early reimbursement of disbursed loans in the following cases:

- (a) where the borrower or guarantor fails to repay the principal or pay the interest or any other sum due under a loan agreement or guarantee agreement between the Bank and the borrower or under a loan agreement or guarantee agreement between the Bank and the guarantor, whether their default relates to the agreement in question or to any other agreement between the Bank and the same borrower or guarantor;
- (b) where the borrower or guarantor fails to fulfil an obligation arising out of any other stipulation or clause in these regulations or in a loan agreement or a guarantee agreement, whether the default relates to the agreement in question or to any other agreement between the Bank and the same borrower or guarantor and where the interests and objectives of the Bank are prejudiced thereby;

- (c) where an exceptional situation arises which makes the fulfilment of the borrower's or guarantor's obligations uncertain;
- (d) where the borrower or guarantor takes or authorises any measure or institutes or allows to be instituted any proceedings whereby any property belonging to him is or may be assigned, transferred, or delivered in any way whatsoever to an official receiver, assignee, liquidator or other person, whether that person be appointed by the borrower, a court, or the guarantor, or be acting in pursuance of any law, and where the said measure or proceedings result in, or provide for, the distribution of such property among the creditors of the borrower or guarantor;
- (e) where the guarantor or any competent governmental authority takes any action to dissolve or to put an end to the activities of the borrower or to suspend its operations;
- (f) in the case of loans granted to a member of the Bank, where the borrower or the guarantor ceases to be a member of the Bank;
- (g)
 - (i) in the case of misprocurement, corruption, fraud, or money laundering, where the borrower has not taken timely and appropriate actions to prevent or remedy the situation arising from such misprocurement, corruption, fraud, or money laundering;
 - (ii) where the implementation of the project financed by the Bank leads to a violation of the Bank's Environmental and Social Safeguards Policy;
 - (iii) where the implementation of the project financed by the Bank leads to a violation of the European Convention on Human Rights and the European Social Charter;
- (h) where any other event specified in the loan agreement or the guarantee agreement occurs, giving rise to the application of this article.

ARTICLE 3.4

Time Allowed

In case of loans to one of the members of the Bank, early reimbursement pursuant to article 3.3 above is conditional upon

- (a) any of the contingencies set forth in Article 3.3 (a) having prevailed for more than thirty calendar days;
- (b) one of the contingencies set forth in Article 3.3(b) of the same article has prevailed for more than sixty calendar days.

ARTICLE 3.5

Suspension by the Bank of undisbursed loans

If any of the contingencies described in Article 3.3 should arise, the Bank may at any time suspend all or part of the disbursement of further tranches of the loan by giving notice to the borrower and to the guarantor.

Suspension shall end on the date on which the Bank notifies the borrower and the guarantor that the cause of suspension is no longer operative.

ARTICLE 3.6

Cancellation by the Bank of undisbursed loans

If any of the contingencies described in Article 3.3 arises, the Bank may also, by notifying the borrower and the guarantor, cancel permanently all or part of the undisbursed loan. Such a decision to cancel a loan may also be taken after a suspension.

ARTICLE 3.7

Commission applicable to cases set out in Article 3.1

Should the Bank sustain a loss as a result of suspension, cancellation or early reimbursement, as provided above, the single commission specified in Article 3.1 shall also be payable.

CHAPTER 4

Settlement of disputes in respect of loans from the Bank or guarantees pertaining thereto

ARTICLE 4.1

Arbitration

Any dispute between the parties to the loan agreement and, where applicable, the guarantee agreement in respect of the interpretation or execution of such agreements or in respect of a claim by one of the said parties against another arising out of the loan agreement the guarantee agreement, or these regulations, which has not been settled by agreement between the parties shall be submitted for arbitration in the manner prescribed below.

ARTICLE 4.2

Commencement of arbitration proceedings

Arbitration proceedings may be instituted by any one of the parties specified in the preceding section by means of a request notified to all the other parties; the request shall state the nature and subject of the dispute and set forth the claims to be submitted for arbitration.

ARTICLE 4.3

Appointment of the arbitral tribunal

In any arbitration proceedings instituted in pursuance of this article, the borrower or the guarantor (if any) may be a party alongside the guarantor or the borrower as the case may be.

For any dispute submitted for arbitration in pursuance of this article, an arbitral tribunal shall be set up. It shall consist of three arbitrators appointed as follows:

- (a) one arbitrator shall be appointed by the Bank;
- (b) a second arbitrator shall be appointed by the borrower or, where applicable, by agreement between the borrower and the guarantor or, failing such agreement, by the guarantor;

- (c) a third arbitrator, called the umpire, who shall act as President of the arbitral tribunal, shall be appointed by common consent between the parties or, failing such consent, by the President of the European Court of Human Rights or, should the latter have the nationality of the guarantor or be of the same nationality as the borrower, by the Vice-President of the Court or, if the latter is in the same situation, by the senior of those Judges of the Court who neither have the nationality of the guarantor nor are of the same nationality of the borrower;
- (d) the procedure described in the preceding paragraph shall take place, at the instance of one of the parties to the dispute, if, within one month after notice has been given of the request for arbitration, no agreement has been reached regarding the appointment of an umpire;
- (e) where one of the parties appoints no arbitrator, the umpire shall appoint the said arbitrator.

ARTICLE 4.4

Place of arbitration

The arbitral tribunal shall hold its first sitting on such date and at such place as shall be appointed by the umpire. Thereafter, the tribunal shall decide itself where and when it shall sit

ARTICLE 4.5

Law applicable to arbitration proceedings

The arbitral tribunal shall decide all questions relating to its competence. It shall lay down its own rules of procedure and shall choose the law which shall be applicable, unless that law is specified in the contracts or in the arbitration agreement, bearing in mind the provisions of Article 1 (3) of the Third Protocol to the General Agreement on Privileges and Immunities of the Council of Europe. All decisions of the tribunal shall be by majority vote.

Domestic law may apply in a particular case provided that it does not derogate from the Third Protocol to the General Agreement on Privileges and Immunities of the Council of Europe and from the Articles of Agreement.

ARTICLE 4.6

Award of the arbitral tribunal

All awards of the arbitral tribunal shall set out the grounds for the decision. They shall be final and binding upon all the parties referred to in Article 4.3. They may be rendered in default of submissions.

ARTICLE 4.7

Cost of arbitration

The party against whom the award is made shall bear the costs of the arbitration proceedings unless the arbitral tribunal decides otherwise or the parties have agreed otherwise by a clause in the loan contract or the guarantee contract. The arbitral tribunal shall give a final ruling on any dispute in respect of costs.

ARTICLE 4.8***Enforcement of arbitral awards***

The loan agreement and the guarantee agreement shall contain whatever provisions are required to ensure, in respect of the Bank and in respect of the borrower and the guarantor, compliance with any awards made in pursuance of this chapter.

If, within one month after the originals of the award have been delivered to the parties, the award has not been complied with, any of the parties specified in Article 4.3 may institute proceedings for the enforcement of the award. The court which shall have jurisdiction for such proceedings shall be that designated by the rules of civil procedure of the State concerned.

CHAPTER 5**Miscellaneous provisions****ARTICLE 5.1*****Entry into force***

The date of entry into force of a loan agreement or a guarantee agreement shall be specified therein. It may be specified subject to a condition, in which case the contract shall not come into force until that condition has been fulfilled and the Bank has been duly notified by the Borrower and/or the Guarantor.

Should the condition governing the entry into force of a loan agreement or a guarantee agreement not be fulfilled, the borrower or the guarantor shall, if the Bank has sustained a loss, be required to pay to the Bank a single commission at a rate to be fixed by the Bank in relation to the amount specified in the loan contract.

ARTICLE 5.2***Discharge of obligations***

The loan agreement and the guarantee agreement and the obligations of the parties thereunder, save for those regarding the ex-post evaluation of the project as provided for in the loan agreement shall cease as soon as the whole of the loan principal as well as interest and any other charges in respect of the loan or the loan guarantee have been paid.

ARTICLE 5.3***Notices***

Any notice or request which must or may be given or made under the terms of these regulations or loan agreements or guarantee agreements shall be given or made in writing.

ARTICLE 5.4***Copies***

Loan agreements and guarantee agreements may be drawn up in more than one copy, each of which shall be regarded as an original.

ARTICLE 5.5***Language of Loan Regulations***

These regulations have been drawn up in English and in French, both versions being equally authentic.

CHAPTER 6**Definitions**

Applicable Rules means the Third Protocol to the General Agreement on the Privileges and Immunities of the Council of Europe, the Articles of Agreement of the Bank, the Loan Regulations, the Loan and Project Financing Policy, the Environmental and Social Safeguards Policy, the Guidelines for Procurement of Supplies, Works and Services and the Anti-corruption Charter.

Bank means the Council of Europe Development Bank

European Convention on Human Rights means the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, 4 November 1950, CETS n° 5

European Social Charter means the European Social Charter, 3 May 1996, CETS n°163, as amended from time to time.

State Guarantees means guarantees given by a member state of the Bank to the benefit of the Bank with respect to loans granted by the Bank to any legal person in a member state.

DEKRET

Nr. 428, datë 26.12.2024

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1, dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 121/2024, “Për ratifikimin e marrëveshjes kuadër të huas ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Bankës për Zhvillim të Këshillit të Evropës për financimin e projektit ‘Laboratorët inteligjentë (*Smart Labs*) – digjitalizimi i sistemit arsimor shqiptar”.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

UDHËZIM

Nr. 4, datë 16.12.2024

**PËR DISA NDRYSHIME NË
UDHËZIMIN E MINISTRIT TË
TURIZMIT DHE MJEDISIT NR. 1, DATË
6.5.2019, “PËR PÛRCAKTIMIN E
MËNYRËS SË NDARJES SË KUOTAVE
VJETORE TË IMPORTIT TË
SUBSTANCave TË KONTROLLUARA”,
I NDRYSHUAR**

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës, të nenit 35 dhe nenit 70 të ligjit nr. 10431, datë 9.6.2011, “Për mbrojtjen e mjedisit”, i ndryshuar, dhe të pikës 1, të kreut VI, të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 10, datë 9.1.2019, “Për miratimin e rregullave për prodhimin, importin, eksportin, hedhjen në treg dhe përdorimin e substancave ozonholluese, si dhe për importin, eksportin, hedhjen në treg dhe përdorimin e produkteve e të pajisjeve që përmbajnë këto substanca”,

UDHËZOJ:

Në udhëzimin e ministrit të Turizmit dhe Mjedisit nr. 1, datë 6.5.2019, “Për përcaktimin e mënyrës së ndarjes së kuotave vjetore të importit të

substancave të kontrolluara”, i ndryshuar, bëhen ndryshimet e mëposhtme:

1. Në pikën 2, togfjalëshi “që aplikojnë në Ministri” zëvendësohet me togfjalëshin “që aplikojnë nëpërmjet portalit unik qeveritar e-Albania”.

2. Pika 3, ndryshon si më poshtë: “3. Aplikimi për kuotë vjetore importi bëhet 1 (një) herë në vit nga subjektet e interesuara nëpërmjet portalit unik qeveritar e-Albania. Afati për kryerjen e aplikimeve fillon nga data 5 janar dhe përfundon në datën 5 shkurt të çdo viti kalendarik”

3. Në pikën 6, togfjalëshi “dubët të dorëzojnë pranë Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit”, zëvendësohet me togfjalëshin “ngarkojnë nëpërmjet portalit unik qeveritar e-Albania”.

4. Pika 6, ndryshohet me këtë përmbajtje:

“6. Kërkesa për t’u pajisur me autorizim për çdo sasi që importojnë brenda kuotës vjetore për substancat ozonholluese bëhet nëpërmjet portalit unik qeveritar e-Albania dhe aplikuesi ngarkon dokumentet si më poshtë:

a) formularin e plotësuar të njoftimit të importit të substancave të kontrolluara, sipas shtojcës 8, të VKM-së 10/2019;

b) vetëdeklarimin lidhur me përmbushjen e detyrimeve të raportimit sipas përcaktimeve të VKM-së nr. 10/2019”;

5. Pas pikës 6 shtohet pika 6/1, me këtë përmbajtje:

“6/1. Ministria është përgjegjëse për sigurimin e dokumentit të licencës “Për importin e substancave ozonholluese”, kodi III.3 dhe dokumentit të raportimit të dorëzuar pranë ministrisë dhe Njësisë Kombëtare të Ozonit.”

6. Pika 7, ndryshohet si më poshtë:

“7. Afati i shqyrtimit të dokumentacionit për dhënien e autorizimit është 10 (dhjetë) ditë pune nga data e marrjes së kërkesës. Ministria mund t’i kërkojë subjektit aplikues, nëpërmjet portalit unik qeveritar e-Albania, plotësim të dokumentacionit.”

7. Në pikën 8, fjalia “Afati 5-ditor për plotësim dokumentacioni nuk përllogaritet në fatin prej 20 (njëzet) ditësh”, shfuqizohet.

8. Në pikën 10, togfjalëshi “5(pesë) ditëve pune” zëvendësohet me togfjalëshin “3 (tri) ditëve pune”.

9. Pika 11 ndryshohet si më poshtë:

“11. Drejtoria përgjegjëse e politikave në fushën e substancave ozonholluese, shqyrton aplikimin dhe mendimin e NJKO-së dhe harton aktin e miratimit/refuzimit të kërkesës brenda 10 (dhjetë) ditëve pune nga data e përfundimit të afatit të aplikimit.

Akti i miratimit/refuzimit gjenerohet elektronikisht me vule elektronike ose nënshkrim elektronik të Ministrisë përgjegjëse për mjedisin dhe postohet në llogarinë e aplikantit në portalin e-Albania”.

10. Në pikën 13, togfjalëshi “10 ditëve kalendarike pas mbarimit të afatit 3-mujor” zëvendësohet me togfjalëshin “3 muajve nga data e lëshimit të autorizimit për kuotën vjetore të importit”. Pas togfjalëshit “dubët të njoftojë” shtohet togfjalëshi “nëpërmjet portalit unik qeveritar e-Albania”.

11. Në pikën 15, togfjalëshi “krijon dhe mban regjistrin”, zëvendësohet me togfjalëshin “mban të dhënat në format elektronik”.

12. Për zbatimin e këtij udhëzimi ngarkohet drejtoria përgjegjëse e politikave në fushën e substancave ozonholluese në Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit.

13. Procedurat e aplikimit sipas udhëzimit të ministrit të Turizmit dhe Mjedisit nr. 1, datë 6.5.2019, “Për përcaktimin e mënyrës së ndarjes së kuotave vjetore të importit të substancave të kontrolluara”, të ndryshuar, nëpërmjet portalit unik qeveritar e-Albania, zbatohet në momentin që Sistemi i Integruar Mjedisor do të jetë funksional. Deri në funksionimin e tij, dorëzimi i kërkesës për pajisje kuote vjetore importi të substancave ozonholluese dhe dokumentacionit të përcaktuar në pikën 6, bëhet pranë ministrisë përgjegjëse për mjedisin.

Ky udhëzim botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I TURIZMIT DHE MJEDISIT
Mirela Kumbaro Furxhi

UDHËZIM

Nr. 14, datë 23.12.2024

PËR NJË SHITESË NË UDHËZIMIN NR. 23, DATË 9.12.2014, “PËR MBLEDHJEN E KONTRIBUTEVE TË DETYRUESHME TË SIGURIMEVE SHOQËRORE DHE SHËNDETËSORE”, I NDRYSHUAR

Në zbatim të nenit 102, pika 4 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, si dhe në zbatim të ligjit nr. 9136, datë 11.9.2003, “Për mbledhjen e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, të ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën

e Shqipërisë”, të ndryshuar, të ligjit nr. 10 383, datë 24.2.2011, “Për sigurimin e detyrueshëm të kujdesit shëndetësor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, të ligjit nr. 9920, datë 19.5.2008, “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ministri i Financave

UDHËZON:

Në udhëzimin nr. 23, datë 9.12.2014, “Për mbledhjen e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore”, pika 10, paragrafi 10.8, “Të tjera”, pas kategorisë 38, shtohet kategoria 39, me përmbajtje si më poshtë vijon:

1. “Kategoria 39. Nxënës që mëson profesionin, që ndjek arsimin dhe formimin profesional në kualifikimet e niveleve 2 deri në 5 të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve, në formën e dyfishtë dhe që ka lidhur një kontratë pune për mësimin e profesionit.”.

2. Ngarkohet Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve për zbatimin e këtij udhëzimi. Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I FINANCEVE
Petrit Malaj

UDHËZIM

Nr. 1109, datë 16.12. 2024

PËR PROCEDURAT E VLERËSIMIT DHE TË CERTIFIKIMIT PËR ZBATIMIN E SISTEMIT TË VALIDIMIT TË TË NXËNIT TË MËPARSHËM JOFORMAL DHE INFORMAL

Në mbështetje të nenit 102, pika 4, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; të nenit 21, pika 2 e ligjit nr. 15/2017, “Për arsimin dhe formimin profesional në Republikën e Shqipërisë”; të pikës 4, shkronja “a”, të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 756, datë 9.12.2021, “Për sistemin e njohjes së të nxënësve të mëparshëm joformal dhe informal”,

UDHËZOJ:

KREU I
TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Objekti dhe fusha e zbatimit

1. Objekti i këtij udhëzimi është përcaktimi i objektivave, standardeve, kriterëve dhe procedurave të detyrueshme që do të zbatohen për njohjen e të nxënimit të mëparshëm joformal dhe informal nga institucionet përgjegjëse të përcaktuara në pikën 4 të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 756, datë 9.12.2021, “Për sistemin e njohjes së të nxënimit të mëparshëm joformal dhe informal” dhe nga ofruesit e akredituar publikë dhe jopublikë të arsimit dhe formimit profesional (në vijim referuar si “ofruesit e akredituar të AFP-së”), të cilët janë përgjegjës për kryerjen e këtyre proceseve.

2. Procesi i njohjes së të nxënimit të mëparshëm joformal dhe informal (në vijim referuar si “validimi i të nxënimit joformal dhe informal”) zbatohet për individët, që në momentin e regjistrimit janë 22 vjeç e lart dhe kanë të paktën 2 vjet përvojë pune të vërtetuar në fushën e kualifikimit ku aplikojnë për një certifikim të pjesshëm ose të plotë, i cili rezulton në një kualifikim profesional në nivelet 2 deri në 5 sipas Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve (KSHK).

Neni 2

Shkurtime

AFP	Arsimi dhe Formimi Profesional
AKAFPK	Ajencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve
AKPA	Ajencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive
BE	Bashkimi Evropian
KSHK	Korniza Shqiptare e Kualifikimeve
KKKP	Katalogu Kombëtar i Kualifikimeve Profesionale
NJNM	Njohja e të nxënimit të mëparshëm

Neni 3

Përkufizimet

1. **Certifikimi** i rezultateve të njohjes së të nxënimit të mëparshëm është procesi i lëshimit të një certifikate, diplome ose titulli ku vërtetohet zyrtarisht se një grup i rezultateve të të nxënimit (njohuri, shprehje, informacione, vlera, aftësi dhe kompetenca) të përfuara nga një individ, është

vlerësuar nga një organ kompetent në raport me një standard të paracaktuar.

2. **Certifikimi i pjesshëm**, përkatësisht kualifikimet për të nxënimit gjatë gjithë jetës siç përcaktohen në vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 427, datë 26.6.2019, “Për miratimin e kriterëve dhe të procedurave për përfshirjen e kualifikimeve për të nxënimit gjatë gjithë jetës, sipas niveleve të Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve, për arsimin dhe formimin profesional”, që përkon me njësinë(të) e rezultateve të të nxënimit (njohuri, shprehje, informacione, vlera, aftësi dhe kompetenca) të përfuara nga një individ dhe që janë vlerësuar dhe certifikuar nga një organ kompetent në raport me një standard të paracaktuar, por që nuk rezulton në një kualifikim të plotë.

3. **Dokumentimi** i rezultateve të të nxënimit është procesi i mbledhjes së evidencave të rezultateve të të nxënimit (njohuri, shprehje, informacione, vlera, aftësi dhe kompetenca) të përfuara nga një individ përmes të nxënimit joformal dhe informal në mjedise të ndryshme, me qëllim që të bëhen të dukshme dhe që të mundësohet vlerësimi dhe certifikimi i tyre (kualifikimi i pjesshëm ose i plotë).

4. **Identifikimi** i rezultateve të të nxënimit është procesi i përcaktimit të njohurive, shprehjeve, informacioneve, vlerave, aftësive dhe kompetencave të përfuara nga një individ përmes të nxënimit joformal dhe informal në mjedise të ndryshme, me qëllim që të bëhen të dukshme dhe që të mundësohet vlerësimi dhe certifikimi i tyre (kualifikimi i pjesshëm ose i plotë).

5. **Komisioni i Jashtëm i Vlerësimit për Validimin e të Nxënimit të Mëparshëm Joformal dhe Informal** është paneli që përbëhet nga ekspertë të specializuar për validimin dhe nga një vlerësues i jashtëm që merr vendimin përfundimtar mbi rezultatet e certifikimit të një kandidati.

6. **Njësitë e të nxënimit** janë module të strukturuar dhe autonome të një standardi të kualifikimit profesional, që përkrijnë me rezultatet specifike të të nxënimit dhe mund të kenë një certifikim të pavarur.

7. **Ofruesit e akredituar të AFP-së** për validim janë institucionet e licencuara publike ose jopublike që i janë nënshtruar një procesi të sigurimit të cilësisë nga autoritetet përkatëse ligjore dhe profesionale pasi kanë përmbushur standardet e paracaktuara dhe kanë marrë statusin i “akredituar”. Këto janë organet e autorizuar për të konfirmuar që rezultatet e të

nxënit janë vlerësuar në raport me standardet përkatëse për kualifikimet profesionale të KSHK-së në nivelet 2–5 të regjistruara në Katalogun Kombëtar të Kualifikimeve Profesionale.

8. **Portofoli i aftësive** është instrumenti që shërben si baza kryesore për vlerësimin faktik të njohurive, aftësive dhe qëndrimeve (kompetencave) të kandidatit në raport me një standard të kualifikimit profesional. Ai zhvillohet nga kandidati me mbështetjen e këshilluesit/ specialistit përgjegjës për procesin e validimit.

9. **Të nxënit gjatë gjithë jetës** është i gjithë aktiviteti i mësimnxënies i fituar gjatë jetës, i cili çon në përmirësimin e njohurive, shprehive, aftësive, kompetencave dhe/ose kualifikimeve për arsye personale, shoqërore dhe/ose profesionale.

10. **Validimi i të nxënit të mëparshëm joformal dhe informal** (në vijim “validimi”) është procesi i konfirmimit nga një organ i autorizuar se rezultatet e të nxënit (njohuritë, shprehitë, informacionet, vlerat, aftësitë dhe kompetencat) e përfutuara në mjedise joformale apo informale janë vlerësuar në raport me standardet përkatëse dhe përbëhet nga katër faza të dallueshme:

a) identifikimi përmes dialogut të përvojave të veçanta të një individi;

b) dokumentimi për të bërë të dukshme përvojat e individit;

c) vlerësimi formal i këtyre përvojave;

ç) certifikimi i rezultateve të vlerësimit që mund të çojë në një kualifikim të pjesshëm ose të plotë.

11. **Vlerësimi** i rezultateve të të nxënit është procesi i vlerësimit të njohurive, shprehive, informacioneve, vlerave, aftësive dhe kompetencave, të përfutuara përmes të nxënit joformal dhe informal në mjedise të ndryshme, në raport me standardet përkatëse (rezultatet e të nxënit).

Neni 4

Objekti dhe elementet kryesore të validimit të të nxënit formal dhe joformal

1. Validimi për përfitim të kualifikimeve profesionale siguron konfirmimin zyrtar se një individ zotëron rezultatet e të nxënit të përcaktuara sipas standardeve dhe kriterëve të vlerësimit të vendosura nga kuadri ligjor në fuqi për ofrimin e kualifikimeve profesionale në nivelet 2 deri në 5 të KSHK-së.

Faqe | 26562

2. Validimi i është një proces vullnetar, për të cilin mund të aplikojë një individ mbi 22 vjeç dhe që ka të paktën 2 vjet përvojë pune të vërtetuar.

3. Validimi i të nxënit të mëparshëm kryhet vetëm nga ofruesit e akredituar të AFP-së, sipas kuadrit ligjor në fuqi për procesin e akreditimit të ofruesve publikë dhe jopublikë të arsimit dhe formimit profesional.

4. Validimi, në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi, zbatohet sipas një qasjeje me 4 fazat e mëposhtme:

a) identifikimi;

b) dokumentimi;

c) vlerësimi; dhe

ç) certifikimi.

5. Validimi i të nxënit të mëparshëm mbikëqyret dhe zbatohet nga një ekip ekspertësh të specializuar, i cili përbëhet nga një koordinator, një këshillues dhe një ose më shumë vlerësues në fushën përkatëse të kualifikimit profesional ku operon ofruesi i AFP-së.

6. Validimi i të nxënit të mëparshëm joformal dhe informal realizohet përmes një seance publike me angazhimin e një komisioni, ku përfshihen vlerësues të jashtëm të fushës përkatëse të kualifikimit profesional, për të cilën individi po aplikon për certifikim.

7. Validimi i të nxënit të mëparshëm mund të rezultojë në një kualifikim të pjesshëm ose të plotë, bazuar në vlerësimin e rezultateve të të nxënit që përcaktohen në standardet kombëtare të miratuara të kualifikimeve profesionale të regjistruara në Katalogun Kombëtar të Kualifikimeve Profesionale.

Neni 5

Parimet e përgjithshme të validimit

1. Procesi i validimit ka në fokus individin dhe regjistrimi i çdo individi duhet të jetë vullnetar në kuadrin e perspektivës së të nxënit gjatë gjithë jetës. Njohja e të nxënit të mëparshëm është një e drejtë e individit, i cili vendos nëse dhe kur është gati për t'u vlerësuar dhe certifikuar, dhe është pjesë e mundësive të të nxënit gjatë gjithë jetës që ofron Korniza Shqiptare e Kualifikimeve.

2. Validimi i të nxënit të mëparshëm joformal dhe informal kontribuon në integrimin e individëve, veçanërisht të punëkërkuësve, në tregun e punës dhe rrit potencialin e të nxënit gjatë gjithë jetës të rriturit, ndërsa mundëson zhvillimin dhe vetëpërmbytjen personale dhe profesionale.

3. Gjatë procesit të validimit garantohej privatësia dhe konfidencialiteti i informacionit të mbledhur nga individ, ndërsa procedurat e mbrojtjes së të dhënave zbatohen sipas kuadrit ligjor shqiptar. Të dhënat personale të përdorura gjatë regjistrimit për qëllime njohje të të nxënës të mëparshëm ose informacioni që merret gjatë procesit të vlerësimit (rezultatet e testit me shkrim/me gojë, niveli i performancës) u bëhen të ditura vetëm palëve të interesuara. Për përdorimin e tyre në seancat/diskutimet informuese publike nevojitet leja me shkrim e kandidatit.

4. Në të gjitha fazat e procesit të validimit individit i garantohej akses i barabartë dhe trajtimi i drejtë, duke garantuar të drejtën kushtetuese për mbrojtje nga çdo formë diskriminimi. Të gjithë individët, që plotësojnë kriteret e përcaktuara në lidhje me moshën dhe përvojën e punës, gëzojnë të drejtën për akses dhe pjesëmarrje në procesin e validimit. Në çdo rast zbatohet kuadri ligjor në fuqi për mbrojtjen nga çdo formë tjetër diskriminimi ose diferencimi, në bazë të gjinisë apo origjinës.

5. Grupet e interesit angazhohen në zhvillimin dhe konsolidimin e sistemit të validimit. Grupet jopublike dhe publike të interesit, siç janë organet publike ose private që financojnë procesin, organet publike që kanë ndikim në politikat e arsimit dhe formimit, punëdhënësit dhe shoqatat profesionale, autoritetet dhe OJF-të e angazhuara për të nxënësit gjatë gjithë jetës, integrimin në tregun e punës dhe përfshirjen sociale janë pjesë dhe angazhohen në sistemin e validimit.

6. Sistemi i validimit bazohet në mekanizmat për orientimin dhe këshillimin e individëve para dhe pas certifikimit. Kandidatët orientohen në mënyrë efektive për procesin e regjistrimit dhe për alternativat më të përshtatshme të të nxënësit për ta.

7. Zbatimi i sistemit të validimit bazohet në mekanizma të qartë të sigurimit të cilësisë, si vetëvlerësimi, akreditimi, monitorimi dhe inspektimi. Mekanizmat e sigurimit të cilësisë në zbatimin e procesit të validimit konsolidojnë besimin e përdoruesve dhe të grupeve të interesit për certifikimin, duke provuar se është i besueshëm dhe prodhon rezultate të vlefshme.

Neni 6

Rezultatet e validimit

1. Procesi i validimit përfundon me një nga certifikimet e mëposhtme:

a) certifikim i pjesshëm, përkatësisht kualifikimet për të nxënësit gjatë gjithë jetës në lidhje me nivelet 2 deri në 5 të KSHK-së, sipas kuadrit ligjor në fuqi, që përkojnë me njësinë(të) e rezultateve të të nxënësit, të përcaktuara dhe të kodifikuara në standardet e kualifikimeve profesionale të regjistruara në KKKP.

b) certifikimi i plotë, përkatësisht për kualifikimet profesionale të niveleve 2 deri në 5 të KSHK-së, që përkojnë me të gjitha njësinë(të) e rezultateve të të nxënësit, të përcaktuara për një standard të miratuar kualifikimi profesional në një sektor të caktuar, të regjistruar në KKKP.

2. Rezultatet e procesit të validimit konfirmohen nga një Komision i Jashtëm i Vlerësimit për Validimit e të Nxënësit Joformal dhe Informal që certifikon rezultatet e arritura dhe jep një certifikim të pjesshëm ose të plotë për secilin kandidat gjatë një seance publike.

Neni 7

Institucionet përgjegjëse për validimin e të nxënësit të mëparshëm

1. Institucionet përgjegjëse për procesin e validimit janë ministria përgjegjëse për AFP-në, AKAFPK-ja, AKPA-ja dhe ofruesit e akredituar të AFP-së, të cilët i nënshtrohen procesit të akreditimit.

2. Ministria përgjegjëse për AFP-në ka këto detyra:

a) miraton aktet nënligjore për zbatimin e procesit të validimit të të nxënësit të mëparshëm joformal dhe informal;

b) miraton udhëzuesit dhe instrumentet e hartuara nga AKAFPK-ja, që zbatohen në procesin e validimit;

c) miraton planin vjetor të monitorimit dhe raportet mbi procesin e validimit të përgatitura nga AKPA-ja;

ç) miraton formatet e certifikatave profesionale për t'u lëshuar sipas kuadrit ligjor në fuqi;

d) miraton fushatat ndërgjegjëse, mediatike dhe në nivel kombëtar, për procesin e validimit;

dh) mbështet digjitalizimin e proceseve të validimit të të nxënësit të mëparshëm.

3. Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve (AKAFPK):

a) harton udhëzues metodologjikë dhe operacionalë sipas parashikimeve të këtij udhëzimi;

b) koordinon dhe merr masa për ngritjen e kapaciteteve për zbatimin e validimit, përfshirë trajnimin dhe shkëmbimin e informacionit me vlerësuesit e jashtëm;

c) harton dhe mban të përditësuara standardet e kualifikimeve profesionale me KKKP-në dhe me mbështetjen e komiteteve sektoriale, për t'u përdorur gjatë ofrimit të validimit;

ç) akrediton ofruesit e AFP-së për ofrimin e validimit sipas pikës 3, shkronja "k" e vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 673, datë 16.10.2019, "Për organizimin dhe funksionimin e AKAFPK-së", si dhe mban regjistrin e tyre;

d) informon publikun e gjerë dhe grupet kryesore të interesit për mundësitë e validimit (nëpërmjet faqes zyrtare të internetit dhe burimeve e kanaleve të tjera);

dh) organizon fushata ndërgjegjëse, mediatike dhe në nivel kombëtar, për procesin e validimit.

4. Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive (AKPA):

a) informon publikun e gjerë dhe grupet kryesore të interesit për mundësitë e validimit të të nxënit të mëparshëm (nëpërmjet faqes zyrtare të internetit dhe burimeve e kanaleve të tjera);

b) vë në dispozicion burimet e nevojshme njerëzore dhe financiare për kryerjen e procesit të validimit të të nxënit të mëparshëm pranë ofruesve publikë të akredituar të AFP-së;

c) përgatit planin vjetor të monitorimit dhe raportin për zbatimin e proceseve të validimit të të nxënit të mëparshëm dhe ia paraqet ministrisë përgjegjëse për AFP-në;

ç) promovon fushatat ndërgjegjëse, mediatike në nivel kombëtar për procesin e validimit.

5. Ofruesit e AFP-së:

a) planifikojnë dhe organizojnë burimet financiare, njerëzore dhe teknike të nevojshme për zbatimin e sistemit të validimit të të nxënit të mëparshëm sipas parashikimeve të këtij udhëzimi dhe marrin parasysh numrin e aplikantëve të parashikuar në çdo vit;

b) zbatojnë standardet, kriteret dhe procedurat e validimit të të nxënit të mëparshëm, si dhe udhëzimet metodologjike dhe operacionale përkatëse sipas kuadrit ligjor në fuqi;

c) përcaktojnë planifikimin e brendshëm të procesit të validimit të të nxënit të mëparshëm të individëve me mbështetjen e teknologjisë së informacionit dhe janë subjektet e vetme përgjegjëse për saktësinë dhe vërtetësinë e të gjithë informacionit të regjistruar për kandidatin dhe procesin e ndërmarrë;

ç) informojnë kandidatët e mundshëm për mundësitë e validimit të të nxënit të mëparshëm;

d) regjistrojnë kandidatët në proceset e validimit të të nxënit të mëparshëm;

dh) ofrojnë këshillim dhe orientim për kandidatët e regjistruar në lidhje me mundësitë e të nxënit gjatë gjithë jetës, duke përfshirë validimin;

e) ngrenë Komisionin e Jashtëm të Vlerësimit për Validimin e të Nxënit Joformal dhe Informal;

f) lëshojnë dokumentin e certifikimit dhe mbajnë regjistrin për to;

g) zbatojnë aktivitetet dhe raportojnë për progresin sipas planit të monitorimit të performancës të përcaktuara nga AKPA-ja;

gj) zhvillojnë veprimtaritë e vetëvlerësimit dhe hartojnë raportet për sigurimin e cilësisë sipas procedurave të akreditimit.

KREU II

ELEMENTET KRYESORE TË SISTEMIT TË VALIDIMIT

Neni 8

Standardet e kualifikimit, njësitë e të nxënit dhe rezultatet e të nxënit

1. Procesi i validimit të të nxënit të mëparshëm është një vlerësim i njohurive, shprehive, vlerave, aftësive dhe kompetencave të kandidatis kundrejt rezultateve të të nxënit të përcaktuara në standardet e kualifikimeve profesionale dhe të regjistruara në KKKP (nivelet 2–5 të KSHK-së), të zhvilluara me përditësimin periodik nga AKAFPK-ja dhe me mbështetjen e Komiteteve Sektoriale.

2. Rezultatet e të nxënit janë elementet kryesore të një procesi validimi dhe janë referencat e vetme dhe themelore, ndaj të cilave vlerësohen evidencat e kandidatis mbi njohuritë, aftësitë dhe kompetencat më të gjera.

3. Rezultati i procesit të validimit është procesi i certifikimit, i cili përfundon me një certifikatë profesionale zyrtare, që i jepet një individ, ku

konfirmohet se ai zotëron njohuritë, shprehinë, informacionet, vlerat, aftësitë dhe kompetencat.

4. Standardet e kualifikimit profesional që janë të regjistruara në KKKP identifikojnë rezultatet përkatëse të të nxënës, sipas nivelit dhe llojit të kualifikimit të KSHK-së.

5. Standardet e kualifikimit profesional përfshijnë “njësitë e të nxënës” të cilat përkojnë me modulet autonome që mund të përkojnë me “Kualifikimet e të nxënës gjatë gjithë jetës” sipas kuadrit ligjor në fuqi.

6. Standardet e kualifikimit profesional përfshijnë kritere vlerësimi që tregojnë qartë se si rezultatet e të nxënës mund të verifikohen dhe bëjnë të mundur arritjen e një certifikimi të plotë ose të pjesshëm.

Neni 9

Metodat e mbledhjes dhe vlerësimit të evidencave

1. Procesi i validimit kryhet nga struktura përgjegjëse e ofruesit të AFP-së të akredituar për zbatimin e validimit, me profesionistë të trajnuar për rolet që do të kryejnë dhe bazohet në vlerësimin e evidencave të mbledhura nga kandidati me mbështetjen dhe orientimin e një këshilluesi.

2. Evidencat mbledhen në portofolin e aftësive dhe dokumentojnë njohuritë, shprehinë, informacionet, vlerat, aftësitë dhe kompetencat që një individ i ka fituar dhe/ose është në gjendje t'i demonstrojë pas përfundimit të një procesi të të nxënës formal, joformal ose informal.

3. Portofoli i aftësive përmban evidenca që i referohen çdo rezultati të të nxënës të një standardi kualifikimi profesional dhe të tregojnë qartë njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet apo sjelljet sipas përshkruesve të nivelit të KSHK-së.

4. Portofoli i aftësive përgatitet në bazë të seancave individuale, diskutimeve në grup, mbledhjes së certifikatave zyrtare, materialeve që dëshmojnë njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet apo sjelljet gjatë kryerjes së detyrave të përshkruara në standardet e kualifikimit profesional.

5. Portofoli i aftësive përmban të dhëna personale, deklarata dhe prova të përvojës së punës dhe çdo dokument apo material tjetër që mund të përdoret për vlerësimin e rezultateve të përcaktuara të të nxënës (fotografi, video, përshkrime të detyrave të kryera ose përvojave të të nxënës).

6. Portofoli i aftësive përgatitet në format fizik ose elektronik dhe është dokument zyrtar i procesit të validimit.

7. Metodat e vlerësimit janë të ndryshme dhe plotësuese dhe bëjnë të mundur shqyrtimin e rezultateve të të nxënës dhe kritereve të vlerësimit të përcaktuara në standardin e kualifikimit profesional për fushën specifike të kualifikimit, për të cilën kandidati po aplikon.

8. Vlerësimi bëhet nga vlerësuesit, të cilët janë staf mësimdhënës të specializuar të fushës përkatëse të kualifikimit.

9. Vlerësimi bëhet nëpërmjet shqyrtimit të portofolit nga vlerësuesi(t) dhe përgatitet një listë kontrolli fillestare që tregon se cilat rezultate të të nxënës nuk janë verifikuar, cilat janë verifikuar pjesërisht dhe cilat janë verifikuar plotësisht.

10. Vlerësuesi mund të kërkojë simulimin e detyrave specifike, p.sh. që kandidati të kryejë teste praktike/teorike ose që të vëzhgojë kandidatin gjatë kryerjes së punës së tij në vendin përkatës të punës, me qëllim vlerësimin e rezultateve të të nxënës që janë verifikuar pjesërisht ose që nuk janë verifikuar në shqyrtimin e parë.

11. Vlerësimi përfundimtar i evidencave të mbledhura përmes metodave të ndryshme regjistrohet në listën e kontrollit me informacione të detajuara mbi vlerësimin dhe është një dokument zyrtar i procesit të validimit.

Neni 10

Fazat e validimit

1. Procesi i validimit kalon nëpër këto katër faza:

- a) identifikim;
- b) dokumentim;
- c) vlerësim; dhe
- ç) certifikim.

2. Identifikimi është faza gjatë së cilës këshilluesi informon, diskuton dhe bie dakord me kandidatin për alternativën më të mirë të mundshme për certifikim dhe përcakton fushën e kualifikimit, profilin dhe nivelin e KSHK-së, për të cilin kandidati do të aplikojë.

3. Rezultatet e fazës së identifikimit mund të rezultojnë në vendimin që kandidati të aplikojë për procesin e të nxënës të mëparshëm ose të regjistrohet në një program formimi që rezulton në të njëjtin nivel dhe lloj kualifikimi.

4. Dokumentimi është faza, gjatë së cilës kryhet mbledhja e informacionit nga kandidati, përmes orientimeve specifike nga këshilluesi, me qëllim zhvillimin e portofolit të aftësive sipas formatit dhe udhëzuesve sipas shtojcës 6, të këtij udhëzimi dhe udhëzuesve të AKAFPK-së.

5. Rezultati i fazës së dokumentimit është përfundimi i zhvillimit të portofolit të aftësive, i cili është gati për vlerësim.

6. Faza e vlerësimit është faza, gjatë së cilës vlerësuesi shqyrton portofolin dhe kërkon nga kandidati dokumente/materiale të mëtejshme ose zbaton metoda plotësuese vlerësimi për mbledhjen e të gjitha evidencave të nevojshme për vlerësimin e rezultateve të përcaktuara të të nxënë.

7. Rezultatet e fazës së vlerësimit regjistrohen në listën e kontrollit të përgatitur nga vlerësuesi me të gjithë informacionin mbi rezultatet e vlerësimit në raport me rezultatet e të nxënë (njohuri, aftësi dhe kompetenca më të gjera) dhe kriteret e vlerësimit të përshkruara në standardin përkatës të kualifikimit profesional, sipas shtojcës 7, të këtij udhëzimi për vlerësimin fillestar dhe shtojcës 9, të këtij udhëzimi për vlerësimin përfundimtar.

8. Faza e certifikimit është faza gjatë së cilës ofruesi i akredituar i AFP-së përfundon procesin e validimit në një seancë publike, në të cilën kandidati paraqet portofolin e aftësive përpara Komisionit dhe ku merret vendimi lidhur me dhënien e certifikimit.

9. Lëshimi i certifikatave bëhet vetëm nga ofruesi i akredituar i AFP-së sipas formateve të miratuara nga Ministria përgjegjëse për AFP.

Neni 11

Këshillimi dhe orientimi për validimit

1. Ofruesi i akredituar i AFP-së për procesin e validimit është përgjegjës për ofrimin e shërbimeve të këshillimit para njohjes, të cilat përfshijnë seanca individuale në fazën e identifikimit për të përcaktuar alternativën më të mirë të certifikimit, sipas profileve të kandidatëve (biografia, studimet e kaluara, pritshmëritë, përvoja e punës, niveli dhe shumëllojshmëria e përvojave formale, informale dhe joformale të të nxënë).

2. Zyrtat e punësimit i orientojnë punëkërkuesit e regjistruar drejt validimit bazuar në profilizimin e kandidatëve, duke respektuar kriteret kryesore të përcaktuara për përfshirjen në procesin e validimit

dhe duke marrë parasysh fushat e kualifikimit dhe ofruesit e akredituar të AFP-së që ofrojnë këto shërbime në nivel vendor, sipas kuadrit ligjor në fuqi.

3. Shërbimet e këshillimit dhe orientimit pas validimit mundësohen nga ofruesit e akredituar të AFP-së, në fund të seancës publike me angazhimin e komisionit, dhe/ose përmes seancave të veçanta individuale pas seancës me komisionin. Ato zhvillohen ndërmjet kandidatit dhe këshilluesit për të diskutuar çdo perspektivë të mëtejshme punësimi ose të nxënë.

Neni 12

Tarifat dhe përjashtimet

1. Ofruesit e akredituar të AFP-së për procesin e validimit janë përgjegjës për regjistrimin administrativ të secilit kandidat, i cili kryhet përmes pagesës së një tarife prej 3.000, lekë (tremijë lekë) sipas shtojcës 1, të këtij udhëzimi.

2. Kandidatët nga grupet vulnerabël sipas kuadrit ligjor në fuqi përjashtohen nga pagesa e tarifës.

KREU III

OFRUESIT E AKREDITUARA TË AFP-SË DHE EKSPERTËT E VALIDIMIT

Neni 13

Akreditimi i ofruesve të AFP-së për ofrimin e procesit të validimit

1. Ofruesit publikë dhe jopublikë të AFP-së aplikojnë për akreditim pranë AKAFPK-së sipas kuadrit ligjor në fuqi.

2. Procedurat për paraqitjen e kërkesës për akreditim dhe për kriteret specifike që zbatohen për ofrimin e njohjes përcaktohen në aktin nënligjor për akreditimin e ofruesve të AFP-së, që mbulon 5 fushat kryesore të cilësisë së ofrimit të AFP-së.

3. Ofruesit e akredituar të AFP-së (publikë ose jopublikë) për ofrimin e procesit të validimit janë organet të cilat konfirmojnë se rezultatet e të nxënë janë vlerësuar në raport me standardet përkatëse.

Neni 14

Ekspertët e validimit (profilet dhe kriteret)

1. Ofruesit e akredituar të AFP-së për ofrimin e validimit janë përgjegjës për krijimin e një ekipi ekspertësh dhe për koordinimin përkatës.

2. Ekipi përbëhet nga:

a) koordinatori;

b) këshilluesi; dhe

c) një ose disa vlerësues sipas numrit të kandidatëve dhe ngarkesës për kryerjen e procesit të validimit.

3. Anëtarët e ekipit janë anëtarë të brendshëm të stafit të ofruesit të AFP-së dhe rekrutimi i tyre nga ofruesit publikë të AFP-së kryhet sipas kuadrit ligjor në fuqi.

4. Koordinatori i validimit, i cili në ofruesit publikë të AFP-së është përgjegjësi i njësisë së zhvillimit, ka përgjegjësinë të:

a) menaxhojë ekipin e ekspertëve të validimit;

b) mbikëqyrë të gjitha procedurat e administrimit të proceseve të njohjes;

c) sigurojë zbatimin e mekanizmave të cilësisë, monitorimit dhe raportimit për njohjen;

ç) promovojë në publik dhe krijojë partneritetet me grupet përkatëse private dhe publike të interesit;

d) mbikëqyrë angazhimin e burimeve të nevojshme njerëzore dhe financiare për zbatimin e suksesshëm dhe të besueshëm të validimit;

dh) verifikojë dhe sigurojë përputhshmërinë teknike dhe ligjore të procedurave të validimit.

5. Kriteret kryesore për t'u emëruar si Koordinator për njohjen janë:

a) përvojë në aspektet menaxhuese të institucioneve të arsimit dhe formimit prej të paktën 2 vjetësh;

b) përvojë në krijimin e partneriteteve me grupet përkatëse të interesit në fushën e arsimit profesional dhe në tregun e punës;

c) Diplomë “Bachelor”, niveli 6 i KSHK-së në fushën e menaxhimit dhe ekonomisë, shkencë shoqërore, shkencë natyrore, inxhinieri.

6. Këshilluesi rekrutohet nga ofruesit të akredituar të AFP-së, si specialist këshillimi dhe ka përgjegjësinë të:

a) informojë kandidatin për qëllimin dhe procedurën e procesit të njohjes;

b) vlerësojë përvojën bashkë me kandidatin në kuadër të nisjes së procedurës së njohjes për kandidatin;

c) realizojë intervista individuale, të organizojë seanca individuale dhe në grup dhe të zbatojë teknika të tjera të mbledhjes së evidencave për përgatitjen e portofolave të secilit kandidat individual;

ç) ofrojë këshilla për kandidatët individualë në lidhje me një referencë (standard) specifike, përkatësisht kërkesat për kualifikim;

d) ndihmojë kandidatët të përdorin në mënyrë të përshtatshme mjetet dhe instrumentet e njohjes;

dh) mbështesë kandidatët në procesin e tyre të mbledhjes së evidencave, duke i rakorduar ato me standardet e kualifikimit profesional, njësitë e të nxënit dhe strukturën e rezultateve të të nxënit;

e) mbështesë kandidatët për t'u përgatitur për seancat përfundimtare publike me angazhimin e komisionit;

ë) ndihmojë kandidatët për hartimin e planit të tyre personal të zhvillimit në përfundim të procesit të njohjes.

7. Kërkesat kryesore për t'u emëruar si Këshillues janë:

a) njohuri dhe përvojë të mjaftueshme në praktikat e këshillimit dhe orientimit, mundësisht për të rritur;

b) njohuri për politikat publike dhe orientimet kryesore strategjike në fushën e arsimit dhe formimit për të rriturit/të nxënit gjatë gjithë jetës;

c) nivel të kënaqshëm njohurish për kuadrin ligjor të njohjes, si dhe për të drejtat dhe detyrat e kandidatëve, plus trajnimin fillestar;

ç) diplomë “Bachelor” – niveli 6 i KSHK-së në shkencat shoqërore, ose në fushën e menaxhimit të burimeve njerëzore ose fusha të ngjashme

6. Vlerësuesi/vlerësuesit kanë përgjegjësinë, të:

a) organizojnë dhe koordinojnë fazën e vlerësimit;

b) vëzhgojnë sjelljen dhe rezultatet gjatë vlerësimit: vlerësimin e procesit; vlerësimin e rezultatit; të bëjnë dallimin mes vëzhgimit dhe interpretimit (duke qenë objektiv); regjistrojnë dhe dokumentojnë vëzhgimet;

c) kryejnë intervista vlerësimi duke u fokusuar në arsyetimin e kandidatit, të kuptojnë arsyen në lidhje me sjelljet e tij dhe të testojnë njohuritë themelore përtej veprimeve;

ç) vlerësojnë aktivitetet që lidhen me rezultatet e kërkuara të të nxënit, të përcaktuara në standardet e kualifikimit profesional;

d) përcaktojnë lidhjet midis evidencave të mbledhura në portofol, ose të demonstruara përmes metodave të tjera të vlerësimit, dhe standardeve të kualifikimit profesional duke përdorur një listë kontrolli të strukturuar për të vendosur se cilat kritere janë arritur dhe me cilat rezultate të të nxënës përkohë;

dh) hartojnë një listë përfundimtare vlerësimi për t'i dhënë informacion të qartë komisionit për rezultatin e vlerësimit;

e) këshillohet me vlerësues të tjerë dhe marrin një vendim të dakordësuar në seancën përfundimtare publike me angazhimin e komisionit për rezultatet e certifikimit të kandidatit;

f) ti japin komente kandidatit dhe këshilluesit për rezultatet e procesit të njohjes.

7. Kërkesat kryesore për t'u emëruar si vlerësues i brendshëm, janë:

a) njohuri në lidhje me standardet e profesionit dhe të kualifikimit dhe kriteret e vlerësimit (rezultatet e të nxënës);

b) njohuri dhe përvojë në zbatimin e programeve e arsimit dhe formimit, procedurat e vlerësimit dhe grupet specifike të synuara (në veçanti, nxënësit e rritur);

c) njohuri për konceptet e vlerësimit në kontekstin e të nxënës joformal dhe informal;

ç) njohuri në lidhje me procedurat dhe qëllimet e njohjes dhe procedurat përkatëse të zbatimit;

d) diplomë/certifikatë të studimeve të arsimit profesional, pas të mesëm dhe/ose diplomë "Bachelor" (nivelet 4, 5 ose 6 të KSHK-së).

KREU IV PROCEDURAT E VALIDIMIT

Neni 15

Vlerësuesit e jashtëm dhe Komisioni i Jashtëm i Vlerësimit

1. Vlerësuesit e jashtëm angazhohen në seancën përfundimtare publike të Komisionit të Jashtëm të Vlerësimit për Validimin e të Nxënës Joformal dhe Informal për të vendosur mbi dhënien e certifikimit për secilin kandidat.

2. Vlerësuesit e jashtëm duhet të jenë profesionistë të specializuar në fushën e kualifikimit për të cilën kandidati ka aplikuar për certifikim dhe të kenë të paktën 5 vjet përvojë pune në atë fushë profesionale.

3. Komisioni i Jashtëm i Vlerësimit të të Nxënës të Mëparshëm Joformal dhe Informal ngrihet nga drejtuesi i ofruesit të akredituar të AFP-së që zbaton validimin.

4. Komisioni i Jashtëm i Vlerësimit mbledhet në një seancë publike në përfundim të procesit të validimit, seancë e cila planifikohet nga këshilluesi në marrëveshje me kandidatin dhe që organizohet nga koordinatori, i cili njofton zyrtarisht anëtarët e Komisionit. Kjo seancë zgjat 1 orë e gjysmë. Komisioni i Jashtëm i Vlerësimit mbledhet vetëm një herë.

5. Komisioni i Jashtëm i Vlerësimit ka për detyrë të marrë vendimin përfundimtar për certifikimin e kandidatit, sipas protokollit të përcaktuar në shtojcën 11 të këtij udhëzimi.

6. Komisioni i Jashtëm i Vlerësimit përbëhet nga:

a) koordinatori (përgjegjës për validimin në ofruesin e AFP-së) kryetar;

b) vlerësuesi i brendshëm;

c) vlerësuesi i jashtëm.

7. Komisioni i Jashtëm i Vlerësimit ka mandat me kohëzgjatje maksimale prej 18 muajsh.

Neni 16

Aktivitetet kryesore para, gjatë dhe pas procesit të validimit

1. Procesi i validimit nis me fazën paraprake të këshillimit dhe orientimit për validimin, kur kandidatët e mundshëm marrin informacionet kryesore në lidhje me mundësitë e të nxënës gjatë gjithë jetës në fusha të ndryshme të kualifikimit për të cilat mund të formohen ose certifikohen dhe në lidhje me rrjetin e ofruesve të akredituar të AFP-së që ofrojnë validim e të nxënës të mëparshëm. Këto shërbime mund të ofrohen nga zyrat e punësimit, shoqatat profesionale, dhomat dhe organizatat e tjera të punëdhënësve, sindikatat, bashkitë, OJF-të, kompanitë dhe ofruesit publikë dhe privatë të arsimit dhe formimit.

2. Zyrtarisht, procesi i validimit të të nxënës të mëparshëm fillon me regjistrimin e kandidatëve pranë një ofruesi të akredituar për ofrimin e AFP-së në një fushë të caktuar dhe nënshkrimin e formularit të regjistrimit, sipas formatit në shtojcën 3, të këtij udhëzimi dhe sipas kërkesave të përcaktuara në këtë udhëzim. Periudha e aplikimit për qëllime të validimit të të nxënës të mëparshëm është e hapur nga tetori deri në nëntor dhe funksionon pranë

ofruesve të akredituar të AFP-së për procesin e validimit të të nxënit të mëparshëm.

3. Realizimi i procesit të validimit përfshin katër fazat kryesore të zhvilluara nga një ekip profesionistësh të specializuar pranë një ofruesi të akredituar të AFP-së, në përputhje me përcaktimet e këtij udhëzimi. Kohëzgjatja e procesit për një kualifikim të nivelit 2 të KSHK-së është 4–6 muaj; 6–12 muaj për një kualifikim të nivelit 3 ose 4 të KSHK-së; dhe 9 deri në 18 muaj për një kualifikim të nivelit 5 të KSHK-së.

4. Validimi i të nxënit të mëparshëm përfundon me një seancë përfundimtare individuale këshilluese për të diskutuar mbi punësimin dhe perspektivat e mëtejshme të të nxënit për secilin kandidat.

5. Proceset e njohjes janë fleksibël, me në qendër individin dhe duhet të planifikohen për t'iu përshtatur nevojave të ndryshme individuale të kandidatëve dhe kohëzgjatja e tyre mund të ndryshojë sipas zhvillimit të hapave të ndryshëm të përcaktuar dhe dispozitave të këtij udhëzimi.

Neni 17

Hapat kryesorë të procesit të validimit

1. Në fazën e regjistrimit, kandidatët regjistrohen për validimin e të nxënit të mëparshëm joformal dhe informal pranë ofruesit të akredituar të AFP-së, që ofron fushën e kualifikimit për të cilën ata aplikojnë për certifikim sipas formatit të formularit të regjistrimit në shtojcën 3, të këtij udhëzimi dhe paguajnë tarifën përkatëse (shtojca 1, e këtij udhëzimi) në momentin e aplikimit.

2. Në fazën e identifikimit, kandidatët marrin pjesë në 1–2 seanca individuale (intervista individuale). Këto seanca udhëhiqen nga këshilluesit me qëllimin për të konfirmuar përshtatshmërinë e profilit të kandidatit, fushën e tyre të kualifikimit dhe nivelin e KSHK-së për të cilin ata po aplikojnë për t'iu certifikuar, si dhe për përgatitjen e një Plani Individual të Zhvillimit sipas formatit në Shtojcën 2, të këtij udhëzimi.

3. Në fazën e dokumentacionit, kandidatët marrin pjesë në seanca individuale (seanca mentorimi, intervista individuale), diskutim në grup (grupe fokusi) dhe zhvillojnë seanca pune autonome për përgatitjen e portofolave. Këto seanca udhëhiqen nga këshilluesit me qëllim mbledhjen e sa më shumë evidencave, sa më të përshtatshme për kandidatët për të përgatitur portofolet e tyre.

4. Kandidatët duhet të marrin pjesë në:

a) 6–8 seanca individuale të cilat duhet të regjistrohen sipas formatit në shtojcën 4, të këtij udhëzimi;

b) 3–5 seanca/debate në grup të cilat duhet të regjistrohen sipas formatit në shtojcën 5, të këtij udhëzimi;

5. Kandidatët mbledhin evidenca dhe përgatisin portofolin e aftësive sipas formatit në shtojcën 6, të këtij udhëzimi.

6. Në fazën e vlerësimit, shqyrtohen evidencat që kandidatët kanë mbledhur në portofol, ndërsa listat e kontrollit të vlerësimit plotësohen nga vlerësuesit (shqyrtimi fillestar) sipas formatit në shtojcën 7, të këtij udhëzimi. Kandidatët mund të zhvillojnë cilëndo metodë plotësuese të vlerësimit (simulime, ushtrime praktike, teste teorike) të kërkuar nga vlerësuesi për mbledhjen e të gjitha evidencave të nevojshme, të cilat do të bëjnë të mundur vlerësimin e listës së plotë të rezultateve të të nxënit.

7. Evidencat e kandidatëve shqyrtohen nga vlerësuesit (fletët e vëzhgimit plotësohen sipas formatit në shtojcën 8, të këtij udhëzimi) dhe listat e kontrollit të vlerësimit duhet të plotësohen nga vlerësuesit (shqyrtimi përfundimtar) sipas formatit në shtojcën 9, të këtij udhëzimi.

8. Në fazën e certifikimit, kandidatët paraqiten në një seancë përfundimtare publike me angazhimin e komisionit, e cila përgatitet me udhëzimin e këshilluesit sipas formatit të përcaktuar në shtojcën 10, të këtij udhëzimi. Procesverbalet e seancës së komisionit duhet të përgatiten sipas formatit në shtojcën 11, të këtij udhëzimi.

9. Certifikata profesionale i lëshohet kandidatit nga ofruesi i akredituar i AFP-së, sipas formatit të miratuar nga Ministria përgjegjëse për AFP-në.

Neni 18

Arkivimi dhe regjistrimi i dokumentacionit

1. Ofruesit e akredituar të AFP-së për ofrimin e validimit të të nxënit të mëparshëm, arkivojnë dokumentacionin e secilit kandidat sipas formateve të përcaktuara në këtë udhëzim.

2. Dokumentacioni në format fizik ose elektronik mbështet administrimin dhe zhvillimin e procesit të validimit, sipas kuadrit ligjor në fuqi.

KREU V SIGURIMI I CILËSISË DHE MONITORIMI I PROCESIT TË VALIDIMIT

Neni 19 Sigurimi i cilësisë

1. Ofruesit e akredituar publikë dhe jopublikë të AFP-së për ofrimin e validimit duhet të ndjekin procedurat në fuqi të hartuara nga AKAFPK-ja për çështjet e lidhura me aspektet përmbajtjesore, sipas kuadrit ligjor në fuqi.

2. Monitorimi i rezultateve të performancës së procesit të validimit kryhet nga AKPA-ja, e cila është përgjegjëse për përgatitjen e Raporteve Vjetore për kandidatët e regjistruar, të certifikuar (në mënyrë të pjesshme dhe të plotë), për shpërndarjen e burimeve, sipas karakteristikave socio-demografike, fushave dhe niveleve të kualifikimit dhe treguesve të tjerë përkatës.

KREU VI PROCEDURAT E INFORMIMIT DHE ANKIMIMIT

Neni 20 Procedura e ankimimit

1. Kandidati, në çdo fazë të procesit të validimit, ka të drejtë të marrë informacion dhe të ankimojë procedurën dhe vendimin e validimit. Procedura e ankimimit bazohet në rregullat e Kodit të Procedurave Administrative të Republikës së Shqipërisë.

2. Gjatë procesit të njohjes, kandidatët i drejtohen ofruesit të akredituar të AFP-së ku ata regjistrohen për certifikim për çdo informacion, paqartësi ose ankesë, në lidhje me procesin e njohjes në secilën prej fazave të tij.

3. Ofruesi i AFP-së informon kandidatin mbi ecurinë e kërkesës për informacion ose procedurën e ankimimit. Koordinator i procesit të njohjes ndjek procedurën dhe njofton kandidatin.

4. Në rastet kur ofruesi i AFP-së nuk përgjigjet ose në rastet kur kandidati gjykon se një procedurë validimi të të nxënit të mëparshëm, është shkelur nga ofruesi i AFP-së, kandidati i drejtohet AKPA-së dhe më pas ministrit përgjegjës për AFP-në.

5. Pas marrjes së vendimit dhe në varësi të vendimmarrjes, kandidati ka të drejtë të ankimojë vendimin sipas Kodit të Procedurave Administrative.

KREU VII DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 21 Kualifikimi fillestar i personelit të validimit në ofruesit e akredituar të AFP-së

Koordinatorët, këshilluesit, vlerësuesit dhe vlerësuesit e jashtëm, pasi emërohen ose caktohen në secilin nga funksionet për zbatimin e procesit të validimit në një ofrues të akredituar të AFP-së duhet të ndjekin programin e trajnimit të detyrueshëm të koordinuar dhe certifikuar nga AKAFPK-ja, brenda tre muajve nga marrja e detyrës.

Neni 22 Dispozita të fundit

1. Për zbatimin e këtij udhëzimi ngarkohet Drejtoria përgjegjëse për arsimin dhe formimin profesional në Ministri, Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve, Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive dhe ofruesit publikë dhe jopublikë të arsimit dhe formimit profesional, të cilët ofrojnë kualifikime profesionale nga niveli 2 deri në nivelin 5 sipas Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve.

2. Ky udhëzim hyn fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I EKONOMISË, KULTURËS
DHE INOVACIONIT
Blendi Gonxhja

SHTOJCAT

Shtojcë 1: Mandati i pagesës së tarifës në bankë.

FATURË PËR ARKËTIM

Nr. _____, datë _____

BANKËS _____

dhe shumat si më poshtë:

Kodi i institucionit:

Kodi i degës së thesarit ku vepron:

Nr.	Përshkrimi i të ardhurave		Shuma që arkëtohet (lek)
	Emërtimi	Kodi i llogarisë ekonomike	
	TOTALI		

INSTITUCIONI

Përgjegjës i sektorit të financës

KLIENTI
(emër mbiemër)

Adresa:

Kontakti:

Shtojcë 2 - Plani Individual i Zhvillimit

Plani individual i zhvillimit

Identifikimi i kandidatit

Numri i identifikimit: _____

Emri: _____

Atësia: _____

Mbiemri: _____

Kualifikimet:

a) Statusi i arsimit (niveli më i lartë arsimor i përfunduar)

- ☐ Analfabet/Nuk ka shkuar asnjëherë në shkollë
- ☐ Nuk ka përfunduar asnjë nivel arsimor (por ka njohuritë bazë të shkrimit dhe leximit)
- ☐ Arsimit fillor (bazë)
- ☐ Arsimit fillor (arsimi i detyrueshëm)
- ☐ Arsimit i mesëm i përgjithshëm
- ☐ Arsimit i mesëm profesional
- ☐ Arsimit i lartë

b) Programet/veprimtaritë e tjera të arsimit dhe formimit të ndjekura nga kandidati pasi ka përfunduar shkollën/arsimin formal, duke përfshirë aktivitetet e të nxënësit autodidakt:

Për cilën fushë dhe nivel kualifikimi po aplikon kandidati:

Fusha e kualifikimit _____

Niveli i kualifikimit (KSHK) (Nivelet 2-5) _____

Përvoja profesionale dhe profesionet - Informacion i detajuar
(vetëm për kandidatët me përvojë profesionale)

a) Cilat kanë qenë profesionet kryesore të kandidatit? Në cilat funksione ka punuar? Sa vjet përvojë pune ka kandidati?

b) *A ka punuar kandidati në kompaninë e tij? Apo ka qenë i punësuar tek të tjerët? Në çfarë lloj kompanish ka punuar?*

Pritshmëritë në lidhje me arsimin e mëtejshëm/procesin e njohjes së të nxëniet të mëparshëm

c) *Çfarë lloj programi arsimor kërkon kandidati? Përse?*

d) *Arsyet kryesore për ndjekjen e programeve të arsimit dhe formimit të mëtejshëm:*

e) *Pritshmëritë kryesore në lidhje me arsimin dhe formimin (veçanërisht në lidhje me njohjen e të nxëniet të mëparshëm):*

Vlerësimi

1	<i>A i përmbush kandidati kërkesat ligjore për një proces njohjeje?</i>	Mosha: Vitet e përvojës së punës:	PO ☐ JO ☐ PO ☐ JO ☐
2	<i>A ka marrë pjesë kandidati ose a është angazhuar në një aktivitet të të nxëniet formal, informal ose joformal pas përfundimit të studimeve?</i>	Të nxëniet formal: Të nxëniet joformal: Të nxëniet informal:	PO ☐ JO ☐ PO ☐ JO ☐ PO ☐ JO ☐
3	<i>A e ka kuptuar kandidati informacionin e ndarë me të në lidhje me opsionet e ndryshme për ndjekjen e qëllimeve të tij të kualifikimit?</i>	Informacion rreth programeve afatshkurtra të formimit: Informacion rreth programeve të plota të AFP-së: Informacion rreth programeve të arsimit dual: Informacion rreth proceseve të njohjes së të nxëniet të mëparshëm:	PO ☐ JO ☐ PO ☐ JO ☐ PO ☐ JO ☐ PO ☐ JO ☐

4	<i>A ka treguar kandidati motivimin e duhur për të marrë pjesë në një proces të njohjes së të nxëniet të mëparshëm ?</i>	Arsye kryesore e përshtatshme:	PO ☐ JO ☐
5	<i>A ka kandidati përvojë të mjaftueshme/ përkatëse të punës për t'u regjistruar në një proces të njohjes së të nxëniet të mëparshëm në fushën e kualifikimit dhe nivelin për të cilin po aplikon?</i>	Të mjaftueshme: Përkatëse: Të përshtatshme për fushën e kualifikimit: Në përputhje me nivelin e kualifikimit:	PO ☐ JO ☐ PO ☐ JO ☐ PO ☐ JO ☐ PO ☐ JO ☐

Rezultatet:

<i>Kriteri 1</i>	Nëse kandidati i përmbush të dyja kërkesat (nëse zgjidhet alternativa “PO” për të dyja pyetjet), ai mund të konsiderohet si një kandidat i mundshëm për procesin e njohjes së të nxëniet të mëparshëm, në varësi të kriterëve të mëtejshme.	Nëse zgjidhet një përgjigje “JO”, kandidati nuk mund të regjistrohet në një proces të njohjes së të nxëniet të mëparshëm dhe duhet të orientohet drejt një oferte tjetër arsimi dhe formimi për marrjen e të njëjtit nivel kualifikimi.
<i>Kriteri 2</i>	Nëse zgjidhet përgjigja “PO” për të gjitha pyetjet, ai është një kandidat i vlefshëm për njohjen e të nxëniet të mëparshëm. Nëse për kandidatin zgjidhet vetëm një përgjigje “PO”, ai nuk është një kandidat i fortë për njohjen e të nxëniet të mëparshëm . Duhet të kombinohet me përgjigje të tjera “PO” në kriteret vijuese.	Nëse zgjidhet përgjigja “JO” për të gjitha pyetjet, kandidati duhet të orientohet drejt një oferte tjetër arsimi dhe formimi për marrjen e të njëjtit nivel kualifikimi.
<i>Kriteri 3</i>	Nëse për kandidatin zgjidhen përgjigjet “PO” për të gjitha pyetjet, ai është një kandidat i fortë për njohjen e të nxëniet të mëparshëm . Nëse për kandidatin zgjidhet vetëm një përgjigje “PO”, dhe kjo përgjigje është zgjedhur në pyetjen që lidhet me njohjen, atëherë ai mund të jetë një kandidat i fortë për njohjen e të nxëniet të mëparshëm . Duhet të kombinohet me përgjigje të tjera “PO” në kriteret vijuese.	Nëse zgjidhen përgjigje “JO” për të gjitha pyetjet, ose në veçanti për pyetjen që lidhet me njohjen, kandidati duhet të orientohet drejt një oferte tjetër arsimi dhe formimi për marrjen e të njëjtit nivel kualifikimi.
<i>Kriteri 4</i>	Nëse për kandidatin zgjidhet përgjigja “PO” ndaj pyetjes “Arsye kryesore e përshtatshme”, ai është një kandidat shumë i fortë për njohjen e të nxëniet të mëparshëm .	Nëse zgjidhet përgjigja “JO” ndaj pyetjes “Arsye kryesore e përshtatshme”, kandidati duhet të orientohet drejt një oferte tjetër arsimi dhe formimi për marrjen e të njëjtit nivel kualifikimi.

<i>Kriteri 5</i>	Nëse për kandidatin zgjidhen përgjigjet “PO” për të gjitha pyetjet, atëherë ai kandidat duhet të orientohet drejt një procesi të njohjes së të nxënës të mëparshëm për fushën dhe nivelin për të cilin ka aplikuar.	Nëse zgjidhen përgjigje “JO” ndaj ndonjëres prej këtyre pyetjeve, atëherë kandidati duhet të orientohet drejt një oferte tjetër arsimit dhe formimit për marrjen e të njëjtit nivel kualifikimi.
------------------	--	--

Vendimi:

Kandidati _____, duhet/nuk duhet të regjistrohet në një proces për njohjen e të nxënës të mëparshëm për Kualifikim _____ në Nivelin__ të KSHK-së.

Shtojcë 3 - Formulari i regjistrimit**Formular regjistrimi**

Emri i ofruesit të i AFP-së _____
Viti _____

Të dhënat individuale të kursantit

Numri i identifikimit: _____
Emri: _____
Atësia: _____
Mbiemri: _____
Gjinia: _____
Datëlindja: _____
Vendlindja: _____
Vendbanimi: _____
Telefon: _____
Email: _____
Facebook: _____
Instagram: _____

Statusi i punësimit:

- ☐ I punësuar
☐ I vetëpunësuar
☐ I papunë
Nëse jeni të papunë, a jeni Referuar PO ☐ JO ☐

Nëse PO:

- ☐ Zyra e punës referuese

- ☐ Kohëzgjatja e papunësisë
▪ mbi një vit
▪ më pak se një vit

Mbështetje me të ardhura: PO ☐ JO ☐

Nëse PO:

- ☐ Nga pagesa e papunësisë
☐ Nga ndihma ekonomike
☐ Mbështetje sociale për nxënësit/studentët e shkollave të mesme
☐ I burgosur
☐ Tjetër _____

Statusi i arsimit (niveli më i lartë arsimor i përfunduar)

- ☐ Analfabet/Nuk ka shkuar asnjëherë në shkollë
☐ Nuk ka përfunduar asnjë nivel arsimor (por ka njohuritë bazë të shkrimit dhe leximit)
☐ Arsim fillor (bazë)
☐ Arsim fillor (arsimi i detyrueshëm)
☐ Arsim i mesëm i përgjithshëm

- ☐ Arsim i mesëm profesional
- ☐ Arsim i lartë

Statusi social i kursantit

Grup minoritar: PO ☐ JO ☐

Nëse PO, cilit grup minoritar i përkisni:

- ☐ Rom
- ☐ Egjiptian
- ☐ Tjetër: _____

Statusi i aftësisë së kufizuar (i njohur zyrtarisht) PO ☐ JO ☐

Nëse PO, cila kategori e aftësisë e kufizuar ju është njohur dhe në çfarë niveli:

☐ Dëmtim në shikim	a) i lehtë b) i moderuar c) i rëndë d) i thellë/i plotë
☐ Autizëm	a) i lehtë b) i moderuar c) i rëndë d) i thellë/i plotë
☐ Sëmundje kronike	a) i lehtë b) i moderuar c) i rëndë d) i thellë/i plotë
☐ Shëndet mendor	a) i lehtë b) i moderuar c) i rëndë d) i thellë/i plotë
☐ Aftësi e kufizuar intelektuale	a) i lehtë b) i moderuar c) i rëndë d) i thellë/i plotë
☐ Dëmtim në të dëgjuar	a) i lehtë b) i moderuar c) i rëndë d) i thellë/i plotë
☐ Dëmtime ortopedike	a) i lehtë b) i moderuar c) i rëndë d) i thellë/i plotë

Gjendja civile:

Beqar/i divorcuar/i ve: PO ☐ JO ☐

I martuar/jeton në rrethana martesore: PO ☐ JO ☐

Familje e zgjeruar (me paraardhës dhe pasardhës): PO ☐ JO ☐

Jetim: PO ☐ JO ☐

Statusi i banimit:

- ☐ Shtëpi në pronësi
- ☐ Shtëpi me qira
- ☐ Konvikt
- ☐ Tjetër _____

Transporti për tek ofruesi i AFP-së:

- ☐ Pa mjet transporti
- ☐ Me mjet transporti
- ☐ Transport urban
- ☐ Transport interurban
- ☐ Mjet privat

Të dhëna mbi kursin (procesi i validimit):

- ☐ Fusha e kualifikimit _____
- ☐ Niveli i kualifikimit _____
- ☐ Numri i regjistrimit _____
- ☐ Data e regjistrimit _____

Pajisjet informatike

Disponon kompjuter: PO ☐ JO ☐
 Disponon laptop: PO ☐ JO ☐
 Disponon tablet: PO ☐ JO ☐
 Disponon smartfon: PO ☐ JO ☐
 Ka lidhje interneti: PO ☐ JO ☐

Shënim: Ofruesi i AFP-së ruan të drejtën për të përdorur të dhënat e deklaruara në këtë Formular. Asnjë person apo organizatë që nuk është e lidhur me ofruesin e AFP-së nuk mund të përdorë, kopjojë, ndryshojë ose të modifikojë këto të dhëna. Faleminderit për mirëkuptimin dhe bashkëpunimin!

Nënshkrimi i kursantit

Nënshkrimi i koordinatorit

Data, _____

Shtojca 4 - Regjistri i seanceve individuale

Identifikimi i kandidatit (nëse kjo bëhet në një sistem të teknologjisë së informacionit, numri i identifikimit ose emri i kandidatit do të bëjë të mundur identifikimin/kërkimin e kandidatëve dhe regjistrimin e seanceve; gjithashtu këta formularë do të jenë të disponueshëm në fazat e ndryshme të procesit në sistemin e teknologjisë së informacionit për të regjistruar seancën specifike të informacionit)

Numri i identifikimit: _____

Emri: _____

Atësia: _____

Mbiemri: _____

Data	DD/MM/VVVV	
Koha	Nga XX:XX deri në XX:XX	
Objektivat e seancës	Përshkrimi	Vëzhgimet
Përmbledhje e aktiviteteve të zhvilluara	Përshkrimi	Vëzhgimet
Veprimet e rekomanduara për kandidatin	Përshkrimi	Vëzhgimet

Nënshkrimi i kursantit

Nënshkrimi i Këshilluesit/Specialistit/Vlerësuesit

Shtojca 5 - Regjistri i seancave në grup

Identifikimi i kandidatit (nëse kjo bëhet në një sistem të teknologjisë së informacionit, numri i identifikimit ose emri i kandidatëve do të bëjë të mundur identifikimin/kërkimin dhe regjistrimin e tyre si pjesëmarrës në seancat në grup)

Numri i identifikimit: _____

Emri: _____

Atësia: _____

Mbiemri: _____

Data	DD/MM/VVVV	
Koha	Nga XX:XX deri në XX:XX	
Objektivat e seancës	Përshkrimi	Vëzhgimet
Përmbledhje e aktiviteteve të zhvilluara	Përshkrimi	Vëzhgimet
Veprimet e rekomanduara për kandidatët (vendosni emrat individualë nëse ndonjë detyrë specifike është caktuar individualisht)	Përshkrimi	Vëzhgimet

Nënshkrimi i kursantit

Nënshkrimi i Këshilluesit/Specialistit/Vlerësuesit

Shtojca 6 – Përmbajtja dhe struktura e portofolit të aftësive

Portofoli/dosja është baza kryesore për vlerësimin faktik të njohurive, aftësive dhe qëndrimeve (kompetencave) të kandidatit në raport me një standard të kualifikimit profesional.

Ai zhvillohet nga kandidati me mbështetjen e këshilluesit/specialistit përgjegjës për procesin e njohjes.

Ai duhet të përmbajë **4 seksione kryesore**:

Seksioni A – Informacioni personal dhe dokumentacioni zyrtar

Ky seksion përmban dokumentet zyrtare të kandidatit në lidhje me formimin e tij arsimor dhe përvojat e punësimit/punës (vetëm kopje të noterizuara të diplomave, certifikatave të trajnimeve, vërtetimeve të punës).

Të gjitha këto dokumente mblidhen nga kandidati dhe organizohen siç duhet në përputhje me udhëzimet metodologjike të marra në seancat individuale dhe në grup të organizuara nga ekspertët përgjegjës të njohjes.

Seksioni B – Evidencat e mbledhura nga njësia e të nxënit të kualifikimit në proces vlerësimi

Ky seksion duhet të përmbajë evidenca të hollësishme se cilat njohuri, aftësi dhe qëndrime (kompetenca) ka përfutur kandidati dhe mënyrën e kohën se kur kanë ndodhur.

Rezultatet e të nxënit të përcaktuara në secilën prej njësive të të nxënit (NjN) të standardit të kualifikimit që përdoret si referencë për procesin e njohjes të kandidatit janë ato që orientojnë mbledhjen e provave. Referimi i detyrave që lidhen me ato njësi të nxëni është një mënyrë për të organizuar procesin e mbledhjes së evidencave.

Seksioni mund të ndahet në nënseksione që përkojnë me njësitë e të nxënit të një standardi të caktuar kualifikimi sipas Katalogut Kombëtar të Kualifikimeve Profesionale.

Evidencat do të mblidhen në një mënyrë të atillë që i bën të dukshme tre elementet e rezultateve të të nxënit - njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet (kompetencat).

Seksioni C – Vetëvlerësimi

Ky seksion kërkon që kandidati të kryejë një ushtrim vetëvlerësimi bazuar në kërkesat e standardeve të kualifikimit.

Vetëvlerësimi mund të ndahet në tre ose më shumë kategori përvetësimi, si më poshtë:

- “Nuk i kam përvetësuar”;
- “I kam përvetësuar deri në një masë të caktuar”;
- “I kam përvetësuar mirë”;

Kjo pasohet nga një përshkrim i shkurtër se pse është dhënë ky vlerësim dhe bëhet një krahasim i ndërsjellë në faqet e portofolit ku janë mbledhur evidencat për të justifikuar një vlerësim të tillë.

Tabela e formateve mund të përdoret për organizimin e procesit të vetëvlerësimit në Seksionin 3.

Njësiti e të nxënësit	Njohuritë	Aftësitë	Qëndrimet (Kompetencat)
NjN 1 – XXX Detyrat	<i>Deklarata e njohurive të kërkuara në standard</i> Nuk i kam përvetësuar ☐ I kam përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I kam përvetësuar mirë ☐ Evidencat e mbledhura në faqen XXX Komente:	<i>Deklarata e aftësive të kërkuara në standard</i> Nuk i kam përvetësuar ☐ I kam përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I kam përvetësuar mirë ☐ Evidencat e mbledhura në faqen XXX Komente:	<i>Deklarata e qëndrimeve të kërkuara në standard</i> Nuk i kam përvetësuar ☐ I kam përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I kam përvetësuar mirë ☐ Evidencat e mbledhura në faqen XXX Komente:
NjN 2 – XXX Detyrat	<i>Deklarata e njohurive të kërkuara në standard</i> Nuk i kam përvetësuar ☐ I kam përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I kam përvetësuar mirë ☐ Evidencat e mbledhura në faqen XXX Komente:	<i>Deklarata e aftësive të kërkuara në standard</i> Nuk i kam përvetësuar ☐ I kam përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I kam përvetësuar mirë ☐ Evidencat e mbledhura në faqen XXX Komente:	<i>Deklarata e qëndrimeve të kërkuara në standard</i> Nuk i kam përvetësuar ☐ I kam përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I kam përvetësuar mirë ☐ Evidencat e mbledhura në faqen XXX Komente:
NjN 3 – XXX Detyrat			
NjN n – XXX Detyrat			

Seksioni D - Shtojcat

Shtojcat mund të jenë informacione shtesë që kandidati i konsideron të rëndësishme për t'i shtuar në evidencat kryesore të mbledhura dhe që mund të jenë të dobishme për të vërtetuar se njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet në proces vlerësimi janë të vlefshme, solide dhe të vërteta.

Shtojca 7 - Formulari i listave të kontrollit të vlerësimit (shqyrtimi fillestar)

Pas përfundimit të versionit të parë të portofolit/dosjes, vlerësuesit bëjnë një shqyrtim fillestar të dokumentit dhe të informacionit të mbledhur nga kandidati.

Identifikimi i kandidatit (nëse kjo bëhet në një sistem të teknologjisë së informacionit, numri i identifikimit ose emri i kandidatit do të bëjë të mundur identifikimin/kërkimin e kandidatëve dhe rrjedhimisht lidhjen e këtyre listave të kontrollit të vlerësimit me procesin individual të nxënësit)

Numri i identifikimit: _____

Emri: _____

Atësia: _____

Mbiemri: _____

Fusha e kualifikimit: _____

Niveli i kualifikimit sipas KSHK-së:

Njësitë e të nxënët	Njohuritë	Aftësitë	Qëndrimet (Kompetencat)
NjN 1 – XXX Detyrat	Deklarata e njohurive të kërkuara në standard Portofoli i kandidatit tregon evidenca se ai: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Njohuritë e kërkuara për këtë njësi të të nxënët sipas evidencave të mbledhura në faqen XXX të portofolit të tij Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme, udhëzoni kandidatin të mbledhë informacione shtesë në lidhje me:	Deklarata e njohurive të kërkuara në standard Portofoli i kandidatit tregon evidenca se ai: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Aftësitë e kërkuara për këtë njësi të të nxënët sipas evidencave të mbledhura në faqen XXX të portofolit të tij Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme, udhëzoni kandidatin të mbledhë informacione shtesë në lidhje me:	Deklarata e njohurive të kërkuara në standard Portofoli i kandidatit tregon evidenca se ai: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Qëndrimet e kërkuara për këtë njësi të të nxënët sipas evidencave të mbledhura në faqen XXX të portofolit të tij Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme, udhëzoni kandidatin të mbledhë informacione shtesë në lidhje me:
NjN 2 – XXX Detyrat	Deklarata e njohurive të kërkuara në standard Portofoli i kandidatit tregon evidenca se ai: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Njohuritë e kërkuara për këtë njësi të të nxënët sipas evidencave të mbledhura	Deklarata e njohurive të kërkuara në standard Portofoli i kandidatit tregon evidenca se ai: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Aftësitë e kërkuara për këtë njësi të të nxënët sipas evidencave të mbledhura	Deklarata e njohurive të kërkuara në standard Portofoli i kandidatit tregon evidenca se ai: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Qëndrimet e kërkuara për këtë njësi të të nxënët sipas evidencave të

	në faqen XXX të portofolit të tij Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme, udhëzoni kandidatin të mbledhë informacione shtesë në lidhje me:	në faqen XXX të portofolit të tij Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme, udhëzoni kandidatin të mbledhë informacione shtesë në lidhje me:	mbledhura në faqen XXX të portofolit të tij Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme, udhëzoni kandidatin të mbledhë informacione shtesë në lidhje me:
NjN 3 – XXX Detyrat			
NjN n – XXX Detyrat			

Shtojca 8 - Fletët e vëzhgimit

Nëse një kandidat kërkon vëzhgim të drejtpërdrejtë të aftësive të tij për kryerjen e detyrave të përcaktuara në standardet e kualifikimit, vlerësuesit do të organizojnë një seancë për kryerjen e këtij vlerësimi dhe do të mbledhin informacion në lidhje me njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet e demonstruara gjatë ushtrimit.

Kjo kryhet si një provim praktik dhe të dhënat e rezultateve duhet të regjistrohen në formularin e mëposhtëm.

Identifikimi i kandidatit (nëse kjo bëhet në një sistem të teknologjisë së informacionit, numri i identifikimit ose emri i kandidatit do të bëjë të mundur identifikimin/kërkimin e kandidatëve dhe rrjedhimisht lidhjen e këtyre fletëve të vëzhgimit me procesin individual të nxënësit)

Numri i identifikimit: _____

Emri: _____

Atësia: _____

Mbiemri: _____

Fusha e kualifikimit: _____

Niveli i kualifikimit sipas KSHK-së: _____

Njësiti e të nxënit	Njohuritë	Aftësitë	Qëndrimet (Kompetencat)
NjN 1 – XXX Detyrat	<i>Deklarata e njohurive të kërkuara në standard</i> Duke vëzhguar ushtrimin praktik, kandidati demonstroi se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐	<i>Deklarata e aftësive të kërkuara në standard</i> Duke vëzhguar ushtrimin praktik, kandidati demonstroi se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐	<i>Deklarata e qëndrimeve të kërkuara në standard</i> Duke vëzhguar ushtrimin praktik, kandidati demonstroi se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐

	I ka përvetësuar mirë ☐ njohuritë e kërkuara për këtë njësi të të nxënit Komente - nëse ushtrimi praktik i kandidatit nuk ka bërë të mundur që ai të tregojë evidenca të mjaftueshme, udhëzoheni kandidatin që të mbledhë informacione shtesë në portofolin e tij rreth:	I ka përvetësuar mirë ☐ aftësitë e kërkuara për këtë njësi të të nxënit Komente - nëse ushtrimi praktik i kandidatit nuk ka bërë të mundur që ai të tregojë evidenca të mjaftueshme, udhëzoheni kandidatin që të mbledhë informacione shtesë në portofolin e tij rreth:	I ka përvetësuar mirë ☐ qëndrimet e kërkuara për këtë njësi të të nxënit Komente - nëse ushtrimi praktik i kandidatit nuk ka bërë të mundur që ai të tregojë evidenca të mjaftueshme, udhëzoheni kandidatin që të mbledhë informacione shtesë në portofolin e tij rreth:
NjN 2 – XXX Detyrat	<i>Deklarata e njohurive të kërkuara në standard</i> Duke vëzhguar ushtrimin praktik, kandidati demonstroi se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ njohuritë e kërkuara për këtë njësi të të nxënit Komente - nëse ushtrimi praktik i kandidatit nuk ka bërë të mundur që ai të tregojë evidenca të mjaftueshme, udhëzoheni kandidatin që të mbledhë informacione shtesë në portofolin e tij rreth:	<i>Deklarata e aftësive të kërkuara në standard</i> Duke vëzhguar ushtrimin praktik, kandidati demonstroi se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ aftësitë e kërkuara për këtë njësi të të nxënit Komente - nëse ushtrimi praktik i kandidatit nuk ka bërë të mundur që ai të tregojë evidenca të mjaftueshme, udhëzoheni kandidatin që të mbledhë informacione shtesë në portofolin e tij rreth:	<i>Deklarata e qëndrimeve të kërkuara në standard</i> Duke vëzhguar ushtrimin praktik, kandidati demonstroi se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ qëndrimet e kërkuara për këtë njësi të të nxënit Komente - nëse ushtrimi praktik i kandidatit nuk ka bërë të mundur që ai të tregojë evidenca të mjaftueshme, udhëzoheni kandidatin që të mbledhë informacione shtesë në portofolin e tij rreth:
NjN 3 – XXX Detyrat			
NjN n – XXX Detyrat			

Shtojca 9 - Formulari i listave të kontrollit të vlerësimit (shqyrtimi përfundimtar)

Pas dorëzimit të versionit përfundimtar të portofolit/dosjes nga kandidati, vlerësuesit kryejnë shqyrtimin përfundimtar të dokumentacionit dhe të informacionit të mbledhur nga kandidati, duke kombinuar të gjithë informacionin që është demonstruar nga kandidati gjatë gjithë procesit të njohjes.

Identifikimi i kandidatit (nëse kjo bëhet në një sistem të teknologjisë së informacionit, numri i identifikimit ose emri i kandidatit do të bëjë të mundur identifikimin/kërkimin e kandidatëve dhe rrjedhimisht lidhjen e këtyre listave të kontrollit të vlerësimit me procesin individual të nxënësit).

Gjithashtu, mund të merret automatikisht informacioni i shqyrtimit fillestar të kandidatit, duke bërë të mundur konsultimin me çdo fletë vëzhgimi që është plotësuar në lidhje me kandidatin.

Njësiti e të nxënësit	Njohuritë	Aftësitë	Qëndrimet (Kompetencat)
NjN 1 – XXX Detyrat	<i>Deklarata e njohurive të kërkuara në standard</i> Portofoli përfundimtar i kandidatit tregon evidenca se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Njohuritë e kërkuara për këtë njësi të të nxënës sipas evidencave të mbledhura në faqen XXX të portofolit të tij dhe në Fletën e vëzhgimeve XXX Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme në një NjN specifike, rendisni më poshtë se cilat njësi vlerësohen si të PASUKSESSHME: NjN X NjN X	<i>Deklarata e njohurive të kërkuara në standard</i> Portofoli përfundimtar i kandidatit tregon evidenca se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Aftësitë e kërkuara për këtë njësi të të nxënës sipas evidencave të mbledhura në faqen XXX të portofolit të tij dhe në Fletën e vëzhgimeve XXX Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme në një NjN specifike, rendisni më poshtë se cilat njësi vlerësohen si të PASUKSESSHME: NjN X NjN X	<i>Deklarata e njohurive të kërkuara në standard</i> Portofoli përfundimtar i kandidatit tregon evidenca se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Qëndrimet e kërkuara për këtë njësi të të nxënës sipas evidencave të mbledhura në faqen XXX të portofolit të tij dhe në Fletën e vëzhgimeve XXX Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme në një NjN specifike, rendisni më poshtë se cilat njësi vlerësohen si të PASUKSESSHME: NjN X NjN X
NjN 2 – XXX Detyrat	<i>Deklarata e njohurive të kërkuara në standard</i>	<i>Deklarata e njohurive të kërkuara në standard</i>	<i>Deklarata e njohurive të kërkuara në standard</i>

	Portofoli përfundimtar i kandidatit tregon evidenca se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Njohuritë e kërkuara për këtë njësi të të nxënës sipas evidencave të mbledhura në faqen XXX të portofolit të tij dhe në Fletën e vëzhgimeve XXX Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme në një NjN specifike, rendisni më poshtë se cilat njësi vlerësohen si të PASUKSESSHME: NjN X NjN X	Portofoli përfundimtar i kandidatit tregon evidenca se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Aftësitë e kërkuara për këtë njësi të të nxënës sipas evidencave të mbledhura në faqen XXX të portofolit të tij dhe në Fletën e vëzhgimeve XXX Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme në një NjN specifike, rendisni më poshtë se cilat njësi vlerësohen si të PASUKSESSHME: NjN X NjN X	Portofoli përfundimtar i kandidatit tregon evidenca se: Nuk i ka përvetësuar ☐ I ka përvetësuar deri në një masë të caktuar ☐ I ka përvetësuar mirë ☐ Qëndrimet e kërkuara për këtë njësi të të nxënës sipas evidencave të mbledhura në faqen XXX të portofolit të tij dhe në Fletën e vëzhgimeve XXX Komente - nëse portofoli i kandidatit nuk ka evidenca të mjaftueshme në një NjN specifike, rendisni më poshtë se cilat njësi vlerësohen si të PASUKSESSHME: NjN X NjN X
NjN 3 – XXX Detyrat			
NjN n – XXX Detyrat			

Shtojcë 10 - Udhëzimet/skenari për seancën publike me komisionin e jashtëm të vlerësimit për njohjen e të nxënës joformal dhe informal

Seanca publike me angazhimin e komisionit planifikohet nga koordinatori i procesit të njohjes në dakordësi me kandidatin dhe anëtarët e panelit. Kjo është përgjegjësi e ofruesit të AFP-së ku kandidati është regjistruar dhe ka kryer procesin e tij të njohjes.

Seanca duhet të ketë një kohëzgjatje prej 1,5 orësh.

Ajo duhet të zhvillohet pas një komunikimi zyrtar nga ofruesi i AFP-së për kandidatin, përmes një letrë ose emaili, ose përmes një njoftimi zyrtar të dërguar drejtpërdrejt nga sistemi i TI-së, të cilit kandidati duhet t'i përgjigjet për pranimin nga ana e tij.

Seanca me angazhimin e komisionit është individuale.

Pjesëmarrësit në seancën publike të Komisionit e Jashtëm të Vlerësimit për Njohjen e të Nxënës Joformal dhe Informal, janë:

- Kandidati
- Koordinator i Njohjes pranë ofruesit të AFP-së (kryetari);
- Këshilluesi;
- Vlerësuesi i brendshëm;
- Vlerësuesi i jashtëm

Duke qenë një seancë publike, aty mund të marrë pjesë një numër i kufizuar pjesëmarrësish. Ajo do të organizohet në një sallë me dyer të hapura për publikun në ambientet e ofruesit të AFP-së.

Skenari

Pjesëmarrësit duhet të paraqiten 15 minuta përpara në seancë.

5'– koordinatori mirëpret dhe prezanton pjesëmarrësit në seancë dhe përcakton formalitetet e takimit

5'– këshilluesi prezanton kandidatin dhe objektivat e tij në lidhje me certifikimin (kualifikimi që do të merret, niveli i KSHK-së, prezantimi i shkurtër i procesit të njohjes në lidhje me kandidatin);

15° – kandidati paraqet portofolin dhe vetë-vlerësimin e tij në lidhje me rezultatet e të nxënës të standardit të kualifikimit për të cilin ai po aplikon për certifikim (kandidati mund të bëjë një prezantim, të mbajë një fjalim apo të bëjë një demonstrim të njohurive, aftësive dhe qëndrimeve të tij në një detyrë praktike, si shembull);

10° – vlerësuesi i brendshëm bën një përshkrim të përgjithshëm teknik të rezultateve të përfuara nga kandidati përmes vlerësimit të portofolit të dorëzuar gjatë procesit të njohjes (numrin e njësive mësimore të validuara dhe në çfarë mënyre), dhe i parashtron disa pyetje kandidatit në lidhje me detyrat specifike dhe rezultatet e të nxënës (duke iu referuar përmbajtjes së portofolit);

20° – kandidati i përgjigjet pyetjeve të vlerësuesit të brendshëm duke treguar se ai i zotëron rezultatet specifike të të nxënës në fjalë përmes njohurive teknike, aftësive dhe qëndrimeve;

10° – vlerësuesi i jashtëm bën një vlerësim të përgjithshëm të përvojës profesionale të kandidatit dhe alternativave të tij të të nxënës dhe zhvillimit të karrierës dhe i parashtron disa pyetje kandidatit në lidhje me pritshmëritë dhe perspektivat e tyre pas përfundimit të procesit të njohjes;

15° – kandidati u përgjigjet pyetjeve të vlerësuesit të jashtëm;

10° – komisioni diskuton dhe njofton kandidatin për rezultatet e procesit të njohjes (certifikim i plotë ose i pjesshëm) dhe mbyll seancën e komisionit.

Shtojcë 11 - Format i procesverbalit të seancës publike të komisionit të jashtëm të vlerësimit për njohjen e të nxënës joformal dhe informal

Një draft i tekstit të formatit të procesverbalit duhet të hartohet nga një ekspert ligjor bazuar në informacionin e mëposhtëm.

Sipas formatit zyrtar për procesverbalet e takimeve zyrtare të Komisionit të Jashtëm të AFP-së në Shqipëri, ai duhet të përmbajë informacionin e mëposhtëm në lidhje me seancën e Komisionit të Jashtëm të Vlerësimit për Njohjen e të Nxënës Joformal dhe Informal:

- data dhe ora;
- vendndodhja;
- identifikimi i kandidatit (sipas formularit të regjistrimit);
- pjesëmarrësit në komision:
 - a) emri i koordinatorit të njohjes pranë ofruesit të AFP-së (kryetari);

b) emri i këshilluesit;

c) emri i vlerësuesit të brendshëm dhe fusha e ekspertizës teknike;

d) emri dhe funksioni/pozicioni i vlerësuesit të jashtëm.

- Identifikimi i fushës së kualifikimit, niveli i kualifikimit për të cilin kandidati po aplikon për njohjen e të nxënës të mëparshëm dhe standardi i kualifikimit i përdorur për vlerësimin.

- Lista e rezultateve të përfuara nga njësia e të nxënës e standardit të kualifikimit, bashkë me vlerësimin (validuar plotësisht/validuar pjesërisht/i pavaliduar). Ky informacion merret nga formulari përfundimtar i shqyrtimit.

- Informacioni përmbyllës mbi rezultatet e procesit të njohjes (nëse të gjitha njësitë e të nxënës janë të validuara, jepet një certifikim i plotë për atë kualifikim, duke përfshirë edhe nivelin e KSHK-së; nëse vetëm disa njësi të të nxënës janë të validuara, jepet një certifikim i pjesshëm për ato njësi).

- Në rastin e një certifikimi të pjesshëm, në procesverbal duhet të përfshihet informacioni në lidhje me hapat e ardhshëm që kandidati duhet të kryejë në mënyrë që të marrë certifikimin e plotë në kualifikimin për të cilin po aplikon (formimi i mëtejshëm përmes ofertës së kualifikimeve të të nxënës gjatë gjithë jetës, programi zyrtar i AFP-së, trajnimi në punë dhe shqyrtimi i mëtejshëm përmes riaplikimit për njohjen e të nxënës të mëparshëm).

UDHËZIM

Nr. 1134, datë 23.12.2024

PËR MIRATIMIN E PLANIT TË VEPRIMIT PËR HARMONIZIMIN ME DIREKTIVËN E SHËRBIMEVE TË BE-së – “EKZAMINIMI I LEGJISLACIONIT SEKTORIAL”

Në mbështetje të ligjit nr. 90/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore”,

UDHËZOJ:

1. Miratimin e Planit të Veprimit për Harmonizimin me Direktivën e Shërbimeve të BE-së – “Ekzaminimi i legjislacionit sektorial”.

2. Ndjekjen, raportimin dhe monitorimin e masave të planit të veprimit nga Grupi Ndërinstitucional i Punës për Integrimin Evropian.

MINISTËR I EKONOMISË KULTURËS
DHE INOVACIONIT
Blendi Gonxhja

URDHËR
Nr. 300, datë 27.11.2024

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES
“PËR KRITERET E KËRKUESVE PËR
KAPACITETE TË INFRASTRUKTURËS
HEKURUDHORE”⁴**

Në zbatim të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës, neneve 39, 40, 41 dhe 42, të ligjit nr. 142/2016, datë 22.12.2016, “Kodi Hekurudhor i Republikës së Shqipërisë”, të nenit 70, të ligjit nr. 9590, datë 27.7.2006, “Për ratifikimin e Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Komuniteteve Evropiane e shteteve të tyre anëtare”,

URDHËROJ:

1. Miratimin e rregullore “Për kriteret e kërkuesve për kapacitete të infrastrukturës hekurudhore”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij urdhri dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohen administratorët e infrastrukturës dhe sipërmarrësit hekurudhor për ndjekjen dhe zbatimin e këtij urdhri.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
DHE MINISTËR I INFRASTRUKTURËS
DHE ENERGJISË
Belinda Balluku

RREGULLORE

**PËR KRITERET E KËRKUESVE PËR
KAPACITETE TË INFRASTRUKTURËS
HEKURUDHORE**

Neni 1
Objekti

1. Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi:

a) i kërkesave për garancitë financiare që kërkon një administrator infrastrukturë për të siguruar që pritshmëritë e të ardhurave nga shfrytëzimi i infrastrukturës të jetë i garantuar të cilat nuk tejkalojnë një nivel proporcional me nivelin e aktiviteteve të parashikuara nga kërkuesi për kapacitet infrastrukturë hekurudhore, në vijim kërkuesi;

b) i kushteve kur kërkohet një garanci ose një paradhënie dhe nivelin dhe kohëzgjatjen e një garancie financiare;

c) i disa detajeve në lidhje me kriteret për të vlerësuar aftësinë e një kërkuesi për të përgatitur oferta në përputhje me kapacitetin e infrastrukturës.

Neni 2
Qëllimi

Qëllimi i kësaj rregulloreje është përmirësimi i performancën së shfrytëzimit të rrjetit hekurudhor nëpërmjet përfshirjes së garancive financiare dhe sanksioneve për veprimet që ndërpresin shfrytëzimin e rrjetit.

Neni 3
Përkufizimet

1. Për qëllim të kësaj rregulloreje, zbatohet përkufizimi i mëposhtëm:

“garanci financiare” që nënkupton:

a) pagesa paradhënie për të reduktuar dhe parashikuar detyrimet e ardhshme për të paguar tarifat e infrastrukturës; ose

b) marrëveshjet kontraktuale me të cilat një institucion financiar, si banka, angazhohet të sigurojë që pagesat e tilla të kryhen në afat.

⁴ Kjo rregullore përaftron plotësisht me rregulloren e Komisionit (BE) nr. 2015/10, datë 6 janar 2015, “Mbi kriteret për aplikantët për kapacitetin e infrastrukturës

hekurudhore dhe shfuqizimin e rregullore zbatuese (BE) nr. 870/2014”, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian OJ L 3, 7.1.2015, f. 34–36.

Neni 4

Kushtet për garanci financiare

1. Kërkuesi zgjedh të përmbushë një kërkesë për garanci financiare me anë të pagesës paradhënie ose marrëveshjes kontraktuale në kuptimin e nenit 3. Nëse një kërkues ofron një pagesë paradhënie për tarifën e infrastrukturës, administratori i infrastrukturës nuk kërkon në të njëjtën kohë garanci të tjera financiare, për të njëjtat aktivitete të parashikuara.

2. Administratori i infrastrukturës kërkon garanci financiare kur vlerësimi i gjendjes financiare të kërkuesit sugjeron se ai mund të ketë vështirësi në kryerjen e pagesave të rregullta për tarifën e infrastrukturës. Administratori i infrastrukturës përmend vlerësimet e tilla të gjendjes financiare në seksionin mbi parimet e tarifimit të deklarimit të rrjetit të tij, nëse është e aplikueshme. Administratori i infrastrukturës e bazon kërkesën e tij për një garanci financiare në vlerësimet jo më të vjetra se dy vjet të ofruara nga një agjenci vlerësimi financiar ose një ent tjetër vlerësimi profesional.

3. Kërkuesit paraqesin vërtetim mbi vlerësimin e gjendjes financiare (bilanci vjetor, fondet që disponon, përfshirë dispozitat bankare, kapacitetin huamarrës, kreditë; asetet duke përfshirë dhe pronat, të cilat personi juridik mund t'i lërë peng si garanci, kapitalin në përdorim, kostot e blerjeve dhe paradhëniet për mjetet, tokën, ndërtesat, instalimet dhe mjetet hekurudhore, detyrimet që rëndojnë mbi asetet e ndërmarrjes.

4. Administratori i infrastrukturës nuk kërkon garanci financiare:

a) nga sipërmarrja hekurudhore nëse një garanci financiare tashmë është dhënë ose paguar nga kërkuesi, i cili nuk është një sipërmarrje hekurudhore, për të mbuluar pagesat e ardhshme për të njëjtat aktivitete të parashikuara;

b) nëse tarifa e infrastrukturës duhet t'i paguhet drejtpërdrejt administratorit të infrastrukturës nga një autoritet kompetent në përputhje me udhëzimin nr. 15, datë 14.12.2023, "Për shërbimet publike të transportit hekurudhor të udhëtarëve".

Neni 5

Niveli dhe kohëzgjatja e garancive financiare

1. Niveli i garancive financiare për një kërkues nuk e kalon shumën e parashikuar të tarifave që krijohen si rrjedhojë e operimit të trenit të kërkuar gjatë dy muajve.

2. Një administrator infrastrukturë kërkon që një garanci financiare që mbulon tarifën e infrastrukturës të hyjë në fuqi ose të paguhet më pak se 10 ditë përpara datës së parë të muajit në të cilin sipërmarrja hekurudhore fillon operimin e trenave.

3. Nëse kapaciteti ndahet pas kësaj periudhe kohore, administratori i infrastrukturës kërkon garancinë financiare me një njoftim të shkurtër.

Neni 6

Aftësia për të përgatitur oferta në përputhje për kapacitetin e infrastrukturës

1. Administratori i infrastrukturës nuk refuzon një kërkesë për një linjë specifike treni, për arsye se kërkuesi, nuk ofron siguri për përgatitjen e ofertës në përputhje me kapacitetin e infrastrukturës, sipas kuptimit të nenit 42, të ligjit nr. 142/2016, datë 22.12.2016, "Kodi Hekurudhor i Republikës së Shqipërisë", përveç nëse:

a) aplikanti nuk i është përgjigjur dy kërkesave të mëparshme për dhënien e informacionit të kërkuar ose është përgjigjur vazhdimisht në një mënyrë që nuk plotëson kushtet e përcaktuara në deklarimin të rrjetit, të përmendur në nenin 28 të ligjit më sipër;

b) administratori i infrastrukturës është në gjendje të demonstrojë, me kërkesën e autoritetit rregullator, se ka marrë të gjitha hapat e arsyeshëm për të mbështetur dorëzimin korrekt dhe në kohë të kërkesave.

Neni 7

Dispozitat kalimtare

1. Kur është e nevojshme, administratorët e infrastrukturës i përafrojnë deklaratat e rrjetit me dispozitat e kësaj rregulloreje.

2. Kjo rregullore është e detyrueshme në tërësinë e saj dhe drejtpërdrejt e zbatueshme në të gjithë rrjetin hekurudhor.

URDHËR

Nr. 301, datë 27.11.2024

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES
“PËR PROCEDURAT DHE KRITERET
NË LIDHJE ME MARRËVESHJET
KUADËR PËR NDARJEN E
KAPACITETEVE TË
INFRASTRUKTURËS
HEKURUDHORE”⁵**

Në zbatim të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës, neneve 39, 40, 41, 42, 43, 44 deri 45, të ligjit nr. 142/2016, datë 22.12.2016, “Kodi Hekurudhor i Republikës së Shqipërisë”, të nenit 70, të ligjit nr. 9590, datë 27.07.2006, “Për ratifikimin e Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Komuniteteve Evropiane e shteteve të tyre anëtare”,

URDHËROJ:

1. Miratimin e rregullore “Për procedurat dhe kriteret në lidhje me marrëveshjet kuadër për ndarjen e kapaciteteve të infrastrukturës hekurudhore”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij urdhri dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohen administratorët e infrastrukturës dhe Autoriteti Rregullator Hekurudhor për ndjekjen dhe zbatimin e këtij urdhri.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

**ZËVENDËSKRYEMINISTËR
DHE MINISTËR I INFRASTRUKTURËS
DHE ENERGJISË
Belinda Balluku**

RREGULLORE**PËR PROCEDURAT DHE KRITERET NË
LIDHJE ME MARRËVESHJET KUADËR PËR
NDARJEN E KAPACITETEVE TË
INFRASTRUKTURËS HEKURUDHORE****Neni 1****Objekti**

Kjo rregullore përcakton procedurën dhe kriteret që ndiqen për lidhjen e marrëveshjeve kuadër.

Neni 2**Përkufizimet**

Për qëllim të kësaj rregulloreje, zbatohen përkufizimet e mëposhtme:

1. “Kapaciteti kuadër” nënkupton kapacitetin infrastrukturor të dhënë sipas një marrëveshjeje kuadër;

2. “Deklarata e kapacitetit të kuadër” nënkupton një përmbledhje të kapacitetit kuadër të dhënë në linjat e një rrjeti të caktuar dhe një tregues të vëllimit dhe natyrës së kapacitetit të disponueshëm në linja të tilla, dhe mund të përfshijë një pamje grafike, me qëllim të informimit të mundshëm të kërkuësve për marrëveshje kuadër;

3. “Periudha kohore” nënkupton periudhën kohore të specifikuar në një marrëveshje kuadër brenda së cilës një ose disa itinerare treni synohen të ndahen sipas procedurës së orarit;

4. “Periudha e kontrollit” nënkupton një periudhë kohore prej dy orësh maksimumi siç përcaktohet nga administratori i infrastrukturës, për krahasimin e kapacitetit të ndarë kuadër dhe kapacitetit të mbetur të lirë, me qëllim të informimit të kërkuësve të mundshëm për marrëveshjet kuadër, për tregimin e të dhënave për kapacitetin kuadër dhe kapacitetin në dispozicion.

Neni 3**Deklarata e kapacitetit kuadër**

1. Administratori i infrastrukturës harton një deklaratë kapaciteti kuadër që tregon për çdo seksion të linjës për periudhën e kontrollit dhe, nëse

⁵ Kjo rregullore përafron plotësisht me:

- Rregulloren zbatuese të Komisionit (BE) 2016/545, datë 7 prill 2016, “Mbi procedurat dhe kriteret në lidhje me marrëveshjet kuadër

për ndarjen e kapaciteteve të infrastrukturës hekurudhore” (tekst me rëndësinë e ZEE), Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian OJ L 94, 8.4.2016, p. 1–11.

është e aplikueshme sipas llojit të shërbimit, informacionin e mëposhtëm:

a) kapacitetin kuadër të dhënë tashmë dhe numrin e itinerareve të trenave;

b) kapacitetin ende të disponueshëm për lidhjen e marrëveshjeve kuadër për infrastrukturën për të cilat marrëveshjet kuadër janë përfunduar tashmë;

c) kapacitetin maksimal të disponueshëm për marrëveshjet kuadër për çdo seksion të linjës, aty ku është e aplikueshme.

2. Deklarata e kapacitetit kuadër respekton konfidencialitetin tregtar.

3. Në përputhje me nenin 43, pika 9, të ligjit nr. 142/2016, “Kodi Hekurudhor i Republikës së Shqipërisë”, më poshtë Kodi, administratori i infrastrukturës përfshin një deklaratë të kapacitetit kuadër në deklaratën e rrjetit ose siguron një lidhje në deklaratën e rrjetit në një faqe interneti publike ku ajo deklaratë e kapacitetit kuadër, ose si minimum, është vënë në dispozicion natyra e përgjithshme e secilës marrëveshje kuadër të lidhur. Neni 28, pika 1, e Kodit në lidhje me tarifën dhe gjuhët e deklaratës së rrjetit zbatohet gjithashtu për deklaratën e kapacitetit kuadër.

4. Administratori i infrastrukturës përditëson deklaratën e kapacitetit kuadër jo më vonë se tre

muaj pas përfundimit të një marrëveshjeje kuadër, një ndryshimi thelbësor të saj ose anulimit të saj. Ai e bën atë informacion të disponueshëm në një mënyrë që respekton konfidencialitetin tregtar.

Neni 4

Përafrimi i deklaratave të rrjetit

Administratorët e infrastrukturës përafrojnë deklaratat e tyre të rrjetit me kërkesat e kësaj rregulloreje dhe publikojnë deklaratën e kapacitetit të kuadër në datën e ndryshimit të orarit të parë pas publikimit të rregullores në Qendrën e Botimeve Zyrtare.

Neni 5

Shpërndarja e kapaciteteve kuadër

1. Administratori i infrastrukturës fton kërkesit e mundshëm të paraqesin kërkesa për marrëveshje kuadër brenda një afati vjetor ose shumëvjeçar në zbatim të pikës 7, nenit 43, të Kodit. Pasi të ketë mbaruar afati përkatës, trajton pa vonesë kërkesat e paraqitura. Nëse administratori i infrastrukturës fton

për marrëveshje kuadër brenda një afati shumëvjeçar, ai do të publikojë afatet vjetore deri në të cilat do të përpunojë kërkesat e marra pas afatit shumëvjeçar pa vonesë të panevojshme.

2. Kur administratori i infrastrukturës nuk vendos një afat vjetor ose shumëvjeçar dhe merr një kërkesë për të lidhur ose modifikuar një marrëveshje kuadër, ai merr hapa të arsyeshëm për të informuar kërkesit e tjerë të mundshëm për qëllimin e tij për të lidhur një marrëveshje kuadër dhe ju lë atyre një deri në katër muaj kohë për të kthyer përgjigje. Administratori i infrastrukturës mund të vendosë të mos informojë kërkesit e tjerë të mundshëm nëse merr një kërkesë për një modifikim të vogël të një marrëveshjeje kuadër që nuk ndikon në marrëveshje të tjera kuadër.

Administratori i infrastrukturës vendos për kërkesat për marrëveshje kuadër pa vonesë.

3. Nëse për të njëjtin kapacitet paraqiten dy ose më shumë kërkesa të reja për një marrëveshje kuadër, administratori i infrastrukturës i shqyrton dhe vendos për to njëkohësisht.

4. Nëse një marrëveshje kuadër që do lidhet ose modifikohet në thelb ka të bëjë me linjat hekurudhore të mallrave kufitare, administratori i infrastrukturës informon palën kufitare të paktën një muaj përpara lidhjes ose modifikimit thelbësor të marrëveshjes kuadër.

5. Pavarësisht nga një vendim për lidhjen e marrëveshjeve kuadër, administratori i infrastrukturës vendos mbi baza jodiskriminuese dhe, kur është e aplikueshme, me miratimin paraprak të Autoritetit Rregullator Hekurudhor, që të mos ofrojë marrëveshje kuadër për të gjitha linjat që janë deklaruar të mbingarkuar në përputhje me nenin 47, pika 1, e Kodit. Administratori i infrastrukturës tregon linjat ku nuk ofron marrëveshje kuadër në deklaratën e kapacitetit kuadër përpara se të ftojë kërkesit të paraqesin kërkesa për marrëveshje kuadër për linjat e tjera në përputhje me paragrafin 1. Miratimi i Autoritetit Rregullator Hekurudhor, aty ku është e aplikueshme, është i vlefshëm për një periudhë maksimale prej dy vjetësh dhe nuk mund të rinovohet automatikisht.

6. Administratori i infrastrukturës arsyeton vendimin e tij për të refuzuar, për të lidhur ose për të modifikuar një marrëveshje kuadër. Arsytet i jepen me shkrim kërkesit që ka kërkuar përfundimin ose modifikimin.

Neni 6

Përfundimi i marrëveshjeve kuadër

1. Përpara përfundimit të një marrëveshjeje të re kuadër ose zgjerimit ose rritjes së konsiderueshme të kapacitetit kuadër të një marrëveshjeje kuadër ekzistues, administratori i infrastrukturës merr parasysh, ndër të tjera, sa vijon:

a) sigurimin e përdorimit optimal të kapacitetit të infrastrukturës në dispozicion, duke përfshirë përdorimin e rrjeteve të tjera, duke marrë parasysh kufizimet e planifikuara të

kapacitetit;

b) nevojat legjitime tregtare të kërkuarit ku kërkuari ka treguar se ka qëllimin dhe aftësinë aktuale për të përdorur kapacitetin e kërkuar në marrëveshjen kuadër;

c) nevojat e udhëtarëve, sektorit të mallrave dhe investitorëve, përfshirë entet shtetërore dhe entet e tjera publike dhe private;

ç) sigurimin e aksesit jodiskriminues në infrastrukturë dhe duke marrë parasysh disponueshmërinë e objekteve dhe shërbimeve përkatëse të ofruara në këto objekte për aq sa ky informacion vihet në dispozicion të administratorit të infrastrukturës;

d) financimi i administratorit të infrastrukturës dhe zhvillimi i ardhshëm i rrjetit;

dh) promovimi i efikasitetit në funksionimin e infrastrukturës dhe aq sa është e mundur objektet e ndërlidhura, duke përfshirë mirëmbajtjen, përmirësimin dhe rinovimin e planifikuar;

e) kërkesat e kapacitetit të korridoreve hekurudhore ndërkombëtare të mallrave;

ë) sigurimin e menaxhimit proporcional, të synuar, transparent, të drejtë dhe me burime të mjaftueshme të rrjetit;

f) dështimi i mëparshëm, nëse ka, për të përdorur kapacitetin kuadër dhe arsytet për atë dështim siç përcaktohet në nenin 11, pikat 2 dhe 3, të kësaj rregulloreje;

g) kriteret e përparësisë që zbatohen për caktimin e itinerareve në procedurën e caktimit të orarit, siç përmendet në nenin 47, të Kodit dhe deklaratat e infrastrukturës së mbingarkuar;

gj) nëse është e aplikueshme, nevoja për të siguruar performancën financiare afatgjatë të transportit publik të ofruar sipas një kontrate shërbimi publik.

Administratori i infrastrukturës publikon në deklaratën e rrjetit, përveç artikujve të renditur në pikat “a” deri në “gj”, zërat e tjerë që synon të marrë parasysh.

2. Një marrëveshje kuadër duhet të përmbajë sa vijon:

a) dispozitat që lejojnë kërkesat për modifikimin e kapacitetit kuadër në rrethanat e parashikuara në nenet 8–11 dhe 13 të kësaj rregulloreje;

b) dispozitat që lejojnë kërkesat për modifikimin e kapacitetit kuadër në rastin e ndryshimeve të përhershme të infrastrukturës që janë të nevojshme për të siguruar përdorimin më të mirë të infrastrukturës hekurudhore;

c) dispozitat që lejojnë dorëzimin ose zhvendosjen e kapacitetit kuadër mbi baza vullnetare.

Ai nuk duhet të përmbajë dispozita që do të pengonin administratorin e infrastrukturës, ku kapaciteti është i disponueshëm, t'i japë të drejta aksesit një kërkuar të ndryshëm në një ose më shumë linja të rrjetit të administratorit të infrastrukturës.

3. Kërkuarit mund të kërkojnë që kapaciteti kuadër i ndarë në përputhje me marrëveshjen kuadër të fillojë në çdo kohë të caktuar, por jo më vonë se pesë vjet nga data e kërkesës. Administratorët e infrastrukturës nuk i refuzojnë këto kërkesa kur periudha kohore e nevojshme përpara marrjes së shërbimit, justifikohet me një nga arsyet e mëposhtme:

a) Marrëveshja kuadër është një parakusht për financimin e mjeteve lëvizëse që nevojiten për një shërbim të ri;

b) ka nevojë të plotësohet autorizimi i mjeteve lëvizëse siç referohet në pikën “a”;

c) mënyrën se si planifikohet fillimi i funksionimit të pikave të transportit ose terminaleve të ngarkimit ose hapja e një pjese lidhëse të infrastrukturës;

ç) duhet të investohet në infrastrukturë ku kapaciteti i rritur nuk është ende i disponueshëm;

d) një dispozitë në një kontratë shërbimi publik ekzistues.

Administratori i infrastrukturës ose kërkuari mund të kërkojë nga Autoriteti Rregullator të miratojë një periudhë më të gjatë se ajo e përmendur në fjalinë e parë të nënparagrafit të parë.

Autoriteti Rregullator mund të japë miratimin e tij për arsye të tjera nga ato të përcaktuara në pikat “a” deri “gj” të nënparagrafit të parë. Kapaciteti i

dhënë sipas marrëveshjes kuadër, por i pashfrytëzuar, si pasojë e kohës së nevojshme përpara fillimit të shërbimit, mbetet i disponueshëm për përdorim nga kërkuesit e tjerë.

4. Kërkesa për marrëveshje kuadër nuk refuzohet me arsyetimin se administratori i infrastrukturës e ka marrë kërkesën pas afatit të përmendur në nenin 5, pika 1, por trajtohet sipas procedurës së ardhshme mbi baza jodiskriminuese në përputhje me nenin 5. Nëse administratori i infrastrukturës fton kërkuesit e mundshëm të paraqesin kërkesa për marrëveshje kuadër brenda një afati shumëvjeçar dhe nëse i merr këto kërkesa pas këtij afati, ai i trajton ato ose brenda një afati vjetor në përputhje me nenin 5, pika 1, ose në përputhje me nenin 5, pika 2.

Për kërkesat që plotësojnë kriteret e parashikuara në paragrafin 3, të këtij neni, data e pranimit të kërkesës për marrëveshje kuadër nuk merret parasysh për caktimin e kohëzgjatjes së marrëveshjes kuadër. Kjo nuk zbatohet për kërkuesit të cilëve u janë caktuar tashmë kapacitete të tjera kuadër ose itinerare treni në linjën përkatëse.

Neni 7

Marrëveshje për një afat kohor

Administratori i infrastrukturës bie dakord për një marrëveshje kuadër kohore me kërkuesin rast pas rasti dhe afati kohor duhet të jetë sa më afër që të jetë e mundur me periudhën e kontrollit në mënyrë që të lehtësojë caktimin e kapacitetit kuadër përkatës. Afati kohor pasqyron nevojat e shërbimit të trenit.

Afati kohor është deri në 24 orë. Në raste të jashtëzakonshme, me kërkesë të kërkuesit dhe me miratim paraprak nga Autoriteti Rregullator, administratori i infrastrukturës bie dakord për një afat kohor prej më shumë se 24 orësh.

Në rastin e një afati kohor prej më shumë se dy orësh, administratori i infrastrukturës cakton kapacitetin kuadër sa më afër që të jetë e mundur me një periudhë kontrolli dyorëshe.

Afatet kohore sipas një marrëveshjeje kuadër ose sipas marrëveshjeve të ndryshme kuadër mund të mbivendosen. Palët në një marrëveshje kuadër mund të bien dakord për një frekuencë shërbimi.

Neni 8

Tavanet për ndarjen e kapaciteteve kuadër

1. Administratori i infrastrukturës ndan çdo periudhë 24-orëshe në periudha kontrolli jo më të gjata se dy orë secila. Me rastin e alokimit të kapacitetit kuadër, administratori i infrastrukturës cakton afatet kohore për periudhat e kontrollit.

2. Kur administratori i infrastrukturës shpërndan kapacitet kuadër prej jo më shumë se 70% të kapacitetit maksimal në çdo periudhë të caktuar kontrolli në një linjë, ai vendos të mos zbatojë nenin 9, pikat 3 deri 6, nenin 10 dhe nenin 11, pika 1, në lidhje me ato periudha kontrolli.

Kapaciteti maksimal llogaritet në bazë të lëvizjeve ekzistuese dhe të planifikuara të trenave dhe numrit të parashikuar të trenave në linjën përkatëse. Administratori i infrastrukturës publikon në deklaraten e rrjetit metodologjinë e tij për llogaritjen e kapacitetit maksimal për qëllimin e këtij paragrafi.

3. Kur kërkohet miratimi paraprak i marrëveshjeve kuadër nga Autoriteti Rregullator, në përputhje me nenin 41, të Kodit, ministria që mbulon transportet mund të vendosë të mos zbatojë asnjë ose të gjithë paragrafin 2 dhe nenet 9, pika 3 deri në pikën 6 dhe nenin 10.

Neni 9

Koordinimi në rast të kërkesave kontradiktore për marrëveshje kuadër për çdo kohë pas përfundimit të afatit kohor

1. Nëse administratori i infrastrukturës ndeshet me konflikte ndërmjet marrëveshjeve kuadër ekzistuese dhe kërkesave për marrëveshje kuadër të reja ose të modifikuara ose ndërmjet kërkesave për marrëveshje të reja kuadër, zbatohen parimet e procedurës së koordinimit për kërkesat e itinerarit të parashikuara nga neni 46, pikat 3 dhe 5, e Kodit.

2. Administratori i infrastrukturës përpiqet nëpërmjet koordinimit të parë të sigurojë përputhjen më të mirë të mundshme të kërkesave konfliktuale ose të një kërkesë dhe marrëveshjeve kuadër ekzistuese.

3. Kur marrëveshjet kuadër ekzistuese dhe kërkesat për marrëveshje të reja kuadër ose kërkesat për modifikimin e marrëveshjeve nuk mund të rakordohen pas një raundi të parë koordinues, pas refuzimit nga palët e interesuara të zgjidhjes së

propozuar nga administratori i infrastrukturës, ky i fundit vlerëson këto kërkesa dhe, nëse është e nevojshme, marrëveshjet ekzistuese kuadër, duke marrë parasysh kriteret e parashikuara në nenin 10, pikat 2 deri në 4.

4. Mbi bazën e vlerësimit në përputhje me paragrafin 3, administratori i infrastrukturës kryen një raund të dytë të koordinimit. Nëse raundi i dytë i koordinimit ka rezultuar i pasuksesshëm dhe nëse marrëveshja kuadër e kërkuar parashikon një përdorim më të mirë të infrastrukturës, administratori i infrastrukturës kërkon modifikimin e kapacitetit kuadër të dhënë sipas marrëveshjeve kuadër ekzistuese.

5. Nëse raundi i dytë i koordinimit ka rezultuar i pasuksesshëm dhe nëse një marrëveshje kuadër e kërkuar nuk parashikon një përdorim më të mirë të infrastrukturës sesa një ose disa marrëveshje kuadër ekzistuese konfliktuale, administratori i infrastrukturës e refuzon kërkesën.

6. Administratori i infrastrukturës refuzon një marrëveshje kuadër të kërkuar, nëse të ardhurat shtesë të krijuara nga lidhja e marrëveshjes së re kuadër nuk kompensojnë së paku ndëshkimet e mundshme, siç përmendet në nenin 13, sipas modifikimit të përmendur në paragrafin 4 të këtij neni.

7. Nëse nuk është e mundur të plotësohen kërkesat për marrëveshje kuadër për arsye të mungesës aktuale ose të pritshme të kapacitetit të infrastrukturës, administratori i infrastrukturës deklaron se seksioni i infrastrukturës në fjalë është i mbingarkuar në përputhje me nenin 47, të Kodit.

Neni 10

Koordinimi i kërkesave kontradiktore për itineraret e trenave sipas marrëveshjeve kuadër gjatë procedurës së planifikimit

1. Kur, për shkak të një konflikti me një marrëveshje kuadër ekzistuese, kërkesat për itineraret e trenave nuk mund të plotësohen në përputhje me planifikimin e përcaktuar në nenin 45, të Kodit, administratori i infrastrukturës zhvillon një raund të parë koordinues në përputhje me nenin 46, të Kodit. Ky koordinim bëhet edhe në rastet kur palët në marrëveshjen kuadër vullnetarisht kanë hequr dorë ose modifikojnë afatet e tyre kohore. Nëse administratori i infrastrukturës nuk mund të rakordojë kërkesat, ai vlerëson marrëveshjet kuadër

dhe kërkesat për itinerareve e trenave në përputhje me kriteret e parashikuara në paragrafët 2 dhe 3.

Nëse, në bazë të këtyre kriterëve, itineraret e kërkuar të trenave sigurojnë një përdorim më të mirë të infrastrukturës dhe nëse të ardhurat shtesë të krijuara nga shpërndarja e këtyre itinerareve të trenave kompensojnë së paku gjrobat e mundshme të përmendura në nenin 13 dhe të shkaktuara nga një modifikim ose përfundim i një ose disa marrëveshjeve kuadër ekzistuese, administratori i infrastrukturës kërkon modifikimin e marrëveshjeve kuadër ekzistuese për periudhën e ardhshme.

2. Administratori i infrastrukturës merr parasysh kriteret e mëposhtme:

a) një modifikim nuk rrezikon qëndrueshmërinë e modelit të biznesit të kërkuarit që zotëron kapacitetin kuadër ose modelin ekonomik të një kontrate shërbimi publik;

b) një modifikim nuk rrezikon qëndrueshmërinë e modelit të biznesit të administratorit të infrastrukturës nëse ai menaxhon vetëm linjën në fjalë;

c) Marrëveshja kuadër ka një performancë më të ulët kur vlerësohet kundrejt kriterëve prioritarë të aplikuar për caktimin e itinerareve në procedurën e caktimit të orarit në përputhje me rregullat për shpërndarjen e kapaciteteve siç përmendet në nenet 40, 47 dhe 49, të Kodit;

ç) kapaciteti total i mbajtur ose i kërkuar nga një kërkuar në linjën në fjalë është i rëndësishëm;

d) nevojat legjitime tregtare të kërkuarit ku kërkuar ka demonstruar qëllimin dhe aftësinë e tij aktuale për të përdorur kapacitetin e kërkuar në marrëveshjen kuadër;

dh) kohëzgjatja e shërbimit, duke përfshirë shtrirjet në rrjete të tjera, të njëjës prej kërkesave konfliktuale është dukshëm më e shkurtër se ajo e tjetrës;

e) kohëzgjatja e mbetur e marrëveshjes kuadër ose e planit të biznesit është e shkurtër dhe i gjithë ose një pjesë e madhe e investimit është shlyer.

Ministria përgjegjëse për transportet përcakton një rend të rëndësisë së këtyre kriterëve në kuadrin për ndarjen e kapaciteteve siç referohet në nenin 40, të Kodit.

3. Në varësi të miratimit nga Autoriteti Rregullator, administratori i infrastrukturës vendos

kritere shtesë për ato të renditura në pikat “a” deri “e”. Nëse administratori i infrastrukturës i jep

kritereve pesha të ndryshme, peshimi i kritereve miratohet nga Autoriteti Rregullator.

4. Për trafikun ndërkufitar, administratorët e infrastrukturës në fjalë vendosin bashkërisht të aplikojnë kritere shtesë dhe të ndryshojnë peshën e tyre.

5. Me përjashtim nga paragrafët 1, 2 dhe 3, administratori i infrastrukturës vendos që në rastin e kërkesave konfliktuale për itinerarin e trenave, rregullat e shpërndarjes së kapaciteteve siç referohen në nenin 40 të Kodit, duke përfshirë kriteret e përparësisë të aplikuara sipas procedurës vjetore të caktimit të orarit, në përputhje me nenet 47 dhe 49 të Kodit, zbatohet si për kërkesat e itinerarit sipas një marrëveshjeje kuadër, ashtu edhe për të gjitha kërkesat e tjera për itinerare. Nëse administratori i infrastrukturës vendos kështu dhe nëse kërkesat kontradiktore nuk mund të zgjidhen pas një koordinimi të parë siç përmendet në paragrafin 1, ai zbaton gjithashtu ato rregulla të shpërndarjes së kapaciteteve siç referohen në nenin 40, të Kodit, duke përfshirë përparësinë, kriteret e përcaktuara në përputhje me nenet 47 dhe 49, të Kodit. Nëse administratori i infrastrukturës vendos të zbatojë këtë paragraf, ai e bën këtë transparent në marrëveshjen kuadër të rënë dakord.

Neni 11

Përshtatja e kapaciteteve kuadër në marrëveshjen kuadër

1. Administratori i infrastrukturës rishikon periodikisht marrëveshjen kuadër me kërkesën për të marrë në konsideratë kapacitetin kuadër. Kërkuesit informojnë pa vonesë administratorin e infrastrukturës për çdo qëllim të përhershëm për të mos përdorur të gjithë ose një pjesë të kapacitetit të kuadër.

2. Nëse gjatë planifikimit vjetor, kërkuesi nuk kërkon itinerare treni në bazë të marrëveshjes kuadër, administratori i infrastrukturës redukton kapacitetin kuadër në përputhje me rrethanat aktuale. Kjo ndodh nëse kërkuesi justifikon pa vonesë mos kërkimin e itinerareve të trenit dhe arsyet e dhëna janë jashtë kontrollit të kërkuesit.

3. Administratori i infrastrukturës vendos dhe publikon në deklaratën e rrjetit kërkesat në lidhje me proporcionin e kapacitetit kuadër që do të përdoret nga palët në marrëveshjet kuadër.

Ky raport do të jetë i përshtatshëm duke marrë parasysh kapacitetin e përdorur në linjë. Autoriteti Rregullator mund të kërkojë modifikimin e proporcionit nëse nuk është kështu.

Kur pala në marrëveshje nuk synon të përdorë atë pjesë të kapacitetit kuadër gjatë një periudhe më shumë se një muaji, ajo duhet të informojë menjëherë administratorin e infrastrukturës dhe të paktën një muaj më parë për këtë.

Kur pala në marrëveshje nuk përdor të gjithë ose një pjesë të kapacitetit kuadër për një periudhë më shumë se një muaj dhe nuk e ka informuar administratorin e infrastrukturës të paktën një muaj përpara, administratori i infrastrukturës redukton kapacitetin e alokuar kësaj pale për periudhën aktuale, përveç rasteve kur një mos përdorim i kapacitetit është për arsye jashtë kontrollit të saj. Administratori i infrastrukturës zvogëlon kapacitetin kuadër të caktuar për këtë palë për kohën pasardhëse.

Administratori i infrastrukturës i ofron një kërkuesi kapacitetin kuadër pavarësisht nga e drejta e mundshme e palës në marrëveshje për të kërkuar atë kapacitet në përputhje me dispozitat për kërkesat *ad-hoc* të referuara në nenin 48, pika 1, e Kodit.

4. Kur i ofron kapacitet të ri kuadër një kërkuesi, administratori i infrastrukturës merr në konsideratë çdo mos shfrytëzim kapaciteti kuadër ose për të kërkuar itinerare treni në bazë të një marrëveshjeje kuadër dhe arsyet për të.

Neni 12

Bashkëpunimi në ndarjen e kapaciteteve kuadër në më shumë se një rrjet

1. Administratorët e infrastrukturës që kanë të bëjnë me një shërbim që kalon në shtetet fqinje kufitare duhet të sigurojnë sa më shumë që të jetë e mundur që:

a) nëse një ose më shumë marrëveshje kuadër janë lidhur për një shërbim të tillë treni, afatet

kohore të kërkuara përputhen me ato të rënë dakord sipas marrëveshjes kuadër ose të kërkuara sipas saj dhe kapaciteti i parashikuar i disponueshëm sipas çdo marrëveshjeje kuadër përputhet me njëri-tjetrin;

b) gjatë planifikimit të itinerareve të trenave, itinerareve e trenit përputhen me njëra-tjetrën.

Kur kërkohet ose është në funksionim një marrëveshje kuadër për një shërbim treni që kalon

më shumë se një rrjet, me kërkesë të kërkuarit, administratorët e infrastrukturës do të caktojnë një me synimin për të koordinuar kërkesat për marrëveshje kuadër ose kërkesa. për të modifikuar marrëveshjet kuadër.

2. Nëse nuk është e mundur të përputhen afatet kohore dhe itinerareve e trenave, Administratorët e infrastrukturës do të koordinohen për të ofruar një alternativë të përshtatshme ose do të arsyetojnë me shkrim kur nuk mund të ofrohet alternativë e përshtatshme. Kërkuar duhet të informojë administratorët e infrastrukturës që kanë marrë kërkesën për çdo kërkesë të mundshme ose aktuale për një marrëveshje tjetër kuadër në lidhje me të njëjtin shërbim treni.

Gjatë koordinimit, administratorët e infrastrukturës marrin parasysh kufizimet e kapacitetit si ato që rrjedhin nga punimet e mirëmbajtjes, sapo të bëhen të njohura.

3. Për qëllimin e zbatimit të kësaj rregulloreje, administratorët e infrastrukturës bashkëpunojnë në përputhje me nenin 41 të Kodit, duke përfshirë kur një ose më shumë prej tyre nuk propozojnë marrëveshje kuadër dhe kur shoqërohen për qëllime kapaciteti alokimi.

Neni 13 Sanksionet

1. Nëse njëra palë kërkon të parashikohen sanksione në marrëveshjen kuadër në përputhje me nenin 43, pika 6 e Kodit, ajo nuk refuzon sanksionet e krahasueshme të kërkuara nga pala tjetër.

2. Marrëveshja kuadër nuk vendos sanksione në një nivel që tejkalon kostot, humbjet direkte dhe shpenzimet (duke përfshirë humbjen e të ardhurave) të shkaktuara në mënyrë të arsyeshme ose që mund të pritet në mënyrë të arsyeshme të shkaktohen nga pala e zhdëmtuar si pasojë e modifikimit ose përfundimit të marrëveshjes. Pala e dëmshpërblyer ndërmerr hapa të arsyeshëm për të parandaluar ose reduktuar modifikimin e marrëveshjes, ose për të parandaluar përfundimin e saj ose për të zvogëluar ndikimin e saj, dhe për të rikuperuar çdo kosto, humbje dhe shpenzim ose për të zbutur ndryshe kostot, humbjet direkte dhe shpenzimet (përfshirë humbja e të ardhurave).

3. Administratori i infrastrukturës nuk kërkon që pagesa e sanksioneve të tejkalojë kostot administrative për modifikimin ose përfundimin e

marrëveshjes kuadër në asnjë nga rastet e mëposhtme:

a) shkaku i modifikimit ose përfundimit të marrëveshjes ishte jashtë kontrollit të kërkuarit dhe administratori i infrastrukturës ishte informuar pa vonesë për këtë;

b) kërkuar iu refuzua një kërkesë plotësuese për kapacitet kuadër, pa të cilën shërbimi i parashikuar i trenit nuk ishte i zbatueshëm;

c) administratori i infrastrukturës rialokon itinerare të trenave dhe kapacitetin kuadër në një mënyrë që humbjet e shkaktuara nga modifikimi ose përfundimi i marrëveshjes kuadër janë rikuperuar tashmë.

4. Marrëveshja kuadër nuk përmban një dispozitë që heq sanksionin në rastin kur kërkuar kërkon veçmas kapacitet tjetër nga kapaciteti i anuluar. Sanksionet nuk kërkojnë nëse një modifikim përfshin vetëm një ndryshim marginal në kapacitetin e rënë dakord.

5. Me kërkesë të Autoritetit Rregullator, administratori i infrastrukturës siguron dëshmi për kryerjen e pagesave të sanksioneve në kohë.

Neni 14 Derogimi

Nëse një administrator infrastrukture nuk propozon marrëveshje kuadër dhe nuk ka marrëveshje të tilla në funksion, nenet 1 deri në 11 dhe neni 13 nuk zbatohen për rrjetin e tij. Një deklaratë për këtë publikohet në deklaratën e rrjetit.

Neni 15 Moszbatimi i dispozitave të caktuara

Për marrëveshjet kuadër të lidhura përpara datës së miratimit, nuk zbatohen nenet 6, pikat 2, 7, 8, 9, 10, 11 ose 13 për një periudhë maksimale prej pesë vjetësh nga data e hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje.

Me përjashtim nga paragrafi 1, nuk do të kenë opsionin e përmendur në fjalinë e parë për amendamentet e marrëveshjeve kuadër, të cilat janë rënë dakord pas datës së miratimit dhe që do të përfshinte një rritje të kapacitetit të ndarë kuadër ose një zgjatje të kohëzgjatjes së marrëveshjen kuadër.

URDHËR

Nr. 302, datë 27.11.2024

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES
“KUSHTET TEKNIKE PËR
NDËRVEPRUESHMËRINË NË LIDHJE
ME NËNSISTEMIN ‘APLIKACIONE
TELEMATIKE PËR SHËRBIMET E
UDHËTARËVE’ TË SISTEMIT
HEKURUDHOR”⁶**

Në zbatim të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës, nenit 135, të ligjit nr. 142/2016, datë 22.12.2016, “Kodi Hekurudhor i Republikës së Shqipërisë”,

URDHËROJ:

1. Miratimin e rregullore “Kushtet teknike për ndërveprim në lidhje me nënsistemin ‘aplikime telematike për shërbimet e udhëtarëve’ të sistemit hekurudhor”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij urdhri dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohen Autoriteti Sigurisë Hekurudhore, administratorët e infrastrukturës, sipërmarrësit hekurudhor, administruesit e stacioneve dhe shitësit e biletave për ndjekjen dhe zbatimin e këtij urdhri.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

**ZËVENDËSKRYEMINISTËR
DHE MINISTËR I INFRASTRUKTURËS
DHE ENERGJISË
Belinda Balluku**

RREGULLORE**KUSHTET TEKNIKE PËR
NDËRVEPRUESHMËRINË NË LIDHJE ME
NËNSISTEMIN “APLIKACIONE
TELEMATIKE PËR SHËRBIMET E
UDHËTARËVE” TË SISTEMIT
HEKURUDHOR****Neni 1**

1. Kushtet teknike për ndërveprim (në tekstin e mëtejme “TSI”) në lidhje me elementin “aplikime për shërbimet e udhëtarëve” të nënsistemit “aplikacione telematike” të sistemit hekurudhor të përmendur në nenin 133, të ligjit nr. 142/2016, datë 22.12.2016, “Kodi Hekurudhor i Republikës së Shqipërisë”, (në tekstin e mëtejme “Kodi”), janë përcaktuar në aneksin I.

2. TSI zbatohen për elementin “aplikacione për shërbimet e udhëtarëve” të nënsistemit “aplikacione telematike” siç përcaktohen në nenin 144, të Kodit.

3. Në lidhje me shërbimet hekurudhore të udhëtarëve që operohen nga ose drejt vendeve të treta, pajtueshmëria me kërkesat e kësaj TSI është subjekt i disponueshmërisë së informacionit nga aktorë jashtë BE-së, përveç rasteve kur marrëveshjet dypalëshe ofrojnë shkëmbim informacioni në përputhje me TSI.

Neni 2

Këto TSI do të zbatohen në tri faza:

- faza e parë që përcakton kushtet e detajuara teknike, strukturën drejtuese dhe masterplanin;
- faza e dytë në lidhje me zhvillimin e sistemit të shkëmbimit të të dhënave; dhe
- faza e tretë në lidhje me vendosjen e sistemit të shkëmbimit të të dhënave.

Neni 3

1. Autoriteti i Sigurisë Hekurudhore publikon në faqen e tij të internetit dokumentet teknike të renditura në aneksin III dhe i mban ato të përditësuar. Ai zbaton një proces të administrimit të ndryshimeve për dokumentet teknike siç

e udhëtarëve” të sistemit hekurudhor transevropian (tekst me rëndësinë e ZEE-së), version i konsoliduar, *Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian* OJ L 123 12.5.2011, f. 11)

⁶ Kjo rregullore përaftron plotësisht me:

- Rregulloren e Komisionit (BE) nr. 454/2011, e datës 5 maj 2011, mbi specifikimin teknik për ndërveprueshmërinë në lidhje me nënsistemin “aplikacione telematike për shërbimet Faqe | 26596

specifikohet në seksionin 7.5.2 të aneksit I. Ai i raporton Agjencisë Europiane të Hekurudhave, në vijim ERA, për ecurinë e këtyre dokumenteve.

2. Autoriteti i Sigurisë Hekurudhore publikon në faqen e tij të internetit dosjet e referencës të përmendura në seksionin 4.2.19 të aneksit I dhe i mban ato të përditësuara. Ai do të zbatojë një proces të administrimit të ndryshimeve për skedarë të tillë dhe i raporton ERA-s për ecurinë.

3. Autoriteti i Sigurisë Hekurudhore dorëzon nëse ka, rekomandimet e tij për pikat e hapura të renditura në aneksin II të kësaj rregulloreje më 6 janar 2025.

Neni 4

Sipërmarrjet hekurudhore, administratorët e infrastrukturës, administruesit e stacioneve, shitësit e biletave dhe Autoriteti i Sigurisë Hekurudhore mbështesin punët e fazës 2 siç specifikohet në seksionin 7.3 të aneksit I duke ofruar informacion dhe ekspertizë funksionale dhe teknike.

Neni 5

Ministria përgjegjëse për transportet së bashku me një përfaqësues të shitësve të biletave dhe një përfaqësues të udhëtarëve, zhvillojnë më tej nënsistemin e aplikacioneve telematike për shërbimet e udhëtarëve siç specifikohet në seksionin 7.3 të aneksit I. Udhëzimet e fazës 1 të aplikimit, mënyrën e ndërtimit, strukturën drejtuese dhe masterplanin merren nga ERA në faqen e saj të internetit.

Neni 6

Ministria përgjegjëse për transportet siguron që sipërmarrjet hekurudhore, administratorët e infrastrukturës, administruesit e stacioneve dhe shitësit e biletave të informohen për këtë rregullore dhe të caktojnë një pikë kontakti kombëtare për ndjekjen e zbatimit të saj që përshkruhet në aneksin VI.

Neni 7

1. Rregullorja ndryshohet duke marrë parasysh rezultatet e fazës 2 të përmendur në seksionin 7.3 të aneksit I.

2. Autoriteti i Sigurisë Hekurudhore monitoron plotësimin dhe ndryshimin e formularëve duke u mbështetur në ndryshimet që bëhen nga ERA.

Neni 8

Autoriteti i Sigurisë Hekurudhore, administratorët e infrastrukturës, sipërmarrësit hekurudhor, administruesit e stacioneve dhe shitësit e biletave kanë detyrim plotësimin e këtyre kushteve teknike brenda 36 muajve nga hyrja në fuqi e rregullores.

ANEKSI I

1. Hyrje

1.1 Shtrirja teknike

Këto TSI kanë të bëjë me elementin “aplikime për shërbimet e udhëtarëve” të nënsistemit “aplikacione telematike” të sistemit hekurudhor të përmendur në nenin 133, të Kodit. Është përfshirë në zonën funksionale të përcaktuar në nenin 144, të Kodit.

1.2 Shtrirja gjeografike

Objekti gjeografik i kësaj TSI është sistemi hekurudhor i unionit evropian në të cilin përfshihet edhe rrjeti shqiptar hekurudhor.

1.3 Përmbajtja e kësaj TSI

Përmbajtja e kësaj TSI është në përputhje me nenin 133 të Kodit.

Kjo TSI përfshin gjithashtu, në kreun 4, rregullat e funksionimit dhe mirëmbajtjes specifike për qëllimin teknik dhe gjeografik.

2. Përkufizimi i nënsistemit/fushëveprimit

2.1 Nënsistemi

Kjo TSI mbulon:

a) nënsistemin funksional “Aplikacione telematike për shërbimet e udhëtarëve”;

b) pjesa e nënsistemit të mirëmbajtjes që ka të bëjë me aplikacionet telematike për shërbimet e udhëtarëve (p.sh. metodat e përdorimit, menaxhimi, përditësimi dhe mirëmbajtja e bazave të të dhënave, softuerët dhe protokollet e komunikimit të të dhënave etj.).

Ai përfshin dhënien e informacionit për aspektet e mëposhtme:

a) sistemet që u ofrojnë udhëtarëve informacion para dhe gjatë udhëtimit;

b) sistemet e rezervimit dhe pagesave;

c) menaxhimi i bagazheve;

d) lëshimi i biletave nëpërmjet zyrave të biletave ose makinerive të shitjes së biletave ose telefonit ose internetit, ose çdo teknologjie tjetër informacioni të disponueshme gjerësisht, dhe në trena;

e) menaxhimin e lidhjeve ndërmjet trenave dhe me mënyra të tjera transporti.

2.1.1 Sigurimi i udhëtarëve me informacion para dhe gjatë udhëtimit

Aneksi II i udhëzimit nr. 15, datë 14.12.2023, “Për shërbimet publike të transportit hekurudhor të udhëtarëve”, liston informacionin minimal që u jepet udhëtarëve nga sipërmarrjet hekurudhore dhe/ose nga shitësit e biletave.

2.1.2 Sistemet e rezervimit dhe pagesave

Informacioni shkëmbehet midis sistemeve të rezervimit dhe biletave, dhe sistemeve të pagesave të shitësve të ndryshëm të biletave dhe sipërmarrjeve hekurudhore, në mënyrë që t’i mundësohet udhëtarit të paguajë për biletat e mësipërme, rezervimet dhe shtesat për udhëtimin dhe shërbimin e zgjedhur nga udhëtari.

2.1.3 Menaxhimi i bagazheve

Informacioni i jepet udhëtarit në lidhje me procedurat e ankesave në rast të humbjes së bagazhit të regjistruar gjatë udhëtimit. Për më tepër, udhëtarët pajisen me informacione për dërgimin ose marrjen e bagazheve të regjistruara.

2.1.4 Lëshimi i biletave nëpërmjet zyrave të biletave ose makinerive të shitjes së biletave ose telefonit ose internetit ose çdo teknologjie tjetër informacioni gjerësisht të disponueshme

Informacioni sigurohet ndërmjet sipërmarrjeve hekurudhore dhe shitësve të biletave në mënyrë që t’u mundësohet këtyre të fundit të lëshojnë, aty ku ka, bileta, nëpërmjet biletave dhe shtesave, si dhe të bëjnë rezervime.

2.1.5. Menaxhimi i lidhjeve ndërmjet trenave dhe me mënyra të tjera transporti

Propozohet një standard për dhënien e informacionit dhe shkëmbimin e informacionit me mënyra

të tjera transporti.

3. Kërkesat themelore

3.1 Pajtueshmëria me kërkesat thelbësore

Sistemi hekurudhor, nënsistemet dhe përbërësit e ndërveprimit duhet të plotësojnë kërkesat thelbësore të përcaktuara në terma të përgjithshëm në nenin 133 të Kodit.

Brenda objektit të kësaj TSI, përmbushja e kërkesave thelbësore përkatëse të cituara në pjesën

gjashtë, kreun I të Kodit, sigurohet për nënsistemin në përputhje me specifikimet e përshkruara në kreun 3 të Kodit.

3.2 Aspekte që lidhen me kërkesat e përgjithshme

Rëndësia e kërkesave të përgjithshme për nënsistemin e aplikacioneve telematike për udhëtarët përcaktohet si më poshtë:

3.2.1 Siguria

Kërkesat thelbësore të lidhura me sigurinë që zbatohen për nënsistemin e aplikacioneve telematike për udhëtarët janë si më poshtë:

3.2.1.1 Projektimi, ndërtimi ose montimi, mirëmbajtja dhe monitorimi i komponentëve kritikë për sigurinë, dhe veçanërisht i komponentëve të përfshirë në lëvizjet e trenave, duhet të jetë i tillë që të garantojë sigurinë në nivelin që korrespondon me qëllimet e përcaktuara për rrjetin, duke përfshirë ato për situata specifike të degraduara.

3.2.1.2 Parametrat e përfshirë në kontaktin e rrotës/shinës duhet të plotësojnë kërkesat e stabilitetit të nevojshëm për të garantuar lëvizjen e sigurt me shpejtësinë maksimale të autorizuar. Parametrat e pajisjeve të frenimit duhet të garantojnë që është e mundur të ndalet brenda një distance të caktuar frenimi me shpejtësinë maksimale të autorizuar.

3.2.1.3 Komponentët e përdorur duhet të përballojnë çdo stres normal ose të jashtëzakonshëm që është specifikuar gjatë periudhës së tyre në shërbim. Pasojat e sigurisë të çdo dështimi aksidental duhet të kufizohen me mjete të përshtatshme.

3.2.1.4 Projektimi i instalimeve fikse dhe mjeteve lëvizëse dhe zgjedhja e materialeve të përdorura duhet të synojnë kufizimin e gjenerimit, përhapjes dhe efekteve të zjarrit dhe tymit në rast zjarri.

3.2.1.5 Çdo pajisje e destinuar për t’u përdorur nga përdoruesit duhet të projektohet në atë mënyrë që të mos dëmtojë funksionimin e sigurt të pajisjeve ose shëndetin dhe sigurinë e përdoruesve nëse përdoren në një mënyrë të parashikueshme, megjithëse jo në përputhje me udhëzimet e postuara.

3.2.2 Besueshmëria dhe disponueshmëria

Monitorimi dhe mirëmbajtja e komponentëve të palëvizshëm ose të lëvizshëm që përfshihen në lëvizjet e trenave duhet të organizohen, kryhen dhe vlerësohen në atë mënyrë që të ruajnë funksionimin

e tyre në kushtet e synuara. Plotësohet dhe nga seksionet e mëposhtme:

- Seksioni 4.2.19: Skedarët dhe bazat e të dhënave të ndryshme të referencës;

- Seksioni 4.2.21: Rrjeti dhe komunikimi.

3.2.3 Shëndeti

Kërkesat thelbësore:

3.2.3.1 Materialet që, për shkak të mënyrës së përdorimit, mund të përbëjnë një rrezik për shëndetin e atyre që kanë akses në to, nuk duhet të përdoren në trena dhe në infrastrukturën hekurudhore.

3.2.3.2 Këto materiale duhet të zgjidhen, vendosen dhe përdoren në mënyrë të tillë që të kufizojnë emetimin e tymrave ose gazrave të dëmshëm dhe të rrezikshëm, veçanërisht në rast zjarri, nuk janë të rëndësishme për nënsistemin e aplikacioneve telematike.

3.2.4 Mbrojtjen e mjedisit

Kërkesat thelbësore:

3.2.4.1 Ndikimi mjedisor i krijimit dhe funksionimit të sistemit hekurudhor duhet të vlerësohet dhe merret parasysh në fazën e projektimit të sistemit në përputhje me ligjet në fuqi për mbrojtjen e mjedisit.

3.2.4.2 Materialet e përdorura në trena dhe infrastruktura duhet të parandalojnë emetimin e tymrave ose gazrave që janë të dëmshëm dhe të rrezikshëm për mjedisin, veçanërisht në rast zjarri.

3.2.4.3 Mjetet hekurudhore dhe sistemet e furnizimit me energji duhet të projektohen dhe prodhohen në mënyrë të tillë që të jenë të pajtueshme me instalimet, pajisjet dhe rrjetet publike ose private me të cilat ato mund të ndërhyjnë.

3.2.4.4 Projektimi dhe funksionimi i sistemit hekurudhor nuk duhet të çojë në një nivel të papranueshëm zhurme të krijuar prej tij.

3.2.4.5 Funksionimi i sistemit hekurudhor nuk duhet të shkaktojë një nivel të papranueshëm të dridhjeve të tokës për aktivitetet dhe zonat afër infrastrukturës dhe në një gjendje normale mirëmbajtjeje.

Këto nuk janë të rëndësishme për nënsistemin e aplikacioneve telematike.

3.2.5 Pajtueshmëria teknike

Kërkesat thelbësore janë:

Karakteristikat teknike të infrastrukturës dhe instalimeve fikse duhet të jenë të pajtueshme me njëra-tjetrën dhe me ato të trenave që do të përdoren në sistemin hekurudhor. Kjo kërkesë përfshin

integrimin e sigurt të nënsistemit të automjetit me infrastrukturën.

Nëse përputhshmëria me këto karakteristika rezulton e vështirë në seksione të caktuara të rrjetit, mund të zbatohen zgjidhje të përkohshme, të cilat sigurojnë përputhshmëri në të ardhmen.

Këto nuk janë të rëndësishme për nënsistemin e aplikacioneve telematike.

3.3 Aspekte që lidhen veçanërisht me aplikacionet telematike për nënsistemin e shërbimeve të udhëtarëve

Rëndësia e kërkesave të përgjithshme për aplikacionet telematike për nënsistemin e shërbimeve të udhëtarëve përcaktohet si më poshtë:

3.3.1 Pajtueshmëria teknike

Kërkesa thelbësore për aplikimet telematike janë të garantojnë një cilësi minimale shërbimi për udhëtarët dhe transportuesit e mallrave, veçanërisht në aspektin e përputhshmërisë teknike.

Duhet të ndërmerren hapa për të siguruar:

-që bazat e të dhënave, programet kompjuterike dhe protokollat e komunikimit të të dhënave duhen zhvilluar në një mënyrë që lejojnë shkëmbimin maksimal të të dhënave ndërmjet aplikacioneve dhe operatorëve të ndryshëm, duke përjashtuar të dhënat konfidenciale tregtare.

-akses të lehtë në informacion për përdoruesit.

Këto kërkesa thelbësore plotësohet në veçanti nga seksionet e mëposhtme:

- Seksioni 4.2.19: Skedarët dhe bazat e të dhënave të ndryshme të referencës;

- Seksioni 4.2.21: Rrjeti dhe komunikimi.

3.3.2 Besueshmëria dhe disponueshmëria

Kërkesa që metodat e përdorimit, menaxhimit, përditësimit dhe mirëmbajtjes së këtyre bazave të të dhënave, softuerit dhe protokollat e komunikimit të të dhënave duhet të garantojnë efikasitetin e këtyre sistemeve dhe cilësinë e shërbimit, plotësohet në veçanti nga seksionet e mëposhtme:

- Seksioni 4.2.19: Skedarët dhe bazat e të dhënave të ndryshme të referencës;

- Seksioni 4.2.21: Rrjeti dhe komunikimi.

Megjithatë, kjo kërkesë thelbësore, veçanërisht metoda e përdorimit për të garantuar efikasitetin e këtyre aplikacioneve telematike dhe cilësinë e shërbimit, është themeli për TSI të plotë dhe nuk kufizohet vetëm në seksionet e përmendura më sipër.

3.3.3 Shëndeti

Kjo TSI nuk specifikon asnjë kërkesë përveç rregullave ekzistuese kombëtare dhe evropiane në lidhje me rregullat minimale për ergonominë dhe mbrojtjen e shëndetit të një ndërfaqeje ndërmjet këtyre aplikacioneve telematike dhe përdoruesve.

3.3.4 Siguria

Kërkesa thelbësore që duhet të sigurohen nivele të përshtatshme integriteti dhe besueshmërie për ruajtjen ose transmetimin e informacionit të lidhur me sigurinë, plotësohet nga seksionet e mëposhtme:

- Seksioni 4.2.19: Skedarët dhe bazat e të dhënave të ndryshme të referencës;
- Seksioni 4.2.21: Rrjeti dhe komunikimi.

4. Karakterizimi i nënsistemit

4.1 Prezantimi

Duke marrë parasysh të gjitha kërkesat thelbësore të zbatueshme, nënsistemi i aplikacionit telematik për shërbimet e udhëtarëve karakterizohet nga parametrat bazë të mëposhtëm të cilët përshkruhen në seksionet e mëposhtme.

4.2 Specifikimet funksionale dhe teknike të nënsistemit

4.2.1 Shkëmbimi i të dhënave të orarit

Ky parametër bazë përcakton se si sipërmarrja hekurudhore do të kryejë shkëmbimin e të dhënave të orarit duke siguruar të dhëna të sakta, të përditësuara të orarit dhe do të plotësohet me elementët e të dhënave të përcaktuara më poshtë.

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen për shërbimet e udhëtarëve të sipërmarrjes hekurudhore.

Ky parametër bazë do të ketë procesin e mëposhtëm:

4.2.1.1 Sipërmarrja hekurudhore i vë në dispozicion të dhënat e veta të orarit të udhëtimeve sipërmarrjeve të tjera hekurudhore dhe palëve të treta

Sipërmarrja hekurudhore i vë në dispozicion të gjitha të dhënat e saj të orarit për të cilat sipërmarrja hekurudhore është përgjegjëse si transportues i vetëm ose i përbashkët dhe që kanë të bëjnë me shërbimet e transportit që janë të disponueshme për shërbime publike, duke garantuar akses në të gjitha sipërmarrjet hekurudhore, palëve të treta dhe tek organet publike. Sipërmarrja hekurudhore siguron që të dhënat e orarit të udhëtimit të jenë të sakta dhe të përditësuara. Të dhënat e orarit do të mbahen të disponueshme për të paktën 12 muaj pas skadimit të të dhënave të tilla.

Kur një sipërmarrje hekurudhore operon një shërbim transporti për të cilin është një nga transportuesit e përbashkët, sipërmarrja hekurudhore duhet të sigurojë, së bashku me të gjithë transportuesit e tjerë të përbashkët, që pjesa e saj e orarit të jetë e saktë dhe e përditësuar.

Përmbajtja kryesore e të dhënave të orarit do të jetë:

- parimet themelore të varianteve të trenave;
- përfaqësimi i një treni;
- mënyra të ndryshme të mundshme për të paraqitur ditët e funksionimit;
- kategoria e trenit/modaliteti i shërbimit;
- marrëdhëniet e shërbimit të transportit;
- grupet e trajnerëve të bashkangjitur në trena;
- bashkimet ose ndarjet nga;
- përmes lidhjeve (lidhja me);
- përmes lidhjeve (ndryshimi i numrit të shërbimit);
- detajet e shërbimeve të transportit;
- ndalesa me kufizime trafiku;
- trenat gjatë natës;
- kalimi i zonave kohore;
- regjimi i çmimeve dhe detajet e rezervimit;
- ofruesi i informacionit;
- ofruesi i rezervimit;
- objektet e shërbimit;
- aksesueshmëria e trenit (përfshirë ekzistencën e planifikuar të sediljeve prioritare, hapësirave të karrigeve me rrota, ndarjeve universale të gjumit, shih TSI 4.2.4 dhe shih seksionin 4.2.6.1;
- shtesa të shërbimit;
- lidhja – koha ndërmjet shërbimeve të transportit;
- lista e stacioneve.

Për ato shërbime transporti mbi të cilat sipërmarrja hekurudhore ka kontrollin e vetëm, orari vjetor do të vihet në dispozicion të paktën 2 muaj përpara se ai orar të hyjë në fuqi. Për shërbimet e mbetura të transportit, sipërmarrja hekurudhore duhet të vërë në dispozicion orarin sa më shpejt të jetë e mundur.

Sipërmarrja hekurudhore do të vërë në dispozicion çdo ndryshim në orarin vjetor në një seri përditësimesh të orarit të paktën 7 ditë përpara se këto ndryshime të hyjnë në fuqi. Ky detyrim do të zbatohet vetëm nëse sipërmarrjes hekurudhore i dihet ndryshimi shtatë ose më shumë ditë përpara hyrjes në fuqi të tij.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për këtë duhet të përputhet me dokumentin(et) teknik:

- B.4 (shih shtojcën III).

4.2.2 Shkëmbimi i të dhënave tarifore

Ky parametër bazë përcakton se si sipërmarrja hekurudhore do të kryejë shkëmbimin e të dhënave tarifore në formatin e përcaktuar më poshtë.

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen për të gjitha tarifat e udhëtarëve të sipërmarrjes hekurudhore për udhëtimet e brendshme, ndërkombëtare dhe të huaja.

Ky parametër bazë do të ketë procesin e mëposhtëm:

4.2.2.1 Sipërmarrja hekurudhore i vë në dispozicion tarifat e veta sipërmarrjeve të tjera hekurudhore, organeve publike të autorizuar dhe palëve të treta

Pa cenuar të drejtat e udhëtarëve dhe në përputhje me marrëveshjet e shpërndarjes, çdo sipërmarrje hekurudhore do të vërë në dispozicion tarifat e saj (përfshirë tabelat e tarifave) duke garantuar aksesin në sipërmarrjet hekurudhore të cilave u jep autorizimin për të shitur, palët e treta të cilave u jep autorizimin për të shitur, dhe tek organet publike të autorizuar. Sipërmarrja hekurudhore duhet të sigurojë që të dhënat e tarifave të jenë të sakta dhe të përditësuara. Kur një sipërmarrje hekurudhore operon një shërbim transporti për të cilin është një nga transportuesit e përbashkët, sipërmarrja hekurudhore duhet të sigurojë, së bashku me të gjithë transportuesit e tjerë të përbashkët, që të dhënat tarifore të jenë të sakta dhe të përditësuara.

Përmbajtja kryesore e të dhënave tarifore të destinuara për shitje ndërkombëtare ose të huaja do të jetë siç përcaktohet në shtojcën IV.

Të dhënat tarifore të destinuara për shitjet ndërkombëtare ose të huaja do të vihen në dispozicion të paktën aq larg sa parashikohet në aneksin IV.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të do të jenë në përputhje për të dhënat tarifore të destinuara për shitje ndërkombëtare ose të huaja me dokumentin(et) teknik(e):

- B.1 (shih shtojcën III),

- B.2 (shih shtojcën III),

- B.3 (shih shtojcën III).

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të në lidhje me të dhënat tarifore të destinuara

për shitjet e brendshme duhet të jenë në përputhje me dokumentet teknike që do të hartohen nga Agjencia (shih aneksin II).

4.2.3 Trajtimi i informacionit mbi detajet e kontaktit të sipërmarrjes hekurudhore

Ky parametër bazë përcakton se si sipërmarrja hekurudhore siguron informacione për faqen e saj zyrtare të internetit nga e cila të interesuarit mund të marrin informacion të saktë.

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen për të gjitha sipërmarrjet hekurudhore.

Ky parametër bazë do të ketë procesin e mëposhtëm:

4.2.3.1 Sipërmarrja hekurudhore vë në dispozicion një grup të dhënash me detajet e kontaktit të saj

Sipërmarrja hekurudhore vë në dispozicion të sipërmarrjeve të tjera hekurudhore, Autoritetit të Sigurisë Hekurudhore, palëve të treta dhe organeve publike një grup të dhënash që përfshin emrin e transportuesit, kodin e transportuesit dhe faqen e saj zyrtare të internetit. Faqja zyrtare e referuar në këtë parametër bazë duhet të jetë e lexueshme dhe në përputhje me udhëzimet për aksesueshmërinë e përmbajtjes së internetit. Nëse një sipërmarrje hekurudhore operon një njësi të përbashkët biznesi me (një) sipërmarrje të tjera hekurudhore, emri i njësisë së përbashkët të biznesit, kodet e transportuesit dhe faqja zyrtare e internetit u vihen në dispozicion sipërmarrjeve të tjera hekurudhore.

Kur një sipërmarrje hekurudhore vë në dispozicion informacionin e saj për orarin e sipërmarrjeve të tjera hekurudhore në përputhje me seksionin 4.2.1.1, ajo duhet të sigurojë që emri i transportuesit në dorëzimin e orarit të ketë një emër transportuesi përkatës në këtë grup të dhënash. Nëse kanë ndodhur ndryshime, sipërmarrja hekurudhore duhet të përditësojë përmbajtjen e grupit të të dhënave sa më shpejt të jetë e mundur.

4.2.4 Trajtimi i informacionit në lidhje me kushtet e transportit

Ky parametër bazë përcakton se si sipërmarrja hekurudhore do të trajtojë informacionin në lidhje me kushtet e transportit dhe siguron që ato të jenë të disponueshme në faqen zyrtare të internetit të sipërmarrjes hekurudhore.

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen për shërbimet e udhëtarëve të sipërmarrjes hekurudhore.

Ky parametër bazë përfshin procesin e mëposhtëm:

4.2.4.1 Sipërmarrja hekurudhore publikon informacione në lidhje me kushtet e transportit

Sipërmarrja hekurudhore publikon informacione në lidhje me:

- kushtet e përgjithshme të transportit për udhëtarët hekurudhor (GCC-CIV/PRR);
- kushtet e veta të transportit;
- një lidhje me udhëzimin nr. 15, datë 14.12.2023, “Për shërbimet publike të transportit hekurudhor të udhëtarëve”;
- mjetet e pranuar të pagesës;
- kushtet e shitjes dhe pas shitjes, veçanërisht për shkëmbimin dhe rimbursimin e biletave;
- procedurat për paraqitjen e ankesave, të paktën në faqen e saj zyrtare. Kjo faqe interneti duhet të jetë në përputhje me udhëzimet e aksesueshmërisë së përmbytjes së internetit, të cilat marrin parasysh nevojat e njerëzve me dëmtim të dëgjimit dhe/ose shikimit.

Ky proces do të kryhet për publikimin e parë jo më vonë se 6 muaj pas hyrjes në fuqi të kësaj TSI. Ndryshimet në këtë informacion publikohen të paktën 6 ditë përpara hyrjes në fuqi. Sipërmarrja hekurudhore do të listojë artikujt që janë ndryshuar në krahasim me versionin e mëparshëm. Në çdo rast të tillë sipërmarrja hekurudhore do të mbajë versionin e mëparshëm të këtij informacioni në faqen e saj zyrtare të internetit.

4.2.5 Trajtimi i informacionit në lidhje me transportin e bagazheve të regjistruara

Ky parametër bazë përcakton se si sipërmarrja hekurudhore duhet të sigurojë sigurimin e informacionit për transportin e bagazheve të regjistruara nëse shërbimi ofrohet nga sipërmarrja hekurudhore. Nëse shërbimi nuk ofrohet, sipërmarrja hekurudhore duhet të japë informacionin se shërbimi nuk ofrohet.

Ky parametër bazë do të sigurojë që informacioni mbi trajtimin e bagazheve të regjistruara të jetë i disponueshëm për udhëtarin.

Ky parametër bazë do të përfshijë procesin e mëposhtëm:

4.2.5.1 Sipërmarrja hekurudhore publikon kushtet për trajtimin e bagazheve të regjistruara

Sipërmarrja hekurudhore publikon për vëmendjen e udhëtarëve kushtet për trajtimin e bagazheve të regjistruara kur sipërmarrja hekurudhore ofron një trajtim të tillë. Kur shërbimi

nuk ofrohet, sipërmarrja hekurudhore publikon informacion për këtë qëllim. Ky informacion publikohet të paktën në faqen zyrtare të sipërmarrjes hekurudhore. Kjo faqe interneti duhet të jetë në përputhje me udhëzimet e aksesueshmërisë së përmbytjes së internetit, të cilat marrin parasysh nevojat e njerëzve me dëmtim të dëgjimit dhe/ose shikimit.

Ky proces do të kryhet për publikimin e parë jo më vonë se 6 muaj pas hyrjes në fuqi të kësaj TSI. Ndryshimet në këtë informacion do të publikohen të paktën 6 ditë përpara hyrjes në fuqi të modifikimit. Sipërmarrja hekurudhore do të listojë artikujt që janë modifikuar në krahasim me versionin e mëparshëm. Sipërmarrja hekurudhore në çdo rast të tillë do të mbajë versionin e mëparshëm të këtij informacioni në faqen e saj zyrtare të internetit.

4.2.6 Trajtimi i informacionit në lidhje me transportin dhe ndihmën e personave me lëvizshmëri të reduktuar, më poshtë PLR

Ky parametër bazë përcakton se si sipërmarrja hekurudhore, shitësi i biletave dhe/ose administratori i stacionit duhet të sigurojnë dhënien e informacionit mbi transportin dhe ndihmën e PLR-ve.

Ky parametër bazë siguron që informacioni mbi transportin dhe ndihmën e PLR-ve të jetë i disponueshëm për udhëtarin. Nëse sipërmarrja hekurudhore përdor komunikimin IT për qëllimet e dëgjimit të një kërkesë disponueshmërie/rezervimi për asistencë PLR, sistemi të cilit i drejtohet duhet të paktën të jetë në gjendje të trajtojë mesazhet sipas protokollit të specifikuar në dokumentin teknik B.10 (shih shtojcën III). Përveç kësaj, sistemi do të lëshojë një numër konfirmimi për rezervimin e asistencës - kjo është thelbësore për t'i dhënë klientit/udhëtarit garancinë dhe besimin se ndihma do të ofrohet dhe për të vendosur llogaridhënien dhe përgjegjësinë për ofrimin e ndihmës. Këto mesazhe përmbajnë të gjithë informacionin e nevojshëm në mënyrë që sipërmarrja hekurudhore, shitësi i biletave dhe/ose administruesi i stacionit t'i lëshojnë PLR-së një numër konfirmimi (për çdo nisje dhe mbërritje të çdo udhëtimit) për të rezervuar ndihmën.

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen si më poshtë: trajtimi i informacionit në lidhje me

transportin e PLR zbatohet në lidhje me shërbimet e udhëtarëve të sipërmarrjes hekurudhore. Dispozitat e këtij parametri bazë

lidhur me kërkesën/konfirmimin elektronik zbatohen nëse ekziston një marrëveshje ndërmjet palëve kërkuuese dhe atyre të adresuara.

Ky parametër bazë do të përfshijë proceset e mëposhtme:

4.2.6.1. Sipërmarrja hekurudhore publikon informacion mbi aksesin e shërbimeve hekurudhore dhe mbi kushtet e aksesit në mjetet lëvizëse

Sipërmarrja hekurudhore publikojë informacionin e mëposhtëm:

- llojet/numrat e trenit dhe/ose numri i linjës (nëse nuk ka numër treni të disponueshëm për publikun) ku janë të disponueshme objektet PLR,

- llojet dhe sasi të minimale të objekteve PLR në trenat e mësipërm (si sedilja e karrigeve me rrota, shtrati PLR, tualeti PLR, vendndodhja e sediljeve PLR) në kushte normale funksionimi,

- metodat e kërkimit të ndihmës për hipjen dhe zbritjen nga trenat (përfshirë periudhën e njofimit për PLR, adresën, postën elektronike, orët e punës dhe numrin e telefonit të zyrës(ave) për asistencën PLR) sipas udhëzimit të mësipërm,

- madhësia dhe pesha maksimale e karriges me rrota (duke përfshirë peshën e PLR) e lejuar,

- kushtet e transportit për personat dhe/ose kafshët shoqëruese,

- kushtet e aksesit në ndërtesën dhe platformat e stacionit, duke përfshirë nëse stacioni klasifikohet si i aksesueshëm për PLR-të dhe nëse ka staf për mbështetje PLR, të paktën në faqen e saj zyrtare.

Kjo faqe interneti do të jetë e aksesueshme për personat me aftësi të kufizuara.

Ky proces do të kryhet për publikimin e parë jo më vonë se 6 muaj pas hyrjes në fuqi të kësaj TSI. Çdo modifikim i këtij informacioni do të publikohet të paktën 6 ditë përpara hyrjes në fuqi të modifikimit. Sipërmarrja hekurudhore do të listojë artikujt që janë modifikuar në krahasim me versionin e mëparshëm. Në çdo rast sipërmarrja hekurudhore do të mbajë në faqen e saj zyrtare të internetit versionin e mëparshëm të këtij informacioni.

4.2.6.2. Nëse sipërmarrja hekurudhore ose shitësi i biletave përdor komunikimin IT për qëllimet e dërgimit të një kërkesë disponueshmërie/rezervimi për asistencë PLR, kjo kërkesë duhet të jetë në përputhje me dispozitat përkatëse.

Sistemi i shpërndarjes kërkuar do t'i dërgojë sistemit kërkesa për disponueshmërinë/rezervimin

e trenit përkatës në lidhje me llojin e specifikuar të ndihmës.

Llojet kryesore të kërkesave do të jenë:

- Kërkesa për disponueshmëri,
- Kërkesa për rezervim,
- Kërkesa për anulim të pjesshëm,
- Kërkesë për anulim të plotë.

Ky proces kryhet pas një kërkesë të një klienti të transmetuar në sistemin e sipërmarrjes hekurudhore ose shitësit të biletave.

Elementet e të dhënave dhe përmbajtja e informacionit të mesazhit të përdorur për të përmbushur detyrimet duhet të përputhen me:

- qoftë me elementë të përcaktuar në dokumentin teknik B.10 (shih shtojcën III), në të cilin rast të gjitha sistemet e adresuara duhet të jenë në gjendje të kuptojnë kërkesën dhe të përgjigjen,
- ose me standarde të përcaktuara ndryshe, në të cilin rast sistemi i adresuar duhet të jetë në gjendje të kuptojë kërkesën dhe të përgjigjet.

4.2.6.3. Sistemi i adresuar dërgon një përgjigje disponueshmërie/rezervimi për asistencë PLR

Nëse sipërmarrja hekurudhore përdor komunikimin e TI-së për qëllimet e dërgimit të një përgjigjeje disponueshmërie/rezervimi për asistencën PLR, ajo duhet t'u përmbahet termave dhe kushteve të këtij procesi.

Nëse një kërkesë për rezervim të asistencës PLR është formuluar siç duhet sipas procesit të përshkruar më sipër, sistemi i adresuar do t'i dërgojë sistemit kërkuar një përgjigje disponueshmërie/rezervimi për llojin e ndihmës së kërkuar.

Llojet kryesore të përgjigjeve të rezervimit do të jenë:

- Përgjigju për disponueshmërinë,
- Konfirmimi i kërkesës për rezervim,
- Konfirmimi i kërkesës për anulim të pjesshëm,
- Konfirmimi i kërkesës së plotë të anulimit,
- Përgjigje negative.

Ky proces do të kryhet në përgjigje të një kërkesë hyrëse të marrë nga sistemi tek i cili është dërguar sipas procesit të përshkruar më sipër.

Elementet e të dhënave dhe përmbajtja e informacionit të mesazhit të përdorura për të përmbushur detyrimet duhet të përputhen me:

- qoftë me elementët e përcaktuar në dokumentin teknik B.10 (shih shtojcën III),
- ose me standarde të përcaktuara ndryshe, sipas protokollit të përdorur nga sistemi kërkuar.

4.2.7. Trajtimi i informacionit në lidhje me transportin e biçikletave

Ky parametër bazë përcakton se si sipërmarrja hekurudhore duhet të sigurojë dhënien e informacionit në lidhje me transportin e biçikletave.

Ky parametër bazë siguron që informacioni për transportin e biçikletave të jetë i disponueshëm për udhëtarin. Sistemi i informacionit duhet të jetë në gjendje të trajtojë të paktën mesazhe sipas protokollit të specifikuar në dokumentin teknik B.5 (shih shtojcën III).

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen si më poshtë: trajtimi i informacionit në lidhje me transportin e biçikletave zbatohet në lidhje me shërbimet e udhëtarëve të sipërmarrjes hekurudhore ku ofrohet transporti i biçikletave. Dispozitat e këtij parametri bazë në lidhje me një kërkesë/konfirmim elektronik zbatohen nëse ekziston një marrëveshje ndërmjet palëve kërkuese dhe attributeve për ofrimin e shërbimeve ku një transport i tillë mund të rezervohet ose është subjekt i rezervimit të detyrueshëm.

Ky parametër bazë do të ketë proceset e mëposhtme:

4.2.7.1. Sipërmarrja hekurudhore publikon kushtet për trajtimin e biçikletave

Sipërmarrja hekurudhore publikon për vëmendjen e udhëtarëve kushtet për transportin e biçikletave kur një transport i tillë ofrohet nga sipërmarrja hekurudhore. Ky informacion publikohet të paktën në faqen zyrtare të sipërmarrjes hekurudhore. Kjo faqe interneti duhet të plotësojë udhëzimet për aksesueshmërinë e përmbytjes së internetit, të cilat marrin parasysh nevojat e njerëzve me dëmtim të dëgjimit dhe/ose shikimit. Këto kushte duhet të listojnë të paktën:

- Llojet/numrat e trenit ose numri i linjës (nëse nuk ka numër treni të disponueshëm për publikun) ku ofrohet transporti i biçikletave,
- kohë/periudha të veçanta ku lejohet bartja e biçikletave,
- tarifatat për transportin e biçikletave,
- nëse disponohet apo kërkohet një rezervim specifik për një vend magazinimi biçikletash në tren (përfshirë periudhën e njoftimit të biçikletës, orët e punës, postën elektronike dhe/ose telefonin).

Publikimi i parë i këtyre kushteve do të bëhet jo më vonë se 6 muaj pas hyrjes në fuqi të kësaj TSI. Ndryshimet në këtë informacion publikohen të paktën 6 ditë përpara hyrjes në fuqi të ndryshimit.

Sipërmarrja hekurudhore do të listojë artikujt që janë ndryshuar në krahasim me versionin e mëparshëm. Sipërmarrja hekurudhore do të mbajë në të gjitha rastet versionin e mëparshëm të këtij informacioni në faqen e saj zyrtare të internetit.

4.2.7.2. Një sipërmarrje hekurudhore ose shitës biletash dërgon një kërkesë disponueshmërie/rezervimi për biçikleta në sistemin atribut të rezervimit

Mundësia për të bërë një rezervim i nënshtrohet ekzistencës së një marrëveshjeje tregtare ndërmjet transportuesit(ve) dhe distributorit(ve) të përfshirë. Marrëveshje të tilla përfshijnë tarifa, standarde teknike dhe të sigurisë, kufizime specifike për sa i përket trenave, origjinës/destinacioneve, tarifave, mënyrave të shitjes etj.

Nëse sipërmarrja hekurudhore ose shitësi i biletave përdor komunikimin IT për qëllimet e dërgimit të një kërkesë për disponueshmëri/rezervim për transportin e biçikletave, një komunikim i tillë duhet të jetë në përputhje me kërkesat e këtij procesi.

Në varësi të një marrëveshjeje ndërmjet palëve të përfshira, sistemi i shpërndarjes kërkuese do t'i dërgojë kërkesat për karrocën e specifikuar të biçikletave në sistemin informues në lidhje me disponueshmërinë/rezervimin e trenit në fjalë.

Llojet kryesore të kërkesave për rezervim do të jenë:

- Pyetje për disponueshmërinë,
- Kërkesa për rezervim,
- Kërkesa për anulim të pjesshëm,
- Plotësoni kërkesën për anulim.

Ky proces do të kryhet pas një kërkesë të një klienti të dërguar në sistemin e shpërndarjes së ndërmarrjes hekurudhore.

Elementet e të dhënave dhe përmbytja e informacionit të mesazhit të përdorur për të përmbytur detyrimet duhet të jenë në përputhje:

- qoftë me përkufizimet në dokumentin teknik B.5 (shih shtojcën III), në të cilin rast të gjitha sistemet informuese do të jenë në gjendje të kuptojnë kërkesën dhe të përgjigjen,
- ose me standarde të përcaktuara ndryshe, në të cilin rast sistemi informues do të jetë në gjendje të kuptojë kërkesën dhe të përgjigjet vetëm nëse është lidhur një marrëveshje specifike me sistemin e shpërndarjes kërkuese.

4.2.7.3. Sistemi informues i rezervimit dërgon përgjigjen e disponueshmërisë/rezervimit për biçikletat

Nëse sipërmarrja hekurudhore përdor komunikimin IT për qëllime të dërgimit të një përgjigje disponueshmërie/rezervimi për transportin e biçikletave, ajo duhet të ndjekë udhëzimet përkatëse të këtij procesi.

Nëse një kërkesë për rezervim të hapësirave për biçikleta është formuluar saktë sipas procesit të përshkruar më sipër, sistemi informues i dërgon sistemit të shpërndarjes kërkuese një përgjigje disponueshmërie/rezervimi për trenin e kërkuar.

Llojet kryesore të përgjigjeve të rezervimit do të jenë:

- Përgjigju për disponueshmërinë,
- Konfirmimi i kërkesës për rezervim,
- Konfirmimi i kërkesës për anulim të pjesshëm,
- Konfirmimi i kërkesës së plotë të anulimit,
- Përgjigje negative.

Ky proces do të kryhet në përgjigje të një kërkesë hyrëse që arrin në sistemin informues sipas procesit të përshkruar më sipër.

Elementet e të dhënave dhe përmbajtja e informacionit të mesazhit të përdorur për të përmbushur detyrimet duhet të përputhen me:

- ose me informacionin e përfshirë në dokumentin teknik B.5 (shih shtojcën III),
- ose me standarde të përcaktuara ndryshe, sipas protokollit të përdorur nga sistemi informues kërkuës.

4.2.8. Trajtimi i informacionit në lidhje me transportin e makinave

Ky parametër bazë përcakton se si sipërmarrja hekurudhore duhet të sigurojë dhënien e informacionit për transportin e makinave/motoçikletave (në vijim fjala “makina” përfshin motoçikletat) nëse ofrohet nga sipërmarrja hekurudhore.

Ky parametër bazë siguron që informacioni mbi transportin e makinave të jetë i disponueshëm për udhëtarin. Sistemi informues duhet të jetë në gjendje të trajtojë të paktën mesazhe sipas protokollit të specifikuar në dokumentin teknik B.5 (shih shtojcën III).

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen si më poshtë: trajtimi i informacionit në lidhje me transportin e makinave zbatohet në lidhje me shërbimet e udhëtarëve të sipërmarrjes hekurudhore ku ofrohet transporti i makinave. Dispozitat e këtij

parametri bazë në lidhje me kërkesën/konfirmimin elektronik zbatohen nëse ekziston një marrëveshje ndërmjet palëve kërkuese dhe informuese për shërbimet ku një transport i tillë mund të rezervohet ose është subjekt i rezervimit të detyrueshëm.

Ky parametër bazë do të zbatohet si më poshtë:

4.2.8.1. Sipërmarrja hekurudhore publikon kushtet për trajtimin e makinave

Sipërmarrja hekurudhore duhet t'i komunikojë udhëtarit kushtet për transportin e makinave, kur kjo ofrohet nga sipërmarrja hekurudhore. Ky informacion publikohet të paktën në faqen zyrtare të ndërmarrjes hekurudhore. Kjo faqe interneti duhet të jetë në përputhje me udhëzimet e aksesueshmërisë së përmbytjes së internetit, të cilat marrin parasysh nevojat e njerëzve me dëmtim të dëgjimit dhe/ose shikimit.

Këto kushte duhet të listojnë të paktën:

- llojet/numrat e trenave në të cilët është i disponueshëm transporti i makinave,
- kohë/periudha të veçanta kur është i disponueshëm mbajtja e makinave,
- tarifat standarde për transportin e makinave (përfshirë tarifat për akomodimin e udhëtarëve, ku akomodimi ofrohet nga sipërmarrja hekurudhore),
- adresën dhe kohën specifike për ngarkimin e makinave në tren,
- adresën specifike dhe kohën e mbërritjes së trenit në stacionin e destinacionit,
- madhësia, pesha dhe kufizime të tjera për transportin e makinave.

Publikimi i parë do të bëhet jo më vonë se 6 muaj pas hyrjes në fuqi të kësaj TSI. Ndryshimet në këtë informacion publikohen të paktën 6 ditë përpara hyrjes në fuqi. Sipërmarrja hekurudhore do të listojë nenet që janë ndryshuar. Sipërmarrja hekurudhore do të mbajë në çdo rast versionin e mëparshëm të këtij informacioni në faqen e saj zyrtare të internetit.

4.2.8.2 Sipërmarrja hekurudhore ose shitësi i biletave dërgon një kërkesë disponueshmërie / rezervimi për makina në sistemin e rezervimeve

Mundësia për të bërë një rezervim i nënshtrohet ekzistencës së një marrëveshjeje tregtare ndërmjet transportuesit(ve) dhe distributorit(ve) të përfshirë. Marrëveshje të tilla mund të përfshijnë tarifa, standarde teknike dhe sigurie, kufizime specifike për sa i përket trenave, origjinës/destinacioneve, tarifave, kanaleve të shitjes etj.

Nëse sipërmarrja hekurudhore ose shitësi i biletave përdor komunikimin IT për qëllimin e

dërgimit të kërkesave për disponueshmëri/rezervim për transportin e makinave, ky komunikim duhet të jetë në përputhje me dispozitat që rregullojnë këtë proces.

Në varësi të një marrëveshjeje ndërmjet palëve të përfshira, sistemi kërkuar i shpërndarjes do t'i dërgojë sistemit informues kërkesat përkatëse për disponueshmërinë/rezervimin e trenave për transportin e specifikuar të makinave.

Llojet kryesore të kërkesave për rezervim, do të jenë:

- kërkesa për disponueshmëri;
- kërkesa për rezervim;
- kërkesa për anulim të pjesshëm;
- plotësoni kërkesën për anulim.

Ky proces do të kryhet pas një kërkesë të transmetuar nga një klient në sistemin e shpërndarjes së ndërmarrjes hekurudhore.

Elementet e të dhënave dhe përmbajtja e informacionit të mesazhit të përdorur për të përmbushur detyrimet duhet të jenë në përputhje:

- ose me elementë të përcaktuar në dokumentin teknik B.5 (shih shtojcën III), në të cilin rast të gjitha sistemet informuese do të jenë në gjendje të kuptojnë kërkesën dhe të përgjigjen,

- ose me standarde të përcaktuara ndryshe, në të cilin rast sistemi informues do të jetë në gjendje të kuptojë kërkesën dhe të përgjigjet vetëm nëse ka një marrëveshje specifike me sistemin e shpërndarjes kërkuar.

4.2.8.3 Sistemi informues i rezervimit dërgon përgjigjen e disponueshmërisë/rezervimit për makinat

Nëse sipërmarrja hekurudhore përdor komunikimin IT për qëllimin e dërgimit të përgjigjeve të disponueshmërisë/rezervimit për transportin e makinave, ajo duhet t'u përmbahet rregullave të përcaktuara në lidhje me këtë proces.

Nëse një kërkesë për rezervim të makinave është formuluar siç duhet sipas procesit të përshkruar më sipër, sistemi informues i dërgon kërkuar një përgjigje disponueshmërie/rezervimi për trenin e kërkuar.

Llojet kryesore të përgjigjeve të rezervimit, do të jenë:

- përgjigju për disponueshmërinë;
- konfirmimi i kërkesës për rezervim;
- konfirmimi i kërkesës për anulim të pjesshëm;
- konfirmimi i kërkesës së plotë të anulimit;
- përgjigje negative.

Ky proces do të kryhet në përgjigje të një kërkesë hyrëse që arrin në sistemin informues sipas procesit të përshkruar më sipër.

Elementet e të dhënave dhe përmbajtja e informacionit të mesazhit të përdorur për të përmbushur detyrimet duhet të përputhen me:

- ose me elementë të përcaktuar në dokumentin teknik B.5 (shih shtojcën III);

- ose me standarde të përcaktuara ndryshe, sipas protokollit të përdorur nga sistemi i shpërndarjes kërkuar.

4.2.9 Trajtimi i disponueshmërisë/rezervimit

Ky parametër bazë përcakton mënyrën në të cilën sipërmarrjet hekurudhore trajtojnë rezervimet për akomodimin e udhëtarëve. Të gjitha llojet e ndryshme të akomodimit (të tilla si: sediljet, kokat, kanatet, ndenjësot prioritare, hapësirat e karrigeve me rrota, ndarjet universale të gjumit (shih TSI PLR seksionin 4.2.4)) përcaktohen në vijim si “vende”, përveç rasteve kur nevojiten informacione më specifike. Rezervimet për transportin e biçikletave, makinave dhe për ndihmën e PLR-ve përshkruhen në parametra bazë të veçantë në seksione të veçanta.

Rezervimi i vendeve lidhet theksisht me rezervimin e akomodimit, përveç kontratës së transportit, ose mund të jetë pjesë e një transaksioni të kombinuar që përfshin si akomodimin ashtu edhe një kontratë transporti.

Ky parametër bazë siguron që sipërmarrjet hekurudhore lëshuese dhe informuese të shkëmbejnë informacionin e duhur të disponueshmërisë dhe rezervimit. Sistemi informues duhet të jetë në gjendje të trajtojë të paktën mesazhe sipas protokollit të specifikuar në dokumentin teknik B.5 (shih shtojcën III).

Dispozitat e këtij parametri bazë do të zbatohen nëse ekziston një marrëveshje ndërmjet palëve kërkuar dhe atributëve në lidhje me shërbimet që mund të rezervohen ose janë subjekt i rezervimit të detyrueshëm.

Ky parametër bazë do të përfshijë proceset e mëposhtme:

4.2.9.1 Sipërmarrja hekurudhore ose shitësi i biletave dërgon një kërkesë disponueshmërie / rezervimi në sistemin informues të rezervimit

Mundësia e bërjes së një rezervimi i nënshtrohet ekzistencës së një marrëveshjeje tregtare ndërmjet transportuesit(ve) të përfshirë dhe distributorit(ve). Marrëveshje të tilla mund të përfshijnë tarifa,

standarde teknike dhe të sigurisë, kufizime specifike për sa i përket trenave, nisjes/destinacioneve, tarifave, mënyrave të shitjes etj.

Në varësi të një marrëveshjeje ndërmjet palëve të përfshira, sistemi i shpërndarjes i dërgon kërkesa sistemit informues në lidhje me disponueshmërinë/rezervimin përkatës të trenit për llojin e specifikuar të akomodimit.

Llojet kryesore të kërkesave për rezervime janë:

- pyetje për disponueshmërinë;
- kërkesa për rezervim;
- kërkesë për anulim të pjesshëm;
- kërkesë për anulim të plotë.

Ky proces kryhet pas një kërkesë të një klienti të transmetuar në sistemin e shpërndarjes së sipërmarrjes hekurudhore.

Elementet e të dhënave dhe informacioni i përfshirë në mesazhin e përdorur për të përmbushur detyrimet duhet të përputhen me:

- qoftë me elementet e përcaktuara në dokumentin teknik B.5 (shih shtojcën III), në të cilin rast të gjitha sistemet informuese do të jenë në gjendje të kuptojnë kërkesën dhe të përgjigjen;
- ose me standarde të përcaktuara ndryshe, në të cilin rast sistemi informues do të jetë në gjendje të kuptojë kërkesën dhe të përgjigjet vetëm nëse ka një marrëveshje specifike me sistemin e shpërndarjes kërkuar.

4.2.9.2 Sistemi informues i rezervimit dërgon përgjigjen e disponueshmërisë/rezervimit

Nëse një kërkesë për rezervim vendesh është formuluar në mënyrë të vlefshme sipas procesit të përshkruar më sipër, sistemi informues i dërgon sistemit kërkuar një përgjigje disponueshmërie/rezervimi për trenin e kërkuar.

Llojet kryesore të përgjigjeve të rezervimit, do të jenë:

- përgjigju për disponueshmërinë;
- konfirmimi i kërkesës për rezervim;
- konfirmimi i kërkesës për anulim të pjesshëm;
- konfirmimi i kërkesës së plotë të anulimit;
- propozimi për zëvendësim;
- përgjigje negative.

Ky proces kryhet në përgjigje të një kërkesë që arrin në sistemin informues sipas procesit të përshkruar më sipër.

Elementet e të dhënave dhe përmbajtja e informacionit të mesazhit të përdorur për të përmbushur detyrimet duhet të jenë në përputhje:

- ose me elementë të përcaktuar në dokumentin teknik B.5 (shih shtojcën III),

- ose me standarde të përcaktuara ndryshe, sipas protokollit të përdorur nga sistemi i shpërndarjes kërkuar.

4.2.10 Trajtimi i elementeve të sigurisë për shpërndarjen e produktit

Ky parametër bazë specifikon mënyrën me të cilën sipërmarrja hekurudhore gjeneron elemente sigurie për shpërndarjen e produkteve të saj.

Ky parametër bazë duhet të sigurojë që sipërmarrjet hekurudhore dhe udhëtarët do të marrin, në kohën e duhur, nga sipërmarrja hekurudhore informacionin e sigurisë dhe referencat e nevojshme për llojet e ndryshme të biletave.

Ky parametër bazë përfshin proceset e mëposhtme:

4.2.10.1 Sistemi informues krijon element sigurie për dërgimin elektronik

Nëse një sipërmarrje hekurudhore lëshon biletë/rezervim në përputhje me CIV, personeli i zyrës së biletave hekurudhore/agjencisë/shitësit me pakicë ose sistemi i shpërndarjes së sipërmarrjes hekurudhore do të gjenerojë informacionin e sigurisë që duhet të futet në biletë/rezervim.

Ky proces do të kryhet sapo statusi i rezervimit dhe të dhënat e transaksionit të shitjes të jenë dërguar me sukses në sistemin e shpërndarjes të sipërmarrjeve hekurudhore të dakorduara.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të jetë në përputhje me:

- standardin për trajtimin e elementeve të sigurisë për shpërndarjen e produktit i cili është në zhvillim e sipër. Prandaj është një pikë e hapur dhe është e shënuar në aneksin II.

4.2.10.2 Sistemi i informues krijon një referencë dosjeje për sipërmarrjen hekurudhore për dorëzim elektronik

Nëse një sipërmarrje hekurudhore lëshon biletë/rezervim në përputhje me CIV-në, personeli i zyrës së biletave hekurudhore/agjencisë/shitësit me pakicë ose sistemi i shpërndarjes së sipërmarrjes hekurudhore prodhon një referencë dosjeje për të marrë biletën/rezervimin dhe fut të gjitha informacionet në lidhje me biletën në sistemin e vet të shpërndarjes.

Ky proces kryhet sapo statusi i rezervimit dhe të dhënat e transaksionit të shitjes të jenë dërguar me

sukses në sistemin e shpërndarjes të sipërmarrjeve hekurudhore të dakorduara.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të jenë në përputhje me:

- standardin për trajtimin e elementeve të sigurisë për shpërndarjen e produktit i cili është në zhvillim e sipër. Prandaj është një pikë e hapur dhe është e shënuar në aneksin II.

4.2.10.3 Sistemi i informues krijon një referencë dosjeje për udhëtarin për dorëzim elektronik

Nëse një sipërmarrje hekurudhore lëshon një biletë/rezervim në përputhje me CIV-në, personeli i zyrës së biletave hekurudhore/agjencisë/shitësit me pakicë ose sistemi i shpërndarjes së sipërmarrjes hekurudhore krijon një referencë dosjeje dhe e vendosë atë në biletë/rezervim.

Ky proces kryhet sapo statusi i rezervimit dhe të dhënat e transaksionit të shitjes të jenë dërguar me sukses në sistemin e shpërndarjes të sipërmarrjeve hekurudhore të dakorduara.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të jenë në përputhje me:

- standardin për trajtimin e elementeve të sigurisë për shpërndarjen e produktit i cili është në zhvillim e sipër. Prandaj është një pikë e hapur dhe është e shënuar në aneksin II.

4.2.11 Dorëzimi i produktit të klienti pas blerjes së tij (përmbushjes)

Ky parametër bazë përcakton të gjitha metodat e mundshme të përmbushjes direkte dhe indirekte të cilat janë të lidhura me biletën dhe/ose rezervimin dhe me llojin e medias (p.sh. letër).

Ky parametër bazë siguron që emetuesi ose shitësi i biletave të lëshojë bileta sipas standardeve që sigurojnë ndërveprueshmërinë ndërmjet sipërmarrjeve hekurudhore. Për qëllime të lëshimit të biletave për shitje ndërkombëtare dhe të huaja, sipërmarrjet hekurudhore përdorin të paktën një nga llojet e përmbushjes të listuara në seksionin 4.2.11.1 Përmbushja – direkt – për shitjet ndërkombëtare dhe të huaja dhe në seksionin 4.2.11.2 Përmbushja – indirekte – për ndërkombëtare dhe shitjet e huaja.

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen të paktën në lidhje me tarifat për shitjet ndërkombëtare dhe të huaja.

4.2.11.1 Përmbushje - direkt - për shitje ndërkombëtare dhe të huaja

Ky proces do të jetë një alternativë ndaj procesit 4.2.11.2 Përmbushja – indirekte – për shitjet ndërkombëtare dhe të huaja.

Sipërmarrjet hekurudhore duhet të paktën të pranojnë bileta sipas përkufizimit në dokumentin teknik B.6 (shih shtojcën III), përveç rasteve kur bileta nuk është e përshtatshme për udhëtimin që po ndërmerret, kur sipërmarrja hekurudhore ka arsye të arsyeshme për të dyshuar për mashtrim dhe kur bileta nuk përdoret në përputhje me kushtet e transportit sipas seksionit 4.2.4.

Llojet kryesore të biletave të lëshuara janë të specifikuara në dokumentin teknik B.6 të aneksit III:

- Bileta dhe rezervim,
- Vetëm bileta,
- Vetëm rezervim,
- Suplementet,
- Përmirësim,
- Ndryshimi i itinerarit,
- Karta e imbarkimit,
- Tarifa speciale në lidhje me kartën hekurudhore

kombëtare,

- Bileta në grup,
- Karta ndërkombëtare hekurudhore të llojeve të ndryshme,

- Kupon i automjetit të shoqëruar,
- Kupon udhëtimi për kompensim. Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të jenë në përputhje me dokumentet teknike: B.6 (shih shtojcën III).

4.2.11.2 Përmbushje – indirekte – për shitje ndërkombëtare dhe të huaja

Ky proces do të jetë një alternativë ndaj procesit 4.2.11.1 “Përmbushja – direkt – për shitjet ndërkombëtare dhe të huaja”

Nëse sipërmarrja hekurudhore bën shitje duke përdorur përmbushjen indirekte në një nga metodat e mëposhtme, ajo duhet të përdorë standardet e mëposhtme:

- dorëzimi elektronik në përputhje me CIV (bileta në nisje);
- manifesti në listë në përputhje me CIV;
- biletë A4 në përputhje me CIV përmes dërgesës me postë elektronike.

Llojet kryesore të biletave të lëshuara më sipër do të jenë:

- biletë e hapur (vetëm udhëtimi);
- biletë e hapur + rezervim (udhëtim dhe rezervim);
- biletë e hapur + shtesë (udhëtim dhe shtesë);

- biletë e hapur + rezervim + shtesë (udhëtim, rezervim dhe shtesë);

- bileta me çmim global (udhëtim dhe rezervim).

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të jenë në përputhje me dokumentin(et) teknik të mëposhtëm:

- B.6 (shih shtojcën III);

- B.7 (shih shtojcën III);

- Standardi për “Ticket on Departure” evropian dhe për “Manifest on List” evropian është në zhvillim e sipër. Prandaj është një pikë e hapur dhe është e shënuar në aneksin II.

4.2.11.3 Përmbushja – direkt – shitjet e brendshme

Kjo është një pikë e hapur (shih aneksin II).

4.2.11.4 Përmbushja – indirekte – shitjet e brendshme

Kjo është një pikë e hapur (shih aneksin II).

4.2.12 Trajtimi i dhënies së informacionit në zonën e stacionit

Ky parametër bazë përcakton se si administratori i stacionit duhet t'i sigurojë klientit informacionin e drejtimit të trenit brenda zonës së stacionit.

Dispozitat zbatohen vetëm nëse ka pasur një rinovim, përmirësim të madh ose instalim të ri të njoftimeve zanore dhe/ose sistemeve të ekranit.

Dispozitat e këtij parametri bazë do të zbatohen të paktën në lidhje me stacionet në të cilat ndalojnë trenat që kryejnë shërbim ndërkombëtar.

Ky parametër bazë do të përfshijë proceset e mëposhtme:

4.2.12.1 Administratori i stacionit informon udhëtarët brenda stacionit

Në lidhje me informacionin për nisjet e trenave, administratorët e stacionit u ofrojnë klientëve në stacione informacionin e mëposhtëm të nisjes për trenat:

- lloji dhe/ose numri i trenit;

- stacioni(et) e destinacionit;

- dhe, aty ku është e përshtatshme, stacionet e ndërmjetme;

- platforma ose pista;

- koha e planifikuar e nisjes.

Në rast të devijimit nga ky informacion për trenat që nisen, administratorët e stacioneve duhet të ofrojnë, në stacione, të paktën informacionin e mëposhtëm të trenit:

- lloji dhe/ose numri i trenit;

- stacioni(et) e destinacionit;

- koha e planifikuar e nisjes;

- devijimi nga plani.

Për sa i përket informacionit për mbërritjen e trenave, administratori i stacionit duhet të sigurojë të paktën informacionin e mëposhtëm të trenit:

- stacioni(et) e origjinës;

- ora e mbërritjes në stacionin përfundimtar;

- lloji dhe/ose numri i trenit;

- platforma ose pista e mbërritjes.

Në rastin e devijimit për trenat fundor, administratori i stacionit duhet të sigurojë të paktën informacionin e mëposhtëm për trenat e tillë:

- lloji dhe/ose numri i trenit;

- stacioni(et) e origjinës;

- orari i planifikuar i mbërritjes;

- devijimi nga plani.

Devijimet nga plani përfshijnë:

- vonesat materiale;

- ndryshimi i pistës ose platformës;

- anulimi i plotë ose i pjesshëm i trenit;

- ndryshimi i drejtimit të trenit.

Administratori i stacionit vendos sipas marrëveshjeve me sipërmarrjet hekurudhore dhe/ose administratorët e infrastrukturës, për:

- lloji i sistemit të informacionit (ekran dhe/ose njoftim zanor);

- pika kohore kur jepet informacioni;

- vendndodhja brenda stacionit ku do të instalohet sistemi i informacionit.

Në përputhje me një marrëveshje kontraktuale, informacioni rreth devijimeve i dorëzohet nga sipërmarrjet hekurudhore dhe/ose administratorët e infrastrukturës në kohën e duhur administratorit të stacionit.

4.2.13 Trajtimi i dhënies së informacionit në tren

Ky parametër bazë përcakton mënyrën se si sipërmarrja hekurudhore siguron informacionin e drejtimit të trenit brenda mjetit.

Dispozitat do të zbatohen për mjetet lëvizëse të reja ose të rinovuara ose të përmirësuara, nëse sistemet e informacionit (njoftimet zanore dhe/ose ekranet) rinovohen ose instalohen.

Dispozitat e këtij parametri bazë do të zbatohen të paktën për të gjithë ata trena që kryejnë shërbim ndërkombëtar.

Ky parametër bazë do të ketë proceset e mëposhtme:

4.2.13.1 Sipërmarrja hekurudhore informon udhëtarët në tren

Sipërmarrjet hekurudhore u sigurojnë udhëtarëve në tren:

- në stacionin e nisjes dhe stacionet kryesore të ndërmjetme;
- lloji dhe/ose numri i trenit;
- destinacioni(et) final;
- aty ku është e mundur, stacioni i ndërmjetëm ndalon;

- vonesa materiale;

- arsyet e vonesës, nëse dihen.

Para mbërritjes në të gjitha ndalesat e stacionit të ndërmjetëm:

- ndalesa tjetër e stacionit (emri i stacionit).

Para mbërritjes në stacionin kryesor të ndërmjetëm dhe stacionin e destinacionit:

- ndalesa tjetër e stacionit (emri i stacionit);
- koha e planifikuar e mbërritjes;
- koha e parashikuar e mbërritjes dhe/ose informacione të tjera të vonesës;
- shërbimet e ardhshme kryesore lidhëse (sipas gjykimit të ndërmarrjes hekurudhore).

Sipërmarrja hekurudhore vendos, për:

- lloji i sistemit të informacionit (afisho dhe/ose njoftime zanore);

- pika kohore kur do të jepet informacioni;

- vendndodhja brenda një treni ku do të instalohen pajisjet e informacionit.

4.2.14 Përgatitja e trenit

Ky parametër bazë përcakton mënyrën në të cilën sipërmarrja hekurudhore informon administratorin e infrastrukturës se treni është gati për të hyrë në rrjet kur janë kryer detyrat e nisjes së trenit siç përcaktohet në OPE TSI seksioni 4.2.3.3 ose kur numri i trenit ka ndryshuar.

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen për të gjithë trenat e sipërmarrjes hekurudhore.

Ky parametër bazë do të përfshijë proceset e mëposhtme:

4.2.14.1 Mesazhi “Treni gati” për të gjithë trenat

Sipërmarrja hekurudhore i dërgon administratorit të infrastrukturës një mesazh “treni gati” sa herë që një tren është gati për të hyrë në rrjet për herë të parë, përveç rastit kur sipas rregullave kombëtare administratori i infrastrukturës e pranon orarin si mesazh “treni gati”. Në rastin e fundit, sipërmarrja hekurudhore informon administratorin e infrastrukturës dhe, nëse është e aplikueshme,

administratorin e stacionit nëse treni nuk është gati sa më shpejt të jetë e mundur.

Mesazhet duhet të përbëhen të paktën nga:

- numri i trenit dhe/ose itinerari;

- treguesi i gatishmërisë së trenit, i cili tregon se treni është përgatitur dhe është gati për të ecur.

Artikuj të tjerë, si:

- pika e nisjes së itinerarit me kohën për të cilën është kërkuar itinerari;

- pika e destinacionit të itinerarit me kohën në të cilën treni i propozuar duhet të arrijë në destinacionin e tij, mund të transmetohet në të njëjtin mesazh.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të paktën të përputhet me mesazhin “treni gati” të dokumentit(ve) teknik(e):

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse palët e përfshira kanë lidhur një marrëveshje specifike që lejon përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.15 Informacion dhe parashikim për drejtimin e trenit

Ky parametër bazë përcakton informacionin e drejtimit të trenit dhe parashikimin e drejtimit të trenit. Ai duhet të përcaktojë se si duhet të mbahet dialogu ndërmjet administratorit të infrastrukturës dhe sipërmarrjes hekurudhore, si dhe ndërmjet sipërmarrjes hekurudhore dhe administratorit të stacionit, në mënyrë që të shkëmbehet informacioni për drejtimin e trenave dhe parashikimet e drejtimit të trenave.

Ky parametër bazë përcakton se si administratori i infrastrukturës duhet, në kohën e duhur, t'i dërgojë informacione për drejtimin e trenit sipërmarrjes hekurudhore dhe administratorit të ardhshëm të infrastrukturës fqinje të përfshirë në funksionimin e trenit.

Informacioni për drejtimin e trenit shërben për të dhënë detaje të statusit aktual të trenit në pikat e raportimit të dakorduara me kontratë.

Parashikimi i lëvizjes së trenit përdoret për të dhënë informacion në lidhje me kohën e parashikuar në pikat e parashikimit të dakorduara me kontratë. Ky mesazh do t'i dërgohet nga administratori i infrastrukturës sipërmarrjes hekurudhore dhe administratorit të infrastrukturës fqinje të përfshirë në arrati. Informacioni në lidhje me parashikimin e lëvizjes së trenit i dorëzohet administratorit të stacionit në kohën e duhur nga sipërmarrjet

hekurudhore dhe/ose administratorët e infrastrukturës sipas një marrëveshjeje kontraktuale.

Kontrata e itinerarit specifikon pikat raportuese për lëvizjen e trenit.

Ky parametër bazë përshkruan përmbajtjen e mesazhit dhe nuk përshkruan procesin për gjenerimin e parashikimit të drejtimit të trenit.

Dispozitat e këtij parametri bazë do të zbatohen për të gjithë trenat e ndërmarrjes hekurudhore.

Ky parametër bazë do të përfshijë proceset e mëposhtme:

4.2.15.1 Informacion për lëvizjen e trenave për të gjithë trenat

Administratori i infrastrukturës i dërgon sipërmarrjes hekurudhore një mesazh “informacion për lëvizjen e trenit”. Ky proces kryhet sapo treni të arrijë pikat e raportimit të miratuara kontraktualisht në të cilat i dorëzon informacionin për lëvizjen e trenit. Një pikë raportimi e rënë dakord mund të jetë, ndër të tjera, një pikë dorëzimi, një stacion ose destinacioni përfundimtar i trenit.

Mesazhi duhet të përbëhet të paktën nga sa vijon:

- Numri i trenit dhe/ose i linjës (ID-ja e trenit),
- Koha e planifikuar dhe koha aktuale në Pikën e Raportimit të rënë dakord,
- Identifikimi i pikës raportuese,
- Statusi i trenit në Pikën Raportuese (mbërritja, nisja, kalimi, nisja nga stacioni i origjinës, mbërritja në destinacionin përfundimtar).

Artikuj të tjerë, si:

- devijimi delta nga koha e planifikuar e rezervuar (në minuta),
- kur është e mundur, arsyeja e vonësës, mund të transmetohet në të njëjtin mesazh.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të jetë në përputhje të paktën me “Mesazhi i informacionit i lëvizjes së trenit” të dokumentit(ve) teknik(e):

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse ekziston një marrëveshje specifike midis palëve të përfshira për të lejuar përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.15.2. Parashikimi i lëvizjes së trenave për të gjithë trenat

Administratori i infrastrukturës i dërgon sipërmarrjes hekurudhore një mesazh “parashikimi i lëvizjes së trenit”.

Ky proces kryhet sapo treni të arrijë në pikat raportuese të dakorduara kontraktualisht për të

dhënë një parashikim. Një pikë parashikimi e rënë dakord mund të jetë, ndër të tjera, një pikë dorëzimi ose një stacion. Një parashikim për drejtimin e trenit mund të dërgohet gjithashtu përpara se treni të fillojë të lëvizë. Për vonesat shtesë që ndodhin ndërmjet dy pikave raportuese, duhet të përcaktohet kontraktualisht një kufi ndërmjet sipërmarrjes hekurudhore dhe administratorit të infrastrukturës, të cilit i dërgohet një parashikim fillestar ose i ri. Nëse vonesa nuk dihet, administratori i infrastrukturës dërgon një “mesazh për ndërprerjen e lëvizjes” (shih seksionin 4.2.16 “Informacioni i ndërprerjes së shërbimit”).

Mesazhi i parashikimit të lëvizjes të trenit duhet të japë kohën e parashikimit për pikat e parashikuara të dakorduara.

Informacioni mbi parashikimin e lëvizjes së trenave i dorëzohet nga sipërmarrjet hekurudhore dhe/ose administratorët e infrastrukturës në kohën e duhur administratorit të stacionit sipas një marrëveshjeje kontraktuale.

Administratori i infrastrukturës ja dërgon këtë mesazh administratorit të ardhshëm të infrastrukturës fqinje të përfshirë në lëvizjen e trenit.

Mesazhi duhet të përbëhet të paktën nga:

- numri i trenit dhe/ose i linjës (ID-ja e trenit);
- për çdo pikë parashikimi të rënë dakord:
- koha e planifikuar dhe koha e parashikimit;
- identifikimi i pikës së parashikuar të dakorduar;
- statusi i trenit në pikën e parashikuar të dakorduar (mbërritja, nisja, kalimi, mbërritja në destinacionin përfundimtar).

Artikuj të tjerë, si:

- devijimi i vlerësuar i deltës nga koha e planifikuar e rezervuar (në minuta);
- transmetimi i arsyes së vonësës, aty ku është e mundur, mund të dërgohet në të njëjtin mesazh.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të do të jenë të paktën në përputhje me ‘Mesazhin e Parashikimit të Lëvizjes të Trenit’ të dokumentit(ve) teknik(e):

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse një marrëveshje specifike për këtë qëllim është nënshkruar ndërmjet palëve të përfshira që lejon përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.16 Informacion për ndërprerjen e lëvizjes

Ky parametër bazë përcakton se si trajtohet informacioni i ndërprerjes së lëvizjes ndërmjet

sipërmarrjes hekurudhore dhe administratorit të infrastrukturës.

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen për të gjithë trenat e sipërmarrjes hekurudhore.

Për qëllime të trajtimit të ankesave të udhëtarëve, të dhënat e ndërprerjes së lëvizjes mbahen të disponueshme për sipërmarrjet hekurudhore, shitësit e biletave dhe/ose organet publike të autorizuar për të paktën 12 muaj pasi të kenë skaduar këto të dhëna.

Ky parametër bazë do të përfshijë proceset e mëposhtme:

4.2.16.1 Vërejtje të përgjithshme

Sipërmarrja hekurudhore duhet të informojë administratorin e infrastrukturës për statusin operativ të trenave, siç përcaktohet në seksionin 4.2.3.3.2 TSI OPE.

Nëse funksionimi i trenit ndërpritet, administratori i infrastrukturës i dërgon një mesazh “ndërprerja e lëvizjes së trenit” siç specifikohet më poshtë.

4.2.16.2 Mesazhi i ndërprerjes së lëvizjes për të gjithë trenat

Nëse funksionimi i trenit ndërpritet, administratori i infrastrukturës ia lëshon këtë mesazh administratori të infrastrukturës fqinje dhe ndërmarrjes(ve) hekurudhore.

Nëse dihet kohëzgjatja e vonesës, administratori i infrastrukturës i dërgon një mesazh parashikimi për lëvizjen e trenit (shih seksionin 4.2.15.2 Parashikimi i lëvizjes së trenit).

Elementet kryesore të të dhënave në këtë mesazh janë:

- linja dhe/ose numri i trenit (ID-ja e trenit);
- identifikimi i vendndodhjes bazuar në vendndodhjen tjetër nga skedari i referencës së vendndodhjes;
- koha e fillimit të ndërprerjes;
- data dhe ora e planifikuar e nisjes në këtë vend;
- kodi që tregon arsyen dhe/ose përshkrimin e ndërprerjes.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të paktën të përputhet me “Mesazhin e ndërprerjes së lëvizjes” të dokumentit(ve) teknik(e):

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse është lidhur një marrëveshje specifike midis palëve të përfshira, e cila lejon përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.17 Trajtimi i të dhënave të orarit afatshkurtër për trenat

Ky parametër bazë përcakton se si duhet të trajtohen kërkesat për rrugën e njoftimit të shkurtër midis “Palës së Qasjes” (PQ) dhe administratorit të infrastrukturës. Këto kërkesa janë të vlefshme për të gjitha kërkesat për rrugën e njoftimit të shkurtër.

Kjo nuk përfshin çështjet e menaxhimit të trafikut. Afati kohor ndërmjet linjave afatshkurtra dhe ndryshimeve të linjave të menaxhimit të trafikut është subjekt i marrëveshjeve lokale. Duhet të jetë e mundur, kur bëhet fjalë për nevojat e transportit me njoftim të shkurtër (p.sh. tren special, tren shtesë), të kërkohej një rrugë afatshkurtër. Për këtë qëllim, PQ që kërkon një rrugë afatshkurtër duhet t'i sigurojë administratorit të infrastrukturës të gjithë informacionin e nevojshëm që tregon se kur dhe ku kërkohej të lëvizë një tren dhe të dhënat në lidhje me të.

Asnjë afat minimal kohor nuk është specifikuar në nivel evropian. Deklarata e rrejtimit mund të specifikojë afatet minimale kohore.

Çdo administrator infrastrukture është përgjegjës për përshtatshmërinë e një traseje në infrastrukturën e tij dhe sipërmarrja hekurudhore është e detyruar të kontrollojë karakteristikat e trenit kundrejt vlerave të dhëna në detajet e linjës së saj të kontraktuar.

Skenarët e ndryshëm të mundshëm janë paraqitur më poshtë:

- Skenari A: PQ kontakton të gjithë administratorët e infrastrukturës të përfshirë drejtpërdrejt (rasti A) ose nëpërmjet *One Stop Shop* (rasti B) për të organizuar linjat për udhëtimin e plotë. Në këtë rast, PQ duhet gjithashtu të përdorë trenin gjatë gjithë udhëtimit.

- Skenari B: Çdo PQ i përfshirë në udhëtimin e transportit kontakton administratorët lokalë të infrastrukturës drejtpërdrejt ose nëpërmjet OSS për të kërkuar një linjë për seksionin e udhëtimit në të cilin po operon trenin.

Në të dy skenarët, procedura e alokimit për një kërkesë për rrugën e njoftimit të shkurtër merr formën e një dialogu midis PQ dhe administratorit të infrastrukturës, i cili përmban mesazhet e mëposhtme:

- mesazhi i kërkesës së linjës;
- mesazh për detajet e linjës;
- mesazh linje që nuk disponohet;
- mesazhi i konfirmuar i linjës;
- detajet e mesazhit të refuzuar të linjës;

- mesazhi i linjës së anuluar;
- mesazh linje i rezervuar që nuk ofrohet më;
- mesazh konfirmimi i marrjes.

Në rastin e lëvizjeve të trenave për të cilat tashmë është kërkuar dhe lëshuar një linjë, nuk është e nevojshme të përsëritet kërkesa për një linjë përveç rasteve kur vonesat tejkalojnë një vlerë që është rënë dakord kontraktualisht ndërmjet sipërmarrjes hekurudhore dhe administratorit të infrastrukturës ose nëse përbërja e trenit është ndryshuar në atë mënyrë që e bën kërkesën ekzistuese të rrugës të pavlefshme.

Dispozitat e këtij parametri bazë zbatohen për trajtimin e trasesë për të gjithë trenat e sipërmarrjes hekurudhore, por vetëm nëse palët e përfshira përdorin aplikacione telematike për kërkesat për rrugë njoftimi të shkurtër.

Në një rast të tillë, ky parametër bazë përfshin proceset e mëposhtme:

4.2.17.1. Mesazhi i kërkesës për linjë

Ky mesazh i dërgohet administratorit të infrastrukturës nga PQ me përmbajtjen kryesore të mëposhtme:

- PQ që bën kërkesën e linjës;
- Pika e nisjes së linjës: pika e fillimit të linjës;
- Koha e nisjes nga pika e fillimit të linjës: koha për të cilën kërkohet linja;
- pika e fundit e linjës: destinacioni i trenit në linjën e kërkuar;
- koha e mbërritjes në pikën përfundimtare të linjës: koha e propozuar e trenit për të mbërritur në destinacionin e tij;
- pjesa e kërkuar e udhëtimit;
- ndalesa të ndërmjetme ose çdo pikë tjetër të caktuar përgjatë linjës të propozuar, duke treguar kohën e mbërritjes plus kohën e nisjes nga një pikë e ndërmjetme. Nëse kjo fushë nuk plotësohet, do të thotë që treni nuk ndalet në këtë pikë;
- pajisjet/të dhënat e miratuara dhe të nevojshme të trenit për pjesën e udhëtimit;
- shpejtësia maksimale e lejuar e trenit;
- shpejtësia maksimale sipas sistemeve të specifikuara të kontrollit të trenave (kombëtare dhe ndërkombëtare, p.sh. LZB, ETCS);
- për çdo njësi tërheqëse: klasa e tërheqjes, varianti teknik;
- njësia tërheqëse (klasa e tërheqjes, varianti teknik);
- vagonët e trenit;
- gjatësia totale;

- pesha totale;
- ngarkesa maksimale e boshtit;
- pesha bruto për metër;
- performanca e frenimit (që përfaqëson fuqinë efektive të frenimit të nivelit të frenimit);
- lloji i frenave (për treguesin e përdorimit të frenave elektromagnetike);
- sistem(et) e specifikuara të kontrollit të trenave (kombëtare dhe ndërkombëtare);
- anulimi i frenave emergjente;
- sistem radio (p.sh. GSM-R);
- SC (dërgesa speciale);
- matës ngarkimi;
- çdo kusht tjetër teknik që ndryshon nga dimensionet standarde (p.sh. matës i jashtëzakonshëm i ngarkesës);
- kategoria e trenit;
- çdo të dhënë tjetër specifike që kërkohet në nivel lokal ose kombëtar për të përpunuar kërkesën për linjë;
- përkufizimet e aktiviteteve që do të kryhen në një pikë të ndërmjetme të caktuar përgjatë rrugës;
- kodi i sipërmarrjes hekurudhore përgjegjëse për lëvizjen e trenit në seksionin aktual të udhëtimit;
- kodi i administratorit të infrastrukturës përgjegjës për trenin në seksionin përkatës të udhëtimit;
- kodin e sipërmarrjes hekurudhore dhe administratorit të infrastrukturës për seksionin tjetër të trenit, aty ku është e përshtatshme.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të paktën të jetë në përputhje me “Mesazhin për kërkesë linjë” të dokumentit(ve) teknik(e):

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse ekziston një marrëveshje specifike midis palëve të përfshira që lejon përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.17.2. Mesazhi i detajeve të linjës

Administratori i infrastrukturës e dërgon këtë mesazh me përmbajtjen kryesore të mëposhtme te PQ-ja në përgjigje të kërkesës për kapacitet:

- AP që bën kërkesën e linjës,
- pika e nisjes së linjës: pika e fillimit të linjës,
- Koha e nisjes nga pika e fillimit të linjës: koha për të cilën kërkohet linjës,
- pika e fundit e linjës: destinacioni i trenit në linjën e kërkuar,

- Koha e mbërritjes në pikën përfundimtare të linjës: koha e propozuar e trenit është për të mbërritur në destinacionin e tij,

- pjesa e kërkuar e udhëtimit,

- ndalesa të ndërmjetme ose çdo pikë tjetër të caktuar përgjatë linjës të propozuar, duke treguar kohën e mbërritjes plus kohën e nisjes nga një pikë e ndërmjetme. Nëse kjo fushë nuk plotësohet, do të thotë që treni nuk ndalet në këtë pikë,

- pajisjet/të dhënat e miratuara dhe të nevojshme të trenit për pjesën e udhëtimit,

- shpejtësia maksimale e lejuar e trenit,

- shpejtësia maksimale sipas sistemeve të specifikuara të kontrollit të trenave (kombëtare dhe ndërkombëtare, p.sh. LZB, ETCS),

- për çdo njësi tërheqëse: klasa e tërheqjes, varianti teknik,

- njësia tërheqëse (klasa e tërheqjes, varianti teknik),

- vagonët e trenit,

- gjatësia totale,

- pesha totale,

- ngarkesa maksimale e boshtit,

- pesha bruto për metër,

- performanca e frenimit (që përfaqëson fuqinë efektive të frenimit të nivelit të frenimit),

- lloji i frenave (për treguesin e përdorimit të frenave elektromagnetike),

- sistem(et) e specifikuara të kontrollit të trenave (kombëtare dhe ndërkombëtare),

- anulimi i frenave emergjente,

- sistem radio (p.sh. GSM-R),

- SC (dërgesa speciale),

- matës ngarkimi,

- çdo kusht tjetër teknik që ndryshon nga dimensionet e zakonshme (p.sh. matës i jashtëzakonshëm i ngarkesës),

- kategoria e trenit,

- çdo të dhënë tjetër specifike që kërkohet në nivel lokal ose kombëtar për të përpunuar kërkesën për shteg,

- përkufizimet e aktiviteteve që do të kryhen në një pikë të ndërmjetme të caktuar përgjatë rrugës,

- kodi i ndërmarrjes hekurudhore përgjegjëse për lëvizjen e trenit në seksionin aktual të udhëtimit,

- kodi i administratorit të infrastrukturës përgjegjës për trenin në seksionin përkatës të udhëtimit,

- kodin e sipërmarrjes hekurudhore dhe administratorin e infrastrukturës për seksionin tjetër të udhëtimit, nëse është e përshtatshme.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të paktën të përputhet me “Mesazhin e kërkesës së linjës” të dokumentit teknik:

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse lidhet një marrëveshje specifike midis palëve të përfshira për të lejuar përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.17.3 Mesazhi “Linja nuk është e disponueshme”

Administratori i infrastrukturës i dërgon këtë mesazh PQ-së kërkuese në përgjigje të kërkesës për kapacitet në rast se asnjë linjë nuk është e disponueshme:

- pika e nisjes së linjës: pika e nisjes së trenit në linjë;

- pika e destinacionit të linjës;

- koha e nisjes nga pika e fillimit të linjës: koha për të cilën kërkohet linja;

- tregues se linja nuk është e disponueshme;

- arsyeja e mungesës së linjës.

Në të njëjtën kohë me këtë mesazh, ose sa më shpejt të jetë e mundur, administratori i infrastrukturës dërgon një propozim alternativ pa kërkuar ndonjë kërkesë të mëtejshme nga sipërmarrja hekurudhore (Mesazhi i detajeve të linjës).

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të paktën të përputhet me “Linja nuk është e disponueshme” të dokumentit(ve) teknik(e):

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse ekziston një marrëveshje specifike midis palëve të përfshira që lejon përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.17.4 Mesazhi i linjës së konfirmuar

PQ-ja kërkuese përdor këtë mesazh për të rezervuar/konfirmuar linjën e propozuar nga administratori i infrastrukturës:

- Numri i linjës për qëllimin e identifikimit të linjës,

- Pika e nisjes së linjës: pika e nisjes së trenit në linjë,

- Pika e destinacionit të linjës,

- Koha e nisjes nga pika e fillimit të linjës: koha për të cilën kërkohet linja,

- Pika e fundit e linjës: destinacioni i trenit në linjën e kërkuar,

- Koha e mbërritjes në pikën përfundimtare të linjës: koha në të cilën treni i propozuar duhet të arrijë në destinacionin e tij,

- tregues që PQ-ja pranon linjën e propozuar.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të jetë në përputhje të paktën me “Mesazhi i linjës së konfirmuar” të dokumentit(ve) teknike:

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse ekziston një marrëveshje specifike midis palëve të përfshira që lejon përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.17.5 Detajet e mesazhit të refuzimit të linjës

PQ-ja kërkuuese përdor këtë mesazh për të refuzuar detajet e linjës të propozuara nga administratori përkatës i infrastrukturës:

- numri i linjës për qëllimin e identifikimit të linjës,

- tregues se detajet e linjës po refuzohen;

- arsyeja e refuzimit të linjës ose për ndryshimin e kërkuar nga PQ;

- pika e nisjes së linjës: pika e nisjes së trenit në linjë;

- pika e destinacionit të linjës;

- koha e nisjes nga pika e fillimit të linjës: koha për të cilën kërkohet linja;

- pika e fundit e linjës: destinacioni i trenit në linjën e kërkuar;

- koha e mbërritjes në pikën përfundimtare të linjës: koha në të cilën treni i propozuar duhet të arrijë në destinacionin e tij.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të jenë në përputhje të paktën me “Detajet e mesazhit të refuzimit të linjës” të dokumentit(ve) teknike:

- B.30 (shih aneksin III).

Standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren gjithashtu për të njëjtin qëllim nëse ekziston një marrëveshje specifike midis palëve të përfshira që lejon përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.17.6 Mesazhi i anulimit të linjës

Ky mesazh përdoret nga një PQ për të anuluar një linjë që ka rezervuar:

- numri i linjës për qëllimin e identifikimit të linjës;

- seksioni i udhëtimit që do të anulohet;

- tregues se linja është duke u anuluar;

- pika e nisjes së linjës original: pika e nisjes së trenit në linjë;

- pika e destinacionit të linjës;

- koha e nisjes nga pika fillestare e linjës: koha për të cilën u kërkua linja;

- pika fillestare e fundit e linjës: destinacioni i trenit në linjën e kërkuar;

- koha e mbërritjes në pikën fillestare përfundimtare të linjës: koha në të cilën treni i propozuar do të mbërrinte në destinacionin e tij.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të jetë në përputhje të paktën me “Mesazhi i anulimit të linjës” të dokumentit(ve) teknik(e):

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse ekziston një marrëveshje specifike midis palëve të përfshira që lejon përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.17.7 Mesazhi “Konfirmimi i marrjes”

Ky mesazh shkëmbehet midis administratorëve të infrastrukturës dhe PQ-ve kur përgjigja e kërkuar për ndonjë nga mesazhet e mësipërme nuk mund të vihet në dispozicion brenda 5 minutave:

- mesazhi i konfirmimit të marrjes: tregon që dërguesi i tij e ka marrë mesazhin dhe do të veprojë sipas tij sipas nevojës.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të duhet të jetë në përputhje të paktën me “Mesazhi i konfirmimit të marrjes” të dokumentit(ve) teknik(e):

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse ekziston një marrëveshje specifike midis palëve të përfshira që lejon përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.17.8 Mesazhi “Linja e rezervuar nuk është më e disponueshme”

Administratori i infrastrukturës përdor këtë mesazh për t'i bërë të ditur PQ-ja se një linjë e rezervuar nuk është më e disponueshme. Linja ka pushuar së qeni e disponueshme për një arsye të rëndësishme, p.sh. një ndërprerje e madhe. Përmbajtja e mesazhit:

- numri i linjës;

- numri i trenit të planifikuar për të cilin linja nuk është më e disponueshme (nëse tashmë është i njohur për administratorin e infrastrukturës);

- pika e nisjes së linjës origjinal: pika e nisjes së trenit në linjë;
- pika e destinacionit të linjës;
- koha e nisjes nga pika fillestare e linjës: koha për të cilën u kërkuar linja;
- pika fillestare e fundit e linjës: destinacioni i trenit në linjën e kërkuar;
- koha e mbërritjes në pikën fillestare të fundit të linjës: koha kur treni i propozuar do të mbërrinte në destinacionin e tij;
- tregimi i shkakut.

Procesi i mësipërm dhe informacioni i përdorur për të do të jenë në përputhje të paktën me “Mesazhi linja e rezervuar nuk është më e disponueshme” të dokumentit(eve) teknike:

- B.30 (shih aneksin III).

Për më tepër, standarde të tjera ekzistuese mund të përdoren për të njëjtin qëllim nëse ekziston një marrëveshje specifike midis palëve të përfshira që lejon përdorimin e këtyre standardeve.

4.2.18 Cilësia e të dhënave dhe informacionit në lidhje me këtë TSI

4.2.18.1 Kërkesat

Për të përmbushur kërkesat e kësaj TSI, zbatohet sa më poshtë për sa i përket cilësisë së të dhënave dhe informacionit në të gjithë TSI-në.

Të gjithë ata të cilëve u drejtohet kjo TSI janë përgjegjës për vënien në dispozicion të të dhënave të përditësuara, koherente, të sakta dhe të plota në kohën e duhur dhe në formatin e duhur për sipërmarrjet e tjera hekurudhore, për administratorët e infrastrukturës, ose për një palë të tretë. Çdo aktor i adresuar nga kjo TSI është përgjegjës për publikimin e informacionit të përditësuar, koherent, të saktë dhe të plotë në kohën e duhur dhe në përmbajtjen e duhur për klientët (udhëtarët), ose për sipërmarrjet e tjera hekurudhore, ose për administratorët e infrastrukturës, ose të një palë të tretë.

Kur të dhënat ose informacioni përdoren për të përmbushur kërkesat e disa parametrave bazë të kësaj TSI në të njëjtën kohë, aktorët të cilëve u drejtohet kjo TSI sigurojnë që të dhënat ose informacioni i ndarë midis këtyre parametrave bazë të përdoret në mënyrë koherente. (p.sh. koherenca i) ndërmjet informacionit të orarit dhe tarifës ose ii) ndërmjet tarifës dhe informacionit të rezervimit).

Kur informacioni ose të dhënat ofrohen nga disa aktorë të adresuar nga kjo TSI, aktorët së bashku sigurojnë që pjesët e të dhënave ose informacionit të

përbashkët të ofruar të jenë të përditësuara, koherente, të sakta, të plota dhe të pajtueshme (shembull: dhënia e informacionit të orarit për sipërmarrjen hekurudhore A dhe sipërmarrjen hekurudhore B duhet të jetë koherente për të siguruar që ato të përputhen etj.).

Kur të dhënat e referencës ose informacioni i referencës përdoren për të përmbushur kërkesat e kësaj TSI, aktorët e adresuar nga kjo TSI garantojnë koherencën midis të dhënave të referencës ose informacionit të referencës dhe të dhënave ose informacionit të përdorur në parametrat bazë të kësaj TSI (shembull: duhet të sigurohet koherencaL (i) ndërmjet kodeve të referencës së vendndodhjes dhe informacionit të lëvizjes të trenave; ose (ii) ndërmjet kodeve të referencës së sipërmarrjes hekurudhore dhe përmbushjes së tyre etj.).

Cilësia e të dhënave ose informacionit të dhënë nga aktorët për qëllimet e kësaj TSI u mundëson aktorëve të cilëve u drejtohet kjo TSI të lëshojnë bileta siç përcaktohet në rregulloren për të drejtat dhe detyrimet e udhëtarëve hekurudhorë.

4.2.19 Skedarë dhe baza të të dhënave të ndryshme referimi

4.2.19.1 Skedarët e referencës

Për funksionimin e trenave të udhëtarëve në rrjetin evropian, dosjet e mëposhtme të referencës duhet të jenë të disponueshme dhe të aksesueshme për të gjithë ofruesit e shërbimeve (administratorët e infrastrukturës, sipërmarrjet hekurudhore, palët e treta të autorizuar dhe administratorët e stacioneve). Të dhënat duhet të përfaqësojnë statusin aktual në çdo kohë.

Ajencia Evropiane e Hekurudhave ruan dhe mban në mënyrë qendrore kode unike për të dhënat e mëposhtme të referencës:

- skedari i referencës së kodimit për të gjithë administratorët e infrastrukturës, sipërmarrjet hekurudhore, administratorët e stacioneve, kompanitë që ofrojnë shërbime;
- skedari i referencës së kodimit të vendndodhjeve;
- dosje referimi të të gjitha sistemeve ekzistuese të kontrollit të trenave;
- dosje referimi të të gjitha llojeve të ndryshme të lokomotivave;
- skedari i referencës së të gjitha punëtorive evropiane të mirëmbajtjes;
- dosje referimi për sistemet evropiane të rezervimeve;

- skedari i referencës së kodeve për qëllime të shkëmbimit të orarit;
- skedari i referencës së kodeve për qëllime të shkëmbimit të tarifave;
- katalogu i grupit të të dhënave të mesazheve;
- drejtorja e listës së kodeve;
- çdo skedar tjetër dhe lista kodesh që nevojiten për përdorimin e dokumenteve teknike në anekse (këto do të përcaktohen gjatë fazës së parë).

Kur një skedar referencë është në përdorim të përbashkët me TSI TAF, zhvillimi dhe përdorimi i tij duhet të jetë sa më afër që të jetë e mundur me TSI TAF të zbatuar për të arritur sinergjitë optimale.

4.2.19.2 Kërkesa shtesë në lidhje me bazat e të dhënave

Kërkesat shtesë që duhet të mbështeten nga bazat e ndryshme të të dhënave janë renditur më poshtë. Ata janë:

1. Autentifikimi

Një bazë të dhënash duhet të mbështesë vërtetimin e përdoruesve të sistemeve përpara se ata të kenë akses në bazën e të dhënave.

2. Siguria

Një bazë të dhënash duhet të mbështesë aspektet e sigurisë në drejtim të kontrollit të aksesit në bazën e të dhënave. Enkriptimi i mundshëm i vetë përmbajtjes së bazës së të dhënave nuk kërkohet.

3. ACIDI

Një bazë të dhënash e përzgjedhur do të mbështesë parimin ACID [*atomiciteti* (transaksioni ekzekutohet plotësisht ose aspak, *konsistenca* (transaksioni ruan konsistencën e brendshme të bazës së të dhënave), *izolimi* (transaksioni ekzekutohet sikur të ishte i vetëm), *qëndrueshmëria* (rezultatet e transaksionit nuk do të humbasin gjatë një gabimi të mundshëm.)].

4. Kontrolli i aksesit

Një bazë të dhënash duhet të lejojë aksesin në të dhënat nga përdoruesit ose sistemet të cilëve u është dhënë leja. Kontrolli i aksesit mbështetet në një atribut të vetëm të një regjistrimi të dhënash. Baza e të dhënave mbështet kontrollin e aksesit të konfigurueshëm, të bazuar në role për futjen, përditësimin ose fshirjen e të dhënave.

5. Gjurmimi

Një bazë të dhënash mbështet regjistrimin e të gjitha veprimeve të aplikuara në bazën e të dhënave për të lejuar gjurmimin e detajeve të futjes së të dhënave (kush, çfarë, kur ndryshoi përmbajtja?).

6. Strategjia e mbylljes

Një bazë të dhënash zbaton një strategji bllokimi e cila lejon aksesin në të dhëna edhe kur përdoruesit e tjerë janë të angazhuar në redaktim të të dhënave.

7. Qasje e shumëfishtë

Baza e të dhënave siguron që të dhënat të mund të aksesohen njëkohësisht nga disa përdorues dhe sisteme.

8. Besueshmëria

Besueshmëria e një baze të dhënash mbështet disponueshmërinë e kërkuar.

9. Disponueshmëria

Baza e të dhënave ka nivelin e nevojshëm të disponueshmërisë për natyrën e të dhënave dhe rastet e biznesit të bazuara në të.

10. Mirëmbajtja

Mirëmbajtja e bazës së të dhënave mbështet disponueshmërinë e kërkuar.

11. Siguria

Bazat e të dhënave në vetvete nuk kanë të bëjnë me sigurinë. Prandaj, aspektet e sigurisë nuk janë relevante. Kjo nuk duhet të ngatërrohet me faktin se të dhënat – p.sh. të dhëna të pasakta ose jo të përditësuara – mund të kenë ndikim në funksionimin e sigurt të një treni.

12. Përputhshmëria

Një bazë të dhënash duhet të mbështesë një gjuhë të manipulimit të të dhënave që pranohet gjerësisht, si SQL ose XQL.

13. Objekt importi

Baza e të dhënave duhet të sigurojë një lehtësi që lejon importimin e të dhënave të formatuara që mund të përdoren për të mbushur bazën e të dhënave në vend të hyrjes manuale.

14. Objekti i eksportit

Baza e të dhënave duhet të sigurojë një lehtësi që lejon që përmbajtja e bazës së të dhënave të plotë ose pjesë e saj të eksportohet si të dhëna të formatuara.

15. Fushat e detyrueshme

Një bazë të dhënash duhet të mbështesë fushat e detyrueshme që kërkohet të plotësohen përpara se regjistrimi përkatës të pranohet si hyrje në bazën e të dhënave.

16. Kontrollat e besueshmërisë

Një bazë të dhënash duhet të mbështesë kontrolle të besueshme të konfigurueshme përpara se të pranojë futjen, përditësimin ose fshirjen e të dhënave.

17. Kohët e përgjigjes

Një bazë të dhënash duhet të ketë kohë përgjigjesh që i lejojnë përdoruesit të futin, përditësojnë ose fshijnë të dhënat në kohën e duhur.

18. Aspektet e performancës

Skedarët e referencës dhe bazat e të dhënave mbështesin në një mënyrë me kosto efektive kërkesat e nevojshme për të lejuar funksionimin efektiv të të gjitha drejtimeve përkatëse të trenave që mbulohen nga dispozitat e kësaj TSI.

19. Aspektet e kapacitetit

Një bazë të dhënash mbështet ruajtjen e të dhënave përkatëse për të gjitha vagonët e udhëtarëve dhe/ose rrjetin. Do të jetë e mundur të zgjerohet kapaciteti me mjete të thjeshta (d.m.th. duke shtuar më shumë kapacitet ruajtjeje dhe kompjuterë). Zgjerimi i kapacitetit nuk kërkon zëvendësim të nënsistemit.

20. Të dhëna historike

Baza e të dhënave mbështet menaxhimin e të dhënave historike duke vënë në dispozicion të dhënat që janë transferuar tashmë në një arkiv.

21. Strategjia rezervë

Duhet të krijohet një strategji rezervë për të siguruar që përmbajtja e plotë e bazës së të dhënave për një periudhë deri në 24 orë mund të rikuperohet.

22. Aspekte komerciale

Sistemi i bazës së të dhënave të përdorur do të jetë i disponueshëm në treg jashtë raftit (COTS-produkt) ose i disponueshëm në domenin publik (*Open Source*).

23. Aspektet e privatësisë

Baza e të dhënave duhet të plotësojë kërkesat e politikës së privatësisë sipas ligjeve në fuqi.

4.2.20 Transmetimi elektronik i dokumenteve

Përshkrimi në seksionin 4.2.21 “Rrjeti dhe komunikimi” paraqet rrjetin e komunikimit që do të përdoret për shkëmbimin e të dhënave. Ky rrjet dhe trajtimi i përshkruar i sigurisë lejojnë çdo lloj transmetimi të rrjetit, si e-mail, transferim skedari (Ftp, Http) etj. Palët e përfshira në shkëmbimin e informacionit mund të vendosin më pas për llojin që do të zgjedhin, duke siguruar kështu elektronik transmetimi i dokumenteve, për shembull, përmes FTP.

4.2.21 Rrjetëzimi dhe komunikimi

4.2.21.1 Arkitektura e përgjithshme

Me kalimin e kohës ky nënsistem do të shohë rritjen dhe ndërveprimin e një komuniteti të madh

dhe kompleks të ndërveprimit hekurudhor telematik me mijëra aktorë pjesëmarrës (sipërmarrjet hekurudhore, administratorët e infrastrukturës, palët e treta si shitësit me pakicë dhe autoritetet publike etj.), të cilët do të konkurrojnë dhe/ose bashkëpunojnë në shërbim të nevojave të tregut.

Rrjeti dhe infrastruktura e komunikimit që mbështet një komunitet të tillë të ndërveprimit hekurudhor bazohet në një “Arkitekturë të Shkëmbimit të Informacionit” të përbashkët, të njohur dhe të miratuar nga të gjithë ata që marrin pjesë në të.

“Arkitektura e shkëmbimit të informacionit” e propozuar:

- është projektuar për të harmonizuar modelet heterogjene të informacionit duke transformuar në mënyrë semantike të dhënat që shkëmbehen midis sistemeve dhe duke harmonizuar ndryshimet

- në proceset e biznesit dhe protokollet e nivelit të aplikimit,

- ka një ndikim minimal në arkitekturat ekzistuese të IT-së të zbatuara nga secili aktor;

- mbron investimet e bëra tashmë në IT.

Arkitektura e shkëmbimit të informacionit favorizon një lloj ndërveprimi kryesisht *Peer-to-Peer* midis të gjithë aktorëve, ndërkohë që garanton integritetin dhe qëndrueshmërinë e përgjithshme të komunitetit të ndërveprimit hekurudhor duke ofruar një sërë shërbimesh të centralizuara.

Një model i ndërveprimit *Peer-to-Peer* lejon shpërndarjen më të mirë të kostove ndërmjet aktorëve të ndryshëm, bazuar në përdorimin aktual dhe, në përgjithësi, paraqet më pak probleme të shkallëzimit.

4.2.21.2 Rrjeti

Rrjeti duhet të sigurojë nivelin e nevojshëm për sigurinë, tepricën, kontrollin e trafikut, mjetet statistikore, rritjen e brezit, aksesin e përdoruesit dhe menaxhimin efikas.

“Rrjeti” në këtë kontekst nënkupton metodën dhe filozofinë e komunikimit dhe nuk i referohet rrjetit fizik.

Ndërveprueshmëria hekurudhore bazohet në një “Arkitekturë të shkëmbimit të informacionit” të përbashkët, të njohur dhe të miratuar nga të gjithë pjesëmarrësit, duke inkurajuar dhe ulur kështu barrierat për hyrjet e reja, veçanërisht klientët.

Së pari, serveri qendror afrohet për të marrë meta-informacion, si për shembull identitetin e personit në të cilin ruhet informacioni, ose për të

verifikuar kredencialet e sigurisë. Më pas, komunikimi *Peer-to-Peer* zhvillohet ndërmjet aktorëve të përfshirë.

4.2.21.3 Protokollet

Për zhvillime mund të përdoren vetëm protokollat që i përketin paketës së protokollit të internetit (të njohura zakonisht si TCP/IP, UDP/IP etj.).

4.2.21.4 Siguria

Në krye të nivelit të sigurisë të garantuar në nivelin e rrjetit (shih seksionin 4.2.21.2 “Rrjeti”), mund

të arrihet një nivel shtesë sigurie për të dhënat e ndjeshme duke përdorur një kombinim të enkriptimit, skemës së certifikimit dhe teknologjive VPN.

4.2.21.5 Enkriptimi

Kriptimi asimetrik ose simetrik mund të përdoret për transmetimin dhe ruajtjen e të dhënave, në varësi të kërkesave të biznesit. Për këtë qëllim duhet të zbatohet një infrastrukturë e çelësit publik (PKI).

4.2.21.6 Serveri qendror

Serveri qendror duhet të jetë në gjendje të trajtojë:

- metadata – të dhëna të strukturuar që përshkruajnë përmbajtjen e mesazheve;
- listën e adresave elektronike ku aktorët e adresuar nga kjo TSI lejojnë aktorët e tjerë të marrin informacion ose të dhëna sipas dispozitave të kësaj TSI;
- enkriptimi;
- vërtetimi;
- numërorator telefonik – përmban të gjithë informacionin e nevojshëm për ata që marrin pjesë në shkëmbimin e mesazheve dhe të dhënave.

Kur serveri qendror është në përdorim në lidhje me TSI TAF, zhvillimi dhe ndryshimet do të kryhen sa më afër që të jetë e mundur me TSI të zbatuar TAF për të arritur sinergjitë optimale.

4.2.21.7 Ndërfaqe e përbashkët për komunikimin RU/IM

Ndërfaqja e përbashkët është e detyrueshme për çdo aktor në mënyrë që të bashkohet me komunitetin e ndërveprimit hekurudhor.

Ndërfaqja e përbashkët duhet të jetë në gjendje të trajtojë:

- formatimi i mesazheve të mesazheve dalëse sipas meta të dhënave;
- nënshkrimi dhe kriptimi i mesazheve dalëse;
- adresimi i mesazheve dalëse;

- verifikimi i autenticitetit të mesazheve në hyrje;
- deshifrimi i mesazheve në hyrje;
- kontrollet e konformitetit të mesazheve hyrëse sipas meta të dhënave;
- trajtimi i qasjes së vetme të përbashkët në bazat e të dhënave të ndryshme.

Çdo instancë e ndërfaqes së përbashkët do të ketë akses në të gjitha të dhënat e kërkuara sipas TSI brenda çdo ndërmarrje hekurudhore, menaxher infrastrukture etj., pavarësisht nëse bazat e të dhënave përkatëse janë qendrore apo individuale. Bazuar në rezultatet e verifikimit të autenticitetit të mesazheve hyrëse, mund të zbatohet një nivel minimal i njohjes së mesazhit:

- i. pozitive: dërgo ACK;
- ii. negative: dërgo NACK.

Ndërfaqja e përbashkët përdor informacionin në serverin qendror për të menaxhuar detyrat e mësipërme.

Nëse një aktor zbaton një “pasqyrë” lokale të serverit qendror, atëherë ai aktor duhet me mjetet e veta të sigurojë që “pasqyra” lokale të jetë një kopje e saktë dhe e përditësuar e serverit qendror.

Kur ndërfaqja e përbashkët është në përdorim të përbashkët me TSI TAF, zhvillimi dhe ndryshimet do të ndodhin sa më afër që të jetë e mundur me TSI të zbatuar TAF, në mënyrë që të arrihen sinergjitë optimale.

4.2.22 Menaxhimi i lidhjes me mënyrat e tjera të transportit

Për të menaxhuar lidhjen me mënyra të tjera transporti, duhet të zbatohet standardi i mëposhtëm për sigurimin e informacionit dhe shkëmbimin e informacionit me mënyra të tjera të transportit:

- Për shkëmbimin e informacionit të orarit ndërmjet sipërmarrjeve hekurudhore dhe mënyrave të tjera të transportit: normat EN 12896, “Transmodel” dhe EN TC 278 WI 00278207, “IFOPT – Identifikimi i objekteve fikse në transportin publik”,

- Për shkëmbimin e të dhënave specifike të orarit, standardet dhe protokollat teknike XML bazuar në Transmodel, në veçanti norma EN 15531 (“SIRI”) për shkëmbimin e orareve në kohë reale dhe norma EN TC 278 WI 00278207 (“IFOPT”) për shkëmbimi i të dhënave “stop/stacion”.

- Për shkëmbimin e të dhënave tarifore: ky standard është ende një pikë e hapur (shih shtojcën II “Lista e pikave të hapura”).

4.3 Specifikimet funksionale dhe teknike të ndërfaqeve

Nga pikëpamja e përputhshmërisë teknike, ndërfaqet e nënsistemit “aplikacione telematike për shërbimet e udhëtarëve” me nënsistemet e tjera janë siç përshkruhen në paragrafët e mëposhtëm.

4.3.1 Ndërfaqet me nënsistemin e mjeteve lëvizëse

Tabela 1. Ndërfaqet me nënsistemin e mjeteve hekurudhore

Ndërfaqja	Referenca e Aplikacioneve Telematike për udhëtarët TSI	Referenca TSI-të e mjeteve hekurudhore konvencionale hekurudhore
Ekran i pajisjes në tabelë	4.2.13 Trajtimi i dhënies së informacionit në zonën e automjetit	4.2.5 Informacioni i klientit (PRM)
Zëri dhe njoftimi automatik	4.2.13 Trajtimi i dhënies së informacionit në zonën e automjetit	4.2.5 Informacioni i klientit (PRM) 4.2.5.2 Sistemi i adresave publike

4.3.2 Ndërfaqet me aplikacionet telematike për nënsistemin e mallrave

Tabela 2. Ndërfaqet me nënsistemin e aplikacioneve telematike për mallra

Ndërfaqja	Referenca e Aplikacioneve Telematike për udhëtarët TSI	Referenca e Aplikacioneve Telematike Konvencionale Hekurudhore për TSI të mallrave
Treni gati	4.2.14.1 Mesazh gatishmërie për trenat për të gjithë trenat	4.2.3.5 Mesazh treni gati
Parashikimi i lëvizjes së trenave	4.2.15.2 Mesazhi ‘Parashikimi i lëvizjes së trenave’ për të gjithë trenat	4.2.4.2 Mesazhi i parashikimit të lëvizjes të trenit
Informacion për lëvizjen e trenit	4.2.15.1 Mesazhi ‘Informacion për lëvizjen e trenit’ për të gjithë trenat	4.2.4.3 Informacion për lëvizjen e trenit
Udhëtimi i trenit u ndërpre për në RU	4.2.16.2 Mesazhi “Treni u ndal” për të gjithë trenat	4.2.5.2 Lëvizja e trenit është ndërprerë
Trajtimi i të dhënave afatshkurtër të orarit	4.2.17 Trajtimi i të dhënave të orarit afatshkurtër për trenat	4.2.2 Kërkesa për linjë
Ndërfaqja e përbashkët	4.2.21.7 Ndërfaqja e përbashkët për komunikimin RU/IM	4.2.14.7 Ndërfaqja e përbashkët për komunikimin RU/IM
Serveri qendror	4.2.21.6 Serveri qendror	4.2.14.6 Serveri qendror
Skedarët e referencës	4.2.19.1 Skedarët e referencës	4.2.12.1 Skedarët e referencës

4.4 Rregullat e funksionimit

Në dritën e kërkesave thelbësore në kapitullin 3, rregullat e funksionimit specifike për nënsistemin në fjalë nga kjo TSI janë si më poshtë:

4.4.1 Cilësia e të dhënave

Për qëllime të sigurimit të cilësisë së të dhënave, përdoruesi i çdo mesazhi TSI është përgjegjës për korrektësinë e përmbajtjes së të dhënave të mesazhit në kohën kur mesazhi dërgohet. Kur të dhënat burimore për qëllime të sigurimit të cilësisë së të dhënave janë të disponueshme nga bazat e të dhënave të ofruara si pjesë e TSI-së, të dhënat e përfshira brenda këtyre bazave të të dhënave duhet të përdoren për sigurimin e cilësisë së të dhënave.

Kur të dhënat burimore për qëllime të sigurimit të cilësisë së të dhënave nuk sigurohen nga bazat e të dhënave të ofruara si pjesë e kësaj TSI, përdoruesi i mesazhit duhet të kryejë kontrollin e sigurimit të cilësisë së të dhënave nga burimet e veta.

Sigurimi i cilësisë së të dhënave përfshin krahasimin me të dhënat nga bazat e të dhënave të ofruara si pjesë e kësaj TSI siç përshkruhet më sipër, plus, aty ku është e zbatueshme, kontrolle logjike për të siguruar afatin kohor dhe vazhdimësinë e të dhënave dhe mesazheve.

Të dhënat janë të cilësisë së lartë nëse janë të përshtatshme për përdorimet e synuara, që do të thotë se ato:

- zotërojnë veçoritë e dëshiruara: relevante, gjithëpërfshirëse, niveli i duhur i detajeve, i lehtë për t’u lexuar, i lehtë për t’u interpretuar etj.

Karakteristikat kryesore të cilësisë së të dhënave janë:

- saktësi;
- plotësia;
- përputhje;
- kohore.

Saktësia

Informacioni (të dhënat) e kërkuara duhet të merren sa më ekonomikisht të jetë e mundur. Kjo është e realizueshme vetëm nëse të dhënat primare regjistrohen vetëm, nëse është e mundur, në një rast të vetëm. Prandaj, të dhënat primare duhet të futen në sistem sa më afër burimit të tyre, në mënyrë që ato të integrohen plotësisht në çdo operacion të mëpasshëm përpunimi.

Plotësia

Para se të dërgoni mesazhe, plotësia dhe sintaksa duhet të kontrollohen duke përdorur Metadata. Kjo

gjithashtu shmang trafikun e informacionit të panevojshëm në rrjet.

Të gjitha mesazhet hyrëse duhet gjithashtu të kontrollohen për plotësinë duke përdorur Metadata.

Përputhja

Rregullat e biznesit duhet të zbatohen për të garantuar përputhje. Duhet të shmanget futja e dyfishtë dhe duhet të identifikohet qartë pronari i të dhënave.

Lloji i zbatimit të këtyre rregullave të biznesit varet nga kompleksiteti i tyre. Për rregulla të thjeshta, kufizimet dhe shkaktarët e bazës së të dhënave janë të mjaftueshme. Në rastin e rregullave më komplekse, të cilat kërkojnë të dhëna nga tabela të ndryshme, duhet të zbatohen procedura të vërtetimit të cilat kontrollojnë përputhjen e versionit të të dhënave përpara se të gjenerohen të dhënat e ndërfaqes dhe versioni i ri i të dhënave të bëhet funksional. Duhet të sigurohet që të dhënat e transferuara të vërtetohen në përputhje me rregullat e përcaktuara të biznesit.

Kohëzgjatja

Sigurimi i informacionit në kohë është i rëndësishëm. Përderisa nxitësi për ruajtjen e të dhënave ose për dërgimin e mesazheve drejtohet drejtpërdrejt nga sistemi i IT-së, afati kohor nuk është problem nëse sistemi është projektuar siç duhet dhe sipas nevojave të proceseve të biznesit. Megjithatë, në shumicën e rasteve, dërgimi i një mesazhi inicihet nga një operator ose të paktën bazohet në të dhëna shtesë nga një operator. Për të përmbushur kërkesat e afateve kohore, të dhënat duhet të përditësohen sa më shpejt që të jetë e mundur, gjithashtu për të garantuar që përmbajtja aktuale e të dhënave të mesazheve është aktuale kur këto mesazhe dërgohen automatikisht nga sistemi.

Koha e përgjigjes për pyetjet duhet të adresohet për aplikacionet e ndryshme dhe llojet e përdoruesve brenda specifikimeve të detajuara të IT. Të gjitha përditësimet dhe shkëmbimet e të dhënave do të kryhen sa më shpejt që të jetë e mundur.

Metrikat e cilësisë së të dhënave

Specifikimet e detajuara të IT-së do të përcaktojnë përqindjet e duhura për:

- plotësia e të dhënave (përqindja e fushave të të dhënave që kanë vlera të futura në to) dhe përputhja e të dhënave (përqindja e vlerave që përputhen nëpër tabela/skedarë/regjistra);

- afatin kohor të të dhënave (përqindja e të dhënave të disponueshme brenda një kufiri kohor të caktuar);

- saktësinë e kërkuar (përqindja e vlerave të ruajtura që janë të sakta kur krahasohen me vlerën aktuale).

4.4.2 Funksionimi i serverëve qendrorë

Funksionet e serverëve qendrorë janë përcaktuar në seksionin 4.2.21.6 Server qendror. Për qëllime të sigurimit të cilësisë së të dhënave, subjekti që operon serverin qendror është përgjegjës për përditësimin dhe cilësinë e Meta të dhënave dhe drejtorisë, si dhe për administrimin e kontrollit të aksesit. Cilësia e meta të dhënave për sa i përket plotësisë, përputhjes, afatit kohor dhe saktësisë mundëson funksionimin e duhur për qëllimet e kësaj TSI.

4.5 Rregullat e mirëmbajtjes

Në zbatim të kërkesave thelbësore në kapitullin 3, rregullat e mirëmbajtjes specifike për nënsistemin në fjalë nga kjo TSI janë si më poshtë:

Cilësia e shërbimit të transportit duhet të garantohet, edhe nëse të dhënat janë të dëmtuara ose nëse pajisjet e përpunimit të të dhënave pësojnë një prishje të plotë ose të pjesshme. Prandaj, këshillohet instalimi i sistemeve ose kompjuterëve dupleks me një shkallë veçanërisht të lartë besueshmërie dhe për të cilët sigurohet funksionimi i pandërprerë gjatë mirëmbajtjes.

Aspektet e mirëmbajtjes së bazave të të dhënave të ndryshme përmenden në seksionin 4.2.19.2 “Kërkesa shtesë për bazat e të dhënave”, pikat 10 dhe 21.

4.6 Kualifikimet profesionale

Kualifikimet profesionale të personelit të nevojshëm për funksionimin dhe mirëmbajtjen e nënsistemit dhe për zbatimin e TSI-së janë si më poshtë:

Zbatimi i kësaj TSI nuk kërkon një sistem të ri të plotë për sa i përket harduerit dhe softuerit me staf të ri. Përmbushja e kërkesave të TSI-së rezulton vetëm në ato ndryshime, përmirësime apo zgjerime funksionale të funksionimit që po bëhen tashmë nga stafi ekzistues. Prandaj, nuk ka kërkesa përveç rregullave ekzistuese kombëtare dhe evropiane për kualifikimet profesionale.

Nëse është e nevojshme, trajnimi shtesë i stafit nuk duhet të konsistojë vetëm në tregimin e tyre se si të përdorin pajisjet. Anëtarët e stafit duhet të dinë dhe kuptojnë rolin specifik që duhet të luajnë në procesin e përgjithshëm të transportit. Stafi duhet,

në veçanti, të jetë i vetëdijshëm për kërkesën për të mbajtur një nivel të lartë të performancës së punës, pasi kjo është vendimtare për besueshmërinë e informacionit që do të përpunohet në një fazë të mëvonshme.

Kualifikimet profesionale të nevojshme për përbërjen dhe funksionimin e trenave përcaktohen në TSI për operimin dhe menaxhimin e trafikut.

4.7 Kushtet e shëndetit dhe sigurisë

Kushtet e shëndetit dhe sigurisë së personelit të kërkuara për funksionimin dhe mirëmbajtjen e nënsistemit në fjalë dhe për zbatimin e TSI-së janë si më poshtë:

Nuk ka kërkesa përveç rregullave ekzistuese kombëtare për shëndetin dhe sigurinë.

4.8 Regjistrat e llojeve të autorizuar të automjeteve dhe të infrastrukturës

Agjencia do të krijojë dhe do të mbajë një regjister të llojeve të mjeteve të autorizuar nga Shtetet Anëtare për vënien në shërbim në rrjetin hekurudhor të Komunitetit dhe çdo Shtet Anëtar siguron që një regjister i infrastrukturës publikohet dhe përditësohet.

Për shkak të përditësimit dhe publikimit vjetor të këtyre regjistrave, ato nuk mund të përdoren për nënsistemin e aplikacioneve telematike për udhëtarë. Prandaj, kjo TSI nuk ka asnjë lidhje me këta regjistra.

5. Përbërësit e ndërveprueshmërisë

5.1 Përkufizimi

Përbërës të ndërveprueshmërisë nënkupton çdo komponent elementar, grup përbërësish,

nënbashkim ose montim të plotë të pajisjeve të inkuorporuara ose të destinuara për t'u përfshirë në një nënsistem, mbi të cilin ndërveprueshmëria e sistemi hekurudhor varet drejtpërdrejt ose indirekt. Koncepti i një “përbërësi” mbulon si objektet e prekshme ashtu edhe objektet e paprekshme, si p.sh. softueri.

5.2 Lista e përbërësve

Përbërësit e ndërveprueshmërisë mbulohen nga dispozitat përkatëse të kreut 3, të ligjit nr. 142/2016, datë 22.12.2016, “Kodi Hekurudhor i Republikës së Shqipërisë”.

Asnjë përbërës i ndërveprimit nuk është përcaktuar për sa i përket nënsistemit “Aplikacionet telematike për udhëtarët”.

Për të përmbushur kërkesat e kësaj TSI nevojiten vetëm pajisje standarde të IT-së, pa asnjë aspekt specifik për ndërveprim në mjedisin hekurudhor. Kjo është e vlefshme si për komponentët e harduerit

ashtu edhe për softuerin standard të përdorur, siç janë sistemi operativ dhe bazat e të dhënave. Softueri i aplikacionit është individual për çdo përdorues dhe mund të përshtatet dhe përmirësohet sipas funksionalitetit dhe nevojave aktuale të individit. “Arkitektura e integritetit të aplikacionit” e propozuar supozon se aplikacionet mund të mos kenë të njëjtin model informacioni të brendshëm. Integrimi i aplikacioneve përkufizohet si procesi i bërjes së funksionimit të përbashkët të sistemeve të aplikacioneve të dizajnuara në mënyrë të pavarur.

5.3 Performanca dhe specifikimet e përbërësve

Shih seksionin 5.2, jo relevant për aplikacionet telematike TSI për shërbimet e udhëtarëve.

6. Vlerësimi i konformitetit dhe/ose përshtatshmërisë për përdorim të përbërësve dhe verifikimi i nënsistemit

6.1 Përbërësit e ndërveprueshmërisë

6.1.1 Procedurat e vlerësimit

Jo relevante për aplikacionet telematike TSI për shërbimet e udhëtarëve.

6.1.2. Moduli

Jo relevante për aplikacionet telematike TSI për shërbimet e udhëtarëve.

6.2 Aplikacionet e nënsistemit të telematikës për shërbimet e udhëtarëve

Nënsistemet ndahen në zona strukturore dhe operative. Vlerësimi i konformitetit është i detyrueshëm për TSI-të në zonën strukturore. Nënsistemi i aplikacioneve telematike për shërbimet e udhëtarëve i përket zonës funksionale dhe kjo TSI nuk përcakton asnjë modul për vlerësimin e konformitetit.

7. Zbatimi

7.1 Prezantimi

Kjo TSI ka të bëjë me aplikacionet telematike të nënsistemit për shërbimet e udhëtarëve prandaj, zbatimi i kësaj TSI nuk mbështetet në nocionin e nënsistemit të ri, të rinovuar ose të përmirësuar, siç është zakon në rastin e TSI-ve që lidhen me nënsistemet strukturore, përveç rasteve kur është specifikuar në TSI.

TSI do të zbatohet në faza:

- faza e parë: specifikimet e detajuara të TI-së, drejtimi dhe masterplani;
- faza e dytë: zhvillimi;
- faza e tretë: vendosja.

Të gjithë aktorët e interesuar Agjencia Evropiane e Hekurudhave, Komisioni BE-së, organet

përfaqësuese të sektorit hekurudhor europian do të vendosin sistemin pas ndryshimit të këtij TSI.

7.2 Raste specifike

7.2.1 Prezantimi

Dispozitat e mëposhtme të veçanta lejohen në rastet specifike të mëposhtme:

- a) rastet 'P': rastet e përhershme;
- b) rastet 'T': raste të përkohshme, ku rekomandohet që sistemi i synuar të arrihet deri në vitin 2025.

7.2.2. Lista e rasteve specifike

Nuk ka raste specifike të treguara për këtë TSI.

7.3 Zhvillimi

Sipërmarrjet hekurudhore, administratorët e infrastrukturës, administruesit e stacioneve, shitësit e biletave dhe Autoriteti i Sigurisë Hekurudhore do të zhvillojnë sistemin si më poshtë:

a) Drejtimi i projektit

Për të garantuar zhvillimin e duhur të sistemit, struktura e drejtimit siç përshkruhet në dokumentin teknik B.61 (shih shtojcën V) do të zbatohet në mënyrë progresive nga aktorët.

Rolet dhe përgjegjësitë e të gjithë aktorëve do të evoluojnë me zbatimin e strukturës së re të drejtimit siç përshkruhet në dokumentin teknik B.61.

Komiteti drejtues i ngritur sipas fazës 1 do të mbahet në fazën 2 derisa struktura e qeverisjes e përshkruar në dokumentin teknik B.61 të jetë plotësisht funksionale. Rregullat e tij të procedurës do të përditësohen gjithashtu për të marrë parasysh rolin e tij të ri që është të monitorojë progresin e zbatimit të strukturës së re të qeverisjes, arkitekturën e zhvilluar në fazën 1 dhe zhvillimin e sistemit nga kompanitë individuale duke marrë veçanërisht parasysh respektimin e udhëzuesit e aplikimit të publikuara dhe të mirëmbajtura nga ERA. Përpara se të njohë fundin e fazës 2, Komiteti Drejtues do të nxjerrë një opinion mbi statusin ligjor dhe pronësinë e udhëzuesve të aplikimit.

Pajtueshmëria e plotë me dokumentin teknik B.61 do të konsiderohet si supozim i konformitetit të strukturës së re të drejtimit me kërkesat e kësaj rregulloreje. Megjithatë, për shkak të natyrës së dokumentit dhe nevojës së vazhdueshme për përafrimin e strukturës drejtuese me nevojat reale të tregut, çdo devijim nga dispozitat e tij duhet t'i raportohet menjëherë Komitetit Drejtues i cili do të vlerësojë devijimin dhe do të vendosë nëse dokumenti teknik dhe/ose statusi i tij ligjor duhet të zhvillohet në fund të fazës 2.

b) Plani kryesor

Për të garantuar zhvillimin e duhur të sistemit, të gjithë aktorët e interesuar do të bashkëpunojnë dhe zbatojnë sistemin në përputhje të plotë me masterplanin siç specifikohet në dokumentin teknik të ERA-s B.62 (shih aneksin V).

c) Zhvillimi i sistemit

Të gjithë aktorët e interesuar do të bashkëpunojnë dhe zhvillojnë arkitekturën e sistemit të shitjes me pakicë sipas dispozitave të arkitekturës siç përshkruhet në dokumentin teknik të ERA-s B.60 (shih aneksin V).

Të gjithë aktorët e interesuar do të bashkëpunojnë dhe zhvillojnë sistemin dhe pjesët e tij në mënyrë që të jenë sa më shumë të jetë e mundur në përputhje me udhëzuesit e aplikimit siç përshkruhet në dokumentet teknike:

B.50 (shih shtojcën III)

B.51 (shih shtojcën III)

B.52 (shih aneksin III)

B.53 (shih aneksin III)

B.54 (shih shtojcën III)

B.55 (shih shtojcën III)

B.56 (shih aneksin III).

Pajtueshmëria e plotë me këto dokumente teknike do të konsiderohet si supozim i konformitetit të sistemit me kërkesat teknike të kësaj rregulloreje. Çdo devijim nga udhëzuesit e aplikimit do t'i raportohet Komitetit Drejtues i cili do ta vlerësojë atë në kontekstin e rolit të tij të përshkruar në pikën a). Meqenëse udhëzuesit e aplikimit B.50 deri B.56 të përmendura në shtojcën III nuk janë specifikime të detyrueshme, ato nuk i nënshtrohen Menaxhimit të Kontrollit të Ndryshimit.

8. Fjalor

Përkufizimet në këtë fjalor i referohen përdorimit të termave në këtë TSI.

Afati	Përshkrim
Palët e angazhimit	Nënkupton ose një sipërmarrje hekurudhore e licencuar ose, në masën e autorizuar nga Autoriteti Sigurisë Hekurudhore, një palë tjetër që kërkon të prokurojë një linjë treni në orarin e punës për operimin e shërbimit hekurudhor në territorin e tij me qëllim komercial ose shërbimi publik. Shembuj të palëve të tilla të autorizuar mund të jenë autoritetet publike ose çdo palë tjetër që ka një kontratë aksesit, ose një grup ndërkombëtar i palëve të tilla, i cili njihet gjithashtu si një grup aplikant ose grup i palëve të aksesit.
ACIDI	Qëndron për atomicitetin, konsistencën, izolimin, qëndrueshmërinë Këto janë katër atributet kryesore të përbashkëta për çdo transaksion: Atomiciteti. Në një transaksion që përfshin dy ose më shumë pjesë të veçanta të informacionit, ose të gjitha pjesët janë kryer ose nuk është kryer asnjë, Konsistenca. Një transaksion ose krijon një gjendje të re dhe të vlefshme të të dhënave ose, nëse ndodh ndonjë dëmtim, i kthen të gjitha të dhënat në gjendjen para fillimit të transaksionit. Izolim. Një transaksion në proces dhe i pa kryer ende duhet të mbetet i izoluar nga çdo transaksion tjetër. Qëndrueshmëria. Të dhënat e përkushtuara ruhen nga sistemi në mënyrë që, edhe në rast të dëmtimit dhe rinisjes së sistemit, të dhënat të jenë të disponueshme në gjendjen e tyre të saktë Koncepti ACID përshkruhet në ISO/IEC 10026-1:1992 Seksioni 4. Secili prej këtyretributeve mund të matet kundrejt një standardi. Në përgjithësi, megjithatë, një administrator ose monitor transaksioni është caktuar për të zbatuar konceptin ACID. Në një sistem të shpërndarë, një mënyrë për të arritur ACID është përdorimi i një angazhimi dyfazor (2PC), i cili siguron ose që të gjitha faqet e përfshira duhet të angazhohen për të përfunduar transaksionin ose se asnjë nuk e bën, dhe transaksioni kthehet prapa.
Data/ora e mbërritjes, aktuale	Nënkupton datën (dhe kohën) aktuale të mbërritjes së mjeteve të transportit.
Data/ora e mbërritjes, e parashikuar	Nënkupton datën (dhe orën) e mbërritjes së mjeteve të transportit bazuar në parashikimin aktual.
Data/ora e mbërritjes, e planifikuar	Nënkupton datën (dhe orën) e mbërritjes së mjeteve të transportit në orar.
Vonesë e mbërritjes, pritjet	Do të thotë diferenca kohore midis datës/kohës së parashikuar të mbërritjes dhe datës/kohës së planifikuar të mbërritjes.
Vonesë e mbërritjes, aktuale	Do të thotë diferenca kohore midis datës/kohës aktuale të mbërritjes dhe datës/kohës së planifikuar të mbërritjes.
Në diskrecionin e	Do të thotë që sipërmarrja hekurudhore mund të vendosë bazuar në përvojën dhe nevojat e saj.
Sistemi i atribuimit	Do të thotë një sistem elektronik që pret katalogun e shërbimeve të transportit për të cilin një ofrues i shërbimit të transportit autorizon shpërndarësit të lëshojnë dokumente udhëtimi.
Atributor	Do të thotë një kompani që administron një sistem atributues. Mund të jetë një transportues.
Organi publik i autorizuar	Nënkupton një autoritet publik që ka një detyrim ligjor ose të drejtë t'i ofrojë publikut informacione për udhëtimin hekurudhor.
Disponueshmëria	Nënkupton informacionin (shërbimin e transportit, llojin e ofertës, tarifën, shërbimin tjetër) që realisht mund të merret nga një udhëtar në një moment të caktuar kohor, për një tren të caktuar. Të mos ngatërrohet me ofertën, që tregon se një (shërbim transporti, lloji i ofertës, tarifa, shërbimi tjetër) ofrohet në planifikimin fillestar, por mund të shitet dhe për këtë arsye nuk mund të merret nga një udhëtar në një moment të caktuar kohor, për një tren specifik.
Parametri bazë	Nënkupton çdo kusht rregullator, teknik ose operacional që është kritik për ndërveprueshmërinë dhe kërkon një vendim në përputhje me procedurën e përcaktuar në nenin 21(2) përpara çdo zhvillimi të projekt-TSI-ve nga organi i përbashkët përfaqësues.
Rezervim (shitje)	Nënkupton shitjen e një bilete me ose pa rezervim.
Transportuesi	Nënkupton sipërmarrjen kontraktuale hekurudhore me të cilën udhëtari ka lidhur një kontratë transporti ose një sërë sipërmarrjesh hekurudhore të njëpasnjëshme të cilat janë përgjegjëse në bazë të një kontrate të tillë.

Transportues, i përbashkët	Nënkupton një transportues i lidhur me një marrëveshje bashkëpunimi me një ose më shumë transportues të tjerë për operimin e një shërbimi transporti.
Transportues, i vetëm	Nënkupton një transportues që operon një shërbim transporti në mënyrë të pavarur nga transportuesit e tjerë.
Kanal	Nënkupton metodën (siç është makina e biletave, media në tren, shërbimet publike të internetit, teleshitja, biletat celulare) me anë të së cilës një shërbim (informacion, shitja e biletave, rimbursimi i biletave, përgjigja ndaj ankesave etj.) i ofrohet udhëtarit nga një ndërmarrje hekurudhore.
ID e trajnerit	Nënkupton numri unik i identifikimit të një trajneri.
Komisioni	Nënkupton Komisioni Evropian.
COTS-produkt	Nënkupton një produkt softuerësh dhe/ose harduerësh që është i gatshëm komercialisht dhe i disponueshëm për shitje, dhënie me qira ose licencë për publikun e gjerë.
Klienti	Nënkupton një person që synon të blejë, blen ose ka blerë një produkt hekurudhor për veten e tij ose për një person/a tjetër. Prandaj mund të jetë i ndryshëm nga udhëtari.
Deshifrimi	Nënkupton kthimi i të dhënave të koduara përsëri në formën e tyre origjinale.
Vonesa	Nënkupton diferenca kohore midis kohës që udhëtari ishte planifikuar të mbërrinte sipas orarit të publikuar dhe kohës së mbërritjes së tij/saj aktuale ose të pritshme.
Devijimi i deltës	Nënkupton “vonesa ose hershmëria” operationale në lidhje me kohën e planifikuar të rezervuar.
Data/ora e nisjes, aktuale	Nënkupton datën (dhe kohën) aktuale të nisjes së mjeteve të transportit.
Data/ora e nisjes, e parashikuar	Nënkupton data (dhe ora) e nisjes së mjeteve të transportit bazuar në parashikimin aktual.
Data/ora e nisjes, e planifikuar	Nënkupton datën (Dhe orën) e nisjes së mjeteve të transportit në orar.
Vonesa e nisjes, aktuale	Nënkupton diferencën kohore ndërmjet datës/kohës aktuale të nisjes dhe datës/kohës së planifikuar të nisjes.
Vonesa e nisjes, e pritshme	Nënkupton diferencën kohore nga data/ora e nisjes dhe data/ora e pritshme e nisjes.
Ekrani	Nënkupton çdo pajisje vizuale dinamike e vendosur ose në stacione ose në brendësi/jashtë trenave me qëllim të informimit të udhëtarëve.
Distributor	Nënkupton një sipërmarrje që ofron kapacitete ligjore dhe teknike për emetuesit për të shitur produkte hekurudhore ose për t'u ofruar klientëve lehtësira në linjë për të blerë produkte hekurudhore. Përveç kësaj, distributori mund të ofrojë shërbime për emetuesit duke montuar O-Ds të kryera nga transportues të ndryshëm në udhëtime të plota siç kërkohet nga udhëtari. Distributori mund të jetë një transportues.
Udhëtim brenda vendit	Nënkupton një udhëtim udhëtarësh me hekurudhë ku një udhëtar nuk kalon kufirin e një shteti.
Shërbimi i udhëtarëve hekurudhor të brendshëm	Nënkupton një shërbim hekurudhor udhëtarësh që nuk kalon kufirin e një shteti.
Enkriptimi	Nënkupton kodimin e të dhënave.
ERA	Shih Agjencinë Evropiane të Hekurudhave.
Kërkesat thelbësore	Nënkupton të gjitha kushtet e përcaktuara në aneksin III të direktivës 2008/57/EC të cilat duhet të plotësohen nga sistemi hekurudhor trans-evropian, nënsistemet dhe përbërësit e ndërveprueshmërisë duke përfshirë ndërfaqet.
ETA	Nënkupton koha e parashikuar e mbërritjes (e trenit në stacion).
ETH	Nënkupton koha e parashikuar e dorëzimit (të një treni nga një menaxher infrastrukture në tjetrin).
ETI	Nënkupton koha e parashikuar e ndërrimit (të trenit nga një ndërmarrje hekurudhore në tjetrën).
Agjencia Evropiane e Hekurudhave	Nënkupton Agjencinë Evropiane të Hekurudhave.
Tarifa	Nënkupton një tarifë që duhet paguar për transportin ose shërbimin.
Parashikim	Nënkupton vlerësimi më i mirë i një ngjarjeje (p.sh. koha e mbërritjes, nisjes ose kalimit të një treni).

Pika e parashikimit	Nënkupton një pikë e synuar për të cilën krijohet parashikimi. Mund të lidhet me mbërritjen, nisjen, kalimin ose dorëzimin.
Shërbimi i udhëtarëve hekurudhor të huaj	Nënkupton një shërbim hekurudhor udhëtarësh i cili është blerë në një vend, por kryhet në një vend të ndryshëm nga vendi i blerjes.
Shitje e huaj	Nënkupton shitjen e një bilete treni nga një lëshues i cili nuk është (një nga) transportuesit që operojnë trenin ku do të përdoret biletë. Emetuesi ndodhet në një vend të ndryshëm nga vendi i transportuesit.
FTP	Nënkupton Protokollin e Transferimit të Skedarit Një protokoll për transferimin e skedarëve midis sistemeve kompjuterike në rrjetin TCP/IP.
Përmbushja	Nënkupton procesi i cili i dorëzon produktin klientit pas blerjes së tij.
Kushtet e Përgjithshme të Transportit	Nënkupton kushtet e transportuesit në formën e kushteve të përgjithshme ose tarifave që janë ligjërish në fuqi dhe që janë bërë pjesë përbërëse e tij nëpërmjet lidhjes së kontratës së transportit.
Treni me çmim global	Nënkupton një tren ku një udhëtar mund të hipë vetëm pasi të ketë blerë një biletë me çmim global.
Pika e dorëzimit	Nënkupton pika ku përgjegjësia ndryshon nga një administrator infrastrukture në tjetrin.
HTTP	Nënkupton Protokollin e Transferimit të Hipertekstit Protokollin klient/server i përdorur për t'u lidhur me serverët në ueb.
IM	Nënkupton çdo organ apo sipërmarrje që është përgjegjëse në veçanti për ngritjen dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës hekurudhore. Kjo mund të përfshijë gjithashtu menaxhimin e kontrollit të infrastrukturës dhe sistemeve të sigurisë. Funksionet e administratorit të infrastrukturës në një korridor ose pjesë të një korridori mund t'u ndahen organeve ose sipërmarrjeve të ndryshme.
Administrator i infrastrukturës (IM)	Shihni IM.
Biletat e integruara të rezervimit – IRT	Nënkupton një lloj bilete treni e kufizuar në një tren të caktuar në një datë/orë të caktuar. Një biletë IRT mund të shitet vetëm me anë të një transaksioni online ndërmjet terminalit të shitjes dhe sistemit atributues ku ndodhet treni përkatës.
Shkëmbimi ndërmjet transportuesve	Nënkupton transferimin e kontrollit nga një sipërmarrje hekurudhore në tjetrën për arsye praktike operationale, sigurie dhe përgjegjësie. Shembuj janë: - sipërmarrjet e njëpasnjëshme hekurudhore, - trenat me transportues zëvendësues, - transferimi i informacionit ndërmjet sipërmarrjeve të ndryshme hekurudhore.
Pika e shkëmbimit	Nënkupton vendndodhjen ku kontrolli i trenit transferohet nga një sipërmarrje hekurudhore në një tjetër. Në lidhje me një tren që qarkullon, treni merret nga një sipërmarrje hekurudhore nga sipërmarrja tjetër hekurudhore, e cila tani zotëron linjën për pjesën tjetër të udhëtimit.
Pika e ndërmjetme	Nënkupton vendndodhjen që përcakton pikën e fillimit ose të përfundimit të një seksioni udhëtimi. Kjo për shembull mund të jetë një pikë shkëmbimi, dorëzimi ose trajtimi.
Shërbimi hekurudhor ndërkombëtar i udhëtarëve	Nënkupton një shërbim hekurudhor udhëtarësh që kalon kufirin e të paktën një shteti anëtar.
Udhëtim ndërkombëtar	Nënkupton një udhëtim udhëtarësh me hekurudhë që kalon kufirin e të paktën një shteti anëtar.
Shitje ndërkombëtare	Nënkupton shitjen e një bilete treni për një udhëtim ndërkombëtar.
Përbërësi i ndërveprueshmërisë	Nënkupton çdo komponent elementar, grup përbërësish, nën-montim ose montim të plotë të pajisjeve të inkorporuara ose të destinuara për t'u përfshirë në një nënsistem nga i cili varet drejtpërdrejt ose indirekt ndërveprueshmëria e sistemit hekurudhor trans-evropian. Koncepti i një përbërësi mbulon si objektet e prekshme ashtu edhe objektet e paprekshme, siç është softueri.
IP	Nënkupton Protokollin e Internetit.
Shitësi	Nënkupton një sipërmarrje që shet biletën dhe merr pagesë. Mund të jetë një transportues dhe/ose një shpërndarës. Shitësi është sipërmarrja e treguar në biletë me kodin e saj dhe ndoshta logon e saj.
Udhëtim	Nënkupton lëvizjen e një udhëtari (ose të disa udhëtarëve që udhëtojnë së bashku) nga një vendndodhje A në një vendndodhje B

Planifikues udhëtimesh	Nënkupton një sistem IT në gjendje të propozojë zgjidhje udhëtimi. Një zgjidhje udhëtimi është një grup i një ose më shumë shërbimeve të transportit tregtar që i përgjigjen të paktën pyetjes “Si mund të shkoj nga vendndodhja A në vendndodhjen B në një datë dhe orë të caktuar nisje/mbërritje?”. Pyetja mund të përmbajë kriterë shtesë më komplekse, si “në mënyrën më të shpejtë”, “në mënyrën më të lirë”, “pa ndryshime” etj. Udhëtari mund të ndërtojë zgjidhjet e udhëtimit vetë, duke u konsultuar me burime të ndryshme informacioni, ose zgjidhja mund t'i ofrohet atij/asaj nga një planifikues udhëtimi.
Zotërues	Nënkupton personin i cili duke qenë pronar i një mjeti ose duke pasur të drejtën e përdorimit të tij, e shfrytëzon këtë mjet ekonomikisht në mënyrë të përhershme si mjet transporti dhe është i regjistruar si i tillë në regjistrin e mjeteve lëvizëse.
Në vend të ID	Nënkupton numrin unik të identifikimit të një njësie tërheqëse.
Vënë në dispozicion	Nënkupton publikimi i informacionit ose i të dhënave ku mund të zbatohet kontrolli i aksesit.
Shfaqja në listë	Nënkupton një metodë përmbushjeje ku klienti bën blerjen e tij paraprakisht (p.sh. në shtëpi) dhe merr vetëm një konfirmim, zakonisht me një kod referimi. Sipërmarrja që kryen këtë lloj shitjeje i siguron TCO-së një listë të të gjithë udhëtarëve (dhe kodet e referencës) të pranuar në trenin specifik. Udhëtari thjesht shfaq dëshirën e tij/saj për t'u pranuar në tren para/pas nisjes në TCO. TCO kontrollon nëse udhëtari lejohet të hipë/qëndrojë në tren.
Çmimi i tregut	Shih çmimin global.
Metadata	Ky term thjesht nënkupton të dhëna për të dhënat. Ai përshkruan të dhënat, shërbimet softuerike dhe komponentët e tjerë që gjenden në sistemet e informacionit të ndërmarrjes. Shembuj të llojeve të Metadata përfshijnë përkufizimet standarde të të dhënave, vendndodhjen dhe informacionin e rrugës, dhe menaxhimin e sinkronizimit për shpërndarjen e të dhënave të përbashkëta.
Organet e njoftuara	Nënkupton organet që janë përgjegjëse për vlerësimin e konformitetit ose përshtatshmërisë për përdorim të përbërësve të ndërveprueshmërisë ose për vlerësimin e procedurës KE për verifikimin e nënsistemeve.
Treni NRT	Nënkupton një tren në të cilin një udhëtar mund të hipë pasi ka blerë një biletë NRT, në rastin e shitjeve ndërkombëtare ose të huaja.
NRT	Biletat e rezervimit jo të integruara – Kjo është një mënyrë e shitjes së biletave të trenit të destinuara për shitje ndërkombëtare ose të huaja, ku lëshuesi mund të prodhojë biletën në vend, pa ndonjë transaksion në internet me një sistem atributues. Biletat e NRT-së janë gjithmonë bileta të hapura, d.m.th. kontrata e transportit është e vlefshme në çdo tren NRT që shërben në itinerarin e shënuar në biletë, brenda një periudhe të caktuar vlefshmërie. Për të lëshuar një biletë NRT, lëshuesi ka nevojë për një listë të OD-ve (seri) dhe një ose më shumë tabela çmimesh që korrespondojnë me diapazonet e distancës. Rezervimet mund (në disa raste duhet) të blihen së bashku me biletën.
Oferta	Shiko disponueshmërinë.
Faqja zyrtare e internetit	Nënkupton uebsajti publik i kompanisë ku informacioni tregtar i jepet klientit. Faqja e internetit duhet të jetë e lexueshme duke respektuar udhëzimet për aksesueshmërinë e përmbajtjes së internetit.
Dyqan me një ndalesë	Një partneritet ndërkombëtar ndërmjet administratorëve të infrastrukturës hekurudhore duke ofruar një pikë të vetme kontakti për klientët hekurudhor për qëllimet e: -urdhërimi i linjave të specifikuara të trenave në trafikun ndërkombëtar të mallrave, -monitorimi i lëvizjes së të gjithë trenit, -në përgjithësi edhe faturimi i tarifave të aksesit në pistë në emër të administratorëve të infrastrukturës.
Udhëtar	Nënkupton një person që synon të bëjë, ose po bën ose ka bërë një udhëtim duke përdorur shërbimet e transportit dhe shërbimet e tjera të një ose më shumë sipërmarrjeve hekurudhore. Mund të jetë i ndryshëm nga klienti (shih klientin).
Linjë	Nënkupton kapaciteti infrastrukturor i nevojshëm për të drejtuar një tren midis dy vendeve për një periudhë të caktuar kohore (linja e përcaktuar në kohë dhe hapësirë).
Numri i linjës	Nënkupton numri i linjës të përcaktuar të trenit
Pagesa	Nënkupton transferimin e pasurisë nga njëra palë (si p.sh. klienti) tek tjetra (si distributori). Një pagesë zakonisht bëhet në këmbim të ofrimit të transportit ose shërbimit.
Peer-to-Peer	Nënkupton një klasë sistemesh dhe aplikacionesh që përdorin burime të shpërndara për të kryer një funksion kritik në një mënyrë të decentralizuar.

Personi me lëvizshmëri të reduktuar (PRM)	Nënkupton çdo person, lëvizshmëria e të cilit gjatë përdorimit të transportit është zvogëluar për shkak të ndonjë paaftësie fizike (shqisore ose lokomotore, të përhershme ose të përkohshme), paaftësie intelektuale ose dëmtimi, ose ndonjë shkak tjetër paaftësie, ose si rezultat i moshës, dhe situata e të cilit kërkon vëmendjen e duhur. dhe përshtatjen ndaj nevojave të veçanta të shërbimit të vënë në dispozicion të të gjithë udhëtarëve.
Platforma	Nënkupton zonën në një stacion për t'u zbritur/e hipur në trena.
Të dhënat primare	Nënkupton të dhënat bazë si të dhëna referuese për mesazhet ose si bazë për funksionalitetin dhe llogaritjen e të dhënave të përfutuara.
PRM	Shihni Personin me lëvizshmëri të reduktuar.
Produkt	Nënkupton një lloj treni me lloje të përcaktuara shërbimesh (p.sh. me shpejtësi të lartë, vende magazinimi për biçikleta, akomodim PRM, kanape dhe/ose kamionë për fjetje, vagonë ngrënieje, ambiente transporti etj.) të cilat janë të lidhura me çmimet përkatëse dhe mund të jenë të lidhura. ndaj kushteve specifike.
Publikim	Nënkupton publikimi i informacionit ose i të dhënave ku nuk do të zbatohet kontrolli i aksesit.
Sistemi hekurudhor	Nënkupton (si në “sistemin hekurudhor trans-evropian”) strukturën, e përbërë nga linja dhe instalime fikse, të rjetit të transportit trans-evropian, të ndërtuar ose të përmirësuar për hekurudhat konvencionale, transportin dhe transportin e kombinuar hekurudhor, plus mjetet lëvizëse të projektuara për të udhëtuar në atë infrastrukturë
Sipërmarrje hekurudhore	Nënkupton çdo ndërmarrje publike ose private, biznesi kryesor i së cilës është të ofrojë shërbime për transportin e mallrave dhe/ose udhëtarëve me hekurudhë, me kusht që ndërmarrja duhet të sigurojë tërheqje; kjo përfshin gjithashtu ndërmarrjet që ofrojnë vetëm tërheqje
Proceset e rregullta dhe afatshkurtra	I rregullt nënkupton një proces kur kryhet brenda një periudhe e cila është e barabartë ose më shumë se 7 ditë. Afatshkurtër nënkupton një proces kur kryhet brenda një periudhe që është më pak se 7 ditë.
Pika e raportimit	Nënkupton ose pika kalimi të përdorura nga një menaxher infrastrukture për të ofruar informacione për drejtimin e trenave (vetëm) ose pika ku krijohen parashikimet.
Server	Nënkupton ruajtjen e të dhënave të ngjashme me një bazë të dhënash dhe fjalor të të dhënave; megjithatë, ai zakonisht përfshin një mjedis gjithëpërfshirës të sistemit të menaxhimit të informacionit. Ai duhet të përfshijë jo vetëm përshkrimet e strukturave të të dhënave (d.m.th. entitetet dhe elementet), por edhe Metadata me interes për ndërmarrjen, ekranet e të dhënave, raportet, programet dhe sistemet.
Rezervimi	Nënkupton një autorizim në letër ose në formë elektronike që jep të drejtën për një shërbim (transport ose ndihmë) që i nënshtrohet një marrëveshjeje transporti të personalizuar të konfirmuar më parë.
Sistemi i rezervimeve	Nënkupton një sistem të kompjuterizuar që përdoret për të ruajtur dhe marrë informacion dhe për të kryer transaksione në lidhje me udhëtimin. Një sistem rezervimi është i aftë të mbajë inventarin korrekt në kohë reale dhe është i aksesueshëm për agjentët/shitësit me pakicë në mbarë botën.
Shitës me pakicë	Nënkupton një person ose një sipërmarrje që i shet klientit një biletë pa ose me rezervim për një shërbim hekurudhor. Një shitës me pakicë mund të jetë një sipërmarrje hekurudhore (agjent) ose një agjent udhëtimi i akredituar.
Itinerari	Nënkupton vijën gjeografike që duhet marrë nga një pikënisje në një pikë të destinacionit.
Seksioni i itinerarit	Nënkupton një pjesë e një rruge.
RU	Shih sipërmarrjen hekurudhore.
Shitja	Shihni rezervimin.
Shërbimi	Shih shërbimi i transportit.
Ofrues shërbimi	Nënkupton subjektin përgjegjës që ofron çdo shërbim të lidhur me transportin e udhëtarëve.
Proceset afatshkurtra	Shih proceset e rregullta kundrejt proceseve afatshkurtra.
Kërkesë për linjë	Nënkupton kërkesën individuale për një linjë për shkak të kërkesave shtesë të transportit ose nevojave operationale.
SQL	Nënkupton gjuhë e strukturuar e pyetjeve

	Një gjuhë e krijuar nga IBM, më pas e standardizuar nga ANSI dhe ISO, e cila përdoret për krijimin, menaxhimin dhe marrjen e të dhënave në bazat e të dhënave relacionale.
Palët e interesuara	Nënkupton çdo person ose organizatë me një interes të arsyetuar në ofrimin e shërbimit të trenit p.sh. - Sipërmarrja hekurudhore, - Ofruesi i lokomotivave, - Ofruesi i trajnimeve, - Ofruesi i makinistit/ekui pazhit të trenit, - Administratori i infrastrukturës (IM), - Administruesi i trenit, - Operatori i trageteve, - Punëtor, - Shitësi i biletave, - Udhëtar.
Stacioni	Nënkupton një vendndodhje hekurudhore ku një tren udhëtarësh mund të fillojë, të ndalojë ose të përfundojë.
Administratori i stacionit	Nënkupton një ent organizativ, i cili është bërë përgjegjës për administrimin e një stacioni hekurudhor dhe që mund të jetë administratori i infrastrukturës.
Zëvendësues transportues	Nënkupton sipërmarrjen hekurudhore, e cila nuk ka lidhur kontratë transporti me udhëtarin, por të cilës sipërmarrja hekurudhore që është palë në kontratë i ka besuar tërësisht ose pjesërisht kryerjen e transportit hekurudhor.
Tarifa	Nënkupton një grup specifik tarifash të disponueshme në një tren të caktuar, në një ditë të caktuar për një pjesë të caktuar OD të udhëtimit. Tarifat mund të grupohen në kategori të ndryshme (siç janë tarifatat publike, tarifatat në grup etj.).
TCO	Nënkupton organizatën kontrolluese të biletave. Kjo është një organizatë e autorizuar për të inspektuar biletat e udhëtarëve. Kryesisht një transportues. Nëse është e nevojshme, TCO duhet të dorëzojë certifikatat e sigurisë për biletën ndërkombëtare hekurudhore për printimin në shtëpi (IRTHP) të shpërndarësit.
Dokument teknik	Nënkupton çdo dokument teknik i publikuar nga Agjencia Evropiane e Hekurudhave.
Specifikimi Teknik për Ndërveprueshmërinë	Nënkupton një specifikim me të cilin çdo nënsistem ose pjesë nënsistem mbulohet në mënyrë që të plotësojë kërkesat thelbësore dhe të sigurojë ndërveprueshmërinë e sistemit hekurudhor.
TETA	Shikoni trenin koha e parashikuar e mbërritjes.
Pala e tretë	Nënkupton çdo sipërmarrje publike ose private, e cila nuk është një sipërmarrje hekurudhore ose administratore e infrastrukturës dhe ofron shërbime ndihmëse ose në lidhje me shërbimet/shërbimet e transportit.
Biletë fundore	Nënkupton një biletë ose bileta që përfaqësojnë një kontratë transporti për shërbime të njëpasnjëshme hekurudhore të operuara nga një ose më shumë sipërmarrje hekurudhore.
Biletë	Nënkupton një regjistrim material ose jomaterial që i jep të drejtën një udhëtarit të përdorë kontraktualisht një ose më shumë shërbime të transportit tregtar të ofruara nga një ose më shumë sipërmarrje hekurudhore.
Bileta në nisje	Nënkupton një metodë përmbushjeje ku klienti bën blerjen e tij paraprakisht (p.sh. në shtëpi) dhe e merr biletën në stacionin e nisjes, në një sportel biletash ose makinë shitëse.
Shitësi i biletave	Nënkupton çdo shitës me pakicë i shërbimeve të transportit hekurudhor që lidh kontrata transporti dhe shet bileta në emër të një sipërmarrjeje hekurudhore ose për llogari të vet.
Orari	Nënkupton listën e shërbimeve të transportit tregtar të ofruara nga një sipërmarrje hekurudhore gjatë një intervali kohor të caktuar.
TOD	Shihni biletën në nisje.
Operator turistik	Nënkupton një organizator ose shitës me pakicë, i ndryshëm nga një sipërmarrje hekurudhore.
Koha e parashikuar e mbërritjes së trenit	Nënkupton koha e parashikuar e mbërritjes së një treni në një pikë të caktuar, p.sh. pika e dorëzimit, pika e shkëmbimit, destinacioni i trenit.
Linja e trenit	Nënkupton itinerarin e trenit të përcaktuar në kohë dhe hapësirë.

Lëvizja e trenit u ndërpre	Nënkupton se vazhdimi i trenit është i panjohur bazuar në rrethanat lokale në atë kohë dhe sipas mendimit të palëve të përfshira. Nëse dihet vonesa, administratori i infrastrukturës dërgon një mesazh parashikimi për lëvizjen e trenit.
Rrjeti hekurudhor trans-evropian	Nënkupton rrjetin hekurudhor në linjat konvencionale të rrjetit trans-evropian të transportit.
Kontrata e transportit	Nënkupton një kontratë transporti me pagesë ose pa pagesë midis një sipërmarrjeje hekurudhore ose një shitësi biletash dhe udhëtarit për ofrimin e një ose më shumë shërbimeve të transportit.
Mënyra e transportit	Nënkupton një lloj mjeti i aftë për të transportuar udhëtarë (tren, aeroplan, autobus etj.).
Shërbimi i transportit	Nënkupton një shërbim transporti tregtar ose shërbim transporti sipas kontratës së shërbimit publik që lidh dy ose më shumë vendndodhje, të ofruara nga një sipërmarrje hekurudhore sipas një orari të publikuar. Një shërbim transporti zakonisht kryhet me një mënyrë specifike transporti.
Ofruesi i shërbimit të transportit	Nënkupton çdo kompani private ose publike e autorizuar për të transportuar njerëz në trafikun e udhëtarëve të brendshëm ose ndërkombëtar. Një “ofrues shërbimi transporti” pranon dokumente udhëtimi të lëshuara nga pikat e akredituara të shitjes të shpërndarësve të tij. Ai luan rolin e transportuesit kontraktual me të cilin udhëtarit ka lidhur një kontratë transporti. Ekzekutimi i shërbimit të transportit mund t'i besohet, pjesërisht ose plotësisht, një transportuesi zëvendësues.
TSI	Shih specifikimet teknike për ndërveprim.
XML	Nënkupton gjuhën e shënjimit të zgjeruar.
XQL	Nënkupton gjuhën e pyetësorit të strukturuar të zgjeruar.

ANEKSI II LISTA E PIKAVE TË HAPURA

Nëse disa aspekte teknike që korrespondojnë me kërkesat thelbësore nuk mund të mbulohen në mënyrë eksplicite në një TSI, ato duhet të identifikohen qartë në një aneks të TSI-së si pika të hapura që janë pikat e mëposhtme:

Seksioni	Pikat e hapura
4.2.2.1.	Dokument teknik mbi procesin dhe informacionin e përdorur për të në lidhje me të dhënat tarifore të destinuara për shitjet e brendshme.
4.2.10.	Standard për trajtimin e elementeve të sigurisë për shpërndarjen e produktit.
4.2.11.2	Standard për “Biletën në Nisje” evropiane dhe për “Manifestin në listë” evropiane.
4.2.11.3	Dokument teknik ose standard mbi metodat e përbushjes direkte që lidhen me biletën dhe/ose rezervimin dhe llojin e medias për shitjet e brendshme.
4.2.11.4	Dokument teknik ose standard mbi metodat e përbushjes indirekte të cilat janë të lidhura me biletën dhe/ose rezervimin dhe me llojin e medias për shitjet e brendshme.
4.2.22	Standard për shkëmbimin e informacionit për tarifën në kontekstin e lidhjes me mënyra të tjera transporti.

ANEKSI III LISTA E DOKUMENTEVE TEKNIKE

Nr.	Referenca	Titulli
1	B.1	Prodhihi kompjuterik dhe shkëmbimi i të dhënave tarifore të destinuara për shitje ndërkombëtare ose të huaja – bileta NRT.
2	B.2	Prodhihi kompjuterik dhe shkëmbimi i të dhënave tarifore të destinuara për shitje ndërkombëtare dhe të huaja – Biletat e integruara të rezervimit (IRT).
3	B.3	Prodhihi kompjuterik dhe shkëmbimi i të dhënave të destinuara për shitje ndërkombëtare ose të huaja – Oferta speciale.
4	B.4	Udhëzues zbatimi për mesazhet EDIFACT që mbulojnë shkëmbimin e të dhënave të orarit.
5	B.5	Rezervimi elektronik i vendeve/shtrihet dhe prodhihi elektronik i dokumenteve të udhëtimit – Shkëmbimi i mesazheve.
6	B.6	Rezervimi elektronik i sediljeve/vendbanimeve dhe prodhihi elektronik i dokumenteve të transportit (standardet RCT2).
7	B.7	Biletë hekurudhore ndërkombëtare për printim në shtëpi.
8	B.8	Kodimi numerik standard për ndërmarrjet hekurudhore, menaxherët e infrastrukturës dhe kompanitë e tjera të përfshira në zinxhirët e transportit hekurudhor.
9	B.9	Kodimi numerik standard i vendndodhjeve.
10	B.10	Rezervimi elektronik i asistencës për personat me lëvizshmëri të reduktuar – Shkëmbimi i mesazheve.
12	B.30	Skema – katalogu i mesazheve/grupeve të të dhënave të nevojshme për komunikimin RU/IM të TAP TSI.

ANEKSI IV

LISTA E TARIFAVE PËR SHITJE
NDËRKOMBËTARE APO TË HUAJA

C.1 Tarifat e NRT-së

Përmbajtja kryesore e të dhënave tarifore të NRT-së, do të jetë:

- seri;
- produktet;
- shërbimet;
- kodet e operatorit;
- tabelat e tarifave;
- lista e stacioneve.

Tarifat e NRT-së vihen në dispozicion paraprakisht sipas kushteve të shitjes së tyre.

C.2 Tarifat IRT

Përmbajtja kryesore e të dhënave tarifore IRT do të jetë:

- tarifat,
- diapazoni tarifar,
- kartat e përdorura me çmimet e tregut;
- llojet e përjashtimit;
- kushtet e shitjes;
- kushtet pas shitjes;
- tabelat e tarifave;
- lista e stacioneve/zonave.

Tarifat IRT do të vihen në dispozicion paraprakisht sipas kushteve të shitjes së tyre.

C.3 Tarifa të veçanta

Përmbajtja kryesore e të dhënave të tarifave speciale do të jetë:

- oferta dhe kushtet e saj;
- tarifat;
- suplemente;
- autorizimet;
- numri i udhëtarëve/udhëtarëve shoqërues dhe kategoritë e tyre;
- llojet e reduktimit;
- llojet e përjashtimit;
- kushtet e shitjes;
- kushtet pas shitjes;
- tarifat e rezervimit;
- seri;
- trenat duke përfshirë kategoritë dhe objektet e tyre.

Tarifa të veçanta do të vihen në dispozicion paraprakisht sipas kushteve të shitjes së tij.

ANEKSI V

LISTA E DOKUMENTEVE TEKNIKE
PËR ARKITEKTURËN, QEVERISJEN DHE
MASTERPLANIN E SHITJES ME PAKICË

Referenca	Etiketa
B.60 (V1.0)	Arkitektura me pakicë TAP
B.61 (V1.0)	Drejtimi i TAP
B.62 (V1.0)	Masterplani i TAP

ANEKSI VI

DETYRAT QË DO TË NDËRMERREN
NGA PIKA KOMBËTARE E KONTAKTIT
TAF/TAP (NCP)

1. Veproni si pikë kontakti midis ERA-s, Komitetit Drejtues TAF/TAP dhe aktorëve hekurudhor (administratorët e infrastrukturës, sipërmarrjet hekurudhore, pronarët e vagonëve, administratorët e stacioneve, shitësit e biletave dhe shoqatat përkatëse) për të siguruar që aktorët hekurudhorë janë të angazhuar me TAF dhe TAP dhe janë të vetëdijshëm për zhvillimet dhe vendimet e përgjithshme të Komitetit Drejtues.

2. Komunikoni shqetësimet dhe çështjet e aktorëve hekurudhor te Komiteti Drejtues TAF/TAP nëpërmjet bashkë kryesuesve, në masën që shqetësimet janë të njohura dhe ekziston dëshira për t'i ngritur ato.

3. Lidhni me anëtarin e Komitetit të Ndërveprimit dhe Sigurisë Hekurudhore (RISC) duke siguruar që anëtari i RISC të informohet mbi çështjet kombëtare në lidhje me TAF/TAP përpara çdo takimi të RISC dhe duke siguruar që vendimet e RISC në lidhje me TAF/TAP të komunikohen siç duhet ndaj aktorëve të prekur të hekurudhave.

4. Ministria e linjës siguron që të gjitha sipërmarrjet hekurudhore të licencuara dhe aktorët e tjerë hekurudhor (administratorët e infrastrukturës, sipërmarrjet hekurudhore, pronarët e vagonëve, administratorët e stacioneve, shitësit e biletave) kontaktohen dhe pajisen me detaje të NCP dhe këshillohen të bëjnë kontakt me NCP nëse ka kontakt nuk është krijuar tashmë.

5. Në masën që aktorët hekurudhor janë të njohur, ndërgjegjësoni ata për detyrimet e tyre sipas rregulloreve TAF dhe TAP dhe se ata duhet të respektojnë.

6. Duhet ngritur një njësi ekonomike që të jetë përgjegjëse për plotësimin e Domenit të Referencës Qendrore me kodet kryesore të vendndodhjes. Identiteti i subjektit të emëruar do t'i raportohet DG MOVE për shpërndarjen e duhur.

7. Lehtësimi i shkëmbimit të informacionit ndërmjet aktorëve hekurudhor tonët me të vendeve të tjera(administratorët e infrastrukturës, sipërmarrjet hekurudhore, pronarët e vagonëve, administratorët e stacioneve, shitësit e biletave dhe shoqatat përkatëse).

URDHËR I PËRBASHKËT

Nr. 310, datë 16.12.2024

PËR MIRATIMIN E RREGULLORES MBI RREGULLAT DHE PROCEDURAT PËR VËNIEN E KUFIZIMEVE TË OPERIMIT PËR MBROJTJEN NGA ZHURMA NË AEROPORTET E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË⁷

Në zbatim të nenit 102, pika 4, të Kushtetutës, të nenit 65, pika 1, të ligjit nr. 96/2020, “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”,

URDHËROJMË:

1. Miratimin e rregullore “Mbi rregullat dhe procedurat për vënien e kufizimeve të operimit për mbrojtjen nga zhurma në aeroportet e Republikës së Shqipërisë”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij urdhri dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohet Autoritetit i Aviacionit Civil për ndjekjen dhe për zbatimin e këtij urdhri.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
DHE MINISTËR I
INFRASTRUKTURËS DHE
ENERGJISË
Belinda Balluku

MINISTËR I
TURIZMIT DHE
MJEDISIT
Mirela Kumbaro
Furxhi

RREGULLORE

MBI RREGULLAT DHE PROCEDURAT PËR VËNIEN E KUFIZIMEVE TË OPERIMIT PËR MBROJTJEN NGA ZHURMA NË AEROPORTET E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Neni 1

Fushëveprimi, objektivat dhe qëllimi

1. Kjo rregullore përcakton rregullat për procesin që duhet ndjekur për futjen e kufizimeve të operimit të lidhura me mbrojtjen nga zhurma në mënyrë të qëndrueshme në aeroporte, kur është identifikuar një problem zhurme, me qëllim që të ndihmojë në përmirësimin e niveleve të lejuara kufi së zhurmës dhe të kufizojë ose pakësojë numrin e njerëzve të prekur ndjeshëm nga efektet potencialisht të dëmshme të zhurmës së avionëve, në përputhje me qasjen e balancuar.

2. Objektivat e kësaj rregulloreje, janë:

a) të lehtësojë arritjen e objektivave të veçantë të uljes së niveleve kufi të zhurmës, duke përfshirë aspektet shëndetësore në nivel aeroportesh individuale, duke respektuar rregullat përkatëse të përcaktuara në legjislacionin shqiptar në fuqi për zhurmat.

b) të mundësojë përdorimin e kufizimeve të operimit në përputhje me qasjen e balancuar, në mënyrë që të arrihet zhvillimi i qëndrueshëm i kapacitetit të rrjetit të menaxhimit të aeroportit dhe trafikut ajror nga një perspektivë “gate-to-gate”.

3. Kjo rregullore zbatohet për avionët e angazhuar në aviacionin civil. Përjashtohen nga zbatimi i kësaj rregulloreje avionët e përfshirë në operime ushtarake, doganore, policore ose të ngjashme.

Neni 2

Përkufizimet

Për qëllim të kësaj rregulloreje, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Avion” nënkupton avion me krahë fiks me një masë maksimale të certifikuar ngritjeje prej 34 000 kg ose më shumë, ose me një akomodim maksimal të brendshëm të certifikuar për llojin e

zhurmën në aeroportet e Bashkimit brenda një qasjeje të balancuar dhe që shfuqizon direktivën 2002/30/KE, botuar në Fletoren Zyrtare të BE-së nr. L 173, datë 12.06.2014.

⁷ Ky urdhër përaftron plotësisht rregulloren (BE) nr. 598/2014, të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, të datës 16 prill 2014, për vendosjen e rregullave dhe procedurave në lidhje me futjen e kufizimeve të operimit të lidhura me Faqe|26632

avionit në fjalë, i përbërë nga 19 ndenjësë pasagjerësh ose më shumë, duke përfshirë çdo sedilje vetëm për ekuipazhin;

2. “Aeroport” nënkupton një aeroport i cili ka më shumë se 50 000 lëvizje avionësh civilë në vit kalendarik (një lëvizje është një ngritje ose ulje), në bazë të numrit mesatar të lëvizjeve në tre vitet e fundit kalendarike përpara vlerësimit të zhurmës;

3. “Avion i pajtueshëm marginalisht” nënkupton avionët që janë të certifikuar në përputhje me kufijtë e përcaktuar në vëllimin 1, pjesa II, kapitulli 3, i aneksit 16 të Konventës për Aviacionin Civil Ndërkombëtar, nënshkruar më 7 dhjetor 1944 (Konventa e Çikagos) me një diferencë kumulative prej më pak se 8 EPNdB (Zhurma e perceptuar efektive në decibel) gjatë një periudhe kalimtare që përfundon më 14 qershor 2020, dhe me një diferencë kumulative prej më pak se 10 EPNdB pas përfundimit të asaj periudhe kalimtare, ku marzhi kumulativ është shifra e shprehur në EPNdB duke shtuar diferencat individuale (d.m.th. diferencat midis nivelit të zhurmës së certifikuar dhe nivelit maksimal të lejuar të zhurmës) në secilën nga tre pikat referuese të matjes së zhurmës të përcaktuara në vëllimin 1, pjesa II, kapitulli 3 i aneksit 16 të Konventës së Çikagos;

4. “Kufizim operimi” nënkupton një veprim i lidhur me zhurmën që kufizon aksesin ose zvogëlon kapacitetin operacional të një aeroporti, duke përfshirë kufizimet e operimit që synojnë tërheqjen nga operimet e avionëve pak të pajtueshëm në aeroporte të veçanta, si dhe kufizimet e operimit të një natyre të pjesshme, të cilat për shembull zbatohen për një periudhë kohore të identifikuar gjatë ditës ose vetëm për pista të caktuara në aeroport.

5. “Qasje e balancuar” nënkupton procesin e zhvilluar nga Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil, sipas të cilit gama e masave të disponueshme, përkatësisht ulja e zhurmës së avionëve në burim, planifikimi dhe menaxhimi i përdorimit të tokës, procedurat operationale të zvogëlimit të zhurmës dhe kufizimet e operimit, merren parasysh në një mënyrë të qëndrueshme me synimin për të adresuar problemin e zhurmës në mënyrën më eficiente në drejtim të kostove, bazuar nga aeroporti në aeroport;

6. “Veprim i lidhur me zhurmën” nënkupton çdo masë që ndikon në klimën e zhurmës rreth aeroporteve, për të cilën zbatohen parimet e qasjes

së balancuar, duke përfshirë veprime të tjera jooperative që mund të ndikojnë në numrin e njerëzve të ekspozuar ndaj zhurmës së avionëve;

Neni 3

Autoritetet kompetente

1. Autoriteti i Aviacionit Civil është autoriteti kompetent përgjegjës për procesin që duhet ndjekur kur zbatohen kufizimet e operimit.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil do të jetë i pavarur nga çdo organizatë që mund të ndikohet nga veprimet e lidhura me zhurmën. Kjo pavarësi arrihet përmes një ndarjeje funksionale.

3. Bazuar në kërkesën e Komisionit, ose kur të jetë e zbatueshme, Autoriteti i Aviacionit Civil do të njoftojnë Komisionin, në kohën e duhur, për caktimin si Autoritet Kompetent dhe adresën përkatëse të tij. Ky informacion mund të publikohet nga Komisioni.

Neni 4

E drejta e ankimit

1. Kundër kufizimeve të operimit të miratuara në përputhje me këtë rregullore mund të bëhet ankim përpara Ministrit përgjegjës për transportin, në përputhje me legjislacionin shqiptar në fuqi për transportin ajror dhe procedurat kombëtare.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil, për aeroportet e përmendura në pikën 2, të nenit 2, njofton Komisionin, në kohën e duhur, për emrin dhe adresën e organit të caktuar të apelimit të përmendur në pikën 1 ose, sipas rastit, të modaliteve për të garantuar caktimin e një organi apelimi.

Neni 5

Rregulla të përgjithshme për menaxhimin e zhurmës së avionëve

1. Autoriteti i Aviacionit Civil duhet të sigurojë që situata/nivelet e lejuara kufi të zhurmës në çdo aeroport, siç përmendet në pikën 2, të nenit 2, të vlerësohet në përputhje me udhëzimin nr. 1037/1, datë 12.4.2011, “Për vlerësimin dhe menaxhimin e zhurmës mjedisore”.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil siguron që qasja e balancuar të miratohet në lidhje me menaxhimin e zhurmës së avionëve në ato aeroporte ku është

identifikuar një problem zhurme. Për këtë qëllim, duhet të sigurohet që:

a) është përcaktuar objektivi i uljes së zhurmës për atë aeroport, duke marrë parasysh, sipas rastit, nenin 8 dhe aneksin V, të udhëzimit nr. 1037/1, datë 12.4.2011, “Për vlerësimin dhe menaxhimin e zhurmës mjedisore”;

b) janë identifikuar masat e disponueshme për të reduktuar ndikimin e zhurmës;

c) kosto-efektiviteti i mundshëm i masave për zbutjen e zhurmës është vlerësuar plotësisht;

ç) masat, duke marrë parasysh interesin publik në fushën e transportit ajror për sa i përket perspektivës së zhvillimit të aeroporteve të tyre, zgjidhen pa cenuar sigurinë;

d) palët e interesuara konsultohen në mënyrë transparente për veprimet e synuara;

dh) miratohen masat dhe sigurohet njoftim i mjaftueshëm;

e) zbatohen masat; dhe

ë) parashikohet zgjidhja e mosmarrëveshjeve.

3. Autoriteti i Aviacionit Civil siguron që, kur ndërmerren veprime në lidhje me zhurmën, të merret në konsideratë kombinimi i mëposhtëm i masave të disponueshme, me synimin për të përcaktuar masën ose kombinimin e masave me kosto më efektive:

a) efekti i parashikueshëm i reduktimit të zhurmës së avionit në burim;

b) planifikimi dhe menaxhimi i përdorimit të tokës/territorit;

c) procedurat operationale të uljes së zhurmës;

ç) duke mos zbatuar kufizimet operationale si mjet i parë, por vetëm pas shqyrtimit të masave të tjera të qasjes së balancuar.

Masat e disponueshme, nëse është e nevojshme, mund të përfshijnë tërheqjen e avionëve që janë marginalisht në përputhje. Ministri përgjegjës për Transportin në bashkëpunim me Ministrin përgjegjës për Financat, ose organet menaxhuese të aeroportit, sipas rastit, mund të ofrojnë stimuj ekonomikë për të inkurajuar operatorët e avionëve të përdorin avionë më pak të zhurmshëm gjatë periudhës kalimtare të përmendur në pikën 4, të nenit 2. Këto stimuj ekonomikë duhet të jenë në përputhje me rregullat e zbatueshme për Ndhimën e Shtetërore.

4. Masat, brenda qasjes së balancuar, mund të diferencohen sipas llojit të avionit, performancës së zhurmës së avionit, përdorimit të objekteve të

aeroportit dhe lundrimit ajror, rrugëtimit të fluturimit dhe/ose afatit kohor të mbuluar.

5. Pa paragjykuar pikën 4, kufizimet e operimit që marrin formën e tërheqjes nga operimet e aeroportit, të avionëve që janë marginalisht në përputhje, nuk do të prekin avionët civilë subsonikë që përputhen, qoftë nëpërmjet certifikimit origjinal apo ricertifikimit, me standardin e zhurmës të përcaktuar në vëllimin 1, pjesa II, kapitulli 4 i aneksit 16 të Konventës së Çikagos.

6. Masat ose kombinimi i masave të marra në përputhje me këtë rregullore për një aeroport të caktuar nuk duhet të jenë më kufizuese sesa është e nevojshme për të arritur objektivat për uljen e zhurmës mjedisore të përcaktuara për atë aeroport. Kufizimet e operimit nuk do të jenë diskriminuese, veçanërisht për shkak të kombësisë ose identitetit, dhe nuk do të jenë arbitrare.

Neni 6

Rregullat për vlerësimin e zhurmës

1. Autoriteti i Aviacionit Civil siguron që situata e zhurmës në aeroportet për të cilat ai është përgjegjës, të vlerësohet rregullisht, në përputhje me udhëzimin nr. 1037/1, datë 12.4.2011, “Për vlerësimin dhe menaxhimin e zhurmës mjedisore” dhe legjislacionin e zbatueshëm në Republikën e Shqipërisë.

2. Nëse vlerësimi i përmendur në pikën 1 tregon se mund të kërkohej masa të reja kufizimi të operimeve për të adresuar një problem zhurmash në një aeroport, Autoriteti i Aviacionit Civil duhet të sigurojë që:

a) metoda, treguesit dhe informacioni në aneksin I zbatohen në mënyrë të tillë që të marrin parasysh kontributin e çdo lloji të masës sipas qasjes së balancuar, përpara se të futen kufizimet e operimit;

b) në nivelin e duhur, vendoset bashkëpunim teknik midis operatorëve të aeroportit, operatorëve të avionëve dhe ofruesve të shërbimeve të navigimit ajror për të shqyrtuar masat për zbutjen e zhurmës. Autoriteti i Aviacionit Civil duhet të sigurohet gjithashtu që banorët vendas, ose përfaqësuesit e tyre, dhe autoritetet vendore përkatëse të konsultohen dhe që atyre t'u jepet informacion teknik mbi masat për zbutjen e zhurmës;

c) kosto-efektiviteti i çdo kufizimi të ri të operimit vlerësohet, në përputhje me aneksin II. Ndryshimet e vogla teknike të masave pa implikime

thelbësore në kapacitet ose operatione nuk do të konsiderohen si kufizime të reja operimi;

d) procesi i konsultimit me palët e interesuara, i cili mund të marrë formën e një procesi ndërmjetësimi, organizohet në kohë dhe në mënyrë thelbësore, duke garantuar hapje dhe transparencë për sa u përket të dhënave dhe metodologjive llogaritëse. Palët e interesuara kanë të paktën tre muaj para miratimit të kufizimeve të reja të funksionimit për të paraqitur komente. Palët e interesuara përfshijnë të paktën:

i. banorët vendas që jetojnë në afërsi të aeroportit dhe të prekur nga zhurmat e trafikut ajror, ose përfaqësuesit e tyre dhe autoritetet lokale përkatëse;

ii. përfaqësues të bizneseve lokale me bazë në afërsi të aeroportit, aktivitetet e të cilëve ndikohen nga trafiku ajror dhe funksionimi i aeroportit;

iii. operatorët përkatës të aeroportit;

iv. përfaqësuesit e atyre operatorëve të avionëve që mund të preken nga veprimet e lidhura me zhurmën;

v. ofruesit përkatës të shërbimeve të lundrimit ajror;

vi. menaxherin e rrjetit, kur është e zbatueshme;

vii. aty ku është e zbatueshme, koordinatorin e caktuar të slotëve.

3. Autoriteti i Aviacionit Civil do të ndjekë dhe monitorojë zbatimin e kufizimeve të operimit dhe do të ndër marrë veprime sipas nevojës. Ai duhet të sigurojë që informacioni përkatës të vihet në dispozicion pa pagesë dhe që ai të jetë lehtësisht dhe menjëherë i aksesueshëm për banorët vendas që jetojnë në afërsi të aeroporteve dhe për autoritetet lokale përkatëse.

4. Informacioni përkatës mund të përfshijë:

a) duke respektuar legjislacionin kombëtar, informacionin për shkeljet e supozuara për shkak të ndryshimeve në procedurat e fluturimit, për sa i përket ndikimit të tyre dhe arsyeve pse janë bërë ndryshime të tilla;

b) kriteret e përgjithshme të aplikuar gjatë shpërndarjes dhe menaxhimit të trafikut në çdo aeroport, në masën që këto kriteret mund të kenë një ndikim mjedisor ose zhurmë; dhe

c) të dhënat e mbledhura nga sistemet e matjes së zhurmës, nëse ka.

Neni 7

Informacioni i performancës së zhurmës

1. Vendimet për kufizimet e operimit të lidhura me zhurmën bazohen në performancën e zhurmës së avionit siç përcaktohet nga procedura e certifikimit të kryer në përputhje me vëllimin 1 të aneksit 16 të Konventës së Çikagos, botimi i gjashtë, mars 2011.

2. Me kërkesë të Autoritetit të Aviacionit Civil, operatorët e avionëve do të komunikojnë informacionin e mëposhtëm të zhurmës, në lidhje me avionët që operojnë në aeroportet e Republikës së Shqipërisë:

a) kombësia dhe shenja e regjistrimit të avionit;

b) dokumentacioni i zhurmës së avionit të përdorur, së bashku me peshën maksimale të ngritjes;

c) çdo modifikim i avionit që ndikon në performancën e tij të zhurmës dhe është i deklaruar në dokumentacionin e zhurmës.

3. Me kërkesë të Autoritetit të Aviacionit Civil, mbajtësit të një certifikate tipi avioni ose një certifikate tipi shtesë të lëshuar në përputhje me VKM nr. 1095, datë 24.12.2020, “Për miratimin e kërkesave thelbësore në fushën e aviacionit civil”, e ndryshuar, dhe personat juridikë ose fizikë që operojnë avionë për të cilët nuk është lëshuar asnjë certifikatë tipi sipas kësaj rregulloreje, do të ofrojnë informacion mbi zhurmën dhe performancën e avionit për qëllime të modelimit të zhurmës. Autoriteti i Aviacionit Civil do të specifikojë të dhënat e kërkuara dhe afatin, formën dhe mënyrën e dhënies së tyre. Autoriteti i Aviacionit Civil do të verifikojë informacionin e marrë për zhurmën dhe performancën e avionit për qëllime modelimi dhe do ta vërë informacionin në dispozicion të palëve të tjera për qëllime të modelimit të zhurmës.

4. Të dhënat e përmendura në pikat 2 dhe 3 të këtij neni, do të kufizohen në atë që është rreptësisht e nevojshme dhe do të sigurohen pa pagesë, në formë elektronike dhe duke përdorur formatin e specifikuar, sipas rastit.

5. Autoriteti i Aviacionit Civil do të verifikojë zhurmën dhe të dhënat e performancës së avionit për qëllime modelimi në lidhje me detyrat e saj të kryera në përputhje me nenin 9, pika 2 të VKM-së nr. 1095, datë 24.12.2020, “Për miratimin e kërkesave thelbësore në fushën e aviacionit civil”, e ndryshuar.

6. Të dhënat do të ruhen në një bazë të dhënash qendrore dhe do të vihen në dispozicion të autoriteteve kompetente, operatorëve të avionëve, ofruesve të shërbimeve të lundrimit ajror dhe operatorëve të aeroportit për qëllime operationale.

Neni 8

Rregullat për vënien e kufizimeve të operimit

1. Përpara vendosjes së një kufizimi të operimit, Autoriteti i Aviacionit Civil u jep Shteteve Anëtare të ZPEA-së dhe Komisionit, kur është e zbatueshme sipas Marrëveshjes Shumëpalëshe, dhe në çdo rast ministrit përgjegjës për transportin dhe palëve përkatëse të interesuara një njoftim gjashtë muaj përpara, duke përfunduar të paktën dy muaj përpara përcaktimit të parametrave të koordinimit të slotëve, siç përcaktohet në shkronjën “m” të nenit 2, të urdhrit të ministrit nr. 84, datë 9.9.2011, “Për organizimin e procesit të alokimit të slotëve në aeroporte”, për aeroportin në fjalë dhe për periudhën përkatëse të planifikimit.

2. Pas vlerësimit të kryer në përputhje me nenin 6, njoftimi shoqërohet nga një raport në formë të shkruar në përputhje me kërkesat e përcaktuara në nenin 5, duke shpjeguar arsyet për vendosjen e kufizimit të operimit, objektivin e uljes së zhurmës të vendosur për aeroportin, masat që u konsideruan për të përmbushur atë objektiv dhe vlerësimin e kosto-efektivitetit të mundshëm të masave të ndryshme të konsideruara, duke përfshirë, aty ku është e nevojshme, ndikimin e tyre ndërkufitar.

3. Me iniciativën e tij, ministri përgjegjës për transportin, brenda një periudhe prej tre muajsh nga dita në të cilën ai merr njoftimin sipas pikës 1, mund të rishikojë procesin për futjen e një kufizimi operimi. Kur ministri përgjegjës për transportin konstaton se vendosja e një kufizimi të operimit të lidhur me zhurmën nuk ndjek procesin e përcaktuar në këtë rregullore, ai mund të njoftojë Autoritetin e Aviacionit Civil. Autoriteti i Aviacionit Civil do të shqyrtojë njoftimin e ministrit përgjegjës për transportin dhe do të informojë ministrin përgjegjës për transportin për synimet e tij përpara se të prezantojë kufizimin e operimit.

4. Kur kufizimi i operimit ka të bëjë me tërheqjen nga një aeroport të avionëve që janë marginalisht në përputhje, asnjë shërbim shtesë mbi numrin e lëvizjeve me avionët marginalisht të përputhshëm

në periudhën korresponduese të vitit të kaluar nuk do të lejohet në atë aeroport, gjashtë muaj pas njoftimit të referuar në pikën 1. Autoriteti i Aviacionit Civil do të vendosë për normën vjetore për reduktimin e numrit të lëvizjeve të avionëve të përputhshëm marginalisht të operatorëve të prekur në atë aeroport, duke marrë parasysh moshën e avionit dhe përbërjen e flotës totale. Pa cenuar nenin 5, pika 4 e tij, kjo normë nuk duhet të jetë më shumë se 25% e numrit të lëvizjeve të avionëve të përputhshëm marginalisht për çdo operator që i shërben atij aeroport.

Neni 9

Vendet në zhvillim

1. Për të shmangur vështirësitë e panevojshme ekonomike, Autoriteti i Aviacionit Civil mund të përjashtojë nga kufizimet e operimit për zhurmën avionët marginalisht të përputhshëm të regjistruar në vendet në zhvillim, duke respektuar plotësisht parimin e mosdiskriminimit, me kusht që avionët të tillë:

a) u jepet një certifikatë zhurme sipas standardeve të specifikuara në kapitullin 3, vëllimi 1 i aneksit 16 të Konventës së Çikagos;

b) janë operuar në Shqipëri ose Bashkimin Evropian gjatë periudhës pesëvjeçare para hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje;

c) kanë qenë në regjistrin e vendit në zhvillim në fjalë në atë periudhë pesëvjeçare; dhe

d) vazhdojnë të operohen nga një person fizik ose juridik i vendosur në atë vend.

2. Kur Autoriteti i Aviacionit Civil jep një përjashtim të parashikuar në paragrafin 1, kur është e zbatueshme sipas Marrëveshjes Shumëpalëshe, ai do të informojë menjëherë autoritetet kompetente të Shteteve të tjera Anëtare të ZPEA-së dhe Komisionin për këtë.

Neni 10

Përjashtimi për operimet e avionëve të një natyre të jashtëzakonshme

1. Autoriteti i Aviacionit Civil, rast pas rasti, mund të autorizojë operate individuale në aeroportet për të cilat ai është përgjegjës në lidhje me avionët që janë marginalisht në përputhje, të cilat nuk mund të kryheshin ndryshe në bazë të kësaj rregulloreje.

2. Përjashtimi kufizohet në:

- a) operimet të cilat janë të një natyre kaq të jashtëzakonshme sa që do të ishte e paarsyeshme të ndalohej një përjashtim i përkohshëm, duke përfshirë fluturimet e ndihmave humanitare; ose
- b) fluturime pa të ardhura për qëllime ndryshimesh, riparimi ose mirëmbajtjeje.

ANEKSI I

VLERËSIMI I SITUATAVE TË NIVELIT TË ZHURMAVE NË NJË AEROPORT

Metodologjia:

Autoriteti i Aviacionit Civil do të sigurojë përdorimin e metodave të vlerësimit të zhurmës të cilat janë zhvilluar në përputhje me Raportin e Konferencës Evropiane të Aviacionit Civil Dokumenti 29 me titull “Metoda standarde e llogaritjes së kontureve të zhurmës rreth aeroporteve civile”, botimi i 3-të.

Treguesit:

1. Ndikimi i zhurmës në trafikun ajror do të përshkruhet, të paktën, në termat e treguesve të zhurmës L_{den} dhe $L_{natën}$, të cilët janë përcaktuar dhe llogaritur në përputhje me aneksin I sipas udhëzimit nr. 1037/1, datë 12.4.2011, “Për vlerësimin dhe menaxhimin e zhurmës mjedisore” që përaftron direktivën 2002/49/EC.

2. Mund të përdoren tregues shtesë të zhurmës që kanë një bazë objektive.

Informacioni për menaxhimin e zhurmës:

1. Inventari aktual

1.1 Një përshkrim i aeroportit, duke përfshirë informacione rreth madhësisë, vendndodhjes, rrethinës, vëllimit të trafikut ajror dhe përzierjes së tij.

1.2 Një përshkrim i çdo objekti mjedisor për aeroportin dhe kontekstin kombëtar. Kjo do të përfshijë një përshkrim të objektivave të uljes së zhurmës së avionit për aeroportin.

1.3 Detajet e kontureve të zhurmës për vitet e mëparshme përkatëse – duke përfshirë një vlerësim të numrit të njerëzve të prekur nga zhurma e avionit, të kryer në përputhje me metodologjinë sipas aneksit II të udhëzimit nr. 1037/1, datë 12.4.2011, “Për vlerësimin dhe menaxhimin e zhurmës mjedisore”, që përaftron direktivën 2002/49/EC.

1.4 Një përshkrim i masave ekzistuese dhe të planifikuara për menaxhimin e zhurmës së avionëve të zbatuara tashmë në kuadrin e qasjes së balancuar

dhe ndikimin si dhe kontributin e tyre në situatën e zhurmës, duke iu referuar:

1.4.1 Për reduktimin në burim:

- a) informacionit mbi flotën aktuale të avionëve dhe çdo përmirësim të pritshëm teknologjik;
- b) planeve specifike të rinovimit të flotës.

1.4.2 Për planifikimin dhe menaxhimin e përdorimit të tokës:

a) instrumenteve të planifikimit në vend, të tilla si planifikimi gjithëpërfshirës ose zonimi i zhurmës;

b) masave zbutëse të vendosura, si kodet e ndërtimit, programet e izolimit të zhurmës ose masave për të reduktuar zonat e përdorimit të ndjeshëm të tokës;

c) procesit të konsultimit në lidhje me masat e përdorimit të tokës;

d) monitorimit të shkeljes.

1.4.3 Për masat operacionale për uljen e zhurmës, në masën që këto masa nuk kufizojnë kapacitetin e një aeroporti:

a) përdorimit të pistave preferenciale;

b) përdorimit të rrugëve preferenciale të zhurmës;

c) përdorimit të procedurave të ngritjes dhe afrimit për uljen e zhurmës;

d) treguesve të shkallës në të cilën këto masa janë të rregulluara sipas treguesve mjedisorë, si më poshtë:

Treguesit kryesorë të performancës

Efikasiteti mesatar i fluturimit horizontal gjatë rrugës (*en route*), të trajektores aktuale, llogaritet si më poshtë:

a) treguesi është krahasimi ndërmjet gjatësisë së pjesës së rrugës së trajektores aktuale që rrjedh nga të dhënat e mbikëqyrjes dhe distancës së arritur, të përmbledhur gjatë fluturimeve IFR brenda ose që përshkojnë hapësirën ajrore;

b) “pjesa gjatë rrugës (*en route*)” i referohet distancës së fluturuar jashtë një rrethi prej 40 NM rreth aeroporteve:

c) kur një fluturim nisat ose mbërrin në një aeroport jashtë hapësirës ajrore evropiane, pikat e hyrjes ose të daljes së hapësirës ajrore evropiane përdoren për llogaritjen e këtij treguesi përkatësisht si origjinë ose destinacion, në vend të aeroportit të nisjes ose destinacionit;

d) kur një fluturim nisat dhe arrin në një aeroport brenda hapësirës ajrore evropiane dhe përshkon një hapësirë ajrore joevropiane, për llogaritjen e këtij

treguesi përdoret vetëm pjesa brenda hapësirës ajrore evropiane;

e) “Distanca e arritur” është një funksion i pozicionit të pikave hyrëse dhe dalëse të fluturimit brenda dhe jashtë çdo pjese të hapësirës ajrore për të gjitha pjesët e trajektores. Distanca e arritur përfaqëson kontributin që ato pika japin në distancën e madhe rrethore ndërmjet origjinës dhe destinacionit të fluturimit;

f) treguesi llogaritet për të gjithë vitin kalendarik dhe për çdo vit të periudhës së referencës, si një mesatare. Gjatë llogaritjes së kësaj mesatareje, nga llogaritja përjashtohen dhjetë vlerat ditore më të larta dhe dhjetë vlerat ditore më të ulëta.

Treguesit për monitorimin

a) Efikasiteti mesatar horizontal i fluturimit gjatë rrugës së trajektores së planit të fundit të fluturimit të paraqitur, i llogaritur si më poshtë:

i. diferenca ndërmjet gjatësisë së pjesës gjatë rrugës së trajektores së planit të fundit të fluturimit të paraqitur dhe pjesës përkatëse të distancës së rrethit të madh, të përmbledhur në të gjitha fluturimet IFR brenda ose që përshkojnë hapësirën ajrore evropiane;

ii. “pjesa gjatë rrugës” i referohet distancës së fluturuar jashtë një rrethi prej 40 NM rreth aeroporteve;

iii. kur një fluturim nisat ose mbërrin në një aeroport jashtë hapësirës ajrore evropiane, pikat e hyrjes ose të daljes së hapësirës ajrore evropiane përdoren për llogaritjen e këtij treguesi përkatësisht si origjinë ose destinacion, në vend të aeroportit të nisjes ose destinacionit;

iv. kur një fluturim nisat dhe arrin në një aeroport brenda hapësirës ajrore evropiane dhe përshkon një hapësirë ajrore joevropiane, për llogaritjen e këtij treguesi përdoret vetëm pjesa brenda hapësirës ajrore evropiane.

v. treguesi llogaritet për të gjithë vitin kalendarik dhe për çdo vit të periudhës së referencës, si një mesatare. Gjatë llogaritjes së kësaj mesatareje, nga llogaritja përjashtohen dhjetë vlerat ditore më të larta dhe dhjetë vlerat ditore më të ulëta.

b) Eficienca mesatare horizontale e fluturimit gjatë rrugës së trajektores më të shkurtër të kufizuar, e llogaritur si më poshtë:

i. treguesi është diferenca midis gjatësisë së pjesës gjatë rrugës së rrugës më të shkurtër të kufizuar të disponueshme për planifikimin e fluturimit, siç llogaritet nga algoritmet e gjetjes së shtegut dhe

sistemet e vlefshmërisë së planit të fluturimit të Menaxherit të Rrjetit, e matur midis pikave të daljes dhe hyrjes së dy terminaleve zonat e manovrimit dhe pjesa përkatëse e distancës së rrethit të madh të përmbledhur mbi të gjitha fluturimet IFR brenda ose që përshkojnë hapësirën ajrore evropiane;

ii. ky tregues merr në konsideratë kufizimet e hapësirës ajrore në ditët me dhe pa aktivitete ushtarake të publikuara në Dokumentin e Disponueshmërisë së Linjës të lëshuar nga menaxheri i rrjetit dhe statusin aktual të rrugëve të kushtëzuara në kohën e planit të fundit të fluturimit të paraqitur;

iii. “pjesa gjatë rrugës” i referohet pjesës jashtë një rrethi prej 40 NM rreth aeroporteve;

iv. kur një fluturim nisat ose mbërrin në një aeroport jashtë hapësirës ajrore evropiane, pikat e hyrjes ose të daljes së hapësirës ajrore evropiane përdoren për llogaritjen e këtij treguesi përkatësisht si origjinë ose destinacion, në vend të aeroportit të nisjes ose destinacionit;

v. kur një fluturim nisat dhe arrin në një aeroport brenda hapësirës ajrore evropiane dhe përshkon një hapësirë ajrore joevropiane, për llogaritjen e këtij treguesi përdoret vetëm pjesa brenda hapësirës ajrore evropiane;

vi. treguesi llogaritet për të gjithë vitin kalendarik dhe për çdo vit të periudhës së referencës, si një mesatare. Gjatë llogaritjes së kësaj mesatareje, nga llogaritja përjashtohen dhjetë vlerat ditore më të larta dhe dhjetë vlerat ditore më të ulëta.

c) Përdorimi efektiv i hapësirës ajrore të rezervuar ose të veçuar, llogaritur si raport i kohës së caktuar fillestare të kërkuar për rezervim ose ndarje nga trafiku ajror i përgjithshëm, dhe kohës së caktuar përfundimtare të përdorur për aktivitetin që kërkon një ndarje ose rezervim të tillë. Treguesi llogaritet për të gjitha alokimet e hapësirës ajrore të njoftuara te menaxheri i rrjetit.

d) Shkalla e planifikimit nëpërmjet strukturave të hapësirës ajrore të disponueshme, duke përfshirë hapësirën ajrore të rezervuar ose të veçuar dhe rrugët e kushtëzuara, për trafikun e përgjithshëm ajror i llogaritur si raporti i planeve të fluturimit të avionëve përmes strukturave të tilla të hapësirës ajrore dhe numrit të avionëve që mund të kishin planifikuar përmes këtyre strukturave të hapësirës ajrore.

e) Shkalla e përdorimit të strukturave të hapësirës ajrore të disponueshme, duke përfshirë hapësirën

ajrore të rezervuar ose të veçuar, rrugët e kushtëzuara, nga trafiku i përgjithshëm ajror i llogaritur si raporti i avionëve që fluturojnë nëpërmjet strukturave të tilla të hapësirës ajrore dhe numrit të avionëve që mund të kishin planifikuar përmes këtyre strukturave të hapësirës ajrore.

1.4.4. Për kufizimet e funksionimit:

a) përdorimit të kufizimeve globale, si kufizimi i lëvizjeve ose kuotave të zhurmës;

b) përdorimit të kufizimeve specifike të avionit, të tilla si tërheqja e avionëve pak të përputhshëm;

c) përdorimit të kufizimeve të pjesshme, duke bërë një dallim midis masave të ditës dhe masave të natës.

1.4.5 Instrumentet financiare në fuqi, të tilla si tarifatat e aeroportit të lidhura me zhurmën.

2. Parashikimi pa masa të reja

2.1 Përshkrimet e zhvillimeve të aeroportit, nëse ka, tashmë të miratuara dhe në pritje, për shembull, rritja e kapacitetit, pista dhe/ose zgjerimi i terminalit, parashikimet e afrimit dhe ngritjes, përzierja e trafikut në të ardhmen dhe rritja e vlerësuar dhe një studim i detajuar i ndikimit të zhurmës në zonën përreth shkaktuar nga zgjerimi i kapacitetit, pistat dhe terminalet dhe nga modifikimi i shtigjeve të fluturimit dhe rrugëve të afrimit dhe ngritjes.

2.2 Në rastin e zgjerimit të kapacitetit të aeroportit, përfitimet e vënies në dispozicion të atij kapaciteti shtesë brenda rrjetit më të gjerë të aviacionit dhe rajonit.

2.3. Një përshkrim i efektit në klimën e zhurmës pa masa të mëtejshme, dhe i atyre masave të planifikuara tashmë për të përmirësuar ndikimin e zhurmës gjatë së njëjtës periudhë.

2.4 Parashikimi i kontureve të zhurmës - duke përfshirë një vlerësim të numrit të njerëzve që ka të ngjarë të preken nga zhurma e avionëve - duke bërë dallimin midis zonave të banuara të krijuara, zonave të banuara të saponduarta ose të planifikuara dhe zonave të banimit të planifikuara në të ardhmen, të cilave tashmë u është dhënë autorizimi nga autoritetet kompetente.

2.5 Vlerësimi i pasojave dhe kostove të mundshme të mosmarrjes së masave për të reduktuar ndikimin e zhurmës së shtuar, nëse pritet të ndodhë.

3. Vlerësimi i masave shtesë

3.1 Përmbledhja e masave shtesë në dispozicion dhe një tregues i arsyeve kryesore për përzgjedhjen e tyre. Përshkrimi i atyre masave të zgjedhura për

analiza të mëtejshme dhe informacioni mbi rezultatit e analizës së efikasitetit të kostos, në veçanti koston e prezantimit të këtyre masave; numrin e njerëzve që pritet të përfitojnë dhe afatin kohor; dhe një renditje të efektivitetit të përgjithshëm të masave të veçanta.

3.2 Një pasqyrë e efekteve të mundshme mjedisore dhe konkurruese të masave të propozuara në aeroporte të tjera, operatorë dhe palë të tjera të interesuara.

3.3 Arsyet për zgjedhjen e opsionit të preferuar.

3.4 Një përmbledhje joteknike.

ANEKSI II

VLERËSIMI I KOSTO-EFEKTIVITETIT TË KUFIZIMEVE TË OPERIMIT TË LIDHURA ME ZHURMËN

Efektiviteti i kostos i kufizimeve të parashikuara operative të lidhura me zhurmën do të vlerësohet duke marrë parasysh elementët e mëposhtëm, për aq sa është e mundur, në terma të matshëm:

1. Përfitimi i pritshëm i zhurmës nga masat e parashikuara, tani dhe në të ardhmen;

2. Siguria e operimeve të aviacionit, duke përfshirë rreziqet e palëve të treta;

3. Kapaciteti i aeroportit;

4. Çdo efekt në rrjetin evropian të aviacionit.

Përveç kësaj, autoritetet kompetente mund të marrin parasysh faktorët e mëposhtëm:

1. Shëndetin dhe sigurinë e banorëve lokalë që jetojnë në afërsi të aeroportit;

2. Qëndrueshmërinë mjedisore, duke përfshirë ndërvarësinë ndërmjet zhurmës dhe emetimeve;

3. Çdo ndikim të drejtpërdrejtë, të tërthortë ose katalitik të punësimit dhe ekonomik.

URDHËR

Nr. 609, datë 20.12.2024

PËR DELEGIMIN E KOMPETENCAVE DHE ÇAKTIMIN E DETYRAVE TË ZËVENDËSMINISTRIT TË ARSIMIT DHE SPORTIT, ZNJ. ORJANA OSMANI

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, neneve 22 dhe 29, të ligjit nr. 44/2015, “Kodi i Procedurave Administrative të Republikës së Shqipërisë”, të pikës 2, të nenit 6, të ligjit nr. 9000, datë 30.1.2003, “Për

organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Ministrave” dhe të pikës 2, të nenit 11, të ligjit nr. 90/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore”,

URDHËROJ:

1. Delegimin e kompetencave të titullarit të Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, zëvendësministrit të Arsimit dhe Sportit, znj. Orjana Osmani, për ushtrimin e kompetencave në fushën e arsimit parauniversitar.

2. Në ushtrim të kompetencave të titullarit të Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, sipas pikës 1 të këtij urdhri, zëvendësministri ngarkohet të kryejë detyrat e mëposhtme:

a) ndjek dhe nënshkruan të gjitha aktet për zbatimin e programit të qeverisë lidhur me hartimin, zbatimin dhe monitorimin strategjive kombëtare në fushën e arsimit parauniversitar, si dhe planeve të veprimit në zbatim të tyre;

b) kontribuon në hartimin, plotësimin dhe përmirësimin e kuadrit ligjor dhe nënligjor për organizimin dhe veprimtarinë në fushën e arsimit parauniversitar;

c) inicion dhe ndjek përgatitjen e akteve ligjore e nënligjore bazuar në planin e miratuar të akteve dhe rregulloreve;

ç) trajton, nënshkruan dhe monitoron zbatimin e standardeve dhe kriterëve të përcaktuara në kuadrin ligjor në fuqi, në fushën e arsimit parauniversitar;

d) drejton dhe koordinon me institucionet përgjegjëse realizimin dhe monitorimin e Maturës Shtetërore dhe trajton e nënshkruan të gjitha aktet për realizimin e saj në përputhje me legjislacionin dhe politikat e MAS-it;

dh) siguron të dhëna të detajuara dhe analiza periodike për politikat e zhvillimit të arsimit parauniversitar;

e) ndjek dhe monitoron zbatimin e planit të veprimit për organizimin dhe zhvillimin e burimeve njerëzore, si dhe në ushtrimin e detyrave të tyre profesionale;

ë) nënshkruan, ndjek dhe monitoron ecurinë e programeve të financimit të arsimit parauniversitar, investimeve në arsimin parauniversitar, përfshirë edhe ato që lidhen me digjitalizimin e arsimit parauniversitar;

f) nënshkruan dhe drejton grupe pune me nëpunës të MAS-it apo të strukturave vartëse për

hartimin e akteve ligjore, nënligjore në fushën e arsimit parauniversitar, si dhe ndjek procesin për realizimin e detyrave të tyre;

g) nënshkruan, ndjek dhe monitoron zbatimin e programeve dhe projekteve në fushën e arsimit parauniversitar;

gj) ndjek dhe monitoron programet dhe planet e veprimit të Strategjisë Kombëtare të Arsimit dhe planet e veprimit në zbatim të legjislacionit në fuqi;

h) ndjek, monitoron dhe nënshkruan akte që lidhen me performancën e strukturave arsimore të varësisë, duke marrë masa për organizimin e punës me strukturat përgjegjëse, me fokus strukturat DPAP, ASCAP dhe institucionet e varësisë që kanë fokus dhe objekt të punës arsimin parauniversitar;

i) ndjek, monitoron dhe nënshkruan akte që lidhen me projektet strategjike dhe programet arsimore duke bashkërenduar punën me ministrinë e linjës dhe institucionet partnere ndërkombëtare;

j) nënshkruan ngritjen e grupeve të punës dhe i drejton ato, në funksion të analizimit të programeve e projekteve dhe inicion përmirësimin e tyre në bashkëpunim me partnerë dhe ekspertë vendës dhe të huaj;

k) nënshkruan dhe miraton rregulloret tip të institucioneve të varësisë dhe manualët operacionale tip, për punën e institucioneve të arsimit parauniversitar;

l) trajton dhe nënshkruan shkresat që i drejtohen institucioneve paralele për çështje të antikorrupsionit dhe bashkëqeverisjes;

ll) ndjek dhe nënshkruan kthimin e përgjigjeve për shkresat, kërkesat dhe ankesat e ardhura nga institucionet shtetërore dhe organizmat e tjerë për fushën e arsimit parauniversitar;

m) ndjek dhe nënshkruan udhëzimet në fushën e arsimit parauniversitar;

n) nënshkruan dhe trajton dhënien e lejeve dhe licencave në fushën e arsimit parauniversitar, apo miratimin e drejtuesve didaktik dhe kriterëve të tjera të licencimit arsimin parauniversitar;

nj) trajton dhe nënshkruan përgjigjet për kontrollet dhe raportet e Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe të auditit të brendshëm sipas fushës së përgjegjësisë të koordinuara nga Sekretari i Përgjithshëm;

o) përfaqëson ministrinë në këshilla vendës apo të huaj, grupe pune ndërinstitucionale, komisione sipas delegimit përkatës për fushën e përgjegjësisë që mbulon apo evente të tjera;

p) përfaqëson institucionin në grupe pune, lidhur me fushën e arsimit, me qëllim hartimin dhe ndjekjen e programeve, projekteve dhe politikave arsimore në vend;

q) bashkëpunon dhe koordinon punën me zëvendësministrat për çështjet e arsimit të lartë dhe sportit, për çështje të caktuara që i përkasin edhe fushës së përgjegjësisë dhe veprimtarisë së dy ose më shumë zëvendësministrave;

r) ndjek procedurat e ngarkuara apo të autorizuar nga Ministri, bazuar në legjislacionin në fuqi;

rr) informon periodikisht dhe sa herë është e nevojshme, ndjekjen e detyrave dhe zbatimin e tyre, pranë Kabinetit të Ministrit.

3. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë të lehtësojë dhe mbështesë zëvendësministrin për përmbushjen e detyrave të ngarkuara.

4. Ngarkohet zëvendësministri znj. Orjana Osmani, për zbatimin e këtij urdhri dhe Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Arsimit dhe Sportit.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë.

MINISTËR I ARSIMIT DHE SPORTIT
Ogerta Manastirliu

KËRKESË

Nr. 1060/11, datë 26.12.2024

PËR SHPRONËSIM PUBLIK

Agjencia Shtetërore për Shpronësimin shpall kërkesën “Për shpronësim, për interes publik, të pronarëve të pasurive të paluajtshme, pronë private që preken nga ndërtimi i segmentit rrugor, ‘Studim-projektim, zgjerim i segmentit rrugor dalje Elbasan–Përrenjas–Qafëthanë’, faza I”.

Subjekti kërkuar i këtij projekti është ARRSH-ja (Autoriteti Rrugor Shqiptar).

1. Me anë të këtij publikimi kërkojmë të vëmë në dijeni personat e prekur nga ky shpronësim, për pasurinë pronë private, të cilët do të kompensohen sipas vlerësimit paraprak të llogarit, bazuar vlerësimi i pasurisë së llojit “ndërtesë” sipas VKM-së nr. 138, datë 3.2.2000, “Për kriteret teknike të vlerësimit dhe të përlllogaritjes së masës së shpërblimit të pasurive që zhvlerësohen dhe të drejtave të personave të tretë për interes publik”, sipas tabelës paraprake bashkëlidhur.

Vlera totale paraprake e shpronësimit është 3,719,462.90 (tre milionë e shtatëqind e nëntëmbëdhjetë e katërqind e gjashtëdhjetë e dy pikë nëntëdhjetë).

DREJTOR I PËRGJITHSHËM
KRYETAR I KOMISIONIT TË POSAÇËM
TË SHPRONËSIMEVE
Kastriot Gurra

LISTA EMËRORE PARAPRAKE NGA PROJEKTI “PËR DISA SHITESA DHE NDRYSHIME NË VKM-në NR. 305, DATË 22.5.2024 “STUDIM-PROJEKTIM, ZGJERIM I SEGMENTIT RRUGOR DALJE ELBASAN-PËRRENJAS-QAFËTHANË”, FAZA I”																	
Nr.	PRONARI			Të dhëna (mbi pasurinë sipas ASHK)						Vlerësimet për shpronësim sipas llojit			Objekt	Vlera totale në lekë	Shënime	Konfirmime	
	Emri	Atësia	Mbiemri	Adresa e pasurisë	Rrethi	Zona kadastrale	Nr. i pasurisë	Lloji i pasurisë	Sip. totale	Sip (m²)	Çmimi (lekë/m²)	Vlera (lekë)					
1	Ilir	Mustafa	Koçi	Mirakë	Librazhd	2696	2192-N	Ndërtesë	1242				3,719,462.90	3,719,462.90		Konfirmuar nga ASHK	
	Behare	Ali	Koçi														
SHUMA TOTALE															3,719,462.90		

Formati 61x86/8

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2024

Adresa: Rr. “Nikolla Jorga”, Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 688 lekë

Vulosur elektronikisht nga Qendra e Botimeve
Zyrtare
Date: 2024/12/30 15:08:45 +02'00'
90ea593cfd84bb8b9d4adc2bf53113a2024123015
083637031